

**KÜÇÜK EV (TINY HOUSE) OLGUSUNUN ALTERNATİF
TURİZME YÖNELİK GEÇİCİ KONAKLAMA MEKÂNI
OLARAK POTANSİYELLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ: ANTALYA/İBRADI ÖRNEĞİ**

Deniz Pınar AKYOL

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KÜÇÜK EV (TINY HOUSE) OLGUSUNUN ALTERNATİF TURİZME
YÖNELİK GEÇİCİ KONAKLAMA MEKÂNI OLARAK
POTANSİYELLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ANTALYA/İBRADI
ÖRNEĞİ**

Deniz Pınar AKYOL
501812039

Prof. Dr. Arzu ISPALAR ÇAHANTİMUR
(Danışman)

YÜKSEK LİSANS
MİMARLIK ANABİLİM DALI

BURSA – 2022
Her Hakkı Saklıdır

TEZ ONAYI

Deniz Pınar AKYOL tarafından hazırlanan “Küçük Ev (Tiny House) Olgusunun Alternatif Turizme Yönelik Geçici Konaklama Mekânı Olarak Potansiyellerinin Değerlendirilmesi: Antalya/İbradı Örneği” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı’nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Prof. Dr. Arzu ISPALAR ÇAHANTİMUR

Başkan : Prof. Dr. Arzu ISPALAR ÇAHANTİMUR İmza
0000-0002-5907-1773
Bursa Uludağ Üniversitesi,
Mimarlık Fakültesi,
Mimarlık Anabilim Dalı

Üye : Doç. Dr. Ayşe Duygu KAÇAR İmza
0000-0002-6561-7517
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi,
Mühendislik Mimarlık Fakültesi,
Mimarlık Anabilim Dalı
U.Ü.

Üye : Doç. Dr. Sebla ARIN ENSARIOĞLU İmza
0000-0002-7341-4875
Bursa Uludağ Üniversitesi,
Mimarlık Fakültesi,
Mimarlık Anabilim Dalı

Yukarıdaki sonucu onaylarım

Prof. Dr. Hüseyin Aksel EREN
Enstitü Müdürü
../../....

Fen Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

20/05/2022

Deniz Pınar AKYOL

**TEZ YAYINLANMA
FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI**

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezin/raporun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma izni Bursa Uludağ Üniversitesi'ne aittir. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet hakları ile tezin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları tarafımıza ait olacaktır. Tezde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığını ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederiz.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan “**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**” kapsamında, yönerge tarafından belirtilen kısıtlamalar olmadığı takdirde tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi / B.U.Ü. Kütüphanesi Açık Erişim Sistemi ve üye olunan diğer veri tabanlarının (Proquest veri tabanı gibi) erişimine açılması uygundur.

Danışman Adı-Soyadı
Tarih

Prof. Dr. Arzu İspalar Çahantimur
20.05.2022

İmza

Öğrencinin Adı-Soyadı
Tarih

Deniz Pınar Akyol
20.05.2022

İmza

ÖZET

Yüksek Lisans

KÜÇÜK EV (TINY HOUSE) OLGUSUNUN ALTERNATİF TURİZME YÖNELİK GEÇİCİ KONAKLAMA MEKANI OLARAK POTANSİYELLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ANTALYA/İBRADI ÖRNEĞİ

Deniz Pınar AKYOL

Bursa Uludağ Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Mimarlık Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Arzu ISPALAR ÇAHANTİMUR

Barınma ihtiyacını karşılamak amacıyla ortaya çıkan konut, mimarlık tarihinin ilk nesnel örneğidir. Zaman içerisinde değişmiş, teknolojinin gelişip kullanılması ile birçok farklı amacı karşılamaya başlamış ve farklı isimler almıştır. Bu isimlerden biri olan Tiny House, düşük maliyetle ev sahibi olabilme düşüncesi ile ortaya çıkmıştır. Sürdürülebilirlik ve minimalizm kavramları ile desteklenerek dünyada ve Türkiye’de uygulama örnekleri günümüze kadar gelmiştir. Özellikle son zamanlarda yaşanan Covid-19 salgını, insanları kalabalıklardan uzaklaşıp doğa içerisinde sakin bir yaşam sürmeye teşvik etmiştir. Bu durum da küçük alanlara sahip, taşınabilir tiny house tercihlerini arttırmıştır. Bu süreç dahilinde tiny house birimleri bireysel konut kullanımına ek olarak turizm sektöründe de alternatif mekân olarak tercih edilmeye başlanmıştır.

Çalışma kapsamında tiny house birimlerinin, alternatif turizm için etkin bir konaklama mekân çözümü olabileceği öngörülmektedir. Konuyla ilgili literatür taranarak Türkiye ve Antalya Turizm Stratejileri incelenmiştir. Strateji dahilinde alternatif turizmin teşvik edilmesi ve kırsal alanların turizme kazandırılmasının hedeflenmesi, tez çalışma alanı için Türkiye’de en çok turist ağırlayan Antalya İli ve alternatif turizm yönünden zengin ve kırsal olan ilçesi İbradı’nın belirlenmesinde etken olmuştur.

Yapılan araştırmalar ve görüşmeler sonucunda, İbradı İlçesi’nin alternatif turizm için potansiyelinin yüksek olduğu görülmüştür. Bölgenin geleneksel mimari dokusu olan düğmeli evlerin restore edilerek turizme kazandırılması, bölgenin adının duyulmasını ve yöre halkının turizm ile kalkınmasını sağlamıştır. Fakat bu evler koruma altındadır ve ilçenin dokusunu bozmayacak geçici mekân çözümleriyle bölgenin konaklama ihtiyacının giderilmesi gerektiği görülmüştür. Bu sebeple taşınabilir, çoğaltılabilir, dönüştürülebilir, sürdürülebilir ve geçici kullanım özelliği olan tiny house birimlerinin bölgeye yönelik alternatif turizm mekânı olarak kullanımı uygun bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tiny House, konut, alternatif turizm, konaklama, Antalya, İbradı

2022, x + 191 sayfa.

ABSTRACT

MSc Thesis

EVALUATION OF THE POTENTIALS OF THE TINY HOUSE AS A TEMPORARY ALTERNATIVE TOURISM ACCOMMODATION PLACE: ANTALYA/İBRADI EXAMPLE

Deniz Pınar AKYOL

Bursa Uludağ University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Architecture

Supervisor: Prof. Dr. Arzu ISPALAR ÇAHANTİMUR

Housing, which emerged to meet the need for shelter, is the first objective example in the history of architecture. It has changed over time, has started to meet many different purposes with the development and use of technology, and has taken different names. Tiny House, one of these names, emerged with the idea of being a home owner at low cost. Supported by the concepts of sustainability and minimalism, examples of practice in the world and in Turkey have survived to the present day. Especially the recent Covid-19 outbreak has encouraged people to stay away from the crowds and lead a quiet life in nature. This situation has increased the preference of portable tiny houses with small spaces. Within this process, tiny house units started to be preferred as an alternative space in the tourism sector in addition to individual housing use.

Within the scope of the study, it is predicted that tiny house units can be an effective accommodation solution for alternative tourism. Turkey and Antalya Tourism Strategies were examined and scanned the literature on the subject. The aim of promoting alternative tourism and bringing rural areas to tourism within the scope of the strategy has been a factor in determining the province of Antalya, which hosts the most tourists in Turkey, and its rural district, İbradı, which is rich in alternative tourism for the thesis study area.

As a result of the researches and interviews, it has been seen that İbradı District has a high potential for alternative tourism. Restoring the buttoned houses, which are the traditional architectural texture of the region, and bringing them to tourism made the name of the region heard and the development of the local people with tourism. However, these houses are under protection and it has been seen that the accommodation need of the region should be met with temporary space solutions that will not disturb the texture of the district. For this reason, tiny house units, which have portable, reproducible, recyclable, sustainable and temporary use features, were found suitable to be used as an alternative tourism space for the region.

Key words: Tiny House, housing, alternative tourism, accomodation, Antalya, İbradı

2022, x + 191 pages.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitim sürecimde ve tez çalışmamda tüm bilgi birikimi ve tecrübesiyle yol gösteren, desteğini ve sabrını esirgemeyen değerli ve kıymetli hocam sayın Prof. Dr. Arzu ISPALAR ÇAHANTİMUR' a sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Tez kapsamında, alan çalışmasının araştırmaları sürecinde bana yardımcı olan, bilgilerini paylaşıp zaman ayıran Antalya İli'nin İbradı İlçesi'nin mahalle muhtarlarına ve bölgede bulunan turizm mekanları işletmecileri ve çalışanlarına ayrıca Safiye Çorabatır ve Erkan Yağcı'ya teşekkür ederim. Jürime katılarak beni dinleyip değerli zamanlarını bana ayıran jüri hocalarım Doç. Dr. Ayşe Duygu Kaçar ve Doç. Dr. Sebla Arin Ensarioğlu'na teşekkürlerimi sunarım.

Hayatım boyunca attığım her adımda desteklerini benden esirgemeyen, yanımda olup bana güç veren değerli aileme ve arkadaşlarıma tez sürecimde anlayış ve desteği ile çalışmalarına katkıda bulunan değerli iş ortağım Sema Yalçın' a teşekkürlerimi sunarım.

Deniz Pınar AKYOL
20/05/2022

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
KISALTMALAR DİZİNİ.....	v
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	vi
ÇİZELGELER DİZİNİ	ix
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı.....	4
1.2. Çalışmanın Materyal ve Yöntemi	4
2. KURAMSAL TEMELLER ve KAYNAK ARAŞTIRMASI	7
2.1. Konut Kavramı ve Yeni Sunum Biçimleri.....	7
2.2. Konut Kavramına Yeni Yaklaşım, Tiny House Hareketi	18
2.3. Tiny House ve Özellikleri	21
2.3.1. Dünyada tiny house kullanım alanları ve örnek incelemeleri.....	28
2.3.2. Türkiye’de tiny house kullanım alanları ve örnek incelemeleri.....	39
2.3.3. Tiny house avantaj ve dezavantajları	49
2.4. Turizm Mekanları İçin Yeni Bir Trend Tiny House	53
2.4.1. Alternatif turizm ve mekânsal ihtiyaçları.....	56
2.4.2. Dünyadan ve Türkiye’den alternatif turizm mekânları örnekleri	71
2.5. Bölüm Sonucu.....	101
3. MATERYAL ve YÖNTEM: ANTALYA İLİ İBRADI İLÇESİ KÖYLERİ ALAN ÇALIŞMASI	108
3.1. Çalışma Alanının Belirlenmesi ve Tanıtılması	109
3.1.1. Antalya’da turizm kavramı	112
3.1.2. Antalya’daki turizm yapıları ve genel özellikleri.....	117
3.2. Alan Çalışması İçin Seçilen Bölge ve Mevcut Durum Analizi.....	122
3.2.1. Fiziksel tespit çalışması	125
3.2.2. Sosyo-kültürel tespit çalışması.....	129
3.2.3. İlgili aktörlerle yapılan görüşmeler.....	135
4. BULGULAR ve TARTIŞMA.....	137
4.1. Fiziksel Tespitlere Yönelik Bulgular	137
4.2. Sosyo-kültürel Tespitlere Yönelik Bulgular	152
4.3. Yapılan Görüşmelere Yönelik Bulgular	156
5. SONUÇ.....	165
KAYNAKLAR	172
EKLER.....	184
ÖZGEÇMİŞ	191

KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar	Açıklama
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
USD	Amerika Birleşik Devletleri Doları
BM	Birleşmiş Milletler
UNEP	Birleşmiş Milletler Çevre Programı
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
WWF	Doğa İçin Dünya Fonu
IUCN	Dünya Doğayı Koruma Birliği
UNWTO	Dünya Turizm Örgütü
GAP	Güneydoğu Anadolu Projesi
IRC	International Residential Code
DIY	Kendin Yap
GHG	Sera Gazı Emisyonu
SKA	Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
THOW	Tekerlekli Tiny House
TOKİ	Toplu Konut İdare Başkanlığı
TDK	Türk Dil Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
AIENT	Uluslararası Bilimsel Turizm Uzmanları Birliği
TIES	Uluslararası Eko turizm Topluluğu
YHGS	Yaban Hayatı Geliştirme Sahası

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 1.1. 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri	3
Şekil 2.1. Maslow ihtiyaçlar hiyerarşisi	8
Şekil 2.2. Villa örneği A) tek villa, B) ikiz villa, C) üçüz villa	13
Şekil 2.3. TOKİ örneği	15
Şekil 2.4. Konutların sınıflandırılması	18
Şekil 2.5. Küçük ev temel uygulamaları A) Beton Temel, B) Ankraj Tipleri	25
Şekil 2.6. Çağdaş Tiny House fotoğrafları	30
Şekil 2.7. Çağdaş Tiny House fotoğrafları; A) Giriş alanı B) Mutfaktan oturma alanına doğru	30
Şekil 2.8. Çağdaş Tiny House fotoğrafları; A) Dış cephe kaplama B) Zemin ve depolama birimi	30
Şekil 2.9. Çağdaş Tiny House izometrik görüntüsü	31
Şekil 2.10. Çağdaş Tiny House mimari çizimleri	31
Şekil 2.11. Portatif Ev taşıma fotoğrafları	33
Şekil 2.12. Portatif Ev fotoğrafları	33
Şekil 2.13. Portatif Ev iç mekân fotoğrafları	33
Şekil 2.14. Portatif Ev mimari çizimleri	34
Şekil 2.15. Elsewhere Cabin A fotoğrafları	35
Şekil 2.16. Elsewhere Cabin A iç mekân fotoğrafları	36
Şekil 2.17. Elsewhere Cabin A mutfak ve banyo detayı	36
Şekil 2.18. Elsewhere Cabin A mimari çizimleri	37
Şekil 2.19. Japonya’da Tiny House fotoğrafı	38
Şekil 2.20. Japonya’da Tiny House evi içi	39
Şekil 2.21. Sınırdaki Barınak fotoğrafları	40
Şekil 2.22. Sınırdaki Barınak iç mekân fotoğrafları A) Oturma alanı ve loft B) Mutfak	41
Şekil 2.23. Sınırdaki Barınak teras dönüşümü	41
Şekil 2.24. Sınırdaki Barınak alt kat plan kullanım diyagramları	41
Şekil 2.25. Sınırdaki Barınak üst kat plan kullanım diyagramları	42
Şekil 2.26. Sınırdaki Barınak kesit diyagramları	42
Şekil 2.27. U Şeklindeki Tiny House fotoğrafları	44
Şekil 2.28. U Şeklindeki Tiny House iç mekân fotoğrafları A) Çalışma ve oturma alanı B) Mutfak	44
Şekil 2.29. U Şeklindeki Tiny House iç mekân fotoğrafları A) Banyo B) Yatak odası ..	44
Şekil 2.30. Evin girişinden fotoğrafı	46
Şekil 2.31. Evin iç mekân fotoğrafları A) Oturma alanı B) Mutfak	46
Şekil 2.32. Evin iç mekân fotoğrafları A) Depolama alanı B) Banyo	46
Şekil 2.33. Mandarin House girişinden fotoğraflar	48
Şekil 2.34. Mandarin House mutfak, merdiven ve galeri boşluğu	48
Şekil 2.35. Mandarin House banyo	48
Şekil 2.36. Mandarin House yatak odaları	49
Şekil 2.37. Turizm türleri	55
Şekil 2.38. Alternatif turizm türleri	58
Şekil 2.39. Eko turizm	65
Şekil 2.40. Shipwreck Lodge A) Çölde yerleşimleri B) Konumu	72
Şekil 2.41. Shipwreck Lodge fotoğrafları A) Ön cephe B) Arka cephe	72

Şekil 2.42. Shipwreck Lodge mimari çizimleri.	72
Şekil 2.43. Shipwreck Lodge iç mekân fotoğrafları A) Yatak odası B) Banyo.....	73
Şekil 2.44. Bubble Lodge dış fotoğrafları.....	74
Şekil 2.45. Bubble Lodge fotoğrafları	75
Şekil 2.46. Bubble Lodge banyo	76
Şekil 2.47. Kakslauttanen Arctic Resort fotoğrafları	76
Şekil 2.48. Kakslauttanen Arctic Resort kuzey ışıkları.....	78
Şekil 2.49. The Harlingen Harbour Crane fotoğrafları	78
Şekil 2.50. The Harlingen Harbour Crane iç mekân fotoğrafları.....	79
Şekil 2.51. El Cosmico Hotel fotoğraf.....	80
Şekil 2.52. El Cosmico Hotel iç mekân fotoğraf	81
Şekil 2.53. El Cosmico Hotel çadır fotoğraf.....	82
Şekil 2.54. Kotit Ayder bungalov yerleşimleri	85
Şekil 2.55. Yayla ve Kotit Ayder genel görünüm.....	85
Şekil 2.56. Kotit Ayder iç mekân fotoğrafları.....	86
Şekil 2.57. Kotit Ayder kış fotoğrafı.....	86
Şekil 2.58. Yenice Vadi fotoğrafı	87
Şekil 2.59. Yenice Vadi evleri fotoğrafı.	88
Şekil 2.60. Yenice Vadi evleri fotoğrafı 2	88
Şekil 2.61. Kabak Dome fotoğrafları.	89
Şekil 2.62. Kabak Dome iç mekân fotoğrafları.....	89
Şekil 2.63. Turgut Cansever'in eskizleri.....	91
Şekil 2.64. Argos genel görünüm.....	92
Şekil 2.65. Argos odaların fotoğrafları	93
Şekil 2.66. Yalınayak Olympos bungalov evler ve çadırlar.....	93
Şekil 2.67. Yalınayak Olympos duş alanı ve ortak alan	94
Şekil 2.68. Yako House&Park evleri	97
Şekil 2.69. Gölevi genel görüntüsü	98
Şekil 2.70. Gölevi tiny house birimleri	98
Şekil 2.71. Tiny house ve alternatif turizm mekânı karşılaştırması	107
Şekil 3.1. Türkiye haritası	110
Şekil 3.2. Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Kavramsal Eylem Planı.....	117
Şekil 3.3. Turizm konaklama tesisleri yoğunluk haritası	123
Şekil 3.4. Antalya ilçeler haritası.	124
Şekil 3.5. Haritada İbradı'nın konumu.....	125
Şekil 3.6. İbradı mahalleleri sınırları.	126
Şekil 3.7. İbradı İlçesi siyasi haritası.	126
Şekil 3.8. Eynif Ovası ve Yılkı Atları.....	127
Şekil 3.9. Altınbeşik Mağarası Milli Parkı.	128
Şekil 3.10. İbradı düğmeli evler.....	130
Şekil 3.11. İbradı Arapastı Kestanesi.....	130
Şekil 3.12. İlçelerin gelişmişlik endeksi	131
Şekil 3.13. İbradı ilçesi köylerinin turizm potansiyeli.	135
Şekil 4.1. İbradı mahalleleri	138
Şekil 4.2. Aydınayla Mahallesi.	139
Şekil 4.3. Çukurvıran Mahallesi.....	140
Şekil 4.4. Başlar Mahallesi	141
Şekil 4.5. Başlar Mahallesi ve bir düğmeli ev.	141

Şekil 4.6. Eynif Ovası ve Başlar Mahallesi konumu.	142
Şekil 4.7. Ormana Mahallesi.....	143
Şekil 4.8. Ormana Mahallesi ve düğmeli evler.	143
Şekil 4.9. Ormana konaklama mekânları.	144
Şekil 4.10. Ormana Active A) Berberoğlu Evi B) Doğan Konağı.....	145
Şekil 4.11. Ormana konaklama mekânları A) Yeniçeri Ahmet Ağa Konağı B) Montenegro.....	145
Şekil 4.12. Ürnlü Mahallesi	146
Şekil 4.13. Altınbeşik Mağarası.	147
Şekil 4.14. Üzümdere Mahallesi	148
Şekil 4.15. Üzümdere Köyü.	149
Şekil 4.16. Üzümdere Köyü’nden geçen Manavgat Çayı.	149
Şekil 4.17. Düzlen Mahallesi	150
Şekil 4.18. Düzlen Mahallesi.	150
Şekil 4.19. İbradı Merkez Aşağı ve Yukarı Mahalleleri	151

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 1.1. Yöntem şeması.....	6
Çizelge 2.1. Jerame Tognoli'nin ev ve konut kavramları üzerine çalışması.	9
Çizelge 2.3. Küçük Ev Tipolojisi Shearer&Burton'dan uyarlanmıştır.....	24
Çizelge 2.4. Tiny house tasarımında dikkat edilmesi gerekenler.....	27
Çizelge 2.5. Çağdaş Tiny House örneği tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.	29
Çizelge 2.6. Portatif Ev örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.....	32
Çizelge 2.7. Elsewhere Cabin A örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.	35
Çizelge 2.8. Japonya'da Tiny House örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.	38
Çizelge 2.9. Sınırdaki Barınak örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.	40
Çizelge 2.10. U Şeklindeki Tiny House örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.	43
Çizelge 2.11. Şehrin Ortasında 22m ² Tiny House örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.	45
Çizelge 2.12. Mandarin Tiny House örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.	47
Çizelge 2.13. Tiny house avantaj ve dezavantajları.....	52
Çizelge 2.14. Kitle turizmi ile alternatif turizm karşılaştırılması.....	59
Çizelge 2.16. Kitle turizmi ve ekolojik turizmin genel karakteristiklerinin karşılaştırılması	64
Çizelge 2.17. Konaklama kavramının turizm ve çevre ilişkisi bağlamında değişimi.....	68
Çizelge 2.18. Kitle turizmi ve ekolojik turizmin mimari karakteristikler bakımından karşılaştırılması.....	70
Çizelge 2.19. Shipwreck Lodge alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.	73
Çizelge 2.20. Bubble Lodge alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.	75
Çizelge 2.21. Kakslautanen Arctic Resort alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.	77
Çizelge 2.22. The Harlingen Harbour Crane alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.	79
Çizelge 2.23. El Cosmico Hotel alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.....	81
Çizelge 2.24. El Cosmico Hotel karavan boyut ve özellikleri.	83
Çizelge 2.25. Kotit Ayder alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.	85
Çizelge 2.26. Yenice Vadi alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.	87
Çizelge 2.27. Kabak Dome alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.	90
Çizelge 2.28. Argos in Cappadocia alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.	92
Çizelge 2.29. Yalınayak Olympos alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.	94
Çizelge 2.30. Yako House & Park tiny house ve alternatif turizm mekânı olarak incelenmesi.	96
Çizelge 2.31. Gölevi Konaklama & Restaurant tiny house ve alternatif turizm mekânı olarak incelenmesi.	97

Çizelge 2.32. Türkiye’de farklı illerde bulunan tiny house konaklama mekânları.....	99
Çizelge 2.33. Türkiye’de farklı illerde bulunan tiny house konaklama mekânları (devam)	100
Çizelge 2.34. Dünyadan tiny house örnekleri karşılaştırılması.....	102
Çizelge 2.35. Türkiye’den tiny house örnekleri karşılaştırılması	103
Çizelge 2.36. Dünyada alternatif turizm mekânları örnekleri karşılaştırılması.	105
Çizelge 2.37. Türkiye’de alternatif turizm mekânları örnekleri karşılaştırılması.	106
Çizelge 3.1. Antalya 2020-2024 Stratejik Plan turizm potansiyelini geliştirmeye yönelik hedefler, faaliyetler ve tespitler.	116
Çizelge 3.2. Antalya tesis, oda ve yatak sayıları.....	119
Çizelge 3.3. Antalya konaklama türlerine göre tesis, oda ve yatak sayısı	121
Çizelge 3.4. Antalya konaklama türlerine göre tesise geliş	121
Çizelge 3.5. Yıllara göre İbradı nüfusu.	132
Çizelge 3.6. Görüşme yapılan kişilerin bilgileri.	136
Çizelge 4.1. İbradı mahalleleri kadın-erkek nüfus değerleri.....	153
Çizelge 4.2. İbradı festivalleri.	154
Çizelge 4.3. Sosyokültürel ve ekonomik tespitlerden elde edilen bulgular tablosu.	155
Çizelge 4.4. Yerel yetkililerin bölgenin turizm potansiyeline yönelik sorulara verdikleri cevaplar.	157
Çizelge 4.5. Turizm işletmecilerinin bölgenin turizm potansiyeline yönelik sorulara verdikleri cevaplar.	158
Çizelge 4.6. Yerel yetkililerin konaklama mekânlarına ve tiny house konaklama birimlerine yönelik sorulara verdikleri cevaplar.....	160
Çizelge 4.7. Turizm işletmecilerinin konaklama mekânlarına ve tiny house konaklama birimlerine yönelik sorulara verdikleri cevaplar.....	161
Çizelge 4.8. Turizm işletmecilerinin konaklama mekânlarına ve tiny house konaklama birimlerine yönelik sorulara verdikleri cevaplar (devam)	162
Çizelge 4.9. GZFT analizi.....	164
Çizelge 5.1. Öneri alanlarının seçilme ve tiny house önerilme nedenleri.....	170

1. GİRİŞ

İlkçağlardan beri insanoğlu yaşamını devam ettirebilmek için barınmaya ihtiyaç duymuştur. Bu ihtiyacı karşılamak için elindeki imkanları değerlendirerek farklı yöntemler geliştirmiştir. Mağaralar ve ağaç kavuklarında başlayan bu süreç teknolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel gelişimlerle evrilerek günümüze kadar gelmiştir. Artık çok farklı büyüklük ve tiplerde pek çok konut sunum biçimi bulunmaktadır. Endüstrileşme ve devamında küreselleşmenin etkisiyle yaşanan hızlı kentleşme süreci, konut talebini arttırmış, tüketim alışkanlıklarının değişmesi ise bu taleplerin çeşitlenmesine yol açmıştır. Kentlerdeki yapı stoğunun büyük bir kısmını oluşturan konutların üretim ve kullanım süreçleri, doğal kaynakların tüketilmesinde ve çevrenin kirlenmesindeki en büyük nedenlerden biridir. Bu durumun yetkili çevrelerce farkına varılmasıyla başlayan doğal çevreyi ve kaynaklarını korumaya yönelik teorik ve uygulamalı bilimsel çalışmalar günümüzde de artarak devam etmektedir. İnşaat sektörü içindeki yerini sürdürülebilir mimarlık, yeşil mimarlık, ekolojik mimarlık, sürdürülebilir/yeşil/ekolojik yapı ve benzeri terimlerle bulan bu çalışmaların genel amacı doğal çevreye daha az zarar veren, kaynakları daha az kullanan yapısal üretimi mümkün kılmaktır. Bu çalışmalar arasında mümkün olan en az alana sahip yaşam alanları tasarlamaya ve üretmeye yönelik olanlar dikkat çekmektedir.

Küçük yaşam alanlarında mümkün olduğunca konforlu bir yaşam sunmayı hedefleyen yaklaşımlardan biri Tiny House (Küçük Ev) yaklaşımıdır. Tiny house, Amerikan krizi ile ortaya çıkmış ancak felsefesi ile daha eskilere dayanan ve günümüz sorunlarına çözüm üretmeyi hedefleyen bir kavram ve harekettir. Bu hareket, doğal kaynakların tüketilmesi, sera gazı emisyonu (GHG) ve neden olduğu iklim değişikliği gibi günümüzün en önemli sorunlarına sürdürülebilir ürünler ve teknolojiler kullanarak çevrede daha az yer kaplayıp çevreye daha az etki ederek çözüm bulmaya çalışmaktadır. Türkiye için ise yeni bir kavramdır. Son zamanlarda özellikle Covid-19 salgının neden olduğu pandemi döneminde adını daha fazla duyurmuştur. Bu dönem insanlarda doğaya dönüş, daha sakin ve sade yaşam arzusu oluşturmuştur. Bu nedenle doğal ortamlarda geçici olarak konumlandırılan tiny house birimleri insanlar tarafından daha çok talep edilmeye başlanmıştır. Tiny house, arazi içerisinde tek birimin konumlandırılmasıyla tekil

kullanım, arazi içerisinde aynı ya da benzer birden çok birimin konumlandırılmasıyla çoklu kullanım ve turistik arazi içerisinde birden çok aynı birimin konumlandırılmasıyla turizme yönelik kullanımlarla piyasadaki yerini almıştır. Hem minimum alan ve kaynak kullanımını mümkün kılması hem de geçici olma, gerektiğinde yer değiştirme imkânı sunma özellikleriyle her geçen gün artan bir talep görmektedir.

Doğal kaynaklarının tahribatında turizm ve konaklama mekânlarının da etkisi bulunmaktadır. Turizm sektörü iklim değişikliğine karşı oldukça hassastır ve aynı zamanda küresel ısınmaya neden olan sera gazlarının salınımına da katkıda bulunmaktadır. Turizmde sera gazı emisyonlarını ölçme ve azaltma ve iklim kaynaklı etkilere uyum sağlama kapasitesini güçlendirme çabaları olarak bilinen iklim eyleminin hızlandırılması bu nedenle sektörün dayanıklılığı için son derece önemlidir (UNWTO, 2022a). Alternatif turizm, ekolojik turizm ve sürdürülebilir turizm gibi birbiri ile bağlantılı farklı turizm çeşitleri oluşumları ile bu tahribat engellenmek istenmektedir. Bu turizm türleri ile turizmin toplum ve çevre üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirilerek yerel ekonomiye, doğal ve kültürel mirasın korunmasına, bölge halkı ile ziyaretçilerin yaşam kalitelerinin artmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir. Bu amaçlarla kurulan Birleşmiş Milletler Turizm Örgütü (UNWTO) dünya çapında turizm politikalarını ilerletme, sorumlu turizmi savunma ve turizmi ekonomik büyüme, kapsayıcı kalkınma ve çevresel sürdürülebilirliğe doğru itici bir güç olarak teşvik etme konusunda turizm sektörüne liderlik ve destek sunmaktadır.

2015 yılında Birleşmiş Milletler (BM)'de dünya liderleri arasında sürdürülebilir kalkınma için evrensel bir 2030 Gündemi konulu tarihi anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşma ile dünya liderleri tüm ülkeleri herkes için daha iyi bir geleceği mümkün kılacak 17 adet Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi (SKH)'nin uygulanmasına çağırmışlardır (Şekil 1.1.). Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Evrensel Gündeminin ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin gerçekleştirilmesinden sorumlu olan UNWTO, aynı zamanda sürdürülebilir ve evrensel olarak erişilebilir turizmi teşvik etmekle yükümlüdür. Mevcut 156 ülkenin üyeliği ile UNWTO, turizmin sosyo-ekonomik katkısını en üst düzeye çıkarırken olası olumsuz etkilerini en aza indirmek için Turizmde Küresel Etik Kurallarının uygulanmasını teşvik etmektedir. Sorumlu ve sürdürülebilir turizm için temel bir referans

çerçevesi olarak, Turizm için Küresel Etik Kuralları (GCET), turizm gelişiminde kilit oyunculara rehberlik etmek için tasarlanmış kapsamlı bir ilkeler dizisidir. Bu rehber, hükümetlere, seyahat endüstrisine, topluluklara ve turistlere benzer şekilde hitap ederek, çevre, kültürel miras ve dünya çapındaki toplumlar üzerindeki potansiyel olumsuz etkisini en aza indirirken, sektörün faydalarını en üst düzeye çıkarmaya yardımcı olmayı amaçlamaktadır (UNWTO, 2022b). Şekil 1.1. de görülen 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğal çevre ve ekolojik dengeler üzerinde önemli etkisi olan turizm faaliyetleri ve mekanları için de söz konusudur. Turizmin; insanlar, gezegen, refah ve barış için sürdürülebilir çözümler sunmada önemli bir rol oynaması hedeflenmiştir (Scheyvens, 2019).

Şekil 1.1. 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (UNWTO, 2022c).

2019-2022 yılları arasında yaşanan Covid-19 pandemisi, 2020'de küresel olarak sera gazı emisyonlarında %7'lik bir azalmaya yol açmıştır. Paris Anlaşması'nın hedeflerine ulaşmak için önümüzdeki on yıl boyunca yıllık bazda emisyonlarda yaklaşık %7 oranında daha azalma gerekmektedir (UNWTO, 2022a). Pek çok araştırmacı ve ilgili kurum tarafından belirtildiği gibi turizmin evrensel sürdürülebilir kalkınma hedeflerine hizmet edebilmesi için gerek etkinliklerinde gerekse tesislerinde kullandığı kaynakları en aza indirmesi önemli bir gerekliliktir. Turizm tesislerinin büyük bir kısmını oluşturan konaklama mekanlarının daha az malzeme ve kaynak kullanımıyla, daha küçük alanlarda aynı konforu sunacak geçici birimlerin önerilmesine yönelik çalışmalar bu gerekliliğin sağlanması için bir adım niteliğindedir.

1.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Yukarıdaki bilgiler ışığında bu tez çalışmasının amacı, daha az malzeme ve kaynak kullanımıyla üretilen ve küçük alanlara sahip tiny house (küçük ev) birimlerinin birer turizm konaklama mekânı olarak kullanılabilirliğinin irdelenmesidir. Bir yandan, küçük alanları ve üretim maliyetleriyle doğal kaynakları daha az tüketen, diğer yandan ise hareketli ve/veya taşınabilir olmalarıyla kazandıkları “geçicilik” özellikleri sayesinde bulundukları doğal çevrelere en az zararı verme performansına sahip olan tiny house birimlerinin turizm konaklama mekânı olarak kullanımının artması turizmin 2030 SKH’ni sağlama yönünde bir adım atmasına vesile olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle, çalışmada tiny house birimlerinin, özellikle alternatif turizm için birer konaklama mekânı olarak kullanılmaya uygunluğu üzerinde durulmuştur.

Bu bağlamda çalışmanın araştırma soruları aşağıdaki gibidir;

- Türkiye’de kullanımı yaygınlaşmaya başlayan tiny house birimleri turizm sektöründe kendine yer edinin alışılmışın dışında alternatif bir mekân çözümü sunabilir mi ?
- Otel odalarındaki misafirlik yerine, iyi çözülmüş küçük alanlardan oluşan kendine ait küçük bir eve (tiny house), geçici bir süreyle de olsa sahip olmak tercih edilme nedeni olabilir mi?

Bu sorulara cevap aramayı hedefleyen tez çalışmasında, konu kitle turizmi değil, sürdürülebilir gelişme hedeflerine daha yakın olan alternatif turizm kapsamında ele alınmıştır. Gerçekleştirilen alan çalışması, Türkiye turizm gelirlerinin büyük kısmında payı olan Antalya İli sınırları içinde bulunan ve alternatif turizme yönelik pek çok özelliği barındıran İbradı İlçesi’nde gerçekleştirilmiştir.

1.2. Çalışmanın Materyal ve Yöntemi

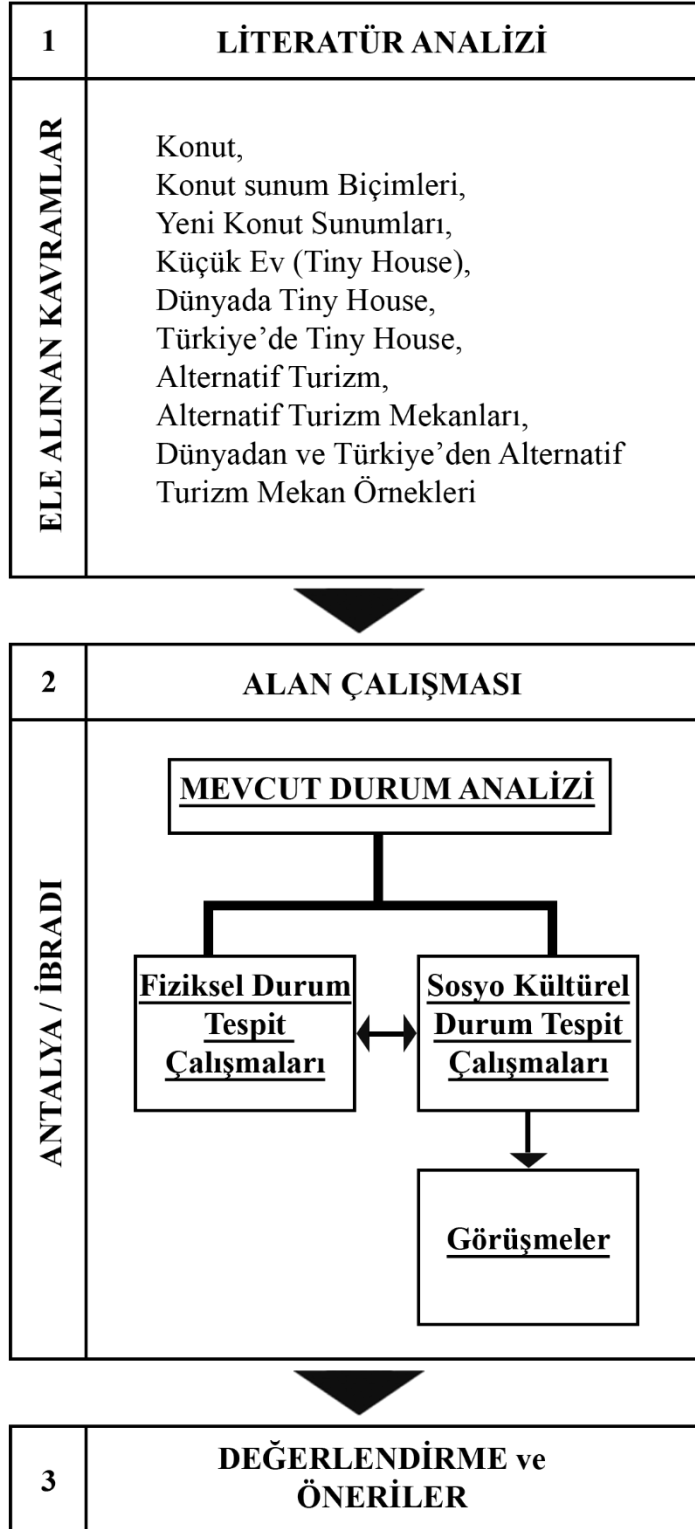
Tez çalışması iki temel aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamayı oluşturan literatür analizinde teorik kapsamı oluşturan kavramlar ulusal ve uluslararası literatürde incelenmiştir. Bu kavramlar iki temel başlık altında toplanabilir. Öncelikle bir barınma mekânı olan konut ele alınmış, konut sunum biçimleri, yeni konut sunum biçimleri, bu yeni sunulardan biri olan tiny house (küçük ev), dünyadan tiny house örnekleri ve

Türkiye’den tiny house örnekleri incelenmiştir. Devamında turizm ve mekânları ele alınarak sürdürülebilir turizm, alternatif turizm, eko turizm ve turizmde tiny house üzerine literatür taraması yapılmış, ulusal ve uluslararası örnekler incelenmiştir.

İkinci aşamayı alan çalışması oluşturmaktadır. Bu çalışmada amaç, belirlenen örnek alandaki alternatif turizm faaliyetlerinde konaklama mekânı olarak kullanılmak üzere tiny house birimleri uygun mudur? sorusuna cevap aramaktır. Öncelikle alan çalışması için tercih edilmesi uygun olan alanın belirlenebilmesi amacıyla Türkiye Turizm Stratejisi 2023 incelenmiştir. Bu stratejik planda turizmin tüm yıla yayılması ve kırsal kesimlerde de kalkınma amaçlı turizmin yaygınlaştırılması önemli hedeflerden biri olarak belirlenmiştir. Yine aynı planda alternatif turizm destinasyonlarından biri olarak Antalya ve çevresi belirlenmiştir. TÜİK 2021 yılı verilerine bakıldığında Antalya, İstanbul’dan sonra turistler tarafından en çok tercih edilen ilimizdir. Tüm bu nedenler alan çalışması için Antalya’nın tercih edilmesinde etkili olmuştur. Ancak, sahip olduğu uzun deniz kıyısıyla birlikte barındırdığı tarihi ve doğal güzelliklerin çeşitliliğiyle Antalya pek çok farklı turistik çekim alanı içerdiği için bir yüksek lisans tezi kapsamında tamamıyla ele alınarak çalışılabilmek için çok büyük bir alandır. Bu nedenle alan çalışmasının kapsamını daraltmak üzere ilin 19 ilçesinden biri olan İbradı çalışma alanı olarak belirlenmiştir. İbradı, Antalya’nın denize kıyısı olmayan ve ağırlıklı olarak kırsal yerleşme özellikleri göstermekle birlikte farklı turizm potansiyelleri barındıran bir ilçesi olmasından dolayı tercih edilmiştir.

Alan çalışması, mevcut durum analizini içermektedir. Fiziksel ve sosyo-kültürel durum tespit çalışmaları için öncelikle arşiv ve literatür analizleri yapılmıştır. İkinci aşamada ise yerinde tespitler ve gözlemler gerçekleştirilmiştir. Son olarak, yöre halkının konuyla ilgili düşüncelerini belirlemek üzere görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler, ilçe yöneticileri, ilçede yer alan tüm köylerin muhtarları, köylerde bulunan turistik işletme sahipleriyle gerçekleştirilerek farklı aktörlerin görüşlerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Alan çalışmasının sonunda yapılan tespit çalışmaları analiz edilerek elde edilen bulgular değerlendirilmiş ve bir GZFT analiziyle durum netleştirilmiştir. Çalışma, tiny house birimlerinin kullanımına yönelik önerilerin geliştirilmesiyle sonlanmaktadır. Tez çalışmasının yöntem şeması Çizelge 1.1. de görülmektedir.

Çizelge 1.1. Yöntem şeması.

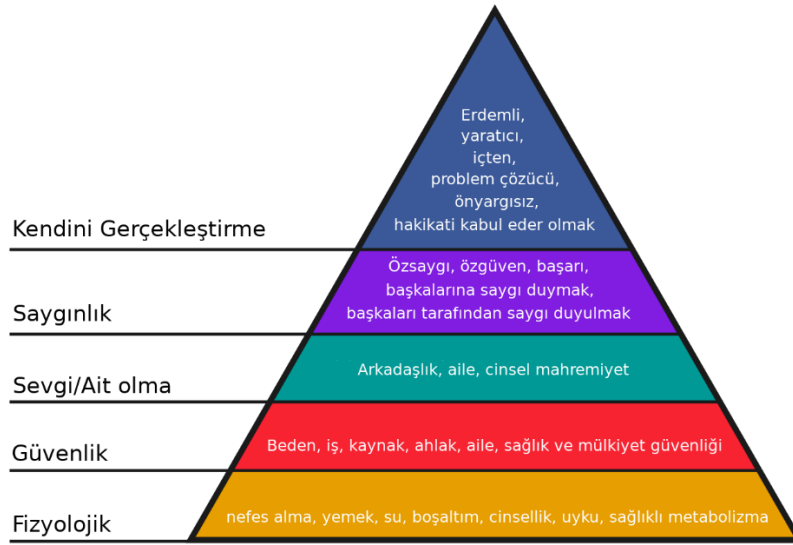
2. KURAMSAL TEMELLER ve KAYNAK ARAŞTIRMASI

Bu bölümde tez kapsamında ele alınan temel kavramlarla ilgili yapılmış olan literatür analizi aktarılmaktadır. Öncelikle tez konusunun öznesini oluşturan “Küçük Ev” (Tiny House) kavramı açıklanarak dünyadaki kullanım şekilleri, alanları ve türlerinden örnekler verilmiştir. “Tiny House” ve “Küçük Ev” kavramları tam olarak birbirlerinin karşılığı olmadığı için uluslararası ve ulusal literatürde “Tiny House” olarak kullanılan kavram tez kapsamında da bu şekilde kullanılmıştır. Tiny house ve Tiny House Hareketi’nin ne olduğu, nasıl ortaya çıktığı, nelerden etkilendiği, avantajları ve dezavantajları, uygulama yöntemleri, özellikleri, dünyadan ve Türkiye’den örneklerinin aktarılmasından önce konut kavramı ve tarihsel süreç içerisindeki gelişim süreci kısaca açıklanmıştır. Devam eden alt bölümde ise minimal yaşamı destekleyen bu yeni konut türünün alternatif turizmde kullanım olasılıklarının değerlendirilebilmesi için öncelikle alternatif turizm kavramı ve mekânsal ihtiyaçları irdelenmiş, devamında dünyada ve Türkiye’de kullanılan alternatif turizm mekânlarından örnekler verilmiş ve son olarak tiny house örneklerinin alternatif turizmde kullanılma potansiyelleri tartışılmıştır.

Tiny House Hareketi, yaşam tarzlarını basitleştirip hayatlarını daha az çaba ile yaşamayı seçen ve kişisel özgürlüğe önem veren insanlardan oluşan bir grubun başlattığı ve gelişmekte olan bir kültürdür (Schenk, 2015). Bu minimal yaşamı benimseyen yaşam kültürüne göre “tiny house” temel olarak 18,5-23 m² arasındaki konut modülüdür ancak 23-46,5 m² arasındaki yapılar da küçük evler olarak değerlendirilmektedir. Bu hareketin amacı, insanları daha az kaynak tüketimiyle daha sade bir şekilde yaşayarak sürdürülebilirliğin sağlanmasına nasıl katkıda bulunabilecekleri konusunda bilinçlendirmektir. Diğer yandan, küçük yaşam alanlarının başarısızlık ya da yoksulluk göstergesi olmadığı konusunda toplumların farkındalığını sağlamak da Tiny House Hareketi’nin hedeflerinden biridir.

2.1. Konut Kavramı ve Yeni Sunum Biçimleri

1943 yılında Amerikalı Psikolog Abraham Maslow tarafından geliştirilmiş olan “ihtiyaçlar hiyerarşisi” ne (Şekil 2.1.) göre insanın en temel fizyolojik ihtiyaçlarını karşılayabilmek için bir barınağa ihtiyacı bulunmaktadır.

Şekil 2.1. Maslow ihtiyaçlar hiyerarşisi (Wikipedia, 2021).

“Barınmak” eylemi Türk Dil Kurumu (TDK) ’nun Güncel Türkçe Sözlüğünde (Türk Dil Kurumu, 2019); “Doğa etkilerinden korunmak için kapalı bir yere sığınmak” yine aynı sözlükteki farklı bir anlamına göre de “Yerleşmek, yaşamak için uygun şartlar bularak oturmak” şeklinde açıklanmaktadır.

İnsanoğlunun barınma eylemi doğrultusunda ortaya çıkan konut, mimarlık tarihinin ilk nesnel örneğidir. İlk çağlardan beri evrilerek gelişmiş, ait olduğu yere göre farklılaşmış, yapıldığı çağın izlerini taşımış, ekonomik, kültürel, siyasi, iklimsel, dinsel, sosyolojik, topografik vb. bileşenlerle yoğrulmuştur (Yüksel & Akbulut, 2009).

“Konut” TDK Güncel Türkçe Sözlüğünde (Türk Dil Kurumu, 2019); “İnsanların içinde yaşadıkları ev, apartman vb. yer, mesken, ikametgâh” şeklinde tanımlanmaktadır. Birçok çalışmaya, araştırmaya konu olan konut, çeşitli kategorilerde kendisine yer bulmuştur. Bu kavram, günümüze kadar farklı birçok isim değişikliğine uğrayarak gelmiş ve araştırmalar için güncelliğini korumuştur. Baran (2007) çalışmasında konutun kent biliminde “mesken, konut” gibi kavramlarla belirtilirken, psikoloji alanında ise “ev, yuva, barınak”, mimari çalışmalarda da “mekân, yer, uzam, alan” gibi ifadelerle nitelendirildiğini belirtmiştir.

Barınma eyleminin somut ürünü olan ev ve konut kavramları arasında anlamsal farklılıklar mevcuttur. Çahantimur (1997)'un belirttiği gibi ev, konuta göre daha sınırlayıcı ve yere bağlılığı olan bir kavramdır. Ev veya yuva, günlük yaşam eylemlerinin sürdürüldüğü ve içinde yaşayan bireyin, simgesel anlamlarla dolu bu yaftayı ona eklediği yerdir. Fiziksel çevrenin elemanı olan konut, mimari bir objedir.

Blunt ve Dowling'in 2006'da yapmış oldukları çalışmaya göre konut ile ev kavramları birbirinin tam karşılığı değildir. Konut sadece barınma eyleminin karşılandığı bir mekândır, ev ise kendini gerçekleştirmenin ve özgürlüğün mekânıdır. Ev kavramı konut kavramı ile karşılaştırıldığında daha soyut anlamlar içerir. Konut, kentleşme, üretim biçimi, gelir düzeyi, yapım sistemi vb. özellikler ile değerlendirilmesi gerekirken ev, daha öznel süreçleri de içermektedir. Bu öznel süreçler yaşam biçimi, sığınak, ekonomik göstergeler gibi kavramları ve çeşitli psikolojik durumları içerir (Arslan, 2021).

Çizelge 2.1. Jerame Tognoli'nin ev ve konut kavramları üzerine çalışması (Çahantimur, 1997).

EV	KONUT
• Merkeziyet - Bağlılık • Devamlılık - Birlik - Düzen • Mahremiyet - Sığınak - Güvenlik • Kimlik • Sosyal İlişkiler - Aile İlişkileri • Sosyo-Kültürel Kavram	• Bilişsel Gelişme • Algılama • Tercih • Memnuniyet • Mekâna Bağlılık • Komşuluk • Hareket • Kalabalık • Grup Kimliği • Konut ve Sosyal Sorunlar

Konut anlayışının uygarlık tarihinin başlangıcındaki amacı, günümüzdeki amacından farklıdır. Başlangıçta sığınılan, hayatta kalmak için kullanılan bir mekân iken, sonrasında konfor ve aidiyet hissini içeren mekânlara dönüşmüştür (Arslan, 2021). Bu durum da konutun anlam ve önemini değiştirmiştir.

Kuban (2018): “insanların dış etkilere korunulduğu bir barınak, çalışma dışında zamanının büyük bölümünü geçirdiği bir ortam, kavramsal açıdan ise bir yuvadır. Konut, her mimari geleneğin bireye en dönük kavramı olan insan yapımı nesneler içinde toplumsal yanı hepsinden ağır basan; insan onsuz edemeyeceği için en kişisel, ama aynı zamanda en sıradan olan ürün” şeklinde konutu tanımlanmıştır.

Sadece barınma ihtiyacını karşılama amacıyla ortaya çıkan konut, süreçte insana dayalı her türlü gelişim ve değişimden etkilenmiş, barınma eylemine ek olarak farklı birçok amacı da karşılamaya başlamıştır. Ekonomik ve sosyal dinamikler dışında, bireyi ve toplumu etkileyen her gelişim konutu fiziksel açıdan değişime uğratmıştır. Sadece fiziksel olarak değil, süreç içerisinde anlamsal olarak da pek çok farklılığa yol açmıştır. Konut, insanların barınma ihtiyacını karşılayan bir kapalı mekân iken zamanla insanların kültürel, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarına cevap verecek bir araç olmuştur. Toplumların özelliklerine göre değişen bu ihtiyaçlar, konutun bir kültür nesnesi olmasını beraberinde getirmiştir. Farklı toplumların yasalarına ve kültürlerine, yaşantılarına ve sosyo-ekonomik politikalarına göre konuta verilen anlamlar da değişmiştir (Alkan, 2014).

Tekeli (2012) ise zaman içerisinde konuta verilen bu anlamlara ek olarak farklı işlevlerin de yüklendiğini belirtmiştir. Bunları; barınak olmak, meta olmak, tüketim ve yatırım malı olmak, toplumda kişilere gelecekte güvence sağlayacak bir mekanizma olmak, toplumsal ilişkilerin yeniden üretilmesinde araç olmak, kentsel çevrenin üretilmesinde kültürel bir artifact olmak, emeğin yeniden üretiminde role sahip olmak şeklinde açıklamıştır.

Zaman içinde nüfus artışı sonucu gelişen kentleşme ile birlikte konut ihtiyacı, insanların kendi çabalarıyla karşılanamayacak seviyeye gelmiştir. Bu durum da konut üretiminde yeni teknik ve yöntemleri ortaya çıkarmıştır. Sanayinin gelişmesiyle ana tüketim konusu haline gelen konut, çeşit ve sayı olarak da artmaya başlamıştır. Dünyada yatırım ve üretim aracı olarak değerlendirilen konut, bu sebeple şehirlerde tüketim nesnesi olarak görülmektedir. İnsanların yaşam biçimlerini etkileyen ekonomik, teknolojik, politik, sosyal vb. değişimler aynı zamanda konutun biçim değiştirmesine de sebep olmuştur. Sosyal ve toplumsal değişiklikler, konuta olan talebi arttırırken bir taraftan da onun üretim biçim ve sunumlarını geliştirmiştir (Alkan, 2014).

Gelişimini tamamlarken konut, insanların maddi olanaklarına, ihtiyaçlarına, isteklerine ve yaşayış şekillerine göre çeşitlenmiştir. Konut; çevrenin koşullarına, büyüklüğüne, çok katlı ya da müstakil olmasına, çevresindeki konutlar veya bahçe ile konumlanmasına bağlı olarak farklı şekillerde sınıflandırılmıştır (Kılıç Tatoğlu, 2021). Konut tiplerinin sınıflandırılmasında farklı sonuçlar elde etmek mümkündür.

Özgüven (2008)'in İstanbul'daki lüks konutları incelediği ve farklı tipleri karşılaştırdığı çalışmada konut tipleri aşağıdaki gibi sınıflandırılmıştır:

Yoğunluk İlişkisine Göre Konut Tipleri

- Ayrık (Müstakil) Evler
- Çok Katlı Bloklar- Apartmanlar

Gelir Düzeyine Göre Konut Tipleri

- Üst gelir grubu konutlar: Rezidanslar- Yalılar- İkiz Evler- Ayrık Evler
- Orta gelir grubu konutlar: Apartmanlar- Siteler
- Alt gelir grubu konutlar: Sosyal Konutlar- Gecekondular

Geometrik Şekline Göre Konut Tipleri

- Avlulu konutlar, sıra evler, teras evler, ikiz evler vb.

Bulundukları Yere Göre Konut Tipleri

- Kent İçi Konut Tipleri: Apartmanlar- Siteler- Gecekondular- Rezidanslar- Yalılar- Toplu Konutlar
- Kent Dışı Konut Tipleri: Siteler – Villa kentler – Sosyal Konutlar- Toplu Konutlar

Kat Adedine Göre Konut Tipleri

- Az Katlı Konut Tipleri: Yalılar- Ayrık Evler- İkiz Evler- Gecekondular
- Çok Katlı Konut Tipleri: Rezidanslar- Apartmanlar- Sosyal Konutlar- Toplu Konutlar

Koca (2015) ise yaptığı çalışmada konut tiplerinin konut üreticisi/yatırımcısı, kullanıcının sosyo-ekonomik durumu ve kentleşme ile bağlantılı olarak şekillendiğini belirtmiştir. Yazar, Türkiye'deki konut üretim sürecinin cumhuriyetin kurulumundan bugüne 1920-50, 50-80, 80-2000 ve 2000 sonrası olacak şekilde 4 döneme ayrıldığını ifade etmiştir. 1920-50 döneminde; arsa sahibi konut üretim/ yatırımcısıdır. Düşük yoğunluklu bahçeli tekil evler, apartmanlar, işçi ve memur evleri ya da kooperatifler inşa edilmiştir.

1950-80 döneminde; kentleşme etkilerinin görülmeye başlamasıyla gecekondu üretimleri gündeme gelmiştir. Tek apartman kullanımları devam ederken yap-sat apartman türleri de ortaya çıkmıştır.

1980-2000 döneminde; Toplu Konut İdaresi kurulmuş ve bu idarenin yürüttüğü Toplu Konut Kanunu ile devlet tarafından yüksek yoğunluklu toplu konutlar üretilmiştir. Ayrıca kent merkezi dışında güvenli siteler yapılmaya başlanmıştır.

2000 sonrası döneminde; yüksek yoğunluklu toplu konut siteleri üretilmeye devam etmiştir. Ayrıca yine yüksek yoğunluklu karma işlevli ve çok katlı, yoğunlukla tek bloktan oluşan rezidanslar görülmeye başlamıştır.

Yukarıdaki çalışmalardan da anlaşıldığı gibi endüstriyel üretimin artmasıyla kurulmaya başlanan kentlerdeki ilk konut türleri, düşük yoğunluklarda gelişen tekil konutlardır. Zaman içerisinde teknolojik gelişmelerin ve kentleşme hızının artmasıyla yoğunluklar da artarak çok katlı konut blokları daha çok görülmüştür. Günümüzde, genellikle kent merkezlerinde yüksek yoğunluklu, çok katlı konut blokları, kent çeperlerinde ise az katlı, düşük yoğunluklu konutlar yer almaktadır. Bu durum, literatürde karşılaşılan çalışmalar ile de desteklenmektedir ve yerleşme yoğunluğu ile kat adedinin konut türlerinin sınıflandırılmasında önemli bir etken olduğu görülmektedir. Diğer yandan, konut türü tercihi ve kullanım amacını etkileyen diğer bir önemli kriter, kullanıcının gelir düzeyidir ve konut türü sınıflandırmalarında kullanılmıştır. Bu nedenle yoğunluk, kat adedi ve gelir düzeyine bağlı olarak değişen konut türleri aşağıda kısaca açıklanmıştır.

Yoğunluk ve kat adedine bağlı olarak ele alındığında, müstakil konutlar düşük yoğunluklu ve az katlı tür olarak karşımıza çıkmaktadır. Tek evler, villalar, yalılar, ikiz evler ve gecekondular müstakil konut olarak ifade edilebilir. Tek evler, etrafındaki evlere bitişik olmayan ve genellikle kendi bahçesi olan evlerdir. Bunlar, çevresi duvarlarla çevrili, kendine ait çatısı olan, odalara bölünmüş ve bazen de bahçesi olan ahşap, betonarme veya toprak yapılar olabilir. Yapılan çeşitli çalışmalar, insanların hayallerindeki evlerini anlatmaları istendiğinde, her tür eğitim ve gelir grubundaki kişilerin genellikle bahçe içinde, müstakil, dört köşe ayrı bir tek aile evini tanımladıklarını göstermiştir (Bal, 2017).

Arslan (2021)'nın da belirttiği gibi giderek talep gören ve popülerlik kazanan villa tipi konutlar, yüksek ve orta-yüksek gelirli insan grupları tarafından tercih edilmektedir. Kentlerde yaşayan günümüz insanların kentleşmenin getirdiği tüm olumsuzluklardan (nüfus yoğunluğu, ulaşım sorunları, kirli hava ve gürültü kirliliği) uzaklaşma arzusu, çocuklarını daha güvenli bir ortamda büyütebilme isteği, daha popüler ve ortak zevkleri oluşmuş bir kitle ile yaşama hedefi, kent dışında ama kente yakın bölgelerde bulunan konut alanlarını tercih etmesine neden olmuştur.

Şekil 2.2. Villa örneği **A)** tek villa (Anonim, 2021a), **B)** ikiz villa (Anonim, 2022a), **C)** üçüz villa (Anonim, 2022b)

Düşük gelirli kullanıcı grubu için müstakil konut olarak ise ülkemizde “gecekondu” olarak ifade edilen ve literatürde bu şekilde yerini almış olan konutlar ele alınabilir. Gecekondu ise sanayileşme etkisiyle köyden kente göçen dar gelirli hazine arazileri üzerinde ruhsatsız olarak yaptıkları ve kullandıkları konutlardır (Özgüven, 2008). Bu türün bitmemiş konut veya zaman içinde büyüyen konut isimleriyle de anıldığını bilinmektedir.

Yoğunluk ve kat adedine bağlı olarak ele alınabilecek diğer konut türü içinde farklı işlevsel ve mekânsal birimleri barındıran bağımsız konut birimleri içeren çok katlı bloklardır. Bunlar yüksek yoğunluklu yaşam alanları oluşturmaktadır. Bitişik veya ayrık nizamdaki tek apartmanlar, birden fazla apartman bloğu içeren siteler, sayıca daha fazla apartman bloğu içeren, toplu konutlar ve sosyal konut yerleşimleri, ile kent içinde yüksekliği ve iriliği ile dikkat çeken rezidanslar bu grupta ele alınabilir.

Fransızcası “appartement” olan apartman kelimesi, TDK Güncel Türkçe Sözlüğünde (Türk Dil Kurumu, 2019); “birkaç katlı ve her katında bir veya birkaç daire bulunan yapı”

şeklinde ifade edilmektedir. Bir konut binası içinde diğerlerinden ayrılmış ve bağımsız bir birim olan odalar kümesini ifade eden “apartman” kelimesi, Türkçe’ de birden fazla bağımsız konut birimini içinde toplayan bina anlamına gelmektedir (Kılıç E. , 2009). Hack (2018)’da apartmanı, tüm birimlere tek bir girişle erişimin sağlandığı, içinde birden fazla konut biriminin olduğu, çok katlı yapı formu olarak tanımlamıştır.

Pulat Gökmen (2011) ise apartmanı, sosyal, ekonomik ve kültürel açısından farklılaşan nesneleri bünyesinde barındıran, birçok konut birimine sahip, çok katlı bir yapıda yükselen, aidiyet, mahremiyet, güvenlik, komşuluk gibi kavramlarla şekillenen katılımın ve paylaşımın olduğu bir yapı türü şeklinde ifade etmektedir.

Yenel (2012)’in de ifade ettiği gibi apartmanlaşma, modernleşmenin görülmesiyle birlikte geleneksel aile modeli etkilenmiş, nüfus, yoğunluk ve büyüklüklere etki eden endüstrileşmenin de kent içinde heterojen ve gittikçe artan çeşitlilikte mekânlar oluşturması sonucunda meydana gelmiştir.

Toplu konutun tanımı “önceden planlanmış belli bir yerleşim bölgesinde, vatandaşa devletin açtığı kredi yardımları ve katkılarıyla oluşturulan yapılar bütünü” (Türk Dil Kurumu, 2019) olarak yapılmaktadır. Özgüven (2008)’e göre toplu konutlar, belli standartlar gözetilerek, devlet eliyle veya büyük kuruluşlar aracılığı ile gerçekleştirilen konut yatırımlarıdır. II. Dünya Savaşı sonrasında özellikle kentlerde göç ve çoğalma nedeniyle ortaya çıkan konut açığına çözüm olarak düşünülmüştür. Türkiye’de de Emlak Bankası, kooperatifler, Toplu Konut İdaresi gibi kamu sektörü kuruluşları veya özel sektör tarafından gerçekleştirilmektedir (Yılmaz, 2018).

Dar gelirli insan grubunun barınma sorununa çözüm olarak planlanan toplu konutlar artık sadece barınma değil, eğlence mekânları, ortak sosyal mekânlar, kreş ve üretim mekânları ile yeni yaşam modeli de sunmaktadır. Toplu konutlar çok sayıda üretilmeleri ve düşük maliyetli yapılar olması sebebiyle sıklıkla sosyal konut kavramı ile karıştırılırlar. “Toplu konut” ticari kavram olarak ortaya çıkarken, “sosyal konut” devletin, bazı sosyal kurumların ya da yerel yönetimin ürettiği konut anlamına gelmektedir (Arslan, 2021). Bu sebeple iki kavramın çıkış noktası ayrıdır.

Şekil 2.3. TOKİ örneği (Anonim, 2021b).

Rezidans, TDK sözlüğünde “kendine ait güvenliği bulunan, içinde yaşayanlara özel hizmetler sunulan, her türlü ihtiyacın karşılandığı özel konut” olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2019). Yeni bir konut anlayışı olan rezidanslara taleplerin artmasını zamanı kısıtlı, kent merkezindeki kültürel ve sosyal aktiviteler, ulaşım ve iş fırsatlarından faydalanmak isteyen kullanıcılar nedeniyle olmuştur. Bu konutlarda ortak mekânlar tüm kullanıcılara aittir ve temizlik, vale, güvenlik, concierge, spor, yemek hatta alışveriş gibi imkanlar sunulmaktadır (Sadıkoğlu & Özsoy, 2016). Lüks ve çok katlı konut blokları olan markalaşmış konut anlamı taşıyan rezidanslar, kent merkezlerinde inşa edilen, yüksek gelir grubuna ait insanlar için bir prestij göstergesi haline gelmiştir (Bilir, 2020).

Konutlar türlerine göre sınıflandırıldığında, yukarıda bahsedilen kavramlara ayrılırken aynı zamanda konutların amaçlarına göre kullanımdan doğan ikincil konut kavramı da vardır. Cengizoglu ve Özyılmaz (2016)’a göre ikincil konutlar, genellikle fiziksel çekiciliği yüksek olan yerlerde inşa edilen, kullanıcıları tarafından yılın belli zamanlarında ve belirli sürelerde kentsel yaşamdan uzaklaşma, dinlenme ve tatil yapma gibi sebeplerle kullanılan yapılardır.

Hafta sonu evleri, yazlık evler, dağ evleri, kır evleri vb. gibi kullanım zamanı veya bulunduğu yere göre isim alan ikincil konutlar, bireylerin monotonluktan ve kentin gürültüsünden uzaklaşmak için kısa veya uzun süreli ancak geçici olarak farklı mevsimlerde kullandıkları konutlardır. Kır evi, genellikle yüksek bölgelerde yapılan, geniş saçaklı ve balkonlu köşklerdir. Kır evlerinin çok katlı olması tercih edilmemektedir, genellikle ya bir ya da iki katlıdır (Anonim, 2021c). Dağlık bölgelerde kentin kirli

havasından kaçmak, tabiat varlıklarından ve güzelliklerinden yararlanmak için yapılan dağ evlerin en önemli simgeleri  atılarıdır. Kar yükünden dolayı yüksek eğimli çatılar oluşturulmaktadır. Dağ evlerinde kullanılan malzeme yöreye göre değişmektedir, ta  ve ahşap en çok kullanılan malzemelerdir (Anonim, 2021c). Suyu ve havası temiz dağ tepelerindeki düzlük alanlara yapılan yayla evleri, sıcak yaz aylarında dinlenmek ya da hayvan otlatmak için çıkılan konut tipidir (Anonim, 2021c). Bağ evleri, büyük bahçelerde yapılır ve genellikle üç katlıdır. Üst katları ev sakinlerinin ihtiyaçlarına göre planlanırken zemin kat üretim ile ilgili işlevleri yüklenir (Anonim, 2021c).

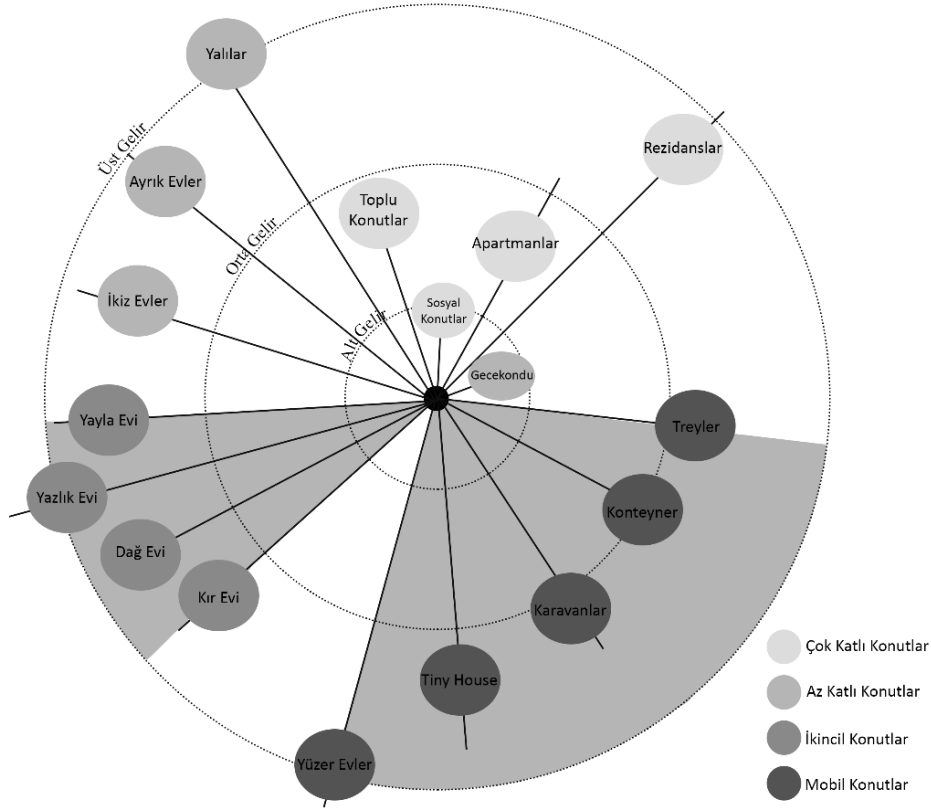
Teknolojinin gelişmesi ve endüstrileşme ile farklı türlerde ve çok sayıda konut üretimi kolay hale gelmiştir. Bu durum da konut tercih ve taleplerini etkilemiştir. Nüfus artı ı ile yoğunluğun artması, sonucunda yaşanan düzensiz kentleşme insanları farklı arayışlara yönlendirmiştir. Gürültüden, stresten ve kalabalıktan kaçmak amaçlı yoğunluğun daha az olduğu, sakin bölgeler tercih edilmiş ya da ikincil konutlar d   n lmeye ba lanmı tır. Diğer bir yandan ise kentleşme kaynaklı tüketimin artması ve doğal çevrenin bozulmaya ba laması da insanlar da ekolojik dengeyi bozmayan yapılara yönelme isteği gündeme getirmiştir. Bu da sürdürülebilirliği bir yaşam felsefesi olarak belirleyen insanların yaşam alanlarını da değiştirmesine sebep olmuştur. Özellikle mobil konutlar, sahip oldukları ekonomik olma, her türlü gelir grubuna hitap etme, taşınabilir, sürdürülebilir, sağlıklı, hafif bir strüktüre sahip olma ile esnek mekânlar olmaları gibi özellikleri sebebiyle tercih edilmeye ba lanmı lardır ( olak, 2005). Tez kapsamında incelenen tiny house kavramı da ekonomik olma, sürdürülebilir ve taşınabilir olma özellikleri ile ortaya çıkmış ve benimsenmi lerdir. Hareket edebilme özellikleri genellikle mobil konut olarak isimlendirilmelerine sebep olmuştur. Bu sebeple mobil konutlarında tez kapsamın da açıklanması gerektiği d   n lm  t r. Fakat tiny house birimleri mobil kategorisine ek olarak farklı gelir gruplarına da hitap eden, ikincil ve az katlı konutlara da dahil olabilmektedir.

Mobil yapılar, az yer kaplayan ve lüks bir apartman dairesinin ihtiyaçlarını tedarik edebilen, kendi hareket edebilme özgürlüğüne sahip olabilen veya bir araç yardımıyla taşınabilen mek nlardır. Bu terimin içine modüler konutlar, karavanlar, afet konutları ve prefabrik konutlar ayrıca deniz araçlarından yatlar da bu yapılara girer. Mobil konutlar,

kolay kurulabilen ve gerektiğinde sökülebilen yapı malzemelerinden oluşur. Hem tatil amaçlı hem de çalışma amaçlı kullanıldıkları gibi gerekse de acil barınak olarak kullanılmaktadırlar (Tuncel, 2007). Bu sebeple sosyal amaçlı kullanımları da mevcuttur.

Mobil kavramının hayatımıza eski çağlardaki “göçebelik” kavramıyla girmiştir. İlk örnekleri çadırlardır. İlk çadırlar, hayvan derilerinin ağaç dallarıyla gerilmesiyle yapılmıştır. Bu çadırlar, Türkler’ de Yurt ve Karaçadır adını almaktadır. Avrupa ve Asya’da ise eski zamanlardan beri tekerlekli araç formları kullanılmaktadır. 17.yüzyılda Kardinal Richelieu’nun içerisinde yatak ve çalışma odası bulunan bir at arabasına sahip olduğu bilinir. Halen İngiltere’deki Madam Tussaud’un Müzesinde sergilenen Napolyon’un içinde yemek yapıldığı ve dinlenildiği belgelenmiş olan at arabası olduğu da bilinmektedir. İçinde seyahat edilip uyunabilen at arabalarının mazisi 18.yüzyıla dayanmaktadır. Ancak gerçek anlamda ilk karavanlar, yabani hayvanları sergilemek için gezen gezginler tarafından 19. yüzyıl başlarında geliştirilmiştir (Tuncel, 2007).

Gün geçtikçe artan konut ihtiyacı, onun anlamı ve üretimindeki değişimler ile farklı konut türleri ortaya çıkmıştır. Bu türleri açıklamak ve sınıflandırmak için de farklı çalışmalar yapılmıştır. Özgüven (2008) kat adedine, yoğunluğa, gelir düzeyine, formuna ve bulundukları yere göre sınıflandırırken Koca (2015) da sınıflandırmasında yoğunluk, gelir düzeyi ve yatırımcısı gibi faktörleri dikkate almıştır. Yenel (2012) ise türlerin sınıflandırılması için strüktür, biçim, işlev, yapı/çevre ilişkisi, çevre tekniklerini kullanma biçiminin etkili olduğunu belirtmiştir. Yoğunluk ve gelir düzeyi birçok sınıflandırma için önemli bir neden olmuştur. İkincil veya mobil konut olma durumu bu sınıflandırmalarda yer almasa da tez kapsamını oluşturan tiny house kavramının ileride daha detaylı açıklanacak olan ikincil konut ve mobil olması özellikleri nedeniyle dahil edilmiştir. Sonuç olarak birçok farklı türlere sahip konut kavramının bu çalışma düzeyinde gelir, yoğunluk ve onla bağlantılı kat adedi, ikincil konut ve mobil konut olma durumu sınıflandırma için kullanılmıştır. Bu sınıflandırma doğrultusunda aşağıdaki şema elde edilmiştir.

Şekil 2.4. Konutların sınıflandırılması.

2.2. Konut Kavramına Yeni Yaklaşım, Tiny House Hareketi

Tiny house yeni bir fikir değildir. Tiny House Hareketi, aşırı tüketime karşı kültürel bir tepki, özgürlük ve bireysellik arayışı, daha sade yaşama arzusu ve uygun fiyatlı konut için daha somut çözümler bulma çabası olarak ortaya çıkmıştır. Bu hareketin başlangıcı, Henry David Thoreau'nun “Walden” kitabında kendi kendine yeterliliği ve küçük bir ev inşa ederek borcun ortadan kaldırılmasını teşvik ettiği 1850'lere kadar uzanmaktadır (Shearer, 2018). Küçük evlerin mimarisinde ve inşasındaki ilk liderlerden biri 1950'de “The Natural House” adlı kitabın yazarı Frank Lloyd Wright'tır. Hem yapı hem de bahçe estetiğinde doğal malzemelerin kullanımına odaklanan küçük, tek katlı, orta fiyatlı evler yaratmıştır. Lloyd Kahn da, küçük ev hareketini mimarının ön saflarına taşımaya yardımcı olan bir diğer yazardır. Evlerini küçültmenin ve yaşam tarzını en aza indirmenin faydaları üzerine kitapları, Tiny House Hareketi için tanıtım ve popülerlik yaratmaya yardımcı olmuştur. Bir mimar ve yazar olan Sarah Susanka da, Tiny House Hareketi popüleritesini arttıran bir lider olarak görülmektedir. Tiny house ile ilişkisi, 1980'lerin

sonunda, kendisi gibi mimar olan kocası ile yeni evlerinin inşasını planlamaya başlamasıyla başlamıştır. Bu süreçte, küçük ama tamamen işlevsel bir ev inşa etme fikrini benimsemişlerdir. Sonuçta, kendileri için küçük bir ev inşa etmişler ve konuyla ilgili 1998’de Susanka tarafından The Not So Big House adlı bir kitap yayımlanmıştır (Carlin, 2014). İlk benimseyenler arasında küçük bir evin inşası, kiralanması ve kendin yap inşaatı konusunda önde gelen Kaliforniya merkezli bir şirket olan Tumbleweed Tiny Homes'un kurucusu ve sahibi olan tasarımcı Jay Schafer da vardır. Tanınmış şirketi, hem sabit hem de hareketli tiny house’ler için inşaat planları sunmaktadır. Schafer aynı zamanda tiny house ve küçülme süreci üzerine birkaç kitabın da yazarıdır; The Small House Book (2009) ve Tumbleweed DIY Book of Backyard Sheds and Tiny Homes (2012) (Carlin, 2014).

Ford & Gomez-Lanier (2017)’e göre Tiny House Hareketi’nin ana varsayımı, ev sahiplerinin mekansal ayak izlerini azaltarak çevresel etkiyi azaltabilecekleri ve satın alınabilirliği artırabilecekleri şeklindedir.

Willoughby, Mangold, & Zschau (2020)’ya göre ise tiny touse ve Tiny House Hareketi, planlama kısıtlamalarına, konutların satın alınabilirliğindeki dengesizliğe ve daha sürdürülebilir yaşama arzusunun yanıt olarak 1998 civarında Amerika’da ortaya çıkmış ve 2000’lerin başında, bu fikir Atlantik’e ve Avrupa’ya (örneğin Almanya, İsveç ve Hollanda) geçmiş ve burada sürdürülebilir yaşamla ilgilenen bireyler küçük alanların ve mikro yaşamın faydalarını yeniden keşfetmeye başlamıştır. Ancak, ABD merkezli Tiny House Hareketi; 2007-2008 konut krizinin, küresel mali çöküşün, yaygın ipotek hacizlerinin ve yükselen işsizlik oranlarının sonucu olarak birçok insanın sadece Amerikan rüyasını sorgulamasına değil, aynı zamanda onları yeni yaşam tarzı alternatifleri aramaya itmiştir. Modern Amerikan tüketiciliğiyle yüzleşen ve insanları tüketici seçimlerinin çevresel etkilerinin daha fazla farkına vardırıan bu yaşam tarzına minimalizm veya Tiny Life denmektedir (Carlin, 2014).

Küçük yaşama olan ilgi, ekonomik koşullar, çevreyle ilgili endişeler ve basit, daha etkili yaşama arzusu nedeniyle dramatik bir şekilde artmıştır (Vail, 2016). Küçük bir ev inşa etmek için en güçlü motivasyon, maliyetleri düşürmek, ipotek borcunun azaltılması ve

konutun karşılanabilirliği gibi faktörlerle ekonomiktir. Ayrıca geleneksel ev inşasının doğal çevre üzerinde habitatın tahrip edilmesi, artan sera gazı emisyonları, atık ve yenilenemeyen kaynakların kullanımı gibi birçok etkisi olabilmektedir. Öte yandan tiny house'ler daha düşük enerji ve su gereksinimine sahiptir, genellikle geri dönüştürülmüş veya doğal malzemelerden inşa edilir ve orantılı olarak daha az kaynak kullanır (Shearer & Burton, 2019). Sürdürülebilir bir çevre ve yaşam arzusu Tiny Life ve Tiny House Hareketi'ne olan ilgiyi anlamlandırmıştır.

Sürdürülebilirlik, çevresel tasarım düzeyi durumdan duruma değişse de, küçük konutları çevreleyen ana temalardan biridir. Temel düzeyde, binaların kaynak kullanımındaki azalma nedeniyle tüm küçük konutlar çevreseldir. Bazıları bunun kalite ve tasarıma daha fazla dikkat edilmesi ile sağlandığını iddia etse de bazı küçük ev sahipleri ve şirketler, geri dönüştürülmüş ve geri kazanılmış malzemeleri entegre ederek bunu bir adım daha ileri götürmektedir. Bazı ev sahipleri, bunun tiny house birimlerinin mesajı için gerekli olduğunu düşünmektedir. Tiny house aynı zamanda fosil yakıtlara olan bağımlılığı da azaltır. Çünkü tiny house birimleri ısıtmak ve soğutmak için daha az enerji gerektirmektedir (Mutter, 2013).

Ev boyutu arttıkça, çevresel etkiler de artar, kaynak tüketimi artar, geçirimsiz yüzey alanı arttıkça yağmur suyu akışı artar ve enerji kullanımı artar. Daha büyük çevresel yükler taşımanın yanı sıra, büyük evlerin inşası ve işletilmesi de daha maliyetlidir. Tek ailelik evler için çevresel performans açısından “küçük güzeldir”. Büyük evler hem inşaat hem de işletme sırasında daha fazla kaynak tüketir (Wilson & Boehland, 2005).

Büyük müstakil evler ve yüksek apartmanlar, inşaatlarında, devam eden işletimlerinde ve nihai yıkımlarında önemli miktarda su ve enerji kullanır. Geleneksel inşaat yöntemleri, inşaat yaşam döngüsünün tüm aşamalarında atık yaratır ve önemli sera gazı (GHG) emisyonları üretir. Bina inşaatı fosil yakıtlar, ahşap kereste, beton vb. gibi yenilenemeyen kaynakların önemli bir kısmını kullanır (Shearer, 2018). Konut sektörü, sera gazı emisyonlarında ulaşımdan sonra ikinci sırada yer almaktadır.

Tiny house, konut sektöründe inşaat malzemesi israfını ve aşırı tüketimi azaltmak için potansiyel olarak uygulanabilir bir çözüm olarak gelişmektedir. Tiny house, nicelikten çok niteliğin değerini vurgulayarak son on yılın konut eğilimlerine karşı koymaktadır. Tiny house birimleri için evrensel olarak kabul edilmiş tek bir tanım yoktur, ancak genel olarak tiny house, ev sahiplerinin daha fazla çevre bilincine sahip olduğu, mali açıdan istikrarlı ve minimalist bir yaşam tarzı yaşamasına olanak tanıyan tipik olarak 37 m² altındaki küçük verimli bir alan olarak tanımlanmaktadır (Saxton, 2019).

Hareketin gelişimi, aynı zamanda, 20. yüzyılın minimalist inancından da etkilenmiştir: “daha az, daha fazladır”. Kalay (2017)’a göre minimalizm; bir tasarımı minimum sayıda değer, renk, çizgi, doku, biçim ve malzeme kullanarak ifade etmektir. Ayrıca bu anlayış, kurallı kısıtlamalarla oluşturulan sert-katı geometrik formlarla ve kavramsal saflık (pürizm) ile de ifade edilmektedir. Minimalizm’in tasarımdaki ve mimarlıktaki karşılığı ise “en az malzemeyle en yalın, en ekonomik ve en işlevsel sonuca gitmek”tir.

Tiny House Hareketi ile ortak ideolojik temaları paylaşan bir yaşam tarzı hareketi olan minimalizm, son zamanlarda çok popülerlik kazanmıştır. Minimalizme artan ilgi (yalnızca değer verdiğiniz şeylerle yaşamak ve eskisine katkıda bulunmayan şeyleri ortadan kaldırmak) aynı zamanda Tiny House Hareketi’nin büyümesine de izin vermiştir (Chadwick, 2019). Yazarlar minimalizmi, bireylere hayatlarından “gereksiz şeyleri” çıkarmaları için araçlar sağlayan ve “önemli olana odaklanmalarını” sağlayan bir yaşam felsefesi olarak belirtmektedir. “Eşyalardan” “deneyimlere” geçerek ve katı bir “az daha çoktur” ideolojisine bağlı kalınan bu yaşam tarzı, takipçilerine gerçek mutluluğa giden bir yol vaat etmektedir (Willoughby, Mangold, & Zschau, 2020).

2.3. Tiny House ve Özellikleri

Tiny House Hareketi, daha basit hayatlar ve daha az mali yük ile yaşamak için insanların içinde yaşadıkları alanı küçülttükleri sosyal bir harekettir (Vail, 2016). Dolayısıyla bu akım ile ortaya çıkan evlere de “Tiny House” denilmektedir. Tiny house, etkili ve akıllı alan kullanımları, bir mekânın birçok farklı işlevinin olduğu, dönüştürülebilir mobilyalar kullanılan ve çevreye dikkatli yapılar olarak tanımlanırlar (Schenk, 2015).

Turner (2017)'ın da belirttiği gibi bir evi neyin “küçük” yaptığına dair standart bir tanım yoktur, ancak genellikle, 37 m² ‘den küçük herhangi bir konut “küçük” olarak kabul edilmektedir. Pratikte, tiny house genellikle bir çekme karavan olarak inşa edilir ve 10 ila 37 m² arasında değişirler. Bu evler genellikle bir mutfak, banyo, oturma alanı ve uyku alanı (çoğunlukla çatı katı şeklinde) içermektedir.

Amerikan imar yönetmeliği olan International Residential Code (IRC) 2018’e göre çatı katları hariç taban alanı 37 m² veya daha küçük bir konut tiny house olarak tanımlanmaktadır. Yaşam alanı tavan yüksekliğinin 2 metreden daha az olmaması; banyo, tuvalet ve mutfakta ise yüksekliğin 1,93 metreden az olmaması gerekmektedir. Loft yüksekliğinin 2 metreden az olmasına müsaade edilmektedir. Ayrıca loft alanının 3,25 metrekareden az olmaması gerekmektedir (Council, 2017).

Kanada’nın karayolları yönetmeliğine göre, 2,4 m bir römork üzerine yerleştirilen küçük bir ev, tüm dış cephe kaplamaları, döşemeler ve çatı saçağı dahil olmak üzere 2,6 m genişliğinde ve 4 metreden fazla bir yüksekliğe sahip olamaz. 3 m genişliğindeki küçük bir ev, bir yerden diğerine taşınmak için özel bir izin ve çekici gerektirmektedir (Anonim, 2021ç).

Türkiye’de ise tiny house, yasal mevzuata göre 10 ila 30 m² arasında, tekerlekli veya sabit olarak inşa edilen yapılardır. Küçük ama iyi çözülmüş mekanlarda sade ve ekonomik bir yaşam sağlarlar. Hareketli olanlar sıradan bir karavan gibi algılanabilir fakat bu evler sadece görünüş olarak sevimli değildirler ayrıca çevre dostu ve sürdürülebilir yaşamı teşvik ederler. Tekerlekli, tekerleksiz, taşınabilir ve sabit olmak üzere 4 kategoriye ayrılırlar. Tiny house taşınırları, İmar Kanunu’na göre yapı izin belgesi alması gerekli olmayan ve Karayolları Trafik Kanunu’na bağlı araçlardır. Tiny house birimleri Karayolları Trafik Kanunu’nun 3. Maddesi ve Karayolları Trafik Yönetmeliği’nin 3. Maddesi’nin C Bendinin 20. Bölümü’ne göre römork tanımına girmektedirler. Hukuki niteliği römork olan tiny house birimleri O sınıfı motorsuz araç vasfındadır. Tiny house Tip onay belgesi bulunan, plakalı ve ruhsatlı yasal olarak bir araçtır ve imar izni gerektirmeksizin istenilen imar planındaki arsaya konulabilirler (Anonim, 2021d).

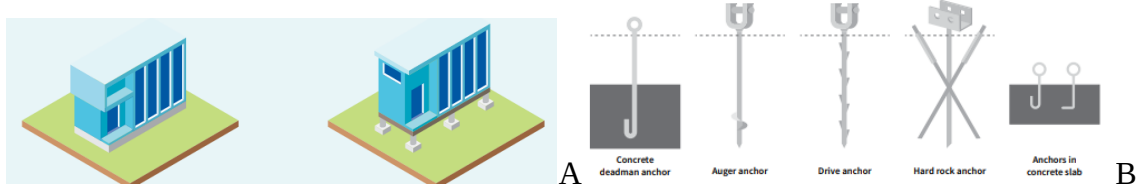
Bununla birlikte, bir konutun belirli bir boyutun altında olması, onu tiny house olarak sınıflandırmaya yetmemektedir. Küçük konutlar her ülkede normdur ve yine de çoğusu, Tiny House Hareketi açısından tiny house olarak kabul edilmemektedir. Shearer & Burton (2019) da yaptığı çalışmada “Küçük bir stüdyo daire, tiny house olarak kabul edilebilir mi?” sorusunu sormuş ve kriter yalnızca boyutsa ve 37 metrekarenin altındaysa, o zaman olabilir (IRC, konutun müstakil olması gerektiğini belirtmez) şeklinde bu durumu açıklamıştır. Eğer tanım, hareketlilik, tasarım / Kendin Yap (DIY) ve çevresel olarak sürdürülebilir odak gibi diğer kriterleri içeriyorsa, o zaman tanım gereği her küçük ev bir tiny house değildir. Bu nedenle büyüklük, tiny house birimlerinin önemli ama tek belirleyici özelliği değildir. Hareketlilik, tanımlayıcı bir diğer önemli özelliktir ve bu tipolojide, tamamen hareketli (bir römork / tekerlekler üzerinde), kısmen hareketli (geçici bir temel ya da ayaklar üzerinde) veya kalıcı (bir temel üzerine zemine sabitlenmiş) olmak üzere üç mobilite kategorisinden birine girme eğiliminde olan ana tiny house kategorileri arasında ayırım yapmak için kullanılmaktadır. Shearer & Burton (2019) yaptığı çalışmadan yola çıkarak hazırlanan aşağıdaki tabloda bu kategoriler daha ayrıntılı olarak verilmektedir.

Çizelge 2.3. Küçük Ev Tipolojisi Shearer&Burton’ dan uyarlanmıştır (Shearer & Burton, 2019).

Tamamen ya da Kısmen Hareketli Küçük Evler Tekerlekli Tiny House THOW 	Kalıcı Küçük Evler *Özel olarak inşa edilmiş küçük evler, kır evleri gibi. *Ortalama 50m² civarındadırlar. *Bir tasarımcı tarafından tasarlanmış ve üretilmiş yapılarıdır. *Yapılan arazinin bulunduğu bölgenin yönetmeliklerine göre üretilir.	Kalıcı Küçük Evler *Özel olarak inşa edilmiş küçük evler, kır evleri gibi. *Ortalama 50m² civarındadırlar. *Bir tasarımcı tarafından tasarlanmış ve üretilmiş yapılarıdır. *Yapılan arazinin bulunduğu bölgenin yönetmeliklerine göre üretilir.
*Römoork üzerinde uygulandığı için yapılacak bölgenin karayolları ruhsat ölçülerine uyması gerekmektedir. *3,5 ton ve 20m² civarındadırlar. *Genellikle yatak odaları loft planlanır, bu yüzden yükseklik 4,2m kadar olabilir. *Genellikle çevresel etkiler düşünülerek yapılır ve şebekeden bağımsız üretilirler. *Boş bir araziye yerleştirilir.	*Konuta Dönüştürülmüş *Baraka-Ahur-Garaj 	*Genellikle kırsal alanlardadır. *Kalıcı küçük evler ile benzer özellik gösterirler. *Yapılan arazinin bulunduğu bölgenin yönetmeliklerine göre üretilir. *Ortalama 70m² civarındadırlar.
*Sabit-Kısmen Hareketli *Prefabrikte *Konteyner 	*Karavanlar Tiny House olarak nitelendirilmezler. *Bu kategorideki üç türe göre en küçüktür. *Boş bir araziye ya da kiralanmış bir alana veya karavan parklarına yerleştirilirler.	*Küçük Ev Toplulukları *Apartman *Paylaşımlı Evler

Sabit ya da yarı hareketli, konteyner veya prefabrik evler zemin ile bağlantı gerektirirler. Sismik koruma ve evi zeminden kaldırmak için farklı zemin sabitleme yöntemleri uygulanabilmektedir. Kalıcı beton döşeme temel veya esnek olarak beton iskeleler üzerinde yapılabildikleri gibi (Şekil 2. 5a) toprak tiplerine göre seçilen ankraj yöntemleri

(Şekil 2. 5b) ile de sabitleme yapılabilir. Ankrajların amacı, üniteyi daha stabil hale getirmek değil, sismik güçlendirmeyi sağlamaktır (Anonim, 2021ç).

Şekil 2.5. Küçük ev temel uygulamaları **A)** Beton Temel, **B)** Ankraj Tipleri (Anonim, 2021ç).

Tiny house, homojen bir konut formu değildir ve hareketin çağdaşlığı göz önüne alındığında, özellikle planlama şemaları içinde kolayca sınıflandırılmazlar. Yalnızca geleneksel evlerden daha küçük değildirler, aynı zamanda çeşitli yerlere taşınmalarına izin veren mobil temeller üzerine inşa edilmişlerdir (Saxton, 2019). Genel olarak yukarıda da sınıflandırıldığı gibi, ya tamamen hareketli (bir römork üzerinde), kısmen mobil veya sabit olma eğilimindedirler. Standart bir eve göre çevresel olarak daha sürdürülebilir ve inşa edilmesi daha ucuz olabilmektedir. Ayrıca özellikle erken dönem tiny house inşaatçılarının çoğu mimar olduğu için tasarım çok önemli kabul edilmektedir (Shearer, 2018). Saxton (2019)' un da belirttiği gibi yüksek kaliteli yerel malzemelerle ve genellikle güneş enerjisi, gri su gibi yeşil teknolojiler tasarımlarına uygulanarak şebekeden bağımsız olarak işlev görmeleri sağlanabilmektedir.

Birçok tiny house sahibi, sürdürülebilirliği bir öncelik olarak görmekte ve tasarımlarında daha yeşil alternatifler uygulamaktadır. Bazı tiny house birimleri, geleneksel mobil evler gibi belediye su ve kanalizasyon sistemlerine bağlanacak şekilde tasarlanmıştır. Birçok tiny house biriminde de yerel kanalizasyon sistemlerine bağlantı ihtiyacını ortadan kaldırmak için alternatif tuvalet sistemleri bulunmaktadır. En çok kullanılan alternatif tuvalet örneği, kompost tuvaletlerdir. Kompost tuvaletler, dışkıdaki doğal bakterilerin katı atıkları parçalamasına izin vererek çalışmaktadır. Normal tuvaletler gibi çalışmaktadırlar, ancak kullanımdan sonra sifonu çekmek yerine kompost katkı maddesi atılmaktadır. Üretilen birçok çeşit, atıkları humusa kadar ayırır, böylece bu, bahçe malcı olarak kullanılabilir. Bazı tiny house birimleri, yağmur suyunu, duş ve hijyen

amacıyla toplamak ve kullanmak için alternatif sistemlere sahiptir. Bazı durumlarda, yağmur suyunu toplamak için evin kapsama alanı tenteler kullanılarak artırılmaktadır. Bu tür yağmur suyu toplama sistemi genellikle bir filtreleme mekanizması, bir depolama tankı ve filtrelenmiş suyu hareket ettirmek için bir pompa içermektedir (Mutter, 2013).

Su tüketimi için kullanılan bu sistemlere ek olarak elektrik tüketimi için de bazı çözümler üretilmiştir. Mutter (2013)'e göre bazı tiny house birimleri elektrik şebekesine bağlı olsa da diğerleri bağımlılığı azaltmak için alternatif enerji çözümlerini kullanmaktadır. Popüler bir alternatif olan güneş panelleri, elektrik üretmek için kullanılmaktadır. Farklı sistemler, tiny house sahibi ihtiyaçlarına göre farklı watt sağlamaktadır. Başka bir seçenek de bu teknolojinin belirli örnekleri sınırlı olsa da elektrik üretmek için rüzgâr gücünü kullanmaktır. Çoğu, ısıtma için elektrığe yönelmek yerine, mümkün olduğunca pasif ısıtma yöntemleri kullanır aksi takdirde soba ve gaz/propan ısıtıcılar kullanılmaktadır.

Elektrik ve su kullanımı sorunlarını çözdükten sonra birçok tiny house meraklısının karşılaştığı en büyük engel, evleri için bir arsa bulmaktır. Kilman (2016)'ya göre tiny house birimleri için dört uygun yer vardır: Bunlar;

- (1) sahip olunan ya da kiralanan arazi,
- (2) bir yakının bahçesi
- (3) karavan parkları veya
- (4) küçük bir ev topluluğuna katılmaktır.

Son olarak, tiny house, mimari ve tasarıma verdiği önemle diğer küçük konut biçimlerinden önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Shearer (2018) tiny house birimleri, “kısıtlı bir alan, malzeme, ışık ve işlev kullanımı” ile kısıtlı konutlar olmalarına rağmen “benzersiz, güzel ve yaratıcı” olarak nitelemektedir. Aşağıdaki tabloda ise tiny house tasarımı yapılırken dikkat edilmesi gerekenler belirtilmiştir.

Çizelge 2.4. Tiny house tasarımında dikkat edilmesi gerekenler Mutter (2013)’den uyarlanmıştır.

Tiny House Tasarımında Dikkat Edilmesi Gerekenler		
Tasarım Anlayışı	Yapım Teknikleri	Alan Kullanımı
• Yatak odasını oturma odasına çevirmekten kaçınılmalı. • Her oda veya alan için bir odak noktası sağlanmalı. • Esneklik ve değişim için tasarım yapılmalı. • Görsel, mekânsal ve dokunsal kontrastlar sağlanmalı. • Dış ortamla bağlantı sağlanmalı. • Fonksiyonlar diğer alanlarda birleştirilmeli.	• Çeşitli tavan yükseklikleri sağlanmalı. • Geniş alanlar için açık renkler kullanılmalı. • Kaliteli detaylandırma ve bitirme sağlanmalı. • Bazı yapısal öğeler açıkta tutulmalı. • İç pencereleri kullanılmalı. • Doğal gün ışığı ve özenle yerleştirilmiş yapay aydınlatma sağlanmalı. • Odalar arasında akustik bir ayırım sağlanmalı.	• Alan gereksinimleri çok dikkatli bir şekilde değerlendirilmeli. • Tek kullanımlık koridorlardan kaçınılmalı. • Tavan arası alanı kullanılmalı. • Yerleşik mobilyalar ve yeterli depolama sağlanmalı. • Mutfak/yemek ve oturma alanı için açık plan sağlanmalı. • Planlanmış çevre düzenlemesi ile dış mekân yaşam alanı yaratılmalı.

Tiny house birimlerinde refah arayışı

Tiny house modeli, çevre eğitimini, herkese eşit bir yaşam kalitesini ve uygun teknolojinin etkili bir şekilde kullanımını temsil etmektedir. Tiny house, çevresel tasarrufun erdemli bir örneğidir ve yaşam tarzının getirdiği maliyeti düşürürken yaşam kalitesini iyileştirmek için bir yaşam tarzı anlatısı sunmaktadır. Tiny House Hareketi, kritik bölgelerdeki düzensiz refahın ciddi çevresel sıkıntılara neden olabileceğine dair kamu bilincine bir cevap niteliğindedir (Lutz, 2019).

Tiny house meraklıları, sonsuz tüketimin mutluluk sağlayacağı fikri yerine, mutluluğun deneyimler ve yüksüz yaşama ile mümkün olabileceği fikrini benimsemektedirler. Kültürel olarak, tiny house’nin yaptığı şey basittir: Toplum normlarının dışında, tiny house, insanların, çevrenin ve insan etkileşiminin değerinin maddi malların değerinden

çok daha önemli olduğunu anlayabileceği bir fırsat yaratmaktadır. Küçük yaşamının bu faydalarına rağmen, tiny house sahibinin yaşam tarzı zor olabilmektedir. En basitinden, ev sahipleri, bazı durumlarda yasal asgari ev boyutunun altında olan çok daha küçük bir alanda yaşamak zorundadır. Ancak tiny house yaşam tarzının gerçek güzelliği, zihniyetini değiştirme ve özellikle küçük bir alanın etkisinden kaynaklanan çevre ile daha bilinçli bir ilişki geliştirme yeteneğidir. Bu değerler, genellikle ev sahibinin küçücük yaşamadan önce kendi kişiliğine ve inançlarına atfedilmektedir (Kilman, 2016). Vail (2016)' e göre hareket, daha iyi bir yaşam kalitesi elde etmek için sadece yaşama hedefini savunmaktır.

Lutz (2019)'a göre de yaşam kalitesine, gayri safi milli hasıla yerine mutluluğu tanımlayan şey olarak bakmak, evlerde gerçekten neyin önemli olduğunu ortaya çıkarabilir ve bu nedenle, yaşam kalitesi, tasarım davranışının nasıl değiştirileceği konusunda bilgi verecek kritik bir araştırma parçası haline gelebilmektedir. Bu söylemini Lutz, “Butik mutfak tezgâhları ve çift kapılı buzdolapları neden oldukları çevresel stresi dengelemeye yetecek kadar mutluluğa katkıda bulunuyor mu?” sorusuyla da desteklemek istemiştir. Lutz çalışmasında tiny house değerinin tasarım eğitimcilerine ve tasarım profesyonellerine verdiği derste saklı olduğunu ve bu dersin içeriğinin de korumaya dayalı tasarım anlayışının refah algısını nasıl değiştirdiği yönünde olduğunu belirtmiştir. Ona göre tasarım uzmanları ve tasarım eğitimcileri, mekân teknolojisinden çok, mekân boyutlarını düzenlemeye ve yönetmeye odaklanmalıdır. “Gelecek nesli fotovoltaiik diziler, yalıtım değerleri ve havalandırma oranları hakkında eğitmek, onları çevresel faktörler açısından gerçekten nelerin karşılanabileceği konusunda eğitmekten daha mı az önemli?”

2.3.1. Dünyada tiny house kullanım alanları ve örnek incelemeleri

Tiny house birimlerinin dünyada kullanım şekilleri bu bölümde örnekler üzerinden incelenecektir. Örnekler, Avrupa, Amerika ve küçük alanlarda yaşama farklı bir boyut getiren Uzak Doğu bölgelerinden seçilmiştir. Bölüm sonucunda örnekler, Tiny House Hareketi'nin belirleyici özelliklerinden oluşan bir tablo ile karşılaştırılmıştır.

1. Çağdaş (Contemporary) Tiny House

Kendi kendine yeten yaşam ve doğal malzemelerle bu küçük ev, sürdürülebilirliği sık tasarımıyla birleştirmeyi başarmaktadır. Walden Studio, bu 17 metrekarelik evi Hollanda'daki Marjolein Jonker için taşınabilir olacak şekilde tasarlamıştır. (Anonim, 2016). 2016 yılında yapılan ev, loft katı ile birlikte 23 m² olmaktadır ve Hollanda'nın Bemmeler kentinde bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda Çağdaş Tiny House örneği tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi verilmiştir.

Çizelge 2.5. Çağdaş Tiny House örneği tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.

Tiny House Özellikleri	Çağdaş Tiny House
Metrekare	*6,6x2,55 m olacak şekilde yaklaşık 17 m ² 'dir. Loft ile birlikte 23 m ² olmaktadır.
Oda Sayısı	* 3 odadan oluşmaktadır. * Giriş bölümünde depolama alanı olarak da kullanılan köşe koltuktan oluşan oturma ve yeme alanı bulunmaktadır. * Sağ tarafta ise mutfak ve devamında banyo bulunmaktadır. * Buzdolabına alan oluşturan ve altı yine depolama olarak kullanılan merdiven ile üst kata yani yatma alanına ulaşılmaktadır.
Taşınabilirlik	*Römork üzerinde yapılan ve tekerlekli olarak yapılan ev binek araç ile çekilebilmektedir.
Yapı Malzemesi	*Dikmeler ladin ağacından yapılmıştır. *Cephe İskandinavya çam ağacından yapılmıştır. *Koyun yünü ile yalıtılmıştır. *İç duvarlar ekolojik boya ile boyanmış tarımsal atık ürünlerinden yapılmış bir levha malzeme olan Ecoboard'dan oluşmuştur. *Zemin mantardan yapılmıştır.
Sürdürülebilir Sistemler	* Çatı, gerekli elektriği üreten üç büyük güneş paneli ile donatılmıştır. * Banyoda su kullanımını azaltmak için kompost tuvalet kullanılmıştır. * Yağmur suyunu toplayan ve doğal atık su arıtma sistemi ile atık suların arıtımını yapan sistemler kullanılmıştır.

Marjoleins evi, Hollanda'da bir belediye tarafından şimdilik geçici bir izne sahip de olsa yasal olarak benimsenen ilk küçük ev olmaktadır. Fakat yerel yönetim, daha sürdürülebilir bir yaşam için çalışmalar yapmaya devam etmektedir (Anonim, 2016).

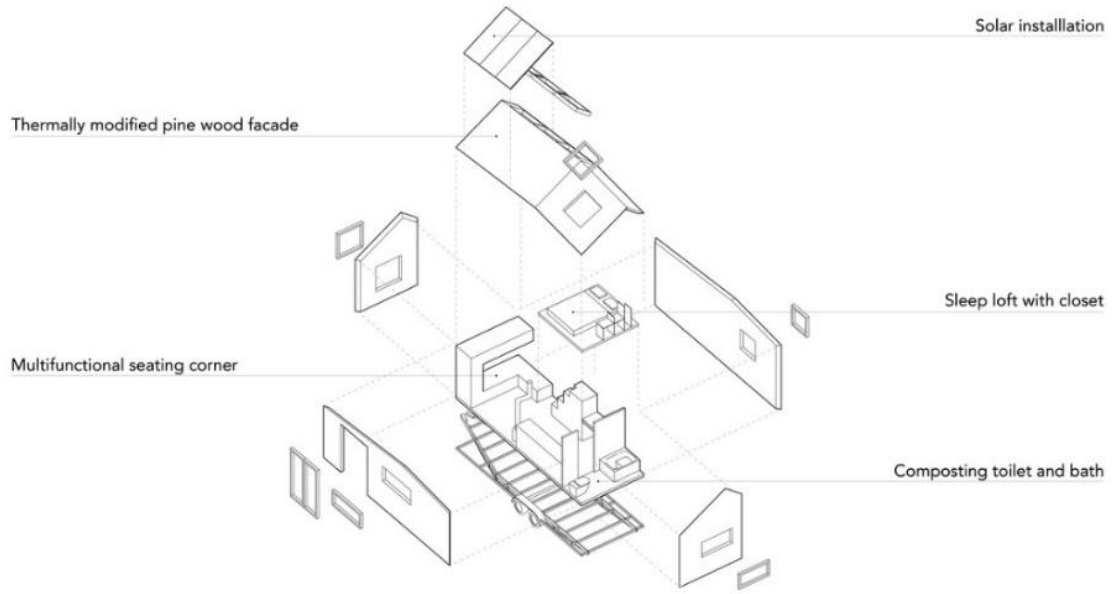
Şekil 2.6. Çağdaş Tiny House fotoğrafları (Anonim, 2016).

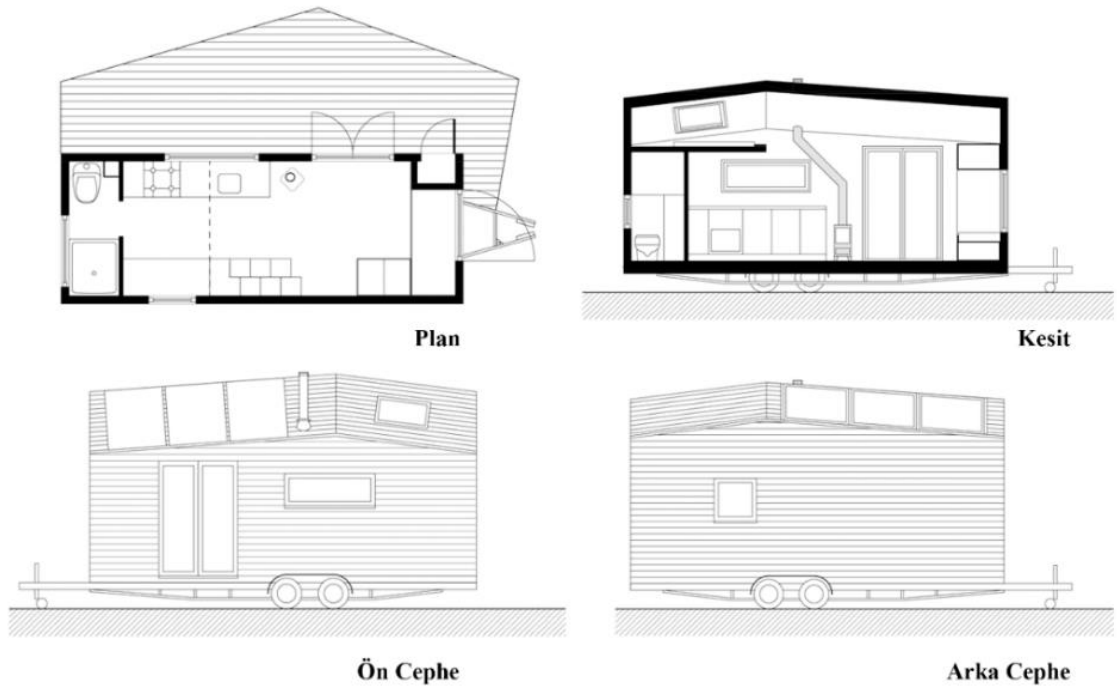
Şekil 2.7. Çağdaş Tiny House fotoğrafları; **A)** Giriş alanı **B)** Mutfaktan oturma alanına doğru (Anonim, 2016).

Şekil 2.8. Çağdaş Tiny House fotoğrafları; **A)** Dış cephe kaplama **B)** Zemin ve depolama birimi (Anonim, 2016).

Şekil 2.9. Çağdaş Tiny House izometrik görüntüsü (Anonim, 2016).

Şekil 2.10. Çağdaş Tiny House mimari çizimleri (Anonim, 2016).

2. Portatif Ev (Portable House) ÁPH80

ÁBATON, ÁPH80 serisini 2 kiři için ideal, karayoluyla kolayca taşınan ve neredeyse her yere yerleştirilmeye hazır bir konut olarak geliştirmiştir. Hem konfor hem de denge sağlamak için sečilmiř malzemelerden yapılmış basit ama sağlam bir yapıdır (Anonim, 2013). 2013 yılında Ábaton Arquitectura tarafından yapılan ev, yaklaşık 27 m²'dir. Aşağıdaki tabloda Portatif Ev örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi verilmiştir.

Çizelge 2.6. Portatif Ev örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.

Tiny House Özellikleri	Portatif Ev
Metrekare	*9x3 m olacak şekilde 27 m ² 'dir. *Üçgen çatısı sayesinde iç mekânda 3,5m yüksekliğe ulaşılmaktadır.
Oda Sayısı	* 3 odadan oluşmaktadır. * Giriş bölümünde mutfak ve oturma alanı bulunmaktadır. * Bu alanın sağ tarafında ise banyo, son tarafında ise yatak odası bulunmaktadır.
Taşınabilirlik	*Metal ayaklar üzerinde yapılmıştır. *Vinç ve tır yardımı ile herhangi bir araziye taşınabilmektedir.
Yapı Malzemesi	*Cephe çimento ile kaplanmış ahşap levhalardan yapılmıştır. *12cm yalıtım kullanılmıştır. *İç mekandaki ahşaplarda köknar ağacı kullanılmıştır. *Zeminde de ahşap malzeme kullanılmıştır.
Sürdürülebilir Sistemler	* Kullanılan tüm malzemeler geri dönüştürülebilir olarak tercih edilmiştir.

Malzemelerin çoğu geri dönüştürülebilirdir ve ÁBATON'un tüm projelerine uyguladığı sürdürülebilir kriterleri karşılamaktadır. Dış mekânı içeriye taşıyan geniş açıklıkları sayesinde çevreye uyum sağlamaktadır. Bina genelinde ahşap kullanımı, sadece sakinlik ve denge sağlamakla kalmaz, aynı zamanda hipoalerjeniktir. ÁPH80 tamamen İspanya'da tasarlanmış ve üretilmiştir. Üretim süresi: 4-6 hafta, montaj süresi: 1 gündür (Anonim, 2013).

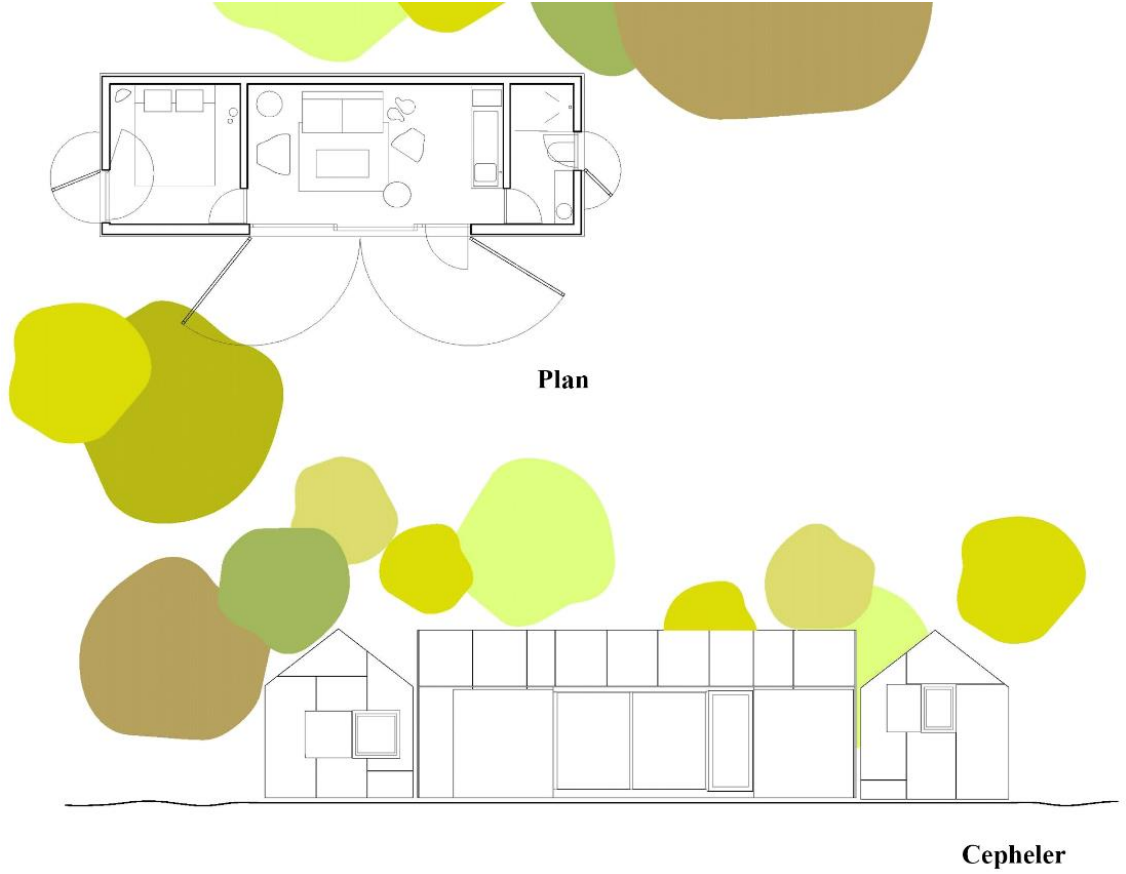
Şekil 2.11. Portatif Ev taşıma fotoğrafları (Anonim, 2013).

Şekil 2.12. Portatif Ev fotoğrafları (Anonim, 2013).

Şekil 2.13. Portatif Ev iç mekân fotoğrafları (Anonim, 2013).

Şekil 2.14. Portatif Ev mimari çizimleri (Anonim, 2013).

3. Elsewhere Cabin A

Austin bölgesinde bir tatil kiralama şirketinin ilk kabini olan bu yapıyı Sean O'Neill tasarlamıştır. Tasarımcı, bir hafta sonu odaklanmak ve temiz hava için ihtiyaç duyacağınız her şeye sahip kompakt bir yaşam alanı yaratmayı amaçlamıştır (Pintos, 2019). 2018 yılında ve Amerika Georgetown'da bulunan ev yaklaşık 15 m²'dir. Aşağıdaki tabloda Elsewhere Cabin A örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi verilmiştir.

Çizelge 2.7. Elsewhere Cabin A örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.

Tiny House Özellikleri	Elsewhere Cabin A
Metrekare	*Yapı yaklaşık 15 m ² 'dir. *Üçgen çatı kullanımı bu örnekte de görülmüştür.
Oda Sayısı	* 3 odadan oluşmaktadır. * Giriş bölümünde mutfak, oturma alanı ve çalışma alanı bulunmaktadır. * Bu alanın sağ tarafında ise banyo, yatak odası ise loft olarak tasarlanmıştır.
Taşınabilirlik	*Tekerlekli bir römork üzerinde yapılmıştır. *Binek araç ile istenilen yere taşınabilmektedir.
Yapı Malzemesi	*Cephede sedir ağacı kullanılmıştır. Shou Sugi Ban – Yakisugi tekniği olarak bilinen ağaca daha fazla dayanıklılık vermek için dış yüzeyini kömürleştirme işlemi uygulanmıştır. *İç mekânda da ahşap kullanımı görülmüştür.
Sürdürülebilir Sistemler	* Güneş panelleri, kompost tuvalet ve su deposu bulunmaktadır.

Kabinler şebekeden bağımsız olarak işlevlendirilmiştir. Bu durumun, konuklara daha büyük bir bağımsızlık duygusu vereceği ve periyodik olarak yer değiştirmeye izin vereceği düşünülmüştür (Pintos, 2019). Bu amaçla mimar, kabini, bir römork üzerinde tasarlamıştır.

Şekil 2.15. Elsewhere Cabin A fotoğrafları (Pintos, 2019).

İçeride, mimar minyatür alanı normal büyüklükteki ev eşyalarıyla doldurmaktan kaçınmıştır. Bunun yerine entegre, kompakt, çok amaçlı bileşenlerle donatmıştır. Masadan kanepeye ve mutfak tezgahına tekil bir yüzey geçişi yapılmıştır (Pintos, 2019). Yaşam alanı ve mutfak tezgahı yüzeyi banyoya doğru devam etmektedir. Buzlu cam panel

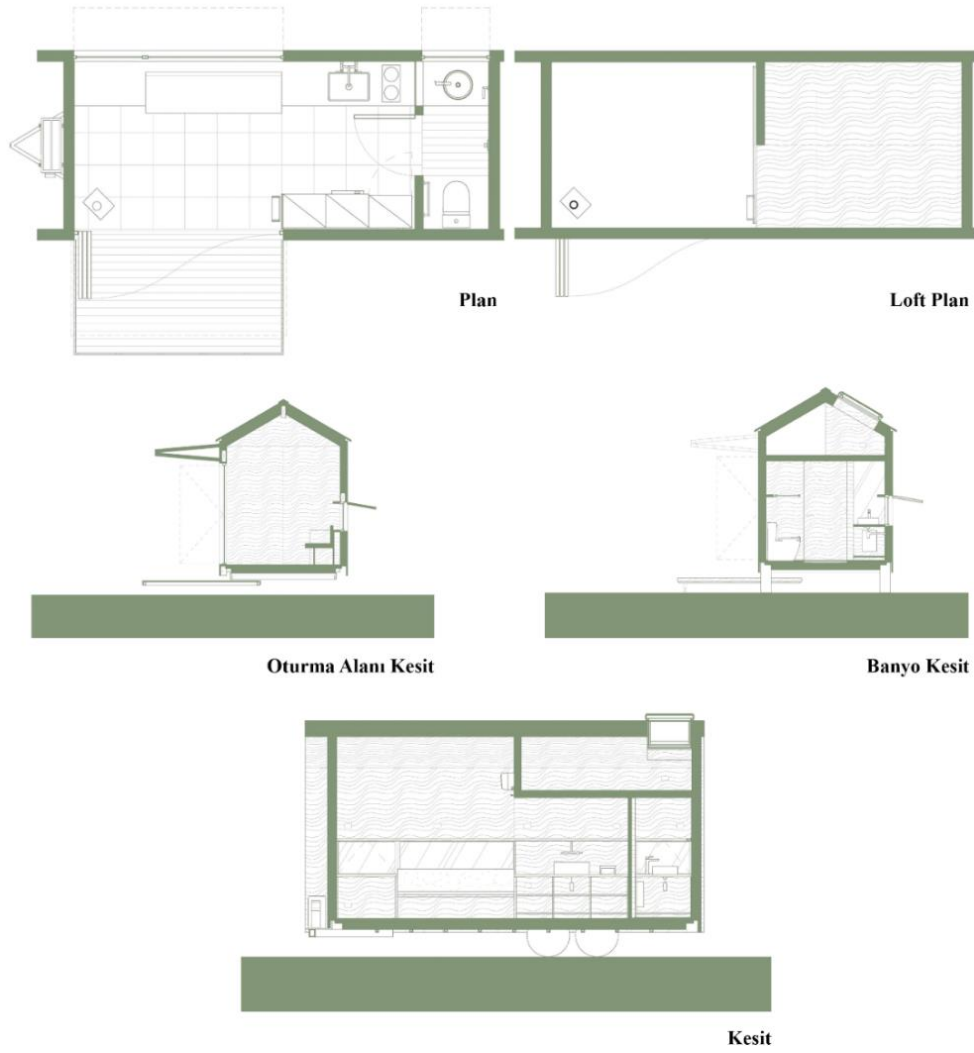
ile diğerk tarafta devam eden alan ile görsel bağlantıyı zayıflatmak amaçlanmıştır (Şekil 2.18.).

Şekil 2.16. Elsewhere Cabin A iç mekân fotoğrafları (Pintos, 2019).

Şekil 2.17. Elsewhere Cabin A mutfak ve banyo detayı (Pintos, 2019).

Şekil 2.18. Elsewhere Cabin A mimari çizimleri (Pintos, 2019).

4. Japonya’da Tiny House

Evin tasarımcısı Bay Tagami, organik mimari ilkesini benimsemiştir. Tiny house tasarımlarına ilginin zaman içerisinde arttığını ve bu tasarımların bir karakterinin olduğunu belirtmiştir (Anonim, 2017a). THOW, Tagami Haruhiko tarafından tamamen el işçiliği ile yapılmıştır ve oldukça hafiftir. Yalnızca 500 kg olması nedeniyle hareket kabiliyeti yüksektir ve böylece normal bir otomobil ile bile çekilebilmektedir. 1,5 m x 2 m olan ve oldukça küçük bir iç hacme sahip olan evin tamamı Japon sedir ağacı kullanılarak yapılmıştır. Aşağıdaki tabloda Japonya’da Tiny House örneği tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi verilmiştir.

Çizelge 2.8. Japonya’da Tiny House örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.

Tiny House Özellikleri	Japonya’da Tiny House
Metrekare	*1,5x2 m olacak şekilde evin alanı 3 m ² ’dir. *Çatının bir bölümü yükseltilebilir olarak tasarlanmıştır. Böylece iç mekân algısını genişletmek, daha fazla ışık ve hava girişini sağlamak amaçlanmıştır.
Oda Sayısı	* Ev tek bir alandan oluşmaktadır. * Mutfak, oturma alanı, çalışma alanı ve yatma alanı tek bir alandır ve birbirine dönüşebilecek şekilde tasarlanmıştır.
Taşınabilirlik	*500 kg civarında olduğu için hareket kabiliyeti oldukça yüksektir. Binek araçlar ile çekilebilmektedir.
Yapı Malzemesi	* Çevresel ayak izinin bilincinde olan Bay Tagami, evin her bölümünde geri dönüşebilen ve gelecek nesillere yük olmayacak doğal ahşap malzeme kullanmıştır.
Sürdürülebilir Sistemler	*Ev şebekeden bağımsız düşünülmüştür. *Ev çok fazla elektriğe ihtiyaç duymayacak şekilde tasarlanmıştır. İhtiyaç dahilindeki elektrik araç aküsünden karşılanmaktadır. *Tuvalet ve su ihtiyacı ise kamusal alanlardan karşılanmaktadır.

Şekil 2.19. Japonya’da Tiny House fotoğrafı (Anonim, 2017a).

Estetiğin ötesinde, oldukça esnek ve işlevli bir tasarım örneğidir. Kullanıcının gereksinimlerine göre değiştirilebilir ve yeniden şekillendirilebilmektedir. Yemek odasından mutfığa, mutfaktan ofise, ofisten oturma odasına veya yatak odasına kolaylıkla dönüşebilmektedir. Bu dönüşüm felsefesi, bazı Japon evlerinde uygulanan geleneksel ve çok işlevli Tatami odasından esinlenmektedir. Evin küçük olan yaşam alanının dağılmaması için depolama alanları zemine, duvarlara ve tavana gizlenmiştir. Açıkta çok az obje bırakılmıştır (Şengül, 2019).

Şekil 2.20. Japonya’da Tiny House evi içi (Anonim, 2017a).

Ev sahibi çift Japonya’da her yerde bulunan “Onsen” diye bilinen kaplıcalardan faydalanarak duş ihtiyaçlarını gidermeyi tercih ettiklerinden evde duş için bir bölüm yoktur. Japon kentlerinde halka açık tuvalet imkanları bulunmaktadır. Küçük bir portatif tuvalet taşımalarına rağmen bu tuvaleti nadiren kullanıp genellikle bu halka açık tuvaletleri tercih etmektedirler. Ayrıca Japonya’da tiny house’lerin güvenle konumlandırılabilirdiği birçok kamp alanı ve yol kenarlarında “Michi-no-eki” diye bilinen istasyonlar bulunmaktadır (Şengül, 2019).

2.3.2. Türkiye’de tiny house kullanım alanları ve örnek incelemeleri

Tiny house birimlerinin Türkiye’de kullanım şekilleri bu bölümde örnekler üzerinden incelenecektir. Örneklerin farklı illerden seçilmesine özen gösterilmiştir. Nüfus yoğunluğu oldukça yüksek olan İstanbul’da, genellikle yaz sezonları yoğunluk gösteren Alaçatı’da, Bodrum’da ve bunlara ek olarak da Edirne’de bulunan örnekler incelenmiştir. Bölüm sonucunda örnekler, Tiny House Hareketi’nin belirleyici özelliklerinden oluşan bir tablo ile karşılaştırılmıştır.

1.Sınırdaki Barınak (Cabin on the Border)

SO? Mimarlık tarafından prefabrik olarak tasarlanmış Sınırdaki Barınak (Cabin on the Border) Evi, 2018 yılında zorlu hava şartlarına karşı dayanıklı bir yapı olarak tasarlanmıştır. Ev toplamda 18 metrekarelik bir alana sahiptir. Barınak ismini Yunanistan Türkiye sınırına yakın bir Edirne köyünde bulunmasından almıştır (Anonim, 2020a). Aşağıdaki tabloda Sınırdaki Barınak örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi verilmiştir.

Çizelge 2.9. Sınırdaki Barınak örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.

Tiny House Özellikleri	Sınırdaki Barınak
Metrekare	*Evin alanı yaklaşık 18 m ² 'dir.
Oda Sayısı	* Ev 3 odası bulunmaktadır. * Giriş bölümü yatma alanına da dönüşebilen bir oturma alanı, mutfak, yine çalışma alanına dönüşebilen bir yeme alanından oluşmaktadır ve mutfak bölümünün arkasında banyo bulunmaktadır. * Yatma alanları ise loft olarak çözülmüştür. * Ev ayrıca açılıp kapanabilen bir terasa sahiptir.
Taşınabilirlik	*Yapı ahşap ayaklar üzerinde boş bir araziye yerleştirilmiştir. *Çatısında bulunan kancalar sayesinde vinç ve tır yardımıyla istenen araziye taşınabilmektedir.
Yapı Malzemesi	* Pencereler polikarbonat ile yapılmıştır. Onun dışındaki tüm bölümler lamine ahşap kullanılarak yapılmıştır ve yalıtım ile denge sağlanmaya çalışılmıştır.
Sürdürülebilir Sistemler	*Ev şebekeden bağımsız düşünülmüştür. *Elektrik ve sıcak su ihtiyacı güneş panelleri ile karşılanmaktadır. *Ayrıca yağmur suyu toplama sistemi de bulunmaktadır.

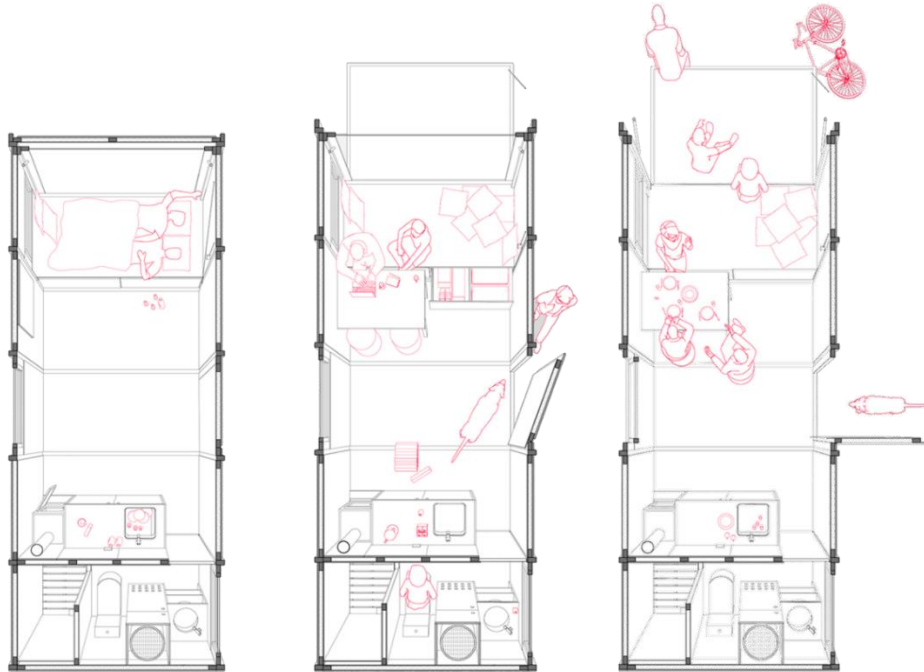
Şekil 2.21. Sınırdaki Barınak fotoğrafları (Anonim, 2020a).

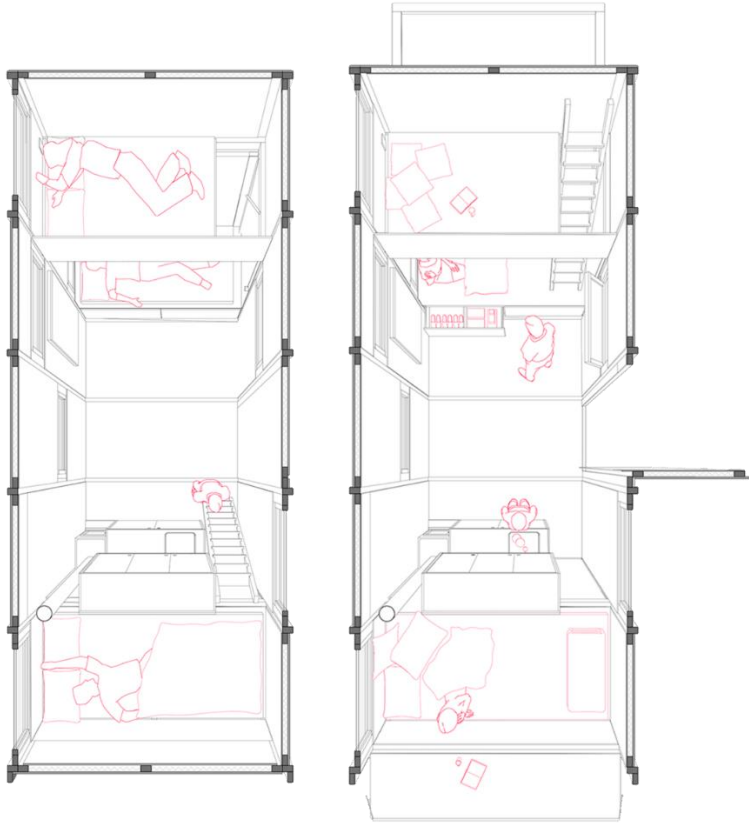
Şekil 2.22. Sınırdaki Barınak iç mekân fotoğrafları **A)** Oturma alanı ve loft **B)** Mutfak (Anonim, 2020a).

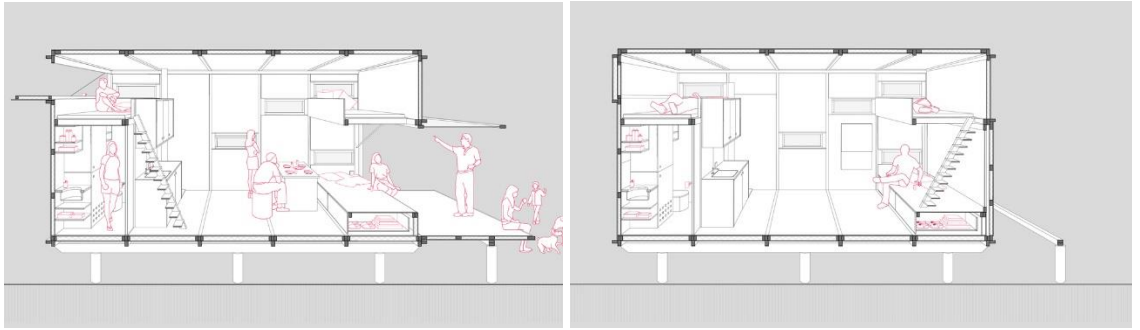
Şekil 2.23. Sınırdaki Barınak teras dönüşümü (Anonim, 2020a).

Şekil 2.24. Sınırdaki Barınak alt kat plan kullanım diyagramları (Anonim, 2020a).

Şekil 2.25. Sınırdaki Barınak üst kat plan kullanım diyagramları (Anonim, 2020a).

Şekil 2.26. Sınırdaki Barınak kesit diyagramları (Anonim, 2020a).

2. Alaçatı’da U şeklinde Tiny House

İzmir Alaçatı’da bulunan bu tiny house sahibi olan İç Mimar Selina Kazazoğlu tarafından tasarlanmıştır. Konteynır ölçüleri baz alınmıştır ve 3 farklı konteynır U şeklinde cıvatalarla birleştirilerek ortada bir avlu düşünülerek oluşturulmuştur. Ev 2 tır aracılığıyla taşınarak arazisine yerleştirilmiştir ve istendiği takdirde konteynerlerin çatılarında

bulunan çengeller yardımı ile başka bir yere taşınabilmektedir (Kazazoglu, 2021). 2021 yılında yapılan yapı yaklaşık 40 m² civarındadır. Aşağıdaki tabloda U Şeklindeki Tiny House örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi verilmiştir.

Çizelge 2.10. U Şeklindeki Tiny House örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.

Tiny House Özellikleri	U Şeklindeki Tiny House
Metrekare	*3 farklı konteynerin U şeklinde birleşmesiyle oluşan evin alanı yaklaşık 40 m ² 'dir.
Oda Sayısı	* Giriş bölümü oturma alanı çalışma alanı ve mutfaktan oluşmaktadır. * Dikey olarak yerleştirilen 2 konteynerin biri misafir odası ve banyosu iken diğeri sahibinin yatak odası ve banyosu şeklinde tasarlanmıştır. * U formunun ortasında ise bir avlu oluşturulmuştur. * Böylece ev 5 bölümden oluşmaktadır.
Taşınabilirlik	*Yapı ahşap ayaklar üzerinde boş bir araziye yerleştirilmiştir. *Çatısında bulunan kancalar sayesinde vinç ve tır yardımıyla istenen araziye taşınabilmektedir.
Yapı Malzemesi	* Cephe çelik konteynerden oluşurken iç mekanda ahşap malzeme kullanılmıştır. Arada ise izolasyon malzemesi kullanılarak yalıtım sağlanmıştır. * Çatı yay şeklindeki saclar ile kaplanmıştır. * Zeminde mikro çimento kullanılarak temizlik kolaylaştırılmak istenmiştir. Evin genelinde mat cilalı mikro çimento kullanılırken duş bölümünde parlak cila tercih edilmiştir.
Sürdürülebilir Sistemler	*Evde pasif sistem olarak konumlandırmaya dikkat edilmiştir. *Elektrik ve su bulunduğu bölgeden karşılanacak şekilde tasarlanmıştır.

Ev, Alaçatı'nın iklimi göz önüne alınarak tasarlanmıştır. Kuzey rüzgarından faydalanmak ve güneş etkisinden kaçmak için kuzeye doğru konumlandırılmıştır. Karşılıklı birbirine bakan pencereler sayesinde evin içerisinde hava akımı sağlanmıştır. Bölgenin sıcak havalarında bu tasarım düşüncesi sayesinde evin serin olması ve temiz havanın içeride dolanması sağlanmıştır (Kazazoglu, 2021).

Şekil 2.27. U Şeklindeki Tiny House fotoğrafları (Kazazoğlu, 2021).

Şekil 2.28. U Şeklindeki Tiny House iç mekân fotoğrafları **A)** Çalışma ve oturma alanı **B)** Mutfak (Kazazoğlu, 2021).

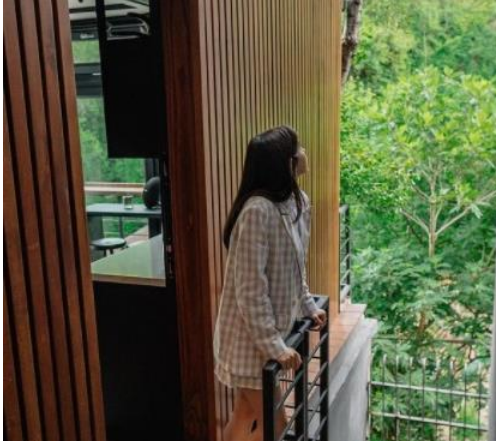
Şekil 2.29. U Şeklindeki Tiny House iç mekân fotoğrafları **A)** Banyo **B)** Yatak odası (Kazazoğlu, 2021).

3. Şehrin Ortasında 22m² Tiny House

İstanbul'da şehre yakın ormanlık bir alanda, sahibi olan genç Mimar Deniz Pandar tarafından 2021 yılında tasarlanan bu tiny house, yalın ve minimalist bir stile sahiptir. İç mekanlarda genellikle siyah, beyaz ve gri renkleri hakimdir. Tasarımcının iç mekanda ferahlık ve sakinlik hissini sağlamak için az renk kullanmıştır (Pandar, 2021). Aşağıdaki tabloda Şehrin Ortasında 22m² Tiny House örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi verilmiştir.

Çizelge 2.11. Şehrin Ortasında 22m² Tiny House örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.

Tiny House Özellikleri	Şehrin Ortasında 22m² Tiny House
Metrekare	*Ev yaklaşık 22 m ² 'dir.
Oda Sayısı	*Ev 2 odadan oluşmaktadır. *Giriş bölümünde açık mutfak ve oturma alanı bulunmaktadır. Oturma alanı aynı zamanda yatma alanı olarak da kullanılmaktadır. *Giriş bölümünde düşünülen portmanto, siyah ahşap ve cam ile tasarlanmıştır. Portmanto aynı zamanda ev sahibinin kıyafetlerini ve eşyalarını depoladığı bir dolap olarak da kullanılmaktadır. *Dolabın devamında ise banyo bulunmaktadır.
Taşınabilirlik	*Yapı sabit olarak tasarlanmıştır.
Yapı Malzemesi	*Evin ön cephesi tamamen ham ahşaptan yapılmış ve bunun için akçağaç ağacı kullanılmıştır. *İç mekanda ahşap paneller kullanılmıştır. Zemin de ise seramik tercih edilmiştir.
Sürdürülebilir Sistemler	*Evde herhangi bir sürdürülebilir sisteme rastlanmamıştır.

Şekil 2.30. Evin girişinden fotoğrafı (Pandar, 2021).

Şekil 2.31. Evin iç mekân fotoğrafları **A)** Oturma alanı **B)** Mutfak (Pandar, 2021).

Şekil 2.32. Evin iç mekân fotoğrafları **A)** Depolama alanı **B)** Banyo (Pandar, 2021).

4. Mandarin Tiny House Bodrum

Kullanıcısı ve sahibi olan İç Mimar Tayfur Girgin tarafından 2020 yılında yaptırılan bu tiny house Muğla Bodrum'da bulunmaktadır. Bodrum'da bir arazileri olmayan kullanıcılar, evlerini yerleştirebilmek için mandalina ağaçlarının olduğu yaklaşık 6 dönümlük arsayı uzun süreli kiralararak çözüm bulmuşlardır. Evi konumlandırırken kışın enerji kaybını engellemek için güneybatı cephesine yönelmişlerdir. Bodrum'da hakim rüzgarın kuzeyde olması nedeniyle yazın sıcaklığını kesebilmek için evin 2 penceresi kuzeyde olacak şekilde tasarlamışlardır (Girgin, 2020). 24 m² taban alanına sahip ev, üst katlarda bulunan 10'ar m²'lik yatak odaları ile toplamda 44 m²'yi bulmaktadır. Aşağıdaki tabloda Mandarin Tiny House örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi verilmiştir.

Çizelge 2.12. Mandarin Tiny House örneğinin tiny house özellikleri kapsamında incelenmesi.

Tiny House Özellikleri	Mandarin Tiny House
Metrekare	*3x8 m olacak şekilde ev 24 m ² 'dir. Loft olarak tasarlanan yatak odaları ile birlikte 44 m ² 'yi bulmaktadır.
Oda Sayısı	* Ev 4 odadan oluşmaktadır. * Evin büyük bir bölümünü giriş bölümünde bulunan açık mutfak oluşturmaktadır. Giriş bölümünde aynı zamanda bir oturma alanı da bulunmaktadır. * Mutfağın devamında banyo düşünülmüştür. * Üst kata çıkan merdiven altı depolama olarak düşünülmüştür. * Üst katta ise bir yatak odası, galeri boşluğu ve etrafındaki koridor ile hem yatma hem de oturma alanı olarak kullanılan bir oda bulunmaktadır.
Taşınabilirlik	*Yapı metal ayaklar üzerinde yapılmıştır. Tır ve vinç yardımı ile başka bir alana taşınabilmektedir.
Yapı Malzemesi	* Ev konteynerden üretilmemiş olsa da cephede konteyner sacı kullanılmıştır. * İçerisinin nem dengesini korumak için tyvek malzemesi kullanılmıştır.
Sürdürülebilir Sistemler	*Evin konumlandırılmasına dikkat edilerek iklimlendirme için pasif yöntemler kullanılmıştır.

Üst katta bulunan yatak odası ve oturma alanı arasındaki koridora galeri boşluğu ve boşluğun tam üstüne gelecek şekilde yapılan çatı penceresi ile evin daha ferah ve aydınlık olması sağlanmıştır (Girgin, 2020).

Şekil 2.33. Mandarin House girişinden fotoğraflar (Girgin, 2020).

Şekil 2.34. Mandarin House mutfak, merdiven ve galeri boşluğu (Girgin, 2020).

Şekil 2.35. Mandarin House banyo (Girgin, 2020).

Şekil 2.36. Mandarin House yatak odaları (Girgin, 2020).

2.3.3. Tiny house avantaj ve dezavantajları

Tiny house, özellikle Amerika ve Avrupa’da yaşayan insanların daha ekonomik yaşama düşüncesinden ortaya çıkmıştır. Birçoğu için meşru bir konut alternatifidir ve daha güçlü bir ekolojik ahlakın yanı sıra daha güçlü topluluk değerleri inşa edebilmektir. Küçük alanı sayesinde, tiny house, sahiplerini fiziksel mallara, kişisel ilişkilere ve çevreye nasıl değer verdiklerini yeniden gözden geçirmeye zorlarken, aynı zamanda daha fazla miktarda ekonomik özgürlük sağlamaktadır. Tiny house yaşamı zorlu bir çaba olabilir; ancak bazıları için mükemmel bir uyum ve uygulanabilir bir konut çözümüdür (Kilman, 2016). Tiny house yaşamı daha az masrafla doğaya, atmosfere ve canlılara zarar vermeden yaşama imkânı sunmaktadır. Tiny house birimlerini tercih etmek için birçok farklı sebep bulunmaktadır. Bu sebepler kişilerin taleplerine göre değişkenlik gösterebilmektedir. Başlıcaları ise şöyledir: minimal yaşam, huzur, ekolojik hayat, ekonomi, doğa, hareket özgürlüğü, kendini keşfetme imkanı ve zaman tasarrufu (Akçin, 2019). Tüm bunlar tiny house birimlerini tercih etmek için önemli avantajlardır.

Tiny house birimlerinin geleneksel evlere göre yapım maliyeti daha düşüktür. Böylece uzun yıllar kredi ödemek zorunda kalınmamaktadır. Küçük olmalarından kaynaklı aydınlatma ve ısınma için daha az enerji gerektirir. Bu da düşük rakamlı fatura ve tasarruf demektir. Ayrıca çeşitli web platformlarından tiny house kira ilanı verilerek ek gelir elde

edilebilmektedir (Anonim, 2021e). Maliyet ve kullanım olarak tasarruf sağlamanın yanı sıra ev sahipleri için gelir kaynağı da olabilmektedir.

Üretimlerinde daha az inşaat malzemesi ve geri dönüştürülebilir ürünler kullanılabilmektedir. Doğal yaşamın önemini kavrayan insanlar için de bu daha az karbon ayak izi, daha çevre dostu ve sürdürülebilir bir yaşam demektir. BM tarafından yayımlanan yeni bir raporda, binalar ve inşaat endüstrisi tarafından üretilen emisyonlarının tüm küresel karbon emisyonlarının % 38'ini oluşturduğu açıklanmıştır (Anonim, 2020b). Tiny house birimleri ise diğer evlere göre daha az enerji kullandıkları, daha az atık ürettikleri ve daha az kaynak tükettikleri için yeşil evlerdir (Levin, 2012). Ayrıca güneş enerji sistemleri monte edilerek evin enerjisi üretebilmekte ve kullanılabilmektedir.

Tekerlekli olma özelliği sayesinde istediğiniz zaman hareket edebilme özgürlüğü vardır. İstenildiğinde doğa içinde, istenildiğinde sahilde ya da arazilerde konaklama imkanı sunabilmektedir. Küçük olmasından dolayı ev işleri için çok zaman harcamayı gerektirmez. Bu da önemli bir zaman tasarrufu sağlamaktadır. Küçük metrekareleri bazı eşyalardan vazgeçmeyi gerektirir. Birçok tiny house sahibi, eşyalardan kurtulup, minimal yaşamaya başladıklarında yaşam kalitelerinin ve genel mutluluklarının arttığını belirtmiştir. Bunun farklı nedenleri vardır: Eskiden sahip oldukları önemsiz eşyaları artık koyacak yerleri olmadığı ve evin temizliği ve bakımına çok zaman harcamadıkları için onlara kalan bu zaman ve para arkadaşlarla yapılan boş zaman etkinliklerine ayırabilmeleridir (Levin, 2012).

Küçük bir evde yaşamak birçok problemin çözümü olabilir fakat bu yaşam şeklini herkes başaramaz. Tek bir kişi için kolay gözükse de tiny house birimleri kişi sayısı artınca sorun olmaya başlayabilir. Burada da iletişim, uzlaşma ve anlaşma önemli olmaktadır. Mahremiyet eksikliğiyle ilgili endişeler, birçok insanı küçük yaşamayı bile düşünmekten alıkoyabilmektedir. Dışarda olmak evde çok vakit geçirmemek küçük bir evin büyük algılanmasına sebep olabilir ama aslında böyle bir ortamda uzun vakitler geçirmek kimilerine göre durumu zorlaştırabilmektedir. Büyük evler hataları göstermeyebilir fakat tiny house için böyle bir lüks yoktur. Bu yüzden iyi planlanmış alanlar olmaları lazımdır

(Schenk, 2015). İyi planlanmamış bir tiny house ile bütün avantajlar dezavantaja dönüşebilmektedir.

Tiny house birimlerinde belli ölçü standartları bulunmaktadır. En fazla 30m²'lik bir alana ve yükseklik olarak da 3,5m ve altında olmalıdır. Bu ölçüler üstündeki evler hem yasalar hem de konaklama konusunda sorun olmaktadır (Akçin, 2019). Belli metrekaresinin altında kalma gerekliliği, depolama alanında da sorunlar çıkarabilmektedir.

Tiny house birimlerinin çoğalmasının önünde iki büyük yasal engel vardır. Birincisi bu evlerin yasal olmasını engelleyen imar yasaları ve yapı yönetmeliği gereklilikleridir (Vail, 2016). Tiny house, bir karavan/mobil ev/eğlence aracı ve bir ev arasındaki alanı kaplamaktadır (Ford & Gomez-Lanier, 2017). Bazı şehirler, belirli bir metrekaresinin altındaki evlerin ev olarak tanınmasına izin vermez, bu da tiny house, bir bina veya ev olarak kabul edilmediği anlamına gelmektedir (Carlin, 2014). Ayrıca keyfi yerleşme isteğinin önüne geçen bazı kanunlar bulunmaktadır. Bunun için gerekli izin evraklarının alınması gerekmektedir (Akçin, 2019). Mobil ev olarak bakıldığında, birçok düzenleme evlerin yasal olarak nereye park edilebileceğini kısıtlamaktadır ve mobil ev toplulukları (karavan parkları) ve eğlence aracı toplulukları her zaman küçük evlere izin vermemektedir (Ford & Gomez-Lanier, 2017). Satın almak yerine alternatif olarak arazi kiralama sistemi düşünülebilir. İkinci engel ise, bu ev sakinlerinin ilk engeli aşmaları için genellikle evlerini römork üzerinde inşa etmeye başvurmaları gerekliliğidir. Büyüklük, ağırlık, genişlik gibi bazı hususlar hukuki olarak evin taşınmasını engelleyebilmektedir. Yola çıkabilmek için, kara yollarından gerekli ruhsatların ve izinlerin alınması gerekmektedir (Akçin, 2019).

Altyapısı sabit olmamasından kaynaklı geleneksel evler kadar kullanışlı değildir. Tiny house yaşamı için farklı tuvalet türleri bulunmaktadır. Hareketli kullanımlar için genellikle kompost tuvalet tercih edilmektedir. Bu da bazı hijyen sorunlarına neden olabilmektedir (Levin, 2012). Aşağıda tiny house ile ilgili elde edilen tüm avantaj ve dezavantaj verileri tablo olarak verilmiştir.

Çizelge 2.13. Tiny house avantaj ve dezavantajları.

	AVANTAJLAR	DEZAVANTAJLAR
EKONOMİ AÇISINDAN	*Geleneksel evlere göre yapım maliyeti düşüktür, daha ekonomiktir. *Küçük olmalarından kaynaklı aydınlatma ve ısıtma için daha az enerji gerektirir, tasarrufludur. *Küçük olmasından dolayı ev işleri için çok zaman harcamayı gerektirmez. Bu da önemli bir zaman tasarrufu sağlamaktadır.	*Ekonomi açısından bir dezavantaj bulunmamaktadır.
TASARIM AÇISINDAN	*Tekerlekli olma özelliği sayesinde istendiği zaman hareket edebilme özgürlüğü vardır. *Minimal yaşamı destekler. *Doğa dostudur, doğal hayatı destekler ve doğaya yönlendirir. *Küçük metrekare olmaları ve sahibinin yaşam standardını düşürmemesi gerektiği için iyi planlanmış olmalıdır.	*Kalabalık ailelerde mahremiyet eksikliği ve alan yetersizliği ile ilgili endişeler, birçok insanı küçük yaşamayı bile düşünmekten alıkoymaktadır. *Alan azlığı depolamada sıkıntılar yaratabilmektedir.
YAPIM AÇISINDAN	*Üretimlerinde daha az inşaat malzemesi ve geri dönüştürülebilir ürünler kullanılır, daha az karbon ayak izi, çevre dostu ve sürdürülebilirdir.	*Altyapısı sabit olmamasından kaynaklı geleneksel evler kadar kullanışlı değildir.
YASAL MEVZUAT AÇISINDAN	*İmar iznine gerek olmadan boş bir araziye yerleştirilebilirler.	*Bazı şehirler, belirli bir metrekarenin altındaki evlerin ev olarak tanınmasına izin vermemektedir, bu da küçük evlerin bir bina veya ev olarak kabul edilmediği anlamına gelmektedir. *Ağırlık, genişlik, büyüklük gibi hususlar yasal olarak rahat bir şekilde evin taşınmasını engelleyebilmektedir. Bu sebeple kara yollarından gerekli izin ve ruhsatların alınması gerekmektedir.

2.4. Turizm Mekanları İçin Yeni Bir Trend Tiny House

Tiny house, konut kavramı ile bağlantılı olarak ortaya çıkmış ve önceki bölümlerde onun konut olarak kullanımı ve örnekleri incelenmiştir. Zaman içerisinde ise bu kullanım turizm sektörüne de hizmet etmeye başlamış, özellikle alternatif turizm için mekân olmaya başlamıştır. Bu sebeple ilerleyen bölümlerde, alternatif turizm, mekânsal ihtiyaçları ve örnekleri, tiny house birimlerinin alternatif turizm mekânı olarak kullanılmasına yönelik literatür araştırmalarına yer verilmiştir.

İlk olarak turizm tanımına farklı yaklaşımlara yer vermek gerekirse, turizm, Türk Dil Kurumu (2019)'na göre “Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma ve benzeri amaçlarla yapılan gezi; Bir ülkeye veya bölgeye turist çekmek için alınan ekonomik, kültürel, teknik önlemlerin, yapılan çalışmaların tümüdür.” Çevik (2016)'in de çalışmasında belirttiği gibi Latincesi tornus olan turizm, “hareket edilen yere dönmek koşuluyla yapılan kısa ya da uzun süreli seyahatler”i ifade eder, “tour” kelimesi de bu sözcükten türemiştir.

Turizm tanımı ilk olarak 1905 yılında, Guyer-Feuler tarafından ortaya atılmıştır. Buna göre; “turizm, doğa ve sanatla beslenen göz alıcı güzellikleri tanıma isteğine, gittikçe artan hava değişimi ve dinlenme ihtiyaçlarına; doğanın insanlara mutluluk verdiği inancına dayanan ve özellikle ticaret ve sanayinin gelişmesi ve ulaşım araçlarının kusursuz hale gelmelerinin bir sonucu olarak ulusların ve toplulukların birbirlerine daha çok yaklaşmasına olanak veren “modern” çağa özgü bir olay’dır” (Kozak, Kozak, & Kozak, 2014).

İkinci Dünya Savaşı sonrası ise Prof. Caspar turizmi daha geniş bir açıyla tanımlamıştır: “Turist, turistik işletmeler, turizm organizasyonlarının oluşturduğu alt sistemlere ve bu alt sistemlerin ekonomik, sosyal, politik, hukuki, teknolojik ve ekolojik çevre ile olan ilişkilerine dayanan global bir sistemdir” (Tunç & Saç, 1998).

1980’li yıllarda turizmin tanımı Uluslararası Bilimsel Turizm Uzmanları Birliği (AIEST) tarafından yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemede turizm; “İnsanların devamlı ikamet ettikleri, çalıştıkları ve her zamanki olağan ihtiyaçlarını karşıladıkları yerlerin dışına

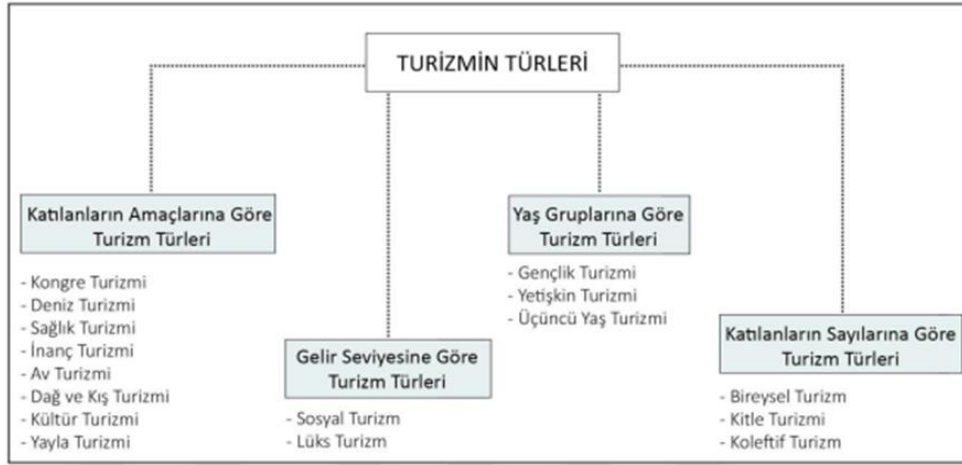
seyahatleri ve buralardaki, genellikle turizm işletmelerinin ürettiği mal ve hizmetleri talep ederek, geçici konaklamalarından doğan olaylar ve ilişkiler bütünü” şeklinde tanımlanmıştır (Kozak, Kozak, & Kozak, 2014).

Ülkemizin mevzuatının getirdiği tanıma göre turizm; “yerleşmek niyeti olmaksızın hava tebdili yapmak, sayfiyeye gitmek, spor, tahsil, ziyaret, tetkik ve araştırma yapmak, eğlenip dinlenmek gibi maksatlarla, kültür ve sanat hareketleri nedeni ile tek ve toplu olarak yapılan seyahatler” olarak tarif edilmektedir (Anonim, 1955). Farklı kurum ve kuruluş tarafından turizm için çeşitli tanımlar yapılmıştır.

Birçok yazar da turizm çeşitlendirilmesinde, çeşitlerinin birbirine yakın olması sebebiyle bazı kriterlere göre farklı sınıflandırmalar yapmıştır (Şekil 2.36.). Bu kriterler; turist sayısı, turistin geldiği yer, seçilen zaman, kapsanan süre, turizmin amacı ve turizmin sosyolojik niteliği olmak üzere altı başlık altında adlandırılabilir. İlk olarak Kozak’lara göre turizm katılan kişi sayısına göre ayrılmaktadır. Bu tür ayırımda kişilerin şahsi olarak turizme katılmalarına “bireysel”, ortak niteliklerle bir araya gelenlere “grup”, büyük grupların birbiri ile ilişkisi olmaksızın bir araya gelerek gerçekleştirdiği turizme de “kitle turizmi” denilmektedir (Kozak, Kozak, & Kozak, 2014). Yaş durumu, turizm hareketlerine katılmada etkili olan diğer bir unsurdur. Yaş grubuna göre üç ayrı turizm çeşidi vardır. Bunlar, “gençlik turizmi”, “orta yaş (yetişkin) turizmi” ve “üçüncü yaş turizmi”dir. Turizme katılmada bireylerin sahip oldukları ekonomik ve toplumsal statüleri de etkilidir. Bu turizm çeşidi sosyal turizm ve lüks turizm şeklinde iki temel gruba ayrılır. Av turizmi ve golf turizmi lüks turizm faaliyetleri içerisine girmektedir. Sonrasında turizm faaliyetleri, turistin geldiği veya ziyaret edilen yere göre “iç turizm” ve “dış turizm” olarak iki farklı gruba ayrılmaktadır. Turistin hareket yönünün ulusal sınırlar içinde olup olmaması “ulusal turizm” ve “uluslararası turizm” olarak da adlandırılmasına sebep olmuştur.

Turizm faaliyeti insanlar tarafından çok çeşitli amaçlarla yapılmaktadır. “Turizmin çeşitlendirilmesi” kavramı Türkiye’de üzerinde oldukça sık durulan bir kavramdır. Katılanların amaçları, turizm çeşitlendirilmesi ile yakından ilgilidir. Çünkü turizmin çeşitlendirilmesi, hedef kitledeki bireylerin çeşitli amaçlarla turizme katılması ile

planlanmaktadır. Bu sebeple, oluşturulacak turizm türleri eş zamanlı olarak turizmin çeşitlendirilmesi kapsamında geliştirilen turizm türleriyle de bağdaşmaktadır (Kozak, Kozak, & Kozak, 2014). Bunların içine “deniz turizmi, yat turizmi, kongre turizmi, mağara turizmi, termal turizm, av turizmi, dağ ve kış turizmi, golf turizmi, akarsu turizmi, inanç turizmi, yayla turizmi girmektedir. Bu da alternatif turizm kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Şekil 2.37. Turizm türleri (Erdi, 2019).

Turizm faaliyetlerini ve tüketim alışkanlıklarını dünya çapında yaşanan sosyal, ekonomik ve teknolojik değişimlere ek olarak en büyük doğal afetlerden olan salgın hastalıklar da etkilemektedir (Bayesen, Özkök, & Sünnetçioğlu, 2020). 2019 yılından beri dünyada var olan ve günümüzde hala etkisi görülen Çin’in Hubei eyaletine bağlı Vuhan Kenti’nde ortaya çıkan Koronavirüs (Covid-19) pandemisi bu salgın hastalıklardan biridir ve turizm de bu süreçte en çok etkilenen sektörlerden biri olmuştur. Uluslararası turizm kısıtlanmış iç turizm daha önemli hale gelmiştir. Bu sebeple iç turizmi canlandıracak çalışmalar yapılmıştır. Yerli turistler özellikle kısa mesafelerde yer alan ve doğal güzelliklere sahip destinasyonlara talep göstermeye başlamışlardır. Bu durum da alternatif konaklama mekânlarına olan ihtiyacı arttırmıştır (Yıldırğan & Bilgiçli, 2021). Kabalık oteller yerine diğer insanlarla daha az temas edilen doğanın içinde olan konaklamalar ile butik otellere yönelinmiştir. Kamp ve karavan tatilleri, küçük gruplardan oluşan mavi turlar, trekking, bisiklet ve yürüyüş gibi açık alan etkinlikleri ve doğa turizmine talep sosyal izolasyonun uzadığı 2020 yılı boyunca daha da artmıştır (TÜRSAB, 2020). Ayrıca kısa süreli konut

kiralama biçimlerinde de artış gözlenmiştir. Özellikle villalara ve bungalov evlere talep görülürken Türkiye’de de yaygınlaşmaya başlayan tiny house de kısa süreli konut kiralama biçimlerine dahil olmaya başlamıştır.

Çevresel etkiler ve salgın hastalıklara ek olarak bilinçsizce yapılan turizm ve konaklama mekânları nedeniyle oluşan tahribatın telafisi amacıyla da konaklama mekânlarına yönelik talepler değişkenlik göstermeye başlamış, alternatif çözüm arayışları devam etmiştir. Tiny house, yola çıkış nedenlerinden olan doğa içinde olmak, çevresel ayak izini ve kaynak tüketimini azaltmak gibi faktörleri ile alternatif turizm konaklama mekânları için çözüm olarak düşünülmüştür. Tiny house birimlerinin konaklama mekânı olarak kullanımı alternatif turizm konaklama mekânı örnekleri bölümünde daha detaylı anlatılmış, internet kaynaklarından elde edilen bilgiler dahilinde Türkiye’de var olup bu amaçla kullanılan örneklerine yer verilmiştir. Alternatif turizm için uygun olan bu tarz konaklama mekânlarına girmeden önce alternatif turizmin ne olduğu ve konaklama mekânları özellikleri Türkiye’den ve dünyadan seçilen örneklerle anlatılmıştır.

2.4.1. Alternatif turizm ve mekânsal ihtiyaçları

Kitle turizminin yarattığı klasik turizme alternatif olarak geliştirilen turizm türlerine verilen isimdir. Bu turizm türünün temel amacı, bölgenin sosyal ve kültürel unsurlarını tanıma, doğayla uyumlu olabilecek spor aktivitelerinde bulunma, bozulmamış doğal alanlarda manzara seyri ve genellikle yerli halk tarafından geliştirilen seyahat olarak tanımlanabilir. Alternatif turizm son on yıldır özellikle gelişmekte olan ülkelerde hızla yayılmaktadır. Kitle turizminin tamamen zıt özelliklerine sahip olan, yöre insanının kontrolü altında ve yerel mimariye uygun bir turizm çeşididir (Bulut, 2006). Yerel mimari, yerel malzeme ve yapıldığı bölgenin özelliklerini koruyup sürdürmeyi hedefleyen bir turizm türüdür.

1990’lı yılların başından itibaren kitlesel turizm ürünü olarak adlandırılan deniz, kum ve güneş üçlemesinden, bireysel ve özel ilgi gerektiren ürünlere doğru bir yöneliş başlamıştır. Bu yönelişin artmasında değişik kültürleri keşfetme isteği, eğitim ve gelir düzeyindeki artış, ülkeler arasındaki mesafelerin kısalması, kültürel ve sportif aktivitelere

katılma isteği gibi nedenler bulunmaktadır. Ortaya çıkan bu turizm hareketliliğinin adı kitle turizmine bir alternatif olarak değerlendirilmesi dolayısıyla alternatif turizm olarak adlandırılmaktadır (Kılıç & Kurnaz, 2010).

Alternatif turizmin çıkışına dair çeşitli fikirler vardır. Bunları aşağıda sıralanan nedenler oluşturmaktadır (Erdoğan, 2003);

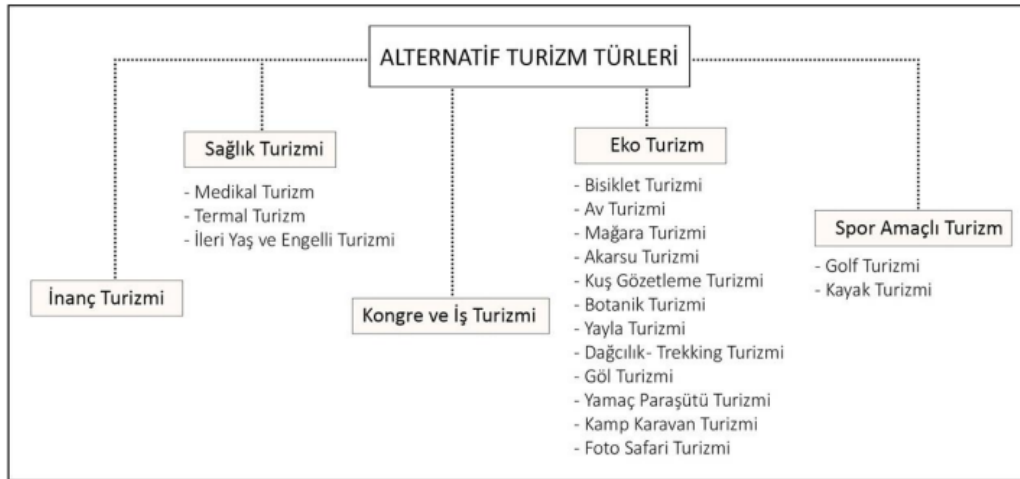
- Kaynakların niteliklerinin bozulup azalması,
- Sürdürülebilir turizm anlayışının ortaya çıkması,
- Turizmin tüm yıla yayılması anlayışının benimsenmesi,
- Kitle turizminin artık yeterli tatmini verememesi,
- Tüketicilere değişik zevklerin, heyecanların ve tatil olanaklarının yaratılması,
- İnsanların tatil ve turizm için farklı beklentileri olması.

Alternatif turizm (Erdi, 2019);

- Çevreye duyarlı, doğal kaynakları ve kültürü, çevreyi önemseyen,
- Yrenin taşıma kapasitesini dikkate alan,
- Sürdürülebilirlik anlayışını benimseyen,
- Ev sahibi topluluğun kültürüne saygı duyan,
- Turistin beklentisini önemseyen,
- Kitle turizmine göre daha küçük gruplar ile ya da bireysel olarak yapılan,
- Daha küçük ölçekli ve özgün işletmelerin olduğu,
- Yöre halkının çıkarlarını gzetemeyen,
- Yöre halkını turistlerle buluşturup bölgenin sosyal ve ekonomik kalkınmasına imkân veren,
- G ile birlikte ortaya çıkan sorunların önüne geçen,
- Uzun süreçte daha fazla kar getiren,
- Turizm faaliyetinin tüm bir yıla yayılmasına imkân sağlayan şeklinde sıralanan özelliklere sahiptir.

Alternatif turizmin, değişik arayışlar bağlamında getirdiği en büyük yeniliklerden birisi ürün yelpazesinin geniş olmasıdır. Yeni turizm bölgeleri oluşturmak, ürün çeşitliliğini artırmak, alternatif turizmin önemli bir politikası haline gelmiştir. 1980'ler öncesi

dönemin standart ve kitlesel talebi, 1980’ler sonrası dönemde yeniden şekillendiği, turistlerin paket turlar yerine kültür, macera, doğa, kırsal ve sağlık turizmi gibi alternatiflere yöneldiği görülmektedir (Şekil 2.37.). Bu şekilde gelişen alternatif turizm, turistleri pasiflikten kurtarmış ve deniz kenarına yapılan tatil anlayışından farklı ilgi alanlarına sahip turistlerin aktif katılımına olanak verdiği söylenebilmektedir (Roney, 2018).

Şekil 2.38. Alternatif turizm türleri (Erdi, 2019).

Alternatif Turizm stratejisinin potansiyelleri farklı yönleriyle aşağıda sıralanmaktadır (Baştemur, 2009):

Konaklama Yönünden:

- Konaklama yapıları yöre halkını ezmeyen boyuttur.
- Kazancın büyük bir kısmı bölgeye eklenir.
- Yerli girişimciler sektörde daha kolay yer bulur.

Etkinlik Yönünden:

- Yöre toplumlarının kendine özgü yönleri ön plana çıkarılır.
- Etkinlikler öğrenmeye yöneliktir.
- Kişinin kendi gözlemlerini yapması ve deneyim kazanması sağlanır.

Pazarlama Yönünden:

- Turist sayısı yöre insanını zora sokacak çoklukta değildir.

- Talebin dengesizliğini ortadan kaldırarak mevsimsel eşitliği sağlamaya yönelik ortamlar yaratılır.

Ekonomik Etki Yönünden:

- Sektörler işbirliği yapar, ekonomi çeşitlilik arz eder.
- Net gelir oransal olarak yüksektir.
- Daha çok iş ve ticari etkinlik yaratılır.

Sınırlamalar Yönünden:

- Önemli kalkınma kararlarını topluluk kendisi alır.
- Ekonomik, ekolojik ve sosyal taşıma kapasitelerini sağlayacak planlar yapılır.
- Uzun dönemli planlamalar gelecek kuşakların refahı üzerine kurulur.

Türkiye’de kitle turizminin verdiği zararların önemszenmesiyle ortaya çıkan alternatif turizm, 1980’li yıllarda turizm pazarına giriş yapmıştır. Alternatif turizm fikri, Türkiye’de 1990’lı yılların ortalarında kıyı şehirlerinde görülen yoğunluğun yarattığı tehdit, hızlı ve plansız turizm gelişimi, erozyon, artan ulaşım olanaklarının ve inşa faaliyetlerinin yarattığı tahribat, ormanlık alanlara verilen zarar sonucu ortaya çıkmıştır (Erdi, 2019). Aşağıdaki tabloda da kitle turizmi ile alternatif turizmin karşılaştırılması yapılmıştır.

Çizelge 2.14. Kitle turizmi ile alternatif turizm karşılaştırılması (Ovalı, 2007).

	KİTLE TURİZMİ	ALTERNATİF TURİZM
Taşıma kapasitesi	Katılımcı sayıcı fazla	Sınırlı katılımcı
Mekan ve zaman	Belirli dönemlerde yoğunlaşan	Yıl içinde yayılan
Gelişim	Hızlı ve denetimsiz	Yavaş ve denetimli
Konaklama	Büyük ölçekli, uluslararası standartlarda	Küçük ölçekli, yerel standartlarda
Mimari	Yerel mimariyi dışlayan, anonim turizm mimarisi	Çevreye uyumlu, özgün turizm mimarisi
Yerel halkla ilişki	Turistlerle kopuk iletişim	Turistlerle uyumlu iletişim
İşletmeler	Çok uluslu tur operatörlerine bağımlılık	Bağımsız çalışan uzmanlaşmış tur operatörleri
Koruma	Yerel turistik ürünlerin özelliklerini yitirerek standartlaşması	Geleneksel ve özgün değerlerin korunması
Planlama	Ulusal, uluslararası ölçekte	Yerel ölçekte
Öncelikli yerler	Genellikle kıyılara ve özgün doğa parçalarına yönelme	Genellikle doğal alanlara ve kırsal yerleşmelere yönelme

Türkiye’de turizmde kitle turizmine yönelik gelişmeler ve turizm planlamasına yönelik yaklaşımların sonucunda;

- Kıyı kesimlerinde özellikle Akdeniz ve Ege kıyılarında aşırı yığılma,
- Kıyı gerisi ve çevresi alanlarda çarpık kentleşme/yapılaşma,
- Altyapı yetersizliği ve çevre sorunları ortaya çıkmıştır.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın 2007 yılında yayımladığı Türkiye Turizm Stratejisi 2023 kapsamında bu olumsuz yapılanmayı değiştirebilmek için stratejide, bütüncül politika ve uygulamaya dönük yaklaşımlar planlanmıştır. Bu strateji kapsamında, kıyı şeridindeki turizm potansiyeli yüksek olan alanların “Turizm Kentleri” şeklinde planlanması ve bölgesel ölçekte özel sektör yatırımlarını özendirici “arazi geliştirme modeli” anlayışı benimsenmiştir. Bu şekilde sadece kıyı şeridi olmaksızın iç kesimlerin ve hatta yerleşmelerin bir bütün olarak planlanması, mevcut yerleşmelerin iyileştirilmesi, turizm çeşitliliğinin arttırılması ile mümkün olabileceği belirtilmiştir. Turizmdeki sürdürülebilirliğin sağlanması bakımından bu politikalar önemli olmaktadır.

Kültür Bakanlığı’nın 2023 İç Turizm Hedeflerinde (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007); Türkiye’nin her bölgesinde alternatif turizm geliştirilecek, bu amaçla geliştirilmesi planlanan bölgelerde konaklama kapasitesi ve ulaşımın niteliği iyileştirilerek varış noktaları arasındaki seyahat imkanlarının geliştirilmesini amaçlayan çalışmalar yapılacak diye belirtilmiştir. Çeşitli turistik ürün, tesis ve program alternatifleri oluşturularak ve ülkenin turistik nitelikleri tanıtılarak Türkiye’deki iç turizm payının ve gelirinin artırılabilmesi sağlanacaktır.

Turizm çeşitlendirilmesi stratejisi olarak alternatif turizm türlerinden ilk olarak termal turizm ve sağlık turizmi, golf turizmi, kış turizmi, deniz turizmi, kongre ve fuar turizmi, eko turizm ve yayla turizminin geliştirilmesi belirlenmiştir (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007). Bu turizm türlerinin bir kısmı aşağıda açıklanmıştır.

Sağlık Turizmi; başlıca tedavi amaçlı ya da daha gelişmiş tıbbi kaynaklardan yararlanmak amacı ile bir ülkeden başka bir ülkeye gerçekleştirilen seyahatler olarak tanımlanabilir. Sağlık turizmi ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde sağlık

turizminin “medikal turizm”, “termal turizm” ya da “SPA-Wellness” adı altında tanımlandığı söylenebilir (Doruk, 2019). Termal turizm, sağlık turizmi ile birlikte değerlendirilen, içerisinde erimiş mineraller bulunan yeraltı sularını dinlenme, tedavi, zindeleşme gibi amaçlarla kullanılmasından kaynaklanan bir alternatif turizm türüdür (Erdi, 2019).

Spor Amaçlı Turizm; Delpy (1998) spor turizmini “spor yapmak, spor izlemek veya spor cazibe merkezini ziyaret etmek için ikamet edilen yerin dışına yapılan seyahatlerdir” şeklinde tanımlamıştır. Robinson ve Gammon (2004) ise spor turizmini iki türe bölmek suretiyle anlamaya çalışmıştır. İlki öncelikli amacın spor olduğu “spor turizmi” ikincisi öncelikli amacın turizm olduğu, fakat tatil esnasında spor olgusunun gerçekleştiği “turizm sporu” dur. Merkezinde kayak sporunun olduğu kış turizmi de buna uygun karlı ve eğimli alanlara yapılan seyahatlerden, konaklamadan ve diğer hizmetlerden oluşan faaliyet olarak tanımlanmaktadır (İbret, 2006). Golf turizmi ise spor turizmi çeşitlerinden ve spor turizmi çatısı altında en hızlı büyüme gösteren segmentlerden biridir. Golf turizmi en sade tanımıyla, golf sporuna aktif olarak katılmak, golf etkinliklerini izlemek veya meşhur golf tesislerini, müzelerini vb. ziyaret etmek için ikamet edilen yerin dışına seyahat etmek anlamına gelmektedir (Rahmalaroğlu, 2019).

Kongre Turizmi; Alternatif turizm türlerinden kongre turizmi hem ekonomik getirisinin yüksek olması hem de on iki aya yayılarak gelirin dengeli dağılımını sağlaması açısından önemlidir. Kongre, gündemi ve günü önceden belirlenmiş bir program dahilinde, bilimsel ya da mesleki konularda bilgi alışverişini hedefleyen ve şehir dışından gelen kişilerin katılımıyla yapılan uluslararası veya ulusal toplantılardır. Kongre turizmi ise bu toplantıları yapmak için ortaya çıkan tüm seyahat, konaklama, olay ve ilişkilerdir (Öztaş, 2019). Son yıllarda dünyada gelişmekte olan önemli turizm çeşitleri arasındadır. Türkiye Turizm Stratejisi 2023 (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007)’de kongre turizminin geliştirilmesi için hedefler belirlenmiştir. Bursa, Ankara, Mersin ve Konya kongre kentleri olarak belirlenirken, Antalya, Ankara, Adana, İzmir, İstanbul, Trabzon ve Gaziantep gibi kentler de fuar kentleri olarak belirlenmişlerdir. Dolayısıyla bu bölgelere nitelikli tesislerin planlanması gerektiği belirtilmiştir.

İnanç ve Kültür Turizmi; Alternatif turizm çeşitlerinden biri olan inanç (ya da din) turizmi insanların dini ihtiyaçlarının ve beklentilerinin karşılanması amacıyla kutsal kabul ettikleri yerleri ve nesneleri ziyaret etmesiyle ortaya çıkmıştır (Zaman, 2010). Geçmişten günümüze her dönemde insanlar dini açıdan saygı gösterdikleri yerleri görmek için seyahat etmişlerdir. Kutsal sayılan yapılar, dini festivaller ve olaylar, ayinler tarih boyunca insanların seyahat etmelerine neden olmuş ve turizm olayının gelişmesine katkıda bulunmuştur (Avcı, 2011). Tokgöz (2020) inanç turizminin bir taraftan diğer turizm türlerinden farkları bulunurken, diğer taraftan da bazı turizm türleriyle ilişki içerisinde olduğunu belirtmiştir. Tatil ve kültür turizmi inanç turizminin ilişki içinde olduğu turizm türlerinden ikisidir. Çünkü dini görevlerini yapmak için bir bölgeye giden turistler aynı zamanda o bölgedeki diğer kültürel değerleri de görme fırsatı bulmaktadırlar

Genel olarak kültür turizmi kavramı, kültürel faaliyetleri temel alan turizm deneyimlerini ifade eden, turizmin kültürle bağlantılı değişik açılımlarını birleştiren genel bir kavram olarak kullanılmaktadır. Kültür turizmi iki ana başlık altında incelenmektedir (Özkan, 2005);

- Deneyime yönelik kültür turizmi: Turistlerin görsel sanatlar, festivaller ve sanatın diğer alanlarına yönelik organizasyonlara katılmalarıyla gerçekleşir,
- Kültürel miras turizmi: Belirli doğal alanları ziyaret etme, tarihî kalıntıları, anıtları ve yapıları gezme, çekim yerinin tarihîni ve doğasını bir arada inceleme amaçlarını taşıyan kültür turizmi şeklidir.

Kültür turizmi kaynakları oldukça geniş bir yelpazeye sahiptir. İçeriğine ve katılım türlerine göre kültür turizminin kendi içinde çeşitli sınıflandırmaları mevcuttur. Smith (2003) ise kültür turizmi sınıflandırmasını daha spesifik hale indirgeyerek kültürel miras turizm, sanat turizmi, yaratıcı turizm, kentsel ve kırsal kültür turizmi, yerli-otantik kültür turizmi ve çağdaş-popüler kültür turizmi şeklinde ele almaktadır (Altınay Özdemir, 2020).

Ekoturizm; Alternatif turizm adı altında yer alan eko turizm, doğa turizmi, bilinçli turizm gibi doğayı değiştirmeden ve bozmadan, kaynakları tüketmeden kullanan yeni turizm çeşitleri ortaya çıkmıştır. Eko-turizm terimini 1965 yılında Hetzer ilk gündeme getiren

kişi olarak kabul edilmiştir. Hetzer eko turizm kavramını; “öncelikle kuşlar ve diğeryaban hayatı, doğal bölgeler, kayalık oluşumlar, mağaralar, fosil bölgeleri, arkeolojik alanlar, sulak bölgeler ve endemik ve risk altında bulunan türlerin yer aldığı bölgeler gibi doğal ve arkeolojik zenginliklere dayanan turizmdir.” şeklinde tanımlamıştır (Kasalak, Akıncı, Yurcu, & Sarı, 2018). Hetzer eko-turizmin dört önemli ilkesini; ev sahibi ülkenin kültürüne saygı duymak, çevresel etkileri en aza indirmek, turist tatminini maksimuma çıkarmak ve yerel topluma faydalı olarak tanımlamıştır. “Çevresel etkileri en aza indirmek” ilkesi eko-turizmin en ayırt edici özelliğidir (Erdoğan, 2003).

Eko-turizm terimi doğadan zevk alma ve doğanın kıymetini bilme şeklinde 1983 yılında Hector Ceballos–Lascurain tarafından ortaya atılmıştır. Uluslararası Eko-turizm Topluluğu (TIES) eko-turizmi “çevrenin doğal tarihini ve kültürünü anlamak için, yerel halka doğal kaynakların korunması konusunda ekonomik fırsatlar yaratırken, ekosistem bütünlüğünü değiştirmeyen doğal alanlara yönelik özel amaçlı seyahatler” olarak tanımlamıştır. Daha sonra bu tanım 2015 yılında řu şekilde güncellenmiştir: “yerel halkın refahını sağlayan, çevreyi koruyan ve canlandırabilen hem yerel halk hem de ziyaretçiler için eğitimi içeren doğal alanlara yönelik sorumlu seyahattir” (Durak, 2019).

1996 yılında ise Dünya Doğayı Koruma Birliđi (IUCN) eko turizmi; “yerel halka fayda sağlayan, aktif sosyoekonomik katılımını gerçekteşiren, düşük düzeyde negatif ziyaretçi etkisi yaratan, geçmişte ve günümüzdeki kültürel zenginlikleri korumayı geliştiren, doğanın değerini anlamak ve zevkine varmak için nispeten bozulmamış dođa alanlarına yapılan çevre ačíısından duyarlı seyahat ya da ziyaret” olarak tanımlanmıştır (Kasalak, Akıncı, Yurcu, & Sarı, 2018).

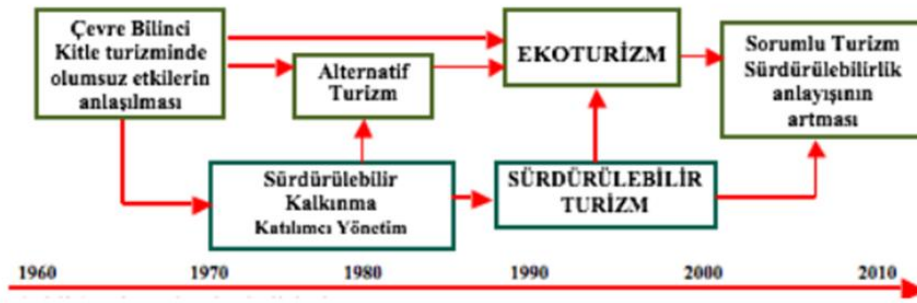
Kanada’nın Quebec şehrinde Mayıs 2002 yılında 133 ülke ve 1100 delegenin katılımı ile yapılan “Dünya Eko turizm Zirvesi”nde, bütün ülkeler için geçerli bir Eko turizm tanımını kabul edilmiştir (Dağdelen , 2021). Bu tanıma göre eko-turizm, “yeryüzünün doğal kaynaklarının sürdürülebilirliğini güvence altına alan, bunun yanı sıra yerel halkların ekonomik kalkınmasına destek olurken, sosyal ve kültürel bütünlüklerini koruyup gözetten bir yaklaşım ya da tavidir.”

Eko turizm, sürdürülebilir ve doğa seyahatine dayanan bir turizm sektörüdür. 1990'lı yıllardan bu yana eko turizm hızla gelişmektedir. Bu turizm türü ile sürdürülebilir turizm amaçlanmaktadır. Burada bahsedilen sürdürülebilirlik ile çevrenin korunmasının ek olarak turizm faaliyeti gerçekleştirilen bölgedeki kültürel ve sosyal hayatın da korunması ayrıca ekoturistik faaliyetlerle bölge kültürü ve geleneklerinin yeniden canlandırılması anlatılmak istenmektedir (Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, 2012). Kitlesele etkinliklerin verdiği zararlara karşı olarak ortaya çıkan ekoturizm gerek doğal tabiatı gerekse yerel halkı korumayı amaçlamaktadır (Kasalak, Bahtiyar, & Bahar, 2019).

Çizelge 2.16. Kitle turizmi ve ekolojik turizmin genel karakteristiklerinin karşılaştırılması (Ovalı, 2007).

	KİTLE TURİZMİ	EKOLOJİK TURİZM
İlkeler ve Kavramlar	- Hızlı gelişme - Maksimum kar - Çevreye saygısız, agresif - Planlanmamış - Kısa Süreli - Devamlı olmayan - Fiyat bilinciyle yapılan - Düşüncesiz eylem - Büyük ölçekli turistik işletme - Denetimsiz gelişme - Ağır alt ve üst yapı gereksinimi - Kaynak tüketimi kontrolsüz - Organize kitle turisti - Atıl kapasite oranı yüksek - Sürdürülebilir kalkınma ile uyumsuz - Taşıma kapasitelerini zorlayıcı - Mimari ürünlerin benzerliği - İç turizmin gelişimini engelleyen - Yabancı turizm firması denetimli	- Yavaş gelişme - Optimum kar - Çevreye saygılı, tedbirli - Planlı - Uzun süreli - Sürekli - Değer bilinciyle yapılan - İyi düşünülmüş eylem - Küçük ölçekli turistik işletmeler - Denetimli sınırlı gelişme - Optimum alt ve üst yapı gereksinimi - Kaynak kullanımında faydacı, sürdürülebilir - Çevreci, maceracı turist - Atıl kapasite riski yok - Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine paralel - Taşıma kapasitelerine göre planlanmış - Mimari ürünlerde çeşitlilik - İç turizmi destekleyen - Yerel turizm yatırımcıları denetimli
Stratejiler ve Planlamalar	- Önce gelişme, sonra plan - Tasarım merkezli - Proje-rehber tasarımlar - Yaygın tasarım - Yeni yapıların inşası öncelikli - Ortak isteklerin sağlanması - Her yerde turizm - Uluslararası mimarlık - Sadece bölge planı seviyesi - Hassas alanlarda yoğun yapılaşma - Dış girişimci tarafından yatırım - Dış girişimcinin yönlendirmesi - Turizm için iş imkanı - Ziraat ekonomisinin zayıflaması - İleri teknoloji	- Önce plan, sonra gelişme - Kavram merkezli - Bölgesel ve yerel planlama - Alan için tanımlanan proje - Mevcut yapıların kullanımı öncelikli - İstek sınırlaması - Turizm bölgelemesi - Geleneksel-bölgesel mimari - Makro ölçekte ekolojik planlama - Hassas alanların korunması - Sadece yerli girişimci - Yerel potansiyele göre iş - Yöresel kalkınma için iş imkanı - Ziraat ekonomisinin güçlenmesi - Yöresel yapım teknolojisi
Politik Bakış Açıları	- Dış kaynaklı uyumsuzluk - Yüksek sezon kapasitesi - Standart paket tur tatili - Yüksek kar amaçlı - Tur acentası sistemi	- Dış ve iç kaynaklı uyum - Optimum sezon süresi - Bireysel tatil programları - Optimum kar amaçlı - Tur acenta sistemi dışında
Temel gereksinim	- Turizm sezonunda yığılma - Reklam - Etkili Satış - Ekonomik kar için turizm - Deniz-güneş-kum	- Tatil periyotlarının yılın tümüne yayılması - Turist eğitimi - Verimli satış - Turizmden kar sağlamak - Alternatifi sınırsız doğayla uyumlu eylem

Kitle turizmine bir tepki olan ekolojik turizm ekonomik, çevresel ve sosyal ilişkiler bütünü olarak değerlendirilmektedir. Ovalı (2007)'nın da çalışmasında belirtmiş olduğu gibi eko turizm doğa-insan-çevre ve turizm faaliyetleri arasındaki etkileşimleri faydalı kılmayı hedefleyen, temelinde ekolojik sistem dengelerini korumaya yönelik, devinimsel etkiyi minimumda tutmaya çalışan, yerel girişimci ağırlıklı, ekonomik gelişmeyi destekleyen, sosyo-kültürel yapıya ve çevreye duyarlı, uzun vadede kademeli olarak uygulanabilecek, küçük ölçekli bir turizm çeşidi olarak tanımlanabilir.

Şekil 2.39. Eko turizm (Ovalı, 2007).

Literatürde birçok tanımı olan eko turizmin pazarı ile ilgili kesin bir ayrılık oluşturulamamaktadır. BAKA (2012)'ya göre kültürel ve kırsal turizmin unsurlarını içeren eko turizm doğa turizmi ile ilgili bir seyahat şeklidir ve doğa turizmi pazarının özel bir bölümünü oluşturur. Ekoturizm, ekolojik tarım, yayla turizmi, mağara turizmi, av turizmi, olta balıkçılığı, botanik turizmi, yaban hayatı gözlemciliği, kuş gözlemciliği, bisiklet turizmi, balon turizmi, trekking, dağcılık, sualtı dalış, kamp ve karavan turizmi, akarsu turizmi, yamaç paraşütü, atlı doğa yürüyüşü ve çiftlik turizmi olarak birçok türe ayrılmaktadır (Kasalak, Akıncı, Yurcu, & Sarı, 2018).

Ekoturizmin en büyük yararı "az çoktur" felsefesine uygun ve yerel ölçekte gerçekleştiği durumda sağlanmaktadır. Geleneksel mimariyi ve yerel kaynakları kullanması, küçük gruplar şeklinde en çok 18-20 kişi ile yapılması, bölgesel çapta ve az miktarlarda sermaye gerektirmesi, konaklamaların çoğunlukla aile işletmesi pansiyonlarda gerçekleştirilmesi ekoturizmin temelini oluşturmaktadır. Ekoturizm uygulaması, amacına uygun gerçekleştiğinde hassas ekosistemlerin korunmasını sağlayan ve uygulandığı alanların içerisinde ve çevresinde yaşayan nüfusun sosyo-ekonomik bakımından gelişmesine

kaynak yaratabilen bir araçtır (Ercan , 2014). Bu sayede hem uygulandığı bölgeye hem de genel ekosisteme önemli katkılar sağlamaktadır.

Dünya Turizm Örgütü'ne göre ekoturizmin genel özellikleri aşağıda sıralanmıştır (Kasalak, Bahtiyar, & Bahar, 2019);

- Ekoturizme yönelen turistlerin tercih etme sebebi, doğayı ve geleneksel kültürü anlamaya ve incelemeye çalışmasıdır.
- Ekoturizm eğitime ve yoruma dayalı bir niteliktedir.
- Ekoturizm turları sadece o bölgede bulunan küçük yerel işletmeler tarafından yapılır ya da yabancı tur operatörleri tarafından küçük gruplara yönelik olarak düzenlenebilmektedir.
- Ekoturizm, doğal ve kültürel çevre üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirir.
- Çevrenin ve doğal alanların korunmasını sağlar.
- Ekoturizm, yöre halkına, organizasyonlara ve yetkililere ekonomik katkılar sağlar.
- Yöre halkına alternatif istihdam olanakları yaratır.
- Doğal ve kültürel varlıkların korunmasına yönelik bilinci artırır.

Türkiye’de resmi olarak ilk kez Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda (2001-2005) Eko-turizm kavramı geçmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın 2007 yılında yayınlamış olduğu “Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planında” turizm sektörünün güçlendirilmesine yönelik önemli stratejiler belirlenmiştir (Durak, 2019). Turizm Stratejisi 2023’de eko turizm uygulanacak yörelerde ve kırsal kesimlerde tarım dışı istihdam çeşitleri yaratılacaktır. Böylece bölgeler arasındaki dengesizliklerin minimuma indirilmesine, kırsal alanlardaki nüfus göçünün durdurulmasına, kadının statüsünün iyileştirilmesine ve milli değerlerin korunması ve bölgenin tanıtımına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Bununla birlikte eko turizmin yaygınlaştığı alanlarda bu turizmin (Kılıç & Kurnaz, 2010);

- Üretim çeşitliliğinin artırılmasına ve ekonomik kalkınmanın sağlanmasına,
- Bölgede nitelik fark etmeksizin her türlü işgücüne çalışma fırsatlarının sunulmasına,

- Bölgedeki küçük ve orta ölçekli işletmelerin gelişmesine,
- Yerel düzeyde altyapı yatırımlarının geliştirilmesine,
- Eğitimi aracılığıyla yerel düzeyde modernizasyon sürecinin sağlanmasına,
- Sosyo-ekonomik gelişme konusunda alternatif bir seçeneği olmayan yörede yöre halkı ve turistler tarafından kullanılabilecek turistik ve rekreasyonel olanaklar sağlanmasına,
- Yerel düzeyde kişisel gelirlerin artmasına,
- Yerel düzeyde imajın geliştirilmesi ve yöre halkının çevreyi koruma ve geliştirme farkındalığının artmasına katkı sağlayarak bölge ve kırsal kalkınmaya imkân sağlayacağına yönelik ifadeler yer almaktadır.

Alternatif turizm mekânsal ihtiyaçları

Yukarıda da bahsedildiği gibi alternatif turizmin birçok farklı türü bulunmaktadır. Bu turizm türleri ve turistlerin eğilimleri doğrultusunda, turizm ve mimarlık disiplinlerinin kesişim noktasında yer alan konaklama yapıları tasarlanmaktadır (Lewis, 1993). Turizm mimarisinin günümüze kadarki gelişimi incelendiğinde, mimari mekan tiplerini, sosyo - ekonomik ve kültürel kaynakların oluşturduğu, seyahat etme eyleminin de bu mekan tiplerine göre tanımlandığı görülmektedir.

İnsanoğlunun var oluşundan bugüne devam eden seyahat olgusu, M.Ö. 4000 yılında tekerleğin bulunması ile hız kazanmıştır. İnsanoğlu ticaret ve görmek, öğrenmek için seyahat etmiştir (Akkaya & Usman, 2011). Seyahat esnasında bir noktada durup geçici süre yatılı olarak kalma eylemi olan “konaklama”, bu eyleme yönelik gelişen konaklama mekanları ile karşılanmaktadır. Konaklama mekânları, tarih boyunca bulunduğu dönemin ulaşım ve teknolojik koşullarına bağlı olarak değişip gelişmiştir. 19. yüzyılda demiryollarının yaygınlaşması ile önceki yüzyılların konaklama yapıları olan han ve kervansaraylar, yerini kent otellerine bırakırken, 20. yüzyılda motel, yıldızlı oteller ve tatil köylerine dönüşmüştür (Tachir, 2019).

Çizelge 2.17. Konaklama kavramının turizm ve çevre ilişkisi bağlamında değişimi (Tachir, 2019).

Dönem	Çevre	Turizm	Konaklama Tipolojileri
1950'ler	Faydalan ve kullan	Keşfetme ve ilgi dönemi kitle turizm başlangıcı	Otel
1960'lar	Bilinçlenme ve kamuoyunun ilgi ve protestoları	Gelişme, büyüme ve çevre unsurları çekicilik olarak	Tatil köyleri
1970'ler	Kurumsallaşma, A.B.D'. de çevre koruma dairesinin kurulması, hava ve su kirliliği gibi gözle görülür kirlilik ile kaygı	Çevresel etkiler konusunda akademisyenlerin araştırması	Butik otel
1980'ler	Çevredeki toksin maddeler ile ilgili kaygı, dünyanın ısınma ve ozon tabakasının yırtilma sorunu.	Genişleyen dünya pazarı ve teknolojik büyüme	Konfor, özel tasarım, özel hizmet, deneyim gibi daha genel nitelikleri barındıran konaklamalar (Konsept oteller)
1990'lar	Ormanların yok olması, iklim değişiklikleri çölleşme, küresel ısınma	Ekolojik turizmin ortaya çıkışı ve sürdürülebilir gelişme	Yerel ve kültürel özellikleri barındıran küçük ve orta ölçekli konaklama yapıları (Pansiyon, oberj vb.)
2000'ler	Doğa ve su kaynaklarımızın yok olması	Sürdürülebilir turizm planlamaları ile ekolojik yaklaşımlar	Konut sisteminin ölçek olarak da büyümesi konutları otelleştirmiş, kullanıcı ev sıcaklığını ve ev ölçeğini butik otellerde aramaya başlamıştır.
2010'lar ve sonrası	Çevre taşıma kapasitelerinin aşımı	Ekolojik turizm	Ekolojik yapılaşma, ekolojik oteller (kullanılmayan yapıları değerlendirmek)

Konaklama yapıları, yirminci yüzyıla kadar mekan kapasiteleri ve çeşitlendirmeler sonucunda, ülkeler için artık prestij yapıları olarak yapılmaya başlanmıştır. Endüstrileşmenin yapım teknikleri ve malzemelerin işlenmesindeki hızı arttırması ile birlikte birçok konaklama yapısı inşa edilmiştir. Özellikle, zincir otel kavramı endüstrileşme ile birlikte hızla dünyanın diğer bölgelerine yayılmıştır. Türkiye’ de de aynı dönemlerde hızla artış gösteren otel yapıları, genellikle Türk yatırımcılar tarafından finanse edilmiştir. Arz ve talepteki artış, mimari açıdan niteliksiz yapıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Sonuç olarak, turizmin ekonomik gücü, kapasite artışı ile doğru orantılı olarak artmıştır. Böylece de mimari anlamda olumsuz nitelikler barındıran örnekleri ve kentsel sorunları meydana getirmiştir. Kötü nitelikler barındıran örneklerin ortaya çıkışını ekonomik anlamda maliyeti yüksek malzeme kullanımları desteklenmiştir.

Bu durum anlık beğeniye sunulan turizm yapılarını oluşturmaya başlamıştır. Bunları sağlık otelleri, konferans merkezi, tatil köyleri, kayak tatili otelleri ve marina otelleri oluşumu izlemiştir (Öktem, 2013).

Daha çok iç işleyişe yönelik bu tesisler, dış mekânla kültürel etkileşime kapalıdır, kitle turistinin tüm beklentilerini sınırlı bir arsa içerisinde karşılamayı amaçlamaktadır. Kitle turizminin, yoğun turist nüfusunu aynı sezonda tatil köyü, otel veya temalı otellerde konaklatma, eğlendirme, yedirme-içirme ve gezdirmeye dayanan pazar politikası, bu alanlar üzerinde taşıma kapasitelerini zorlayan durumları ortaya çıkarmıştır. Tüketim ağırlıklı bu turistik süreç (Ovalı, 2007);

- Betonlaşmaya bağlı görsel kirlilik,
- Çevresel kirlilik,
- Kirliliğe bağlı tür kayıpları ve ekolojik dengenin bozulması,
- Beklentilerin uyuşmaması bakımından kültürel bozulma olarak kendini göstermiştir.

Alternatif turizm, kitle turizminin oluşturduğu olumsuz etkileri minimumda tutarak, bölgesel kaynakların kullanılması ve geliştirilmesini amaçlamaktadır (Kılıç & Kurnaz, 2010). Maceracı bir ruha sahip olan, çevreye duyarlı, kendi başına dolaşma arzusu olan alternatif turizm turist profili, halk içinde halkla birlikte genel yaşam standartları içinde doğayla bütünleşen ancak onun taşıma kapasitelerini zorlamayan, yöre mimarisine uygun yapılarda konaklamayı tercih etmektedir. Bu da pansiyon, hostel, butik otel, oberj, apart otel, motel gibi küçük ölçekli konaklama yapılarını kapsamaktadır (Ovalı, 2007).

Tachir (2019)'e göre 21. yüzyılda alternatif turizm anlayışının mimariye en uygun yansıması; çevreyi psikolojik, kültürel ve biyolojik boyutlarıyla bir bütün olarak ele alan, binanın yaşam döngüsünde tüm girdi ve çıktılarının ekolojik sistemle uyumunu sağlayabilen, çevreye zararsız atık madde oluşumuna öncelik tanıyan, mevcut malzeme ve enerjileri dönüştürerek kullanmayı hedefleyerek, doğal kaynakları gelecek nesillere aktarmayı amaçlayan, insanlığa saygılı mimari oluşum olan ekolojik mimarlık olacaktır.

Çizelge 2.18. Kitle turizmi ve ekolojik turizmin mimari karakteristikler bakımından karşılaştırılması (Ovalı, 2007).

	KİTLE TURİZMİ	EKOLOJİK TURİZM
İhtiyaç Programı	• Binli kapasite • Uluslararası standartlar • Sınırlı büyüklükte alan • Otel, temalı otel ve tatil köyü gibi mega tesisler • Konforlu yatak kapasitesi • Deniz-kum-güneşe yönelik sınırlı eylemler • Animasyonla rahatlama	• Yüzlü ya da onlu kapasite • Yerel standartlar • Tüm çevre • Pansiyon, butik otel, hostel, oberj gibi küçük ölçekli tesisler • Orta seviyede konfor • Doğal çevreye dönük sınırsız eylemler • Yürüme, tırmanma, avlanma vb
Yer-Mekan	• Temelde kıyı şeridi (nehir-göl-deniz) • Belirli kıyı şeridinde yığılma • Sınırlı alanda yüksek yoğunluk • Yeni mekanlar oluşturma ağırlıklı • Sezon dışı atıl yatak kapasitesi	• Ekolojik hassasiyeti olmayan yerlerde • Doğaya dengeli yayılmış • Düşük yoğunluk • Atıl yapı tsoklarının kullanımı öncelikli • Atıl kalma riski yok
Biçim ve Estetik	• Karmaşık tasarım • Uluslararası üslup • Endüstrileşmiş yapım teknolojisi • Yanlış imaj oluşumlarına açık biçimleniş • Doku içinde uyumsuz • Aşırı yapılaşma ile görsel kirlilik • Temalı oteller ve kitsch ürünü yapılar • Karmaşık dekorasyon • Yerel mimariyi dışlayan • Yerel malzemeyi kullanmayan • Kültürel kimliği dejenere eden	• Basit tasarım • Bölge mimarisi • Yerel yapım metotları • Doğru imaj aktarımına yönelik biçimleniş • Dokuyla uyumlu • Sınırlı yapılaşmayla araziye uyum • Kültürel kimliği yansıtan çağdaş yapılar • Yerel dekorasyon • Yerel mimariyle içi içe uyumlu • Yerel malzeme ağırlıklı • Kültürel kimliğe saygılı
Arazi Parçası	• Tasarıma göre düzenlenmiş arazi • Çevreyle uyumsuz bitkilendirme • Yerel doku içinde yabancı görünüm • Kıyı alanında uygunsuz doku oluşumları	• Doğal arazi dokusuna göre oluşan tasarım • Doğal bitki örtüsü • Yerel doku içinde uyumlu görünüm • Çevre ekolojisini bozmayan yapılaşma

Henüz tam olarak hakkında yazılmış bir yönergesi olmayan ekolojik konaklama mekânları yeni gelişen bir konsepttir. Bir eko-konaklama mekanının planlanması, sosyal ve çevresel faktörlerin temel verilerine, imar stratejilerine, hassas ekosistemlerin kasıtlı olarak kötüye kullanılmasını önleyebilecek düzenlemelere, kabul edilebilir değişim sınırları için bir dizi standart geliştirmeye, yerel katılım ve uzun vadeli izlemeye bağlıdır (Wood, 2002). Yine de eko-konaklama mekânlarının özelliklerini aşağıdaki gibi sıralayabiliriz;

- Kültürel ve doğal çevreyi korur.
- Yapım aşamasında doğal çevreye minimum zarar verir.
- Doğal alanların bol olduğu düşük yoğunluklu mekanlardır.
- Yerel mimari ile uyumludur, yerel halkla birlikte çalışır.
- Su tüketimini azaltır ve alternatif, sürdürülebilir su elde etme yöntemlerini kullanır.
- Katı atıkların dikkatli bir şekilde bertaraf edilmesini sağlar.
- Enerji ihtiyacı için pasif tasarım kullanılır.

2.4.2. Dünyadan ve Türkiye’den alternatif turizm mekânları örnekleri

Alternatif turizm türleri ve mekânsal ihtiyaçları yukarıdaki bölümlerde incelenmiştir. Devam eden bölümlerde ise bu kriterlere yönelik seçilmiş dünyadan ve Türkiye’den mekân örnekleri ele alınmıştır. Bu örnekler alternatif turizm mekânları özellikleri yönünden değerlendirilmiş. Bu özellikler tablo yapılarak ifade edilmiştir. Bölüm sonucunda ise Türkiye ve dünya örnekleri karşılaştırılmıştır.

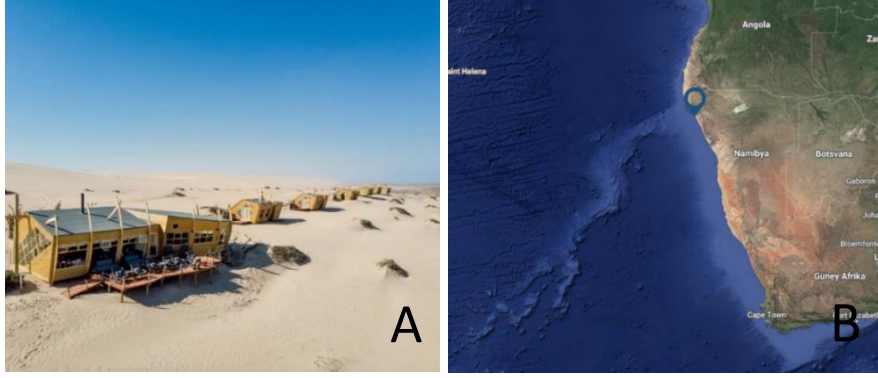
Dünyada alternatif turizm mekânları

Bu bölümde Afrika’dan, Hint Okyanusu’ndan, Finlandiya’dan, Hollanda ve Amerika’dan alternatif turizm mekân örnekleri incelenmiştir. Örnekler seçilirken farklı bölge ve coğrafyalardan, kültürel değerlere yönelen, küçük ölçekli yapılar olmasına özen gösterilmiştir. Alternatif turizmin özelliklerinden olan küçük gruplara hitap eden sınırlı kapasiteli, turizmi tüm yıla yayan, yerel ölçekte, çevreye duyarlı ve uyumlu özgün turizm mimarisi olan genellikle doğal alanlara veya kırsal yerleşmelere yönelme gibi kriterlere örnekler seçilirken dikkat edilmiştir.

1.Shipwreck Lodge

Yer: Namibya, Afrika

Skeleton Coast Milli Parkı’ndaki Hoarusib ve Hoanib nehirleri arasındaki ünlü Skeleton Coast imtiyazında yer alan Shipwreck Lodge, Möwe Körfezi’ne sadece 45 km uzaklıktadır. Batık şeklindeki kabinler, Atlantik Okyanusu manzaralı kum tepeleri arasında yer almaktadır (Anonim, 2021f).

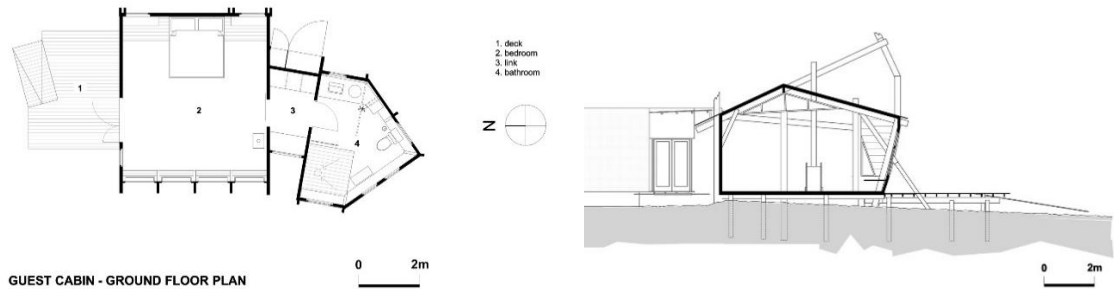

Şekil 2.40. Shipwreck Lodge **A)** Çölde yerleşimleri **B)** Konumu (Anonim, 2021f).

Şekil 2.41. Shipwreck Lodge fotoğrafları **A)** Ön cephe **B)** Arka cephe (Anonim, 2021f).

Atlas Okyanusu manzaralı kum tepelerinde ufuk çizgisi boyunca yayılan 10 adet tek katlı dağ evinden oluşan Shipwreck Lodge, ahşap malzeme kullanılarak yapılmıştır. Çevre dostu su ve atık yönetimi, güneş enerjisi kullanılarak hafif bir ayak izini vurgulanmıştır. Alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenen Shipwreck Lodge için aşağıdaki tablo (Çizelge 2.19.) elde edilmiştir.

Şekil 2.42. Shipwreck Lodge mimari çizimleri (Anonim, 2021f).

Çizelge 2.19. Shipwreck Lodge alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.

Alternatif Turizm Özellikleri	Shipwreck Lodge
Sınırlı kapasite	*10 dağ evi *8 tanesinde çift kişilik veya ikiz yatak bulunur; iki kabin aile birimleridir.
Küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma	* Kabinler tek katlıdır. * Kabinlerin yatak odası, banyo ve manzaraya bakan terasları vardır.
Yerel mimariye uyum	*Atlas Okyanusu manzaralı kum tepelerinde yer aldıkları için <u>gemi enkazı görünümü</u> vermişlerdir.
Yerel malzeme	*Ahşap malzeme kullanılmıştır.
Kültürel öğelere yönelme	*Kabinlerin tasarımında, İskelet Sahili'nde harap olan birçok gemiden ilham alınmıştır.
Çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi	*Ufuk çizgisine karşı kumul kenarı boyunca yayılmıştır. *Çevre dostu su ve atık yönetimi, güneş enerjisi kullanılarak hafif bir ayak izini vurgulanmıştır. *Banyo ve uyku alanı birleşimi yay oluşturacak şekilde tasarlanmıştır. Bu durum gürültüyü azaltmak ve yapının alması gereken darbeyi azaltmak için hâkim güneybatı rüzgarını kabinin etrafına yönlendirmeyi sağlamıştır.
Doğal bir alanda ya da kırsalda	*Skeleton Coast Milli Parkı'ndaki Hoarusib ve Hoanib nehirleri arasındaki ünlü Skeleton Coast imtiyazında yer almaktadır.
Yıl içine yayılan	*Yıl içinde kullanılabilir.

Shipwreck Lodge sahip olduğu büyük pencereler, minimum dış unsurlarla uzak deniz manzarasına (Şekil 2.44.A) bakmaktadır. Mobilyaların çoğu, eski yelkenli gemilerin iç mekânlarına benzer şekilde (Şekil 2.44.B) yerleştirilmiştir (González, 2018).

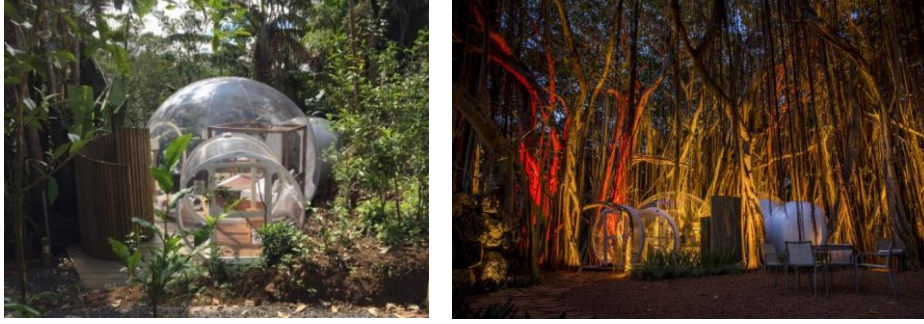
Şekil 2.43. Shipwreck Lodge iç mekân fotoğrafları **A)** Yatak odası **B)** Banyo (Anonim, 2021f).

Neredeyse sıfır çevresel etkiye sahip 20 yataklı lüks bir kulübenin şantiye aşamasını kolaylaştırmak için yapılar, saha dışında önceden üretilmiş ve sahada monte edilmek üzere 3 nakliye aşamasından geçmiştir. Bu, inşaat işçisi sayısını ve sahadaki atık miktarını en aza indirmiştir. Güneş enerjisi, güneş enerjisiyle su ısıtma, gazla pişirme ve kanalizasyon için biyo-sindiriciler, etkiyi en aza indirmek için uygulanan yeşil stratejilerden sadece birkaçıdır (González, 2018).

2. Bubble Lodge Île aux Cerfs

Yer: Mauritius Adası, Hint Okyanusu

Palmiye ağaçları ve sığ plajlar, küçük ada Île aux Cerfs'i çevrelerken, merkezine 18 delikli bir golf sahası hakimdir. Buraya gelmenin tek yolu tekneyledir ve adada sadece üç Bubble Lodge vardır. İki sahilde ve biri eski bir Banyan ağacının merkezindedir (Walker, 2021).

Şekil 2.44. Bubble Lodge dış fotoğrafları (Walker, 2021).

Adanın en büyük ve en eski çay bahçesindeki, Bois Cheri çay plantasyonunda gölün etrafına yayılmış olan Bubble Lodge, adeta bir igloyu anımsatmaktadır. Bu yarı saydam kubbeler, Parisli tasarımcı Pierre-Stéphane Dumas tarafından tasarlanmıştır (Gadge, 2018). Elde edilen bilgiler doğrultusunda alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenen Bubble Lodge için aşağıdaki tablo (Çizelge 2.20.) elde edilmiştir.

Çizelge 2.20. Bubble Lodge alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.

Alternatif Turizm Özellikleri	Bubble Lodge
Sınırlı kapasite	* 3 Bubble Lodge * İkiisi sahilde ve biri eski bir Banyan ağacının merkezindedir.
Küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma	* Kabinler tek katlıdır ve iglo şeklinde yapılmıştır. * Kabinler şeffaftır ve yatak odası, banyo ve oturma alanından oluşmaktadır.
Yerel mimariye uyum	*Yerel mimariye uyum gözlenmemiştir fakat bulunduğu bölgeye en az etki edecek şekilde şeffaf olarak yapılmış adeta doğanın içinde olma hissi verilmiştir.
Yerel malzeme	*Geri dönüştürülebilir PVC ile iglolar yapılmış, zemin için ahşap kullanılmıştır.
Kültürel öğelere yönelme	*Tesiste 18 delikli bir golf sahası bulunmaktadır. Adanın önemli çay bahçesi olan Bois Cheri plantasyonunun değeri gözetilmiş, yaşatılmak istenmiştir.
Çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi	*Geri dönüştürülebilir PVC kullanılarak ahşap zeminler üzerinde yapılan iglolar doğanın içinde kaybolmaktadır.
Doğal bir alanda ya da kırsalda	*Hint Okyanusu'ndaki Mauritius Adası'ndaki Bubble Lodge palmye ağaçları, sıkı plajlar ve Bois Cheri çay plantasyonundaki gölün etrafına yayılmıştır.
Yıl içine yayılan	*Yıl içinde kullanılabilir.

Şekil 2.45. Bubble Lodge fotoğrafları (Walker, 2021).

Minyon görünümlü yapı, şeklini korumasını sağlamak için hava kilidi tünellerine sahip ahşap bir zemin üzerine monte edilmiştir. İçeride hava pompalamaya devam eden bir türbin fanı vardır. Balon, opak bir perde kullanılarak kapatılabilen (uçaktakine benzer) bir tuvalete ve bir ana yatak odasına sahiptir (Şekil 2.46). Ayrıca çekyat ve lamba içeren

küçük bir salon veya oturma alanı vardır (Şekil 2.45.). Duş alanı gökyüzüne açılmaktadır (Gadge, 2018).

Şekil 2.46. Bubble Lodge banyo (Walker, 2021).

3. Kakslauttanen Arctic Resort

Yer: Finlandiya

Kakslauttanen Arctic Resort, Finlandiya'nın Lapland kentinde Kuzey Kutup Dairesi'nin yukarısında bulunmaktadır (Anonim, 2021g). Kakslauttanen Arctic Resort, 1973 yılında Jussi Eiramo tarafından kurulmuş ve dünyadaki ilk Glass Igloo'lar 1999'da inşa edilmiştir.

Şekil 2.47. Kakslauttanen Arctic Resort fotoğrafları (Anonim, 2021ğ).

Kakslauttanen Arctic Resort sahibi Jussi Eiramo, misafirlerine Kuzey ışıklarını ve Kuzey Kutbu gökyüzünü yataklarından rahatça izleme şansı vermek istemiştir. Dünyaca ünlü Glass Igloos fikri böyle doğmuştur. Prototiple yapılan birkaç denemeden sonra,

dünyadaki ilk Glass Igloo'lar 1999'da yerel Fin inşaat profesyonelleri tarafından inşa edilmiştir. Şimdi toplam 65 tane vardır; iki kişinin kalabileceği 53 küçük ve dört kişilik 12 büyük şeklindedir (Anonim, 2021ğ). Elde edilen bilgiler doğrultusunda alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenen Kakslauttanen Arctic Resort için aşağıdaki tablo (Çizelge 2.21.) elde edilmiştir.

Çizelge 2.21. Kakslauttanen Arctic Resort alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.

Alternatif Turizm Özellikleri	Kakslauttanen Arctic Resort
Sınırlı kapasite	* 65 Glass Igloo * 53'ü iki kişilik, 12'si dört kişiliktir.
Küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma	* Kabinler tek katlıdır ve iglo şeklinde yapılmıştır. * Kabinler şeffaftır ve yatak odası ve banyodan oluşmaktadır.
Yerel mimariye uyum	*Yerel mimariye uyum değil fakat bölgeye ve tesisin kurulma amacına uygun olarak bir tasarım yapılmıştır.
Yerel malzeme	*Finnglass tarafından üretilen elektrikle ısıtılan yalıtım camları sayesinde, sıcaklık sıfırın çok altına düştüğünde (-50°C'ye kadar) bile cam şeffaf kalır ve iç mekân hala sıcaktır. Ünite her iki taraftan da ısıtılır ve üst panel cam iglo dış yüzeyindeki buzu ve karı eritir. Elektriksel olarak iletken kaplamalı düşük emisyonlu cam olan Pilkington K Glass içeren özel olarak tasarlanmış yalıtım camı üniteleri, tasarım ve işlevsel zorluğu karşılamak için üretilmiştir.
Kültürel öğelere yönelme	*Ziyaretçilere kuzey ışıklarını izleme deneyimi yaşatılmak istenmiştir.
Çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi	*Yerli üretim camlar ile doğaya uyumlu şeffaf olarak tasarlanmışlardır. Doğaya en az seviyede etkilemek hedeflenmiştir.
Doğal bir alanda ya da kırsalda	*Finlandiya'nın Lapland kentinde Kuzey Kutup Dairesi'nin yukarisındadır.
Yıl içine yayılan	*Ağustostan Nisan sonuna kadar kullanılmaktadır.

İki kişilik iglolarda tuvalet ve ilave yatak seçeneği bulunmaktadır. Saunalar ve duşlar ayrı binalarda mevcuttur. Dört kişilik igloların kendi tuvaleti ve duşu vardır. Cam iglolar, 22 Ağustos'tan Nisan sonuna kadar Kuzey Işıkları sezonu boyunca konaklamak için kullanılabilir. Glass Igloo tesisi ve fikri sürekli gelişmekte ve Bay Eiramo'nun

büyük vizyonuna göre yeni olağanüstü tesisler tasarlanıp inşa edilmektedir (Anonim, 2021ğ).

Şekil 2.48. Kakslauttanen Arctic Resort kuzey ışıkları (Anonim, 2021ğ).

4. The Harlingen Harbour Crane

Yer: Hollanda

Harlingen Liman Vinci, 1967’de inşa edilmiştir ve 1996 yılına kadar Rusya ve İskandinavya’dan kereste yükünü boşaltmak için kullanılmıştır. Kabin, rıhtımın yaklaşık on yedi metre yukarısında bulunmaktadır, bom 45 metre yüksekliğe ulaşmaktadır (Anonim, 2021h).

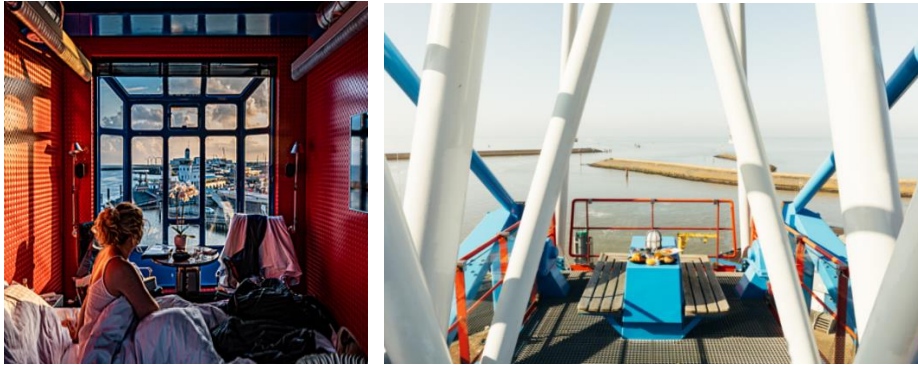
Şekil 2.49. The Harlingen Harbour Crane fotoğrafları (Anonim, 2021ı).

Vinç merdivenleri iki asansörle değiştirilmiştir. Eski makine dairesi 60 metreküp hacme sahip olup bir yatak ve duş içermektedir. Çatıda sağlam bir korkuluk ile çevrili bir teras bulunmaktadır. Misafirler kaldıkları süre boyunca vinci 360° çevirebilir ve manzarayı kendileri seçebilmektedirler (Anonim, 2021h). Elde edilen bilgiler doğrultusunda

alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenen Kakslauttanen Arctic Resort için aşağıdaki tablo (Çizelge 2.22.) elde edilmiştir.

Çizelge 2.22. The Harlingen Harbour Crane alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.

Alternatif Turizm Özellikleri	The Harlingen Harbour Crane
Sınırlı kapasite	* Dönüştürülmüş tek bir vinç olarak sınırlı kapasiteye sahiptir. 60 metreküp hacme sahiptir.
Küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma	* Harlingen Liman Vinci kabini, rıhtımın yaklaşık on yedi metre yukarısında bulunmaktadır. Misafirler tarafından 360° çevrilebilmektedir. Kabin yatak, duş ve önünde küçük bir balkondan oluşmaktadır.
Yerel mimariye uyum	*Yerel mimariye uyum gözlenmemiştir fakat âtıl durumda olan eski bir vinç dönüştürülerek alternatif turizme kazandırılmıştır.
Yerel malzeme	* Yerel malzeme kullanımı görülmemiştir.
Kültürel öğelere yönelme	*Harlingen Limanı'nı ve bölgeyi merak edenler için farklı bir deneyim yaşatılmaktadır.
Çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi	*Dönüştürülmüş bir yapı olması özelliği bulunmaktadır.
Doğal bir alanda ya da kırsalda	*Hollanda'nın Harlingen Limanı'nda bulunmaktadır.
Yıl içine yayılan	*Yıl içinde kullanımı mümkündür.

Şekil 2.50. The Harlingen Harbour Crane iç mekân fotoğrafları (Anonim, 2021ı).

5. El Cosmico Hotel

Yer: Marfa, Texas, Amerika

Tesisin Brite Binası Marfa şehir merkezinde yer alırken, ana arazi ve konaklama alanı Marfa'daki ana kavşaktan birkaç adım ötededir. El Cosmico, Maraton ve Alp gibi diğer yerel cazibe merkezlerine arabayla kolay bir mesafedir (Seale, 2021).

Şekil 2.51. El Cosmico Hotel fotoğraf (Seale, 2021).

21 dönümlük bir alana yayılmaktadır. Geniş açık alanları ve hamaklarla dolu bir karaağaç korusu, amfi tiyatro ve topluluk salonu gibi çok sayıda ortak toplanma seçeneği bulunmaktadır (Seale, 2021). Elde edilen bilgiler doğrultusunda alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenen El Cosmico Hotel için aşağıdaki tablo (Çizelge 2.23.) elde edilmiştir.

Çizelge 2.23. El Cosmico Hotel alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.

Alternatif Turizm Özellikleri	El Cosmico Hotel
Sınırlı kapasite	* 13 karavan ve çadırlardan oluşmaktadır. Konuklar kendi çadırları ile de konaklayabilir.
Küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma	* 21 dönümlü arazide kurulmuştur. Fakat sınırlı sayıda konaklama mekânı ve ek olarak ortak zaman geçirilen alanlar vardır.
Yerel mimariye uyum	*Yerel mimariye uyum gözlenmemiştir fakat eski karavanlar dönüştürülmüş ve yurt, çadır gibi konaklamalar tercih edilmiştir. Zeminlerde ahşap kullanımı görülmüştür.
Yerel malzeme	* Yerel malzeme kullanımı görülmemiştir.
Kültürel öğelere yönelme	*Kızılderili ya da göçebe hayatı yaşatmaya çalışmışlardır.
Çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi	*Sınırlı kapasitede ve betonlaşmadan çevreye en az zarar vererek uygulanmıştır. Dönüştürülmüş bir yapı olması özelliği bulunmaktadır.
Doğal bir alanda ya da kırsalda	*Marfa, Teksas, Amerika’da 21 dönümlük boş bir arazide bulunmaktadır.
Yıl içine yayılan	*Yıl içinde kullanımı mümkündür.

Odalar eklektik tarzda tasarlanmıştır. 13 eski römorkun iç mekanları deniz cilalı huş ağacından yapılmıştır (Şekil 2.52.). İlginç mobilyalar ile dekore edilmiş, klima, buzdolaplı mini mutfaklar, temel pişirme malzemeleri gibi olanaklar mevcuttur (Şekil 2.52.). Tüm treylerlerde stoklu kuru gıda mini barı bulunmaktadır. Yurtlar 6,7 m çapındadır ve zeminlerinde ahşap kullanılmıştır; yatak, kanepeler, yazı masası ve elektrik prizleri olanakları vardır (Şekil 2.53.). Yine 6,7 m genişliğindeki teepee’lerde tuğla zemin uygulaması yapılmıştır (Seale, 2021).

Şekil 2.52. El Cosmico Hotel iç mekân fotoğraf (Seale, 2021).

Şekil 2.53. El Cosmico Hotel çadır fotoğraf (Seale, 2021).

Bazı römorklar kapalı tuvalet veya duş bulundurmaktadır, ancak çoğu konaklama birimi özel bir kapalı banyo içermemektedir, ortak banyo imkânı sunmaktadır. Kendi çadırını getirmek isteyenler için kamp da mevcuttur (Seale, 2021). Tiny house konaklama mekânlarına en yakın örnek olan El Cosmico ziyaretçilere ya kendi imkanları ile ya da tesisin imkanları ile konaklama sunmaktadır. Doğa içerisinde diğer insanlarla birlikte farklı aktivitelerin yapılabildiği alternatif bir turizm mekânı örneğidir. Aşağıdaki tabloda da farklı boyutlardaki römorkların özellikleri verilmiştir.

Çizelge 2.24. El Cosmico Hotel karavan boyut ve özellikleri.

FOTOĞRAFLAR		ÖZELLİKLER
		KÜÇÜK RÖMORK Küçük Römork 3-4 m uzunluğundadır ve bir yatak, mini mutfak, ortak bir açık hava banyosu, ortak bir sedir güverte ve klima / ısıtıcı içermektedir (Anonim, 2021i).
		ORTA RÖMORK Orta Römork, yatak, kapalı banyo, açık duş veya küvet, klima/ısıtıcı ve 2-2,5 m uzunluğunda sedir güverte içermektedir. Bir hamak alanı, açık mutfak, yemek alanı ve okuma odası gibi ortak alanlar tüm konukların kullanımına açıktır (Anonim, 2021i).
		BÜYÜK RÖMORK 7-10 m uzunluğundaki Büyük Römork, bir kraliçe yatak, kapalı banyo, açık hava duşu, klima/ısıtıcı ve sedir güverte içermektedir (Anonim, 2021i).
		EN BÜYÜK RÖMORK En Büyük Römork, 9-13 m uzunluğundadır, ek bir ikiz yatak, kapalı banyo ve duş, klima/ısıtıcı ve sedir güvertesine sahiptir (Anonim, 2021i).

Türkiye’de alternatif turizm mekânları

Türkiye üç tarafı denizlerle çevrili, dört mevsimin aynı anda yaşanabildiği, yüz ölçümünün %26’sı ormanlarla kaplı olan ve nispeten bozulmamış doğal güzellikleri ile Avrupa ülkelerine göre bu konuda daha şanslı bir ülkedir. Doğal zenginliklerine kültürel ve tarihi nitelikler de eklendiğinde önemi daha da artmaktadır (Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, 2012). Fakat Türkiye’de halen yürürlükteki pazarlama, tanıtım ve yatırım

politikalarında deniz-kum-güneş üçlüsünün etkisi devam etmektedir. Oysa son on yılda dünyadaki değişimlerle 3S (sea-sand-sun,deniz-kum-güneş) faktörünün özellikle gelişmiş toplumlarda yerini 3E'ye education (eğitim)- entertainment (eğlence) environment (çevre) bıraktığı sürdürülebilir turizm türü ön plana çıkmaktadır (Ercan, 2014). Bu durum Türkiye'de de kendini göstermeye başlamıştır ve örnekler bu bölümde incelenmiştir.

Bu bölümde Türkiye'nin farklı bölgelerinden seçilen örnekler, kültürel değerlere yönelme küçük gruplara hitap etme, turizmi tüm yıla yayma, yerel ölçekte, çevreye duyarlı ve uyumlu özgün turizm mimarisi ve genellikle doğal alanlara veya kırsal yerleşmelere yönelme gibi alternatif turizm kriterleri dikkate alınmıştır. Rize, Muğla Fethiye ve Menteşe ayrıca Nevşehir bölgelerinden seçilen alternatif turizm mekanları incelenmiştir.

1. Kotit Ayder

Yer: Çamlıhemşin, Rize

Ayder yaylalarında 2019 yılında faaliyete geçmiştir. Yayla yolu üzerinde doğa içerisinde bulunmaktadır. Altı adet bungalovdan ve hizmet alanlarından oluşmaktadır. 45 m²'lik odalar tamamen ahşap malzeme kullanılarak yapılmıştır, dağ ve dere manzaralarına sahiptir. Çevre ile uyumlu, düşük yoğunluklu ve sınırlı kapasite özellikleri göstermektedir. Çevresinde kültürel ve doğal güzelliklere yönelik birçok potansiyel bulunmaktadır. Gelenler yaylada trekking yapabilir ayrıca konaklama alanının önünden de geçen Fırtına Deresi'nde rafting de yapılabilir. Elde edilen bilgiler doğrultusunda alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenen Kotit Ayder için aşağıdaki tablo (Çizelge 2.25.) elde edilmiştir.

Çizelge 2.25. Kotit Ayder alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.

Alternatif Turizm Özellikleri	Kotit Ayder
Sınırlı kapasite	*45 m ² dubleks odalar.
Küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma	*6 adet bungalovdan oluşmaktadır.
Yerel mimariye uyum	*Yerel mimariye uyum yerine çevreye en az etkiyi yapacak şekilde yapılaşmaya gidilmiştir.
Yerel malzeme	*Bungalovlar ahşap malzeme kullanılarak yapılmıştır.
Kültürel öğelere yönelme	*Tesisin bulunduğu bölgenin doğal ve kültürel özellikleri vurgulanmış ve ziyaretçileri bunlara yönlendirmek hedeflenmiştir.
Çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi	*Doğa ile uyumlu geri dönüştürülebilir malzemeler kullanılarak yapılmıştır.
Doğal bir alanda ya da kırsalda	*Rize'nin Çamlıhemşin İlçesi'nde Ayder Yaylası yolu üzerinde bulunmaktadır.
Yıl içine yayılan	*Yıl içerisinde kullanımı mümkündür.

Şekil 2.54. Kotit Ayder bungalov yerleşimleri (Anonim, 2022c).

Şekil 2.55. Yayla ve Kotit Ayder genel görünüm (Anonim, 2022c).

Şekil 2.56. Kotit Ayder iç mekân fotoğrafları (Anonim, 2022c).

Şekil 2.57. Kotit Ayder kış fotoğrafı (Anonim, 2022c).

2. Yenice Vadi

Yer: Menteşe, Muğla

Muğla’da Agro Turizm ilk adresi Yenice Vadi Doğal Yaşam Köyü’dür. Muğla’ya ve Akyaka’ya 10 km uzaklıkta Menteşe ilçesi Yenice Mahallesi’nde orman içerisinde bulunmaktadır (Anonim, 2019b).

Şekil 2.58. Yenice Vadi fotoğrafı (Anonim, 2019b).

Köy yaşantısı üzerine kurulan Yenice Vadi konsepti, dağlarla çevrili ve ağaçlarla kaplı doğal yaşam içerisinde zamana uygun teknolojik ve konfor imkanlarına sahip olan taş evler, ağaç evler, bir kütükten yapılmış kulübe şeklinde inşa edilmiştir (Anonim, 2021j). Geleneksel yerel malzemeler kullanılarak yapılmıştır. Elde edilen bilgiler doğrultusunda alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenen Yenice Vadi için aşağıdaki tablo (Çizelge 2.26.) elde edilmiştir.

Çizelge 2.26. Yenice Vadi alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.

Alternatif Turizm Özellikleri	Yenice Vadi
Sınırlı kapasite	* Taş evler, ağaç evler ve bir kütük evden oluşur.
Küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma	* Tek ya da iki katlı evlerden oluşmaktadır.
Yerel mimariye uyum	*Köy yaşantısını yaşatmak amacıyla ahşap ve taş malzemeleri kullanarak köy evleri şeklinde yapılmıştır.
Yerel malzeme	* Ahşap ve taş gibi geleneksel yerel malzemeler kullanılmıştır.
Kültürel öğelere yönelme	*Geleneksel Türk köyü hayatını yaşatmak amacı ile sera, tavuk çiftlikleri, yürüyüş alanları, tatlı su gölü ve yöresel meslekleri canlandırmak için atölyeler yapılmıştır.
Çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi	*Çok fazla betonlaşmadan, sınırlı kapasitede, yeşil alanları koruyup geliştirerek sürdürülebilir bir turizm mimari hedeflenmiştir.
Doğal bir alanda ya da kırsalda	*Muğla'nın Menteşe ilçesinin Yenice mahallesinde orman içerisinde bulunmaktadır.
Yıl içine yayılan	*12 ay boyunca kullanılmaktadır.

Köy içerisinde yöreye ait eski mesleklerin canlandırıldığı atölyeler, küçük taş dükkanlar, butik müze ve eğitim salonu bulunmaktadır. Turizmin 12 aya çıkarılması ve paket otel turizminden kırsala çıkılarak yöre insanı içinde yeni istihdam yaratması planlanmıştır (Anonim, 2019b).

Şekil 2.59. Yenice Vadi evleri fotoğrafı (Anonim, 2021j).

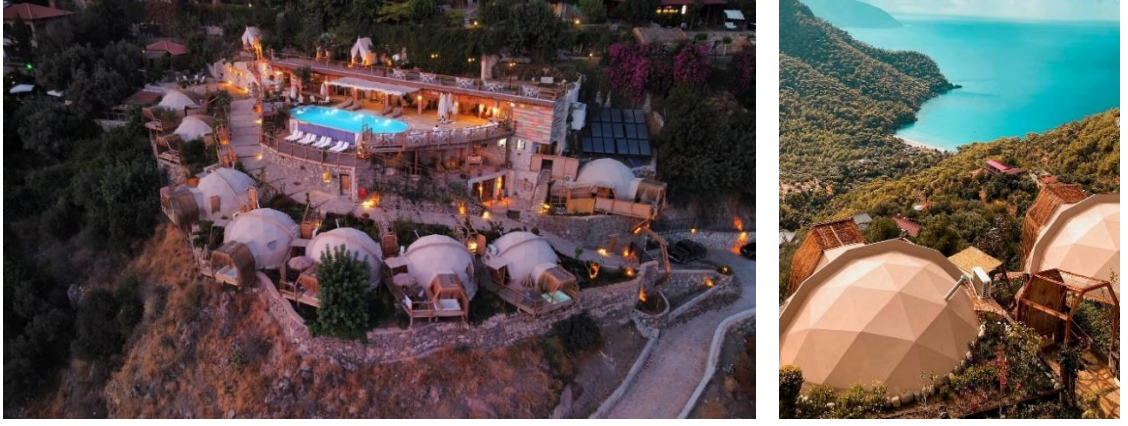
Şekil 2.60. Yenice Vadi evleri fotoğrafı 2 (Anonim, 2021j).

3. Kabak Dome

Yer: Faralya, Fethiye, Muğla

Faralya, diğer adıyla “Uzunyurt”; Akdeniz ikliminin hâkim olduğu, Muğla ilinin Fethiye ilçesine bağlı, denizden 440 metre yüksekliktedir. Köy, Muğla İli’ne 165 kilometre, Ölüdeniz’e 10 kilometre ve Fethiye İlçesi’ne 25 kilometre uzaklıktadır. Ekonomisi turizm ve hayvancılığa dayalı olan Faralya civarında tarihi Roma ve Likya kalıntılarına, Kabak

Koyu’na, Kelebekler Vadisi’ne ve çeşitli doğal zenginliklere ulaşmak mümkündür. Bölge sit alanı olarak ilan edilmiştir (Anonim, 2021k).

Şekil 2.61. Kabak Dome fotoğrafları (Anonim, 2021k).

Kabak Dome Suites, 2 kişilik “dome” yani “kubbe” mimarisine sahip evlerden oluşan bir tesistir. Dome evlerin içinde özel banyo, çift kişilik yatak bulunmaktadır. Dome evlerin balkonunda bir jakuzi mevcuttur (Anonim, 2021l). Elde edilen bilgiler doğrultusunda alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenen Kabak Dome için aşağıdaki tablo (Çizelge 2.27.) elde edilmiştir.

Şekil 2.62. Kabak Dome iç mekân fotoğrafları (Anonim, 2021k).

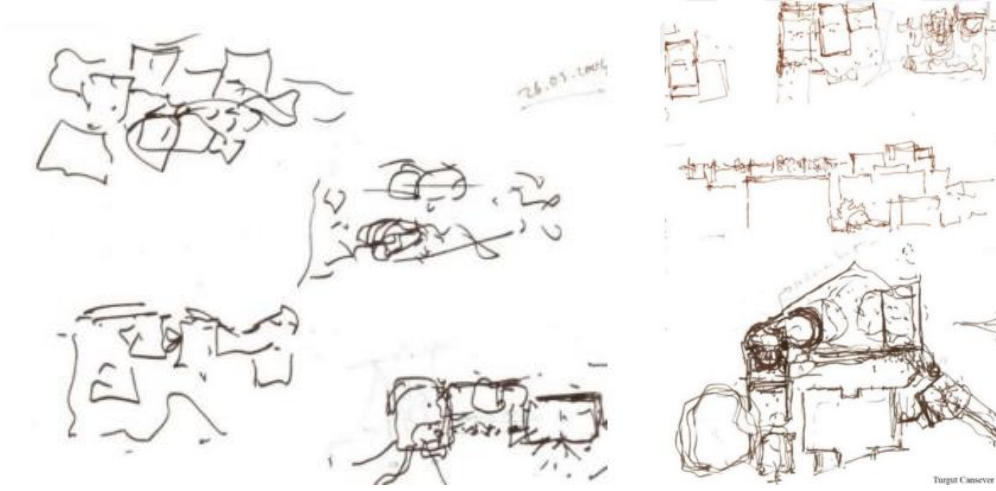
Çizelge 2.27. Kabak Dome alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.

Alternatif Turizm Özellikleri	Kabak Dome
Sınırlı kapasite	* İki kişilik odalardan oluşmaktadır.
Küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma	* Koya bakan ahşap kubbe odalar ve taş yapıdan oluşur.
Yerel mimariye uyum	*Yerel mimariye uyum gözlenmemiştir. Fakat çevreye en az etkiyi yapacak şekilde yapılaşmaya gidilmiştir.
Yerel malzeme	* Ahşap ve taş gibi malzemeler kullanılmıştır.
Kültürel öğelere yönelme	*Akdeniz ile Ege'nin birleştiği bir yamaçta doğaya yönelinmiştir. Ayrıca tesis civarında tarihi kalıntılar da bulunmaktadır.
Çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi	*Bölgenin sit alanı olması sebebiyle betonlaşmadan sürdürülebilir malzemeler kullanılarak kubbe şeklindeki odalar ve iki katlı ana merkezden oluşmaktadır. Güneş enerjisi sistemi bulunmaktadır.
Doğal bir alanda ya da kırsalda	*Muğla'nın Fethiye ilçesinin Faralya mahallesinde orman içerisinde yamaca kurulmuştur.
Yıl içine yayılan	*Yaz aylarında kullanım yoğunlukludur.

4. Argos in Cappadocia

Yer: Uçhisar, Nevşehir

1960'lı yıllarda afet alanı olarak belirlenen ve yerleşik halkın terk ettiği 1500 yıllık bir geçmişe sahip ve bugün kentsel sit alanında yer alan manastır dokusu içinde bulunan Argos, yaklaşık 20 harap yapı kalıntısının rekonstrüksiyonu ve restorasyonu ile inşası süren bir yapı kompleksidir. Yapı Güvercinlik Vadisi'ne bakan yamaçta konumlanmaktadır. 1997 yılında başlanan projede birçok mimar, taş ahşap ve demir ustaları çalışmıştır. Turgut Cansever de etaplar olarak devam eden projeye 8 yıl boyunca danışmanlık yapmıştır. Kırbaş (2019)'a göre Turgut Cansever'in bu danışmanlığı projenin bugünkü karakterini kazanmasında ve bütüncül bir yaklaşımı kaybetmemesinde katkı sağlamıştır.

Şekil 2.63. Turgut Cansever'in eskizleri (Kırbaş, 2019).

Kaya oyma mekanlar bulunan köy uzun yıllar moloz altında kalmıştır. Bu sebeple proje kaya oyma mekanların özgün form ve öykülerini ziyaretçilere yansıtmayı hedeflemiştir. Proje oluşturulurken temel izlerinden, eski fotoğraflardan, sözlü ve yazılı anlatılardan, mekânsal donatı ve detayların yorumlanmasından yararlanılmıştır. Bu kırsala dönüş projesinde; açık-kapalı alan oranları konusunda duyarlılık gösterme, tarihi dokuyu koruma prensiplerine bağlı kalma, doluluk-boşluk dengesine sadık kalma, Kapadokya'nın tarihsel katmanlarının bölgeye kazandırdığı mimari dili korumak, detayların tasarımında çağını belli eden yeni ek yapılar ile yeni yaşantının gereksinimlerini karşılamak ve bunları gerçekleştirirken turizmin taleplerine yenik düşmeme gibi prensipler hedeflenmiştir. Bölgenin ana malzemesi olan kayayı tanımak, taşı geleneklere uygun işlemek de bunları gerçekleştirmek için önem kazanmıştır (Kırbaş, 2019). Elde edilen bilgiler doğrultusunda alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenen Argos in Cappadocia için aşağıdaki tablo (Çizelge 2.28.) elde edilmiştir.

Çizelge 2.28. Argos in Cappadocia alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.

Alternatif Turizm Özellikleri	Argos in Cappadocia
Sınırlı kapasite	* 50 civarı konaklama mekânı bulunmaktadır.
Küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma	* Geniş bir alana yayılmış olmasına rağmen koridorlar yani sokaklar oluşturularak yoğunluk azaltılmış ve otel bir köy gibi düşünülmüştür.
Yerel mimariye uyum	*Yapım teknikleri ve tasarım anlayışıyla yerel mimariye uyum hedeflenmiştir.
Yerel malzeme	* Bölgenin dokusuna uygun olacak şekilde taş malzeme kullanılmıştır.
Kültürel öğelere yönelme	*Kapadokya’nın doğal güzelliklerine yönelen, tarihi ve mimari kültürünü yansıtmak hedeflenmiştir.
Çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi	*Bölgenin sit alanıdır. Terk edilmesi ile harap olmuş bir köyün restore edilmesiyle yapılmıştır. Mimari özelliklerine sadık kalınmaya çalışılmıştır.
Doğal bir alanda ya da kırsalda	*Güvercinlik Vadisi’ne bakan yamaçta eski bir köy yerleşiminde yapılmıştır.
Yıl içine yayılan	*Yıl içinde kullanımı mümkündür.

Otel kompleksi, tek bir yapı bloğu değildir. Daha çok birbirine komşu geleneksel konut kalıntıları üzerine kurulmuştur. Bu tavrı nedeniyle ‘içinden köy geçen otel’ olarak adlandırılmıştır. Tasarım ekibi tarafından ‘otelin koridorları’ olarak nitelendirilen mahallenin tüm sokakları, köylüler ve ziyaretçilere açıktır (Kırbaş, 2019).

Şekil 2.64. Argos genel görünüm (Sudaş, 2015).

30 dönümlük bir alanı kaplamaktadır ve hala restorasyon çalışmaları devam etmektedir. 50 civarı konaklama mekanına ek olarak çok amaçlı etkinlik salonları, restoran, bar, mahzen, genel kullanıma açık teraslar, geniş bağ sekileri, özgün yer altı tüneli ve sebze

bahçeleri barındırmaktadır (Kırbaş, 2019). Argos in Cappadocia, bölgenin tarihi ve mimari dokusuna saygı duyarak tasarlanmış bir alternatif turizm mekânı örneğidir.

Şekil 2.65. Argos odaların fotoğrafları (Anonim, 2020c).

4. Yalınayak Olimpos

Yer: Kumluca, Antalya

Olimpos, Antalya'ya 85,7 km. uzaklıkta, Caretta Caretta kaplumbağalarının yavrulama alanı olduğundan sit alanı olarak korunmaktadır. Yalınayak Olimpos da Olimpos'un yeşil ormanlarının içinde bulunmaktadır. İşletme içerisinde 8 adet farklı büyüklükte glamping çadırları ve bungalov odalar bulunmaktadır. Ayrıca ziyaretçiler kendi çadırları ile de konaklayabilmektedir (Anonim, 2018).

Şekil 2.66. Yalınayak Olympos bungalov evler ve çadırlar (Anonim, 2018).

“Tüm yüklerinizi bırakıp öyle gelin” sloganıyla yola çıkan işletme çevreye de yük olmamaya çalışmıştır. Portakal ağaçlarının bulunduğu tesiste, hizmet amaçlı yapılan tüm birimlerde de ahşap malzeme kullanılmıştır. Çadırlar klimalıdır. Fakat duşlar bambularla ve açık alanda planlanmıştır. Ortak vakit geçirebilecek alanlar çoğunluktadır. Olympos

antik kente ve plaja en yakın işletmelerden biridir. Tesiste konaklarken trekking, tüplü dalış, tekne turu, yoga, tırmanış ve yazlık sinema gibi birçok farklı etkinlik yapılabilmektedir. Elde edilen veriler doğrultusunda alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenen Yalınayak Olympos için aşağıdaki tablo (Çizelge 2.29.) elde edilmiştir.

Çizelge 2.29. Yalınayak Olympos alternatif turizm özellikleri kapsamında incelenmesi.

Alternatif Turizm Özellikleri	Yalınayak Olympos
Sınırlı kapasite	* 8 adet farklı büyüklükteki çadırlardan ve bungolav evlerden oluşmaktadır.
Küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma	* Sınırlı sayıdaki konaklama mekanına bol açık alan eklenmiştir. Yapılar çadır ve ahşaptan oluşmaktadır. Çadırlar için duşlar bile bambu ile çevrilip açık alanda yapılmıştır.
Yerel mimariye uyum	*Yerel mimariye uyum yerine doğaya uyum hedeflenmiştir.
Yerel malzeme	* Yoğunluklu olarak ahşap malzeme kullanılmıştır.
Kültürel öğelere yönelme	*Bölgenin doğal özelliklerini bozmadan kültürel ve doğa güzelliklerine yönelen bir turizm anlayışı benimsenmiştir.
Çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi	*Bölgenin sit alanıdır. Bu sebeple çevreye etkinin en az olacağı ahşap yapılaşmaya gidilmiştir. Ağaçlara ve yeşil alanlara öncelik verilmiştir.
Doğal bir alanda ya da kırsalda	*Olympos antik kentinin yakınlarındaki ormanlık alanda bulunmaktadır.
Yıl içine yayılan	*Yıl içinde kullanım yerine yaz aylarında kullanıma yönelmektedir.

Şekil 2.67. Yalınayak Olympos duş alanı ve ortak alan (Anonim, 2018).

Turizm mekânları turistlerin talepleri ve çevresel etkilere göre yıllar geçtikçe şekil değiştirmiştir. Daha önceki bölümlerde de bahsedildiği gibi çevresel etkilerin en iyi örneklerinden olan Covid-19, turizm sektörünü ve turizm mekânı algısını önemli ölçüde etkilemiştir. Bu süreç turistlerin daha sakin ve çok kalabalık olmayan tatilleri seçmesine sebep olmuştur.

Pandemi ile kalabalıklardan uzaklaşıp doğaya yönelme isteği, o dönemlerde de Türkiye’de adı duyulmaya başlayan tiny house’lerin turizm amaçlı kullanımına zemin hazırlamıştır. Tiny house’lerin turizm konaklama mekânı olarak kullanımlarında, genellikle doğa içinde kamp alanları ya da kırsalda bahçeler tasarlanarak buraya konumlandırılmaları tercih edilmektedir. Pandeminin önemli etkisinin olduğu bu turizm işletmeciliği gün geçtikçe artmaktadır.

1/6/2019 tarihli ve 30791 sayılı resmi gazetede yayımlanan Turizm Tesislerinin Niteliklerine İlişkin Yönetmelik’ e göre bu kamp alanları en az 10 ünitelik tesislerdir. Kamp alanı; kampın iç ve dış güvenliklerini sağlayan çit, duvar, yeşillik gibi düzenlemeler ile çevreden tecrit edilerek aydınlatılır. Kamp alanlarında yer alan her türlü yapı, tek katlı ve doğayla uyumlu hafif malzemelerden yapılmaktadır. Kamp üniteleri; çadır, çadır-araba, karavan, motokaravan veya bungalovdan oluşabilir. Girişte resepsiyon, otopark, telefon hizmeti ve emanet gibi kampçılara yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Bir kadın ve erkek tuvaleti, lavabo yanlarında priz ve duş, çamaşır makinesi ve ütü alanı her on kampçı ünitesi için bulunmalıdır. Her beş kampçı ünitesi için ise birer adet yemek pişirme, hazırlama, bulaşık yıkama alanı ile soğutucu dolaplar bulunan üstü kapalı bir mekan bulunmalıdır. Ayrıca kampçılara; karavanların tuvalet ve atık su tanklarının boşaltılacağı uygun alanlar, satış ünitesi, kampçı ünitelerine elektrik hizmeti, kampçılara sıcak-soğuk su ve sağlıklı içme suyu hizmeti, kampinglerde, yerli ve yabancılara ait karavan veya motokaravanların onarım, bakım ve kışlaması için ihtiyaç duyulan düzenleme hizmetleri sağlanmaktadır.

Çalışma kapsamında, Türkiye’de kullanımı artan ve farklı illerde uygulanmaya başlayan yerel örnekler özellikle incelemeye alınmıştır. Birkaç tiny house’nin doğa içindeki kamp

alanlarında bir araya gelerek oluşturduğu bu turizm işletmelerine örnek olarak Yako Groups firmasının İstanbul Beykoz’da bulunan Yako House&Park verilebilmektedir.

Yako House&Park; işletme kendi sitesinde “Minimalist ve izole yaşamı tercih eden veya deneyimlemek isteyen misafirlerimiz için doğanın kalbinde Beykoz/İstanbul’da yer alan tesisimiz sizlere kusursuz bir tatil ve deneyim sunmaktadır” diye belirtmiştir. 5000 m²’lik alan içerisinde 4 farklı konseptte tiny house’ler bulunmaktadır. Alan yönetmeliğe uygun olarak çitler ve ağaçlarla çevrelenmiştir. Yako House&Park bünyesindeki evler; Yako Comfort House, 8.00m x 2.55; Yako Red House, Yako Mini House ve Yako Garden House, 6.00m x 2.55; boyutlarındadır. Bazı evlerde loft kullanımı mevcuttur (Anonim, 2021m).

Çizelge 2.30. Yako House&Park tiny house ve alternatif turizm mekânı olarak incelenmesi.

Tiny House: Yako House	Alternatif Turizm Mekânı: Yako House
Sınırlı kapasite	
15 ila 25 m ² arasında değişen alanlar	
Strüktürlerinde demir profil karkaslar kullanılmıştır. Dış yüzeylerde Sibiry Çamı, iç yüzeylerde marin kontraplak ve zeminde laminant parke uygulaması yapılmış, zeminde ve duvarlarda gerekli izolasyonlar bulunmaktadır. Çatıda ise polirüten dolgulu sandviç panel uygulaması yapılmıştır. Uluslararası sağlık sertifikalarına sahip boyalar kullanılmıştır.	
Evlerde doğa ile uyumlu hafif yapı malzemeleri kullanılmıştır.	
Evler arasında yeşil alanlar ve ortak kullanım alanları bulunmaktadır.	
Evler taşınabilir olarak tasarlanmıştır.	Yerel mimariye uyum gözlenmemiştir.
	Kültürel öğeler yerine insanların doğaya yönelmesi istenmiştir.
	Tüm yıl kullanımı mevcuttur. Farklı etkinlikler için de kullanılabilir. Farklı

Evlerde mutfak, ocak ve mini buzdolapları mevcuttur. Banyo ve tuvaletler evler içerisinde. 24 saat sıcak su imkanı vardır. Ayrıca güvenlik, otopark, bahçe kullanımı, bahçe şöminesi ve barbekü imkanları mevcuttur. Dış mekan aktiviteleri için trekking yapılabilecek yürüyüş alanları, survivor parkuru ve Beykoz Ormanlarında ATV Safari yapma imkanı bulunmaktadır. Ayrıca canlı müzik ve sinema geceleri de vardır (Anonim, 2021m).

Şekil 2.68. Yako House&Park evleri (Anonim, 2021m).

Gölevi Konaklama&Restaurant; “Her mevsim bekleriz” mottosu ile yola çıkan Gölevi Sakarya’da Sapanca Gölü’ne sıfır konumda yer almaktadır. 18000 m²’lik alanda 10 adet tiny house, 6 standart oda, 3 suit evden oluşmaktadır. Tiny house’ların 27 ila 35 m² arasında kullanım alanları, 12 ila 15 m² arasında verandaları bulunmaktadır.

Çizelge 2.31. Gölevi Konaklama&Restaurant tiny house ve alternatif turizm mekânı olarak incelenmesi.

Tiny House: Gölevi	Alternatif Turizm Mekanı: Gölevi
18000 m ² ’lik alanda olmasına karşın sınırlı sayıda konaklama alanı vardır. Daha çok açık alan kullanımına önem verilmiştir.	
27 ila 35 m ² arasında değişen alanlar	
Sürdürülebilirlik ilkesi benimsenmiştir.	
Yapımlarında ahşap ve metal malzemeler kullanılmıştır.	
Evler arasında ortak vakit geçirilecek yeşil alanlar mevcuttur.	
Evler taşınabilir olarak tasarlanmıştır.	Yerel mimariye uyum gözlenmemiştir.
	Kültürel öğeler yerine insanların doğaya yönelmesi istenmiştir.
	Her mevsim bekleriz mottosundan yola çıkarak tüm yıl kullanıma uygundur.

Şekil 2.69. Gölevi genel görüntüsü (Anonim, 2022ç).

Şekil 2.70. Gölevi tiny house birimleri (Anonim, 2022ç).

Benzer özellikler gösteren bu iki örneğe ek olarak internet üzerinden yapılan araştırmalar sonucu Türkiye'nin farklı illerinde bulunan tiny house konaklama mekânları ve özellikleri ile ilgili elde edilen bilgiler tablo yapılarak aşağıda verilmiştir.

Çizelge 2.32. Türkiye’de farklı illerde bulunan tiny house konaklama mekânları

Tiny House Adı	Bulunduğu Yer	Özellikleri	Tiny House Adı	Bulunduğu Yer	Özellikleri
Urlachi	 	 	Gulet Tiny House Otel	 	
Butik Evler Sapanca			Avlu Tiny House	 	
Urlachi	 	 	Gulet Tiny House Otel	 	
Butik Evler Sapanca			Avlu Tiny House	 	
Urlachi	 	 	Gulet Tiny House Otel	 	
Butik Evler Sapanca			Avlu Tiny House	 	

Çizelge 2.33. Türkiye’de farklı illerde bulunan tiny house konaklama mekânları (devam)

Tiny House Adı	Bulunduğu Yer	Özellikleri	Tiny House Adı	Bulunduğu Yer	Özellikleri
Tiny House Ören 	Ören / Muğla 	-Doğa ile iç içe -Küçük ama konforlu minimal yaşam -Denize çok yakın -Özel bahçe alanı -20m ² 'lik evler -Ahşap malzeme kullanılmıştır	Adrasan Tiny House Vip 	Adrasan / Antalya 	-Minimal yaşam tarzı -Doğa ile iç içe - Sebze ve meyve yetiştirilen bahçesi -2 adet VIP ve 3 adet standart olacak şekilde 2 kategoride -Ahşap malzeme kullanılmış - Evler arasında yeşil alanlar mevcut
Albizia Boutique 	Gökova / Muğla 	-10.000m ² alan üzerine kurulu 19 oda 7 küçük ev -Her odanın kendi tarzı ve terası vardır -Doğa dostu -Meyve ağaçlarının olduğu ortak bahçe -20m ² 'lik küçük evler	Vagona Tiny House 	Çamlıhemşin / Rize 	-Farklı bölgelere göre tasarlanan evler -Doğa ile iç içe minimalist -4 kişinin konaklamasına uygun 24m ² evler -Ortak yeşil alanlar -Nehre çok yakın -Ahşap ve metal malzeme
Hayal Tadında 	Ödemiş / İzmir 	-Doğayla iç içe - Ahşap malzeme -Her evin kendi bahçesi ve çardağı mevcut -Sebze ve meyve bahçeleri -20m ² 'lik evler	Tiny House Village İznik 	İznik / Bursa 	-Göle çok yakın -Ahşap malzeme kullanımı -Özel bahçe alanı -Yaklaşık 20m ² 'lik -Jakuzili veranda alanı

2.5. Bölüm Sonucu

Çalışma ilk olarak konut, tiny house özellikleri ve hareketinin araştırılması ile başlamış devamında dünyadan ve Türkiye’den seçilen örnekler aktarılmıştır. Sonrasında tiny house birimlerinin alternatif turizm mekânı olarak potansiyellerinin değerlendirilebilmesi amacına ulaşabilmek için öncelikle alternatif turizm ve türleri ve bunların yine dünyadan ve Türkiye’den örnekleri verilerek tiny house birimlerinin turizm mekânı olarak kullanılması ile ilgili yapılan kaynak araştırmaları ile çalışmanın bu bölümü tamamlanmıştır.

Konut, barınma eyleminin zemin hazırladığı bir kavramdır. Kültür ve çevre ile ilişkili olmasından dolayı farklı kültürlerde farklı sunum şekilleri ile karşımıza çıkmıştır. Son zamanlarda ise artan ve özendirilen tüketim hali nedeniyle hem konutlarda hem de turistik konaklama mekânlarında ihtiyaç duyulan daha büyük ve lüks nitelikler sunulmaya başlanmıştır. Bu durumun yarattığı aşırı tüketim hali, sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir gelişme kavramları ile birlikte minimum kaynak kullanımının önemini ortaya çıkarmıştır. Bunu sağlamaya yönelik çalışmalar konut ve turizm sektörünü de etkilemiş böylelikle minimal yaşam alanları kapsamında tiny house kavramı ortaya çıkmıştır. Amerika’da ortaya çıkan Tiny House Hareketi, dünyada giderek azalan sınırlı kaynakların korunmasını hedefleyip sürdürülebilirliğe katkı sağladığı ve düşük maliyet ile iyi çözülmüş küçük alanlarda konforu sağlayarak güzel bir alternatif çözüm oluşturduğu için tüm dünyaya yayılmıştır ve popülerliği gün geçtikçe artmaktadır.

Tiny house birimleri hareketli, kısmen hareketli veya sabit olarak üretilmektedir. İmar Kanunu’na tabi olmayan karayollarından alınan araç ruhsatları ile boş bir araziye yerleştirilebilmektedir. Tez çalışması kapsamında incelenen dünya üzerindeki örneklerde tiny house birimleri kullanıcının tercihinine göre 3 ila 37 m² arasında farklı metrekarelerde üretilmektedir. Genellikle mutfak ve oturma alanı tek bir mekân içerisinde çözülür. Yatma alanı, bazı örneklerde oturma alanı dönüştürülerek elde edilirken bazı örneklerde ise farklı bir mekân olarak tasarlanmıştır. Çoğunluğu römork üzerinde ve taşınabilir olarak tercih edilmiştir. Evlerin taşıma şekilleri, binek araçları veya tır ve vinç yardımı ile olacak şekilde çeşitlenmektedir. Tiny House Hareketi felsefesi gereği evler genellikle

sürdürülebilir ve doğa dostu yapı malzemeleri kullanılarak yapılmıştır. Yapı malzemesi seçiminde yerel malzeme kullanımına önem verildiği görülmüştür. Bunun için de evlerin iç mekânlarında ve cephesinde farklı ahşap grupları tercih edilmiştir. Sürdürülebilir sistemlerin her zaman tercih edilmediği, edildiği zamanlarda ise başlıca; güneş paneli, kompost tuvalet, yağmur suyu toplama ve atık su arıtma sistemleri kullanılmıştır. Tüm bu özellikler aşağıda Çizelge 2.34’de özetlenmiştir;

Çizelge 2.34. Dünyadan tiny house örnekleri karşılaştırılması

Örnek Adı	Bulunduğu Yer	M ²	Oda Sayısı	Taşınabilirlik	Yapı Malzemesi	Sürdürülebilir Sistemler
Contemporary Tiny House	Hollanda	17	3 (Banyo-Mutfak/Oturma Alanı- Yatak Alanı)	Binek Araç	Cephe: Çam Ağacı Dikmeler: Ladin Boya: Ekolojik Boya Zemin: Mantar Yalıtım: Koyun Yünü	-Güneş Paneli -Kompost Tuvalet -Yağmur Suyu Toplama -Atık Su Arıtma
Portable House ÁPH80	İspanya	27	3 (Banyo-Mutfak/Oturma Alanı- Yatak Alanı)	Tır ve Vinç	Cephe: Çimento ile Kaplanmış Ahşap Levhalar İç Mekanlar: Köknar Ağacı Zemin: Ahşap Yalıtım: 12cm Yalıtım	Herhangi bir sistem bulunmamaktadır
Elsewhere Cabin A	Amerika	15	3 (Banyo-Mutfak/Oturma Alanı-Yatak Alanı)	Binek Araç	Cephe: Sedir Ağacı İç Mekanlar: Ahşap Paneller Zemin: Seramik-Ahşap	-Güneş Paneli -Kompost Tuvalet -Su Deposu
Tiny House in Japan	Japonya	3	2 (Banyo-Mutfak/Oturma Alanı/Yatak Alanı)	Binek Araç	Cephe: Sedir Ağacı İç Mekanlar: Sedir Ağacı Zemin: Ahşap	-Araç Aküsü

Türkiye’de ise tiny house birimleri ikincil konut olarak tercih edildiği için konforun ön planda olduğu görülmüştür. Bu yüzden de alanlarının dünyadaki örneklerine kıyasla daha büyük olduğu verilerle ortaya konmuştur. Tamamen hareketli evler yerine ayaklar üzerinde kısmen hareketli, vinç yardımı ile taşınabilecek şekilde üretimler yapılmıştır. Bu durum, evlerin dünyadaki örneklerine nazaran alanlarının büyümesini sağlamıştır. Oturma alanı ile mutfak çözümü çoğu tiny house kullanımında olduğu gibi Türkiye’deki örneklerde de aynı mekân içerisinde yapılmıştır. Yatma alanı, bazı örneklerde oturma alanı dönüştürülerek elde edilirken bazı örneklerde ise farklı bir mekân olarak tasarlanmıştır. Ayrıca Türkiye’deki örneklerin bir kısmında misafir yatak odalarına da rastlanmıştır. Evlerin üretiminde konteyner, ahşap ve konteyner sacları tercih edilmiştir.

Yalıtım önemsenirken su ve elektrik için herhangi bir sürdürülebilir sistem tercih edilmemiştir. Bunda evlerin şebekeye bağımlı olmalarının etkili olduğu düşünülmektedir. Depolama ağırlıklı çözümler görülmüş ve normal bir evin konforunun küçük bir alanda da sağlanabilmesi düşüncesi ile tasarımlar yapılmıştır. Tüm bu özellikler aşağıda Çizelge 2.35’de özetlenmiştir;

Çizelge 2.35. Türkiye’den tiny house örnekleri karşılaştırılması

Örnek Adı	Bulunduğu Yer	M ²	Oda Sayısı	Taşıma-bilirlik	Yapı Malzemesi	Sürdürülebilir Sistemler
Cabin on the Border	Edirne	18	3 (Banyo-Mutfak/Oturma Alanı- Yatak Alanı)	Tır ve Vinç (Kısmen Hareketli)	Cephe: Lamine Ahşap Strüktür Pencereler: Polikarbonat Zemin: Ahşap Yalıtım	-Güneş Paneli -Yağmur Suyu Toplama
Alaçatı’da U şeklinde Tiny House	İzmir	40	5 (Mutfak/Oturma Alanı- 2Yatak Alanı/Banyo)	Tır ve Vinç (Kısmen Hareketli)	Cephe: Çelik İç Mekanlar: Ahşap Zemin: Cilalı Micro Çimento Yalıtım	Herhangi bir sistem bulunmamaktadır
Şehrin Ortasında 22m² Tiny House	İstanbul	22	2 (Banyo-Mutfak/Oturma Alanı/Yatak Alanı)	Sabit	Cephe: Akçaağaç İç Mekanlar: Ahşap Paneller Zemin: Seramik	Herhangi bir sistem bulunmamaktadır
Mandarin Tiny House Bodrum	Muğla	44	4 (Banyo-Mutfak/Oturma Alanı-2Yatak Alanı)	Tır ve Vinç (Kısmen Hareketli)	Cephe: Konteyner Sacı İç Mekanlar: Ahşap Paneller Zemin: Seramik	Herhangi bir sistem bulunmamaktadır

Tiny house, ekonomiktirler, zaman ve enerji tasarrufu sağlarlar. Doğa dostu ve sürdürülebilir olmaları en önemli avantajlarıdır. Fakat alan yetersizliği ve mahremiyet eksikliği gibi bazı dezavantajları da bulunmaktadır. Altyapısının olmaması kaynaklı geleneksel evler kadar kullanışlı olamayabilirler.

Günümüzde barınma ihtiyacıyla başlayan konut gereksiniminin yanı sıra gelişen ve artan sosyo-ekonomik düzeyle birlikte gezmek ve eğlenmek gibi sosyal ihtiyaçlarla ortaya çıkan turistik faaliyetlerde kullanılan konaklama birimlerine bir nevi geçici barınma olarak ifade edilebilecek yapılar eklenmiştir. Tiny house birimleri bu geçici barınılan turistik konaklama mekânlarına örnek olmaya başlamışlardır. Bu tarz mekânlar genellikle alternatif turizm mekânı olarak değerlendirilmektedir. Bu sebeple tiny house birimlerinin alternatif turizm mekânı olarak değerlendirilebilmesi için ilk olarak alternatif turizm ve

mekân örnekleri incelenmiştir. Alternatif turizm, büyük ölçekli ve yerel mimariyi dışlayan, katılımcı sayısının fazla olduğu hızlı ve denetimsiz belli dönem ve bölgelerde yoğunlaşan kitle turizmine alternatif olarak geliştirilen bir turizm türüdür. Dolayısıyla kaynakların azalması, turist profilinin değişmesi, sürdürülebilir turizm anlayışının gelişmesi ve turizmi tüm yıla yayma düşüncesi alternatif turizmi ortaya çıkarmıştır. Alternatif turizm çevreye duyarlı, kültürel ve doğal kaynakları önemseyen, yerel halkın kalkınmasını hedefleyen küçük ölçekli ve özgün konaklama tesisleri önerir.

Dünyadan ve Türkiye’den örnekler kıyaslandığında sınırlı kapasiteye sahip olması, düşük yoğunluklu yapılaşmanın görülmesi, kültürel öğelere yönelik olması ortak özellikler olarak görülürken yerel mimariye uyum ve yerel malzeme kullanımının tercihi Türkiye örneklerinde daha fazla görülmüştür.

Verilen örneklerden elde edilen sonuçlara göre dünyada alternatif turizm mekânlarında sınırlı kapasite kullanımı tercih edilmiştir. Örneklerin çoğunda doğaya dengeli yayılarak küçük ölçekli ve düşük yoğunluklu yapılaşma tercih edilirken iki örnekte var olan âtıl bir yapı değerlendirilmiştir. Yerel mimariye uyum hiçbir örnekte rastlanmazken yerel malzeme kullanımı ise sadece üç örnekte görülmüştür. Tüm örneklerde bölgenin kültürel öğeleri düşünülerek turizmcilere farklı deneyimler yaşatılmak istenmiştir. Arazi ile uyumsuz, büyük, beton ve kendi içinde yapılaşmalardan ziyade sınırlı sayıda çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi tercih edilmiştir. Örnekler doğal bir alanda ya da kırsal yerleşimlerde konumlanmıştır. Tek bir örnek sunduğu aktivite dolayısıyla belli zamanlar içinde yapılması dışında diğer örnekler yıl içinde kullanılabilmektedir. Tüm bunları tek bir tabloda toplamak gerekirse aşağıdaki sonuca (Çizelge 2.19.) ulaşılmaktadır;

Çizelge 2.36. Dünyada alternatif turizm mekânları örnekleri karşılaştırılması.

	Shipwreck Lodge	Bubble Lodge Île aux Cerfs	Kakslauttanen Arctic Resort	The Harlingen Harbour Crane	El Cosmico Hotel
Sınırlı kapasite	X	X	X	X	X
Küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma	X	X	X	X	X
Yerel mimariye uyum	-	-	-	-	-
Yerel malzeme	X	-	X	X	-
Kültürel öğelere yönelme	X	X	X	X	X
Çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi	X	X	X	X	X
Doğal bir alanda ya da kırsalda	X	X	X	X	X
Yıl içine yayılan	X	X	-	X	X
Atıl yapı kullanımı	-	-	-	X	X

Türkiye’deki alternatif turizm mekânlarında dünya örneklerinde de olduğu gibi sınırlı kapasite kullanımı tercih edilmiştir. Hedef bölgenin kültürel ve doğal güzelliklerine öncelik vermek olmuştur. Türkiye’de atıl yapı kullanımına tek örnekte rastlanmıştır. Tüm örneklerde küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma tercih edilirken bazı örnekler yapım aşamalarının bazı bölümlerinde yerel malzeme kullanımı görülmüş fakat yine de tüm örneklerde yerel malzeme kullanımı önemsenmiştir. Yerel mimariye uyum restore edilerek tekrar kullanıma açılan örneklerde görülmüş, dönüştürülürken yapının eski mimari özellikleri korumaya çalışılmıştır. Örneklerin geneli doğal bir alanda ya da kırsal yerleşimlerde bulunmaktadır. Bulundukları çevreye uyumlu yapılaşma hepsinde hedeflenmiştir. Yöreye özgü veya özgün turizm mimarisi tasarısı tüm örneklerde

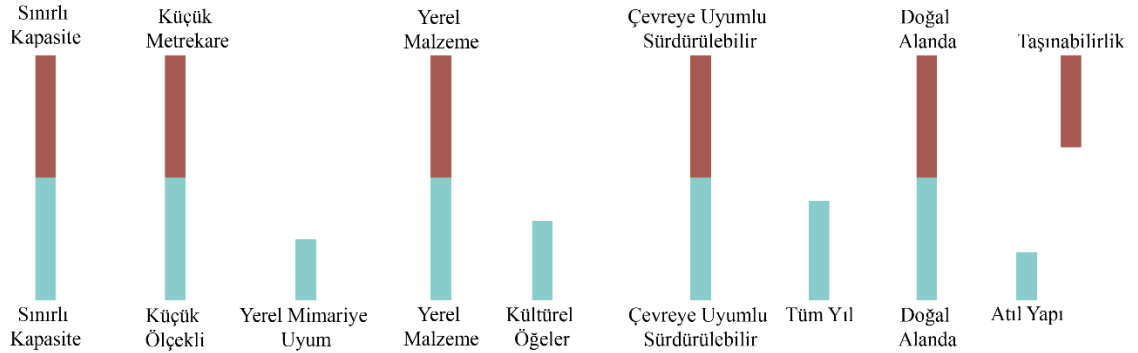
görülmektedir. Sürdürülebilirlik, sistem kullanımları yerine malzeme tercihlerinde kendini göstermiştir. Alternatif turizmin önemli özelliklerinden olan tüm yıla yayılma özelliği ise üç örnekte görülmüştür. Çizelge 2.37’de tüm bu özellikler özetlenmektedir;

Çizelge 2.37. Türkiye’de alternatif turizm mekânları örnekleri karşılaştırılması.

	Kotit Ayder	Yenice Vadi	Kabak Dome	Argos in Cappadocia	Yalınayak Olympos
Sınırlı kapasite	X	X	X	X	X
Küçük ölçekli, düşük yoğunluklu yapılaşma	X	X	X	X	X
Yerel mimariye uyum	-	-	-	X	-
Yerel malzeme	X	X	X	X	X
Kültürel öğelere yönelme	X	X	X	X	X
Çevreye uyumlu özgün ve sürdürülebilir turizm mimarisi	X	X	X	X	X
Doğal bir alanda ya da kırsalda	X	X	X	X	X
Yıl içine yayılan	X	X	-	X	-
Âtıl yapı kullanımı	-	-	-	X	-

Alternatif turizm de çevreye duyarlı turizm anlayışına sahiptir. Yöre halkı için alternatif istihdam olanakları yaratır. Ayrıca yüksek maliyetli yatırımlar gerektirmemektedir. Turizm mekânı olarak tiny house kullanım örnekleri incelemelerinde de sınırlı kapasite ve kırsal yerleşmelerde ya da doğa içerisinde olma kriterinin önemli olduğu ve uygulandığı görülmüştür. Mekânlar tasarlanırken küçük ölçekli ve düşük yoğunluklu yapılaşma önemsenmiştir. Doğa içinde, yeşil alanların yoğunluklu olduğu, çevre ile uyumlu ve geri dönüştürülebilir malzemeler kullanımı çoğu örnekte görülmüştür. Bazı örnekler yazlık bölgelerde olmasına rağmen sezonluk kullanımdan ziyade tüm yıla yayılan kullanım hedeflenmiştir. Yukarıda da bahsedilen tüm bu özelliklere uyumluluk göstermesi tiny house birimlerinin alternatif turizm için konaklama mekânı olarak kullanılmasını desteklemiştir ve Şekil 2.71’de yapılan durum tespiti şematize edilmiştir.

TINY HOUSE

ALTERNATİF TURİZM MEKÂNI

Şekil 2.71. Tiny house ve alternatif turizm mekânı karşılaştırması.

Alternatif turizme yönelik konaklama mekânlarında görülen yerel mimariye uyum, kültürel öğeleri yansıtmaya özellikleri tiny house özellikleri arasına sıklıkla karşılaşılan bir durum olmamakla birlikte tiny house birimlerinin alternatif turizm için konaklama mekânı olarak kullanılması durumunda bu özellikler dikkate alınarak birimler kullanılacakları yörenin yerel mimari özelliklerini yansıtır nitelikte tasarlanabilir. Aynı şekilde birimlerin yörenin kültürel özelliklerine saygılı bir yaklaşımla tasarlanması tercih edilebilirliklerini arttıracaktır. Alternatif turizm mekânlarının ilgili yörelerde kullanım dışı kalmış ancak faydalı fiziksel ömrünü doldurmamış yapıları da değerlendirilerek farklı işlevlerle kullanıma açtığı sıklıkla görülen bir uygulamadır. Tiny house tekil birimlerinden oluşacak bir alternatif turizm konaklama mekânı çevresinde bu tür yöresel yapıların olması durumunda benzer şekilde farklı destek hizmetler için kullanılması uygun planlama ve tasarım kararlarıyla mümkün olabilir. Tüm yıla yayılan bir kullanım hedeflenen alternatif turizm konaklama mekanlarında tiny house birimlerinin kullanılması durumunda tiny house mekânsal özellikleri ve sunduğu fiziksel performans bu tesislerin dört mevsim boyunca kullanılması için bir engel teşkil etmemektedir. Bu öngörülerin değerlendirilmesi ve alternatif turizm mekanlarında tiny house kullanılması konusunda ilgili aktörlerin de görüşlerinin alınması amacıyla gerçekleştirilen örnek alan çalışması bölüm 3 kapsamında aktarılmış, elde edilen bulgular bölüm 4'te sunulmuştur.

3. MATERYAL ve YÖNTEM: ANTALYA İLİ İBRADI İLÇESİ KÖYLERİ ALAN ÇALIŞMASI

Kuramsal temeller ve kaynak araştırması bölümünde ele alınan kavramlar arasındaki ilişkilerin netleştirilmesi için bir alan çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, tiny house biriminin alternatif turizme yönelik tesislerde bir konaklama mekânı olarak kullanım potansiyelleri alternatif turizm imkanları zengin olan örnek bir alanda değerlendirilmiştir. Gerçekleştirilmiş olan alan çalışması ve çalışma için seçilen örnek alan bu bölümde aktarılmaktadır.

Türkiye, bulunduğu coğrafyanın sahip olduğu zengin doğal güzellikler ve pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış olmanın kazandırdığı değerli tarihi ve kültürel miras öğeleriyle her tür turizm için dünyanın en ilgi çekici destinasyonlarından biridir. Dolayısıyla alternatif turizm için uygun özelliklere sahip olan pek çok ilimizde bu tez çalışmasının amaçlarına yönelik bir alan çalışması yapmak mümkündür ve şüphesiz ilginç sonuçlar elde edilecektir. Ancak çalışmanın sahip olduğu zaman ve imkân kısıtları nedeniyle alan çalışması dar bir çerçevede sınırlandırılmıştır.

Antalya, TÜİK, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB), Alanya Turistik İşletmeciler Derneği (ALTİD) 2021 yılı verilerine göre Türkiye'ye gelen 24 716 266 turistten 8 737 168 ağırlaması sebebiyle İstanbul'dan sonra en çok tercih edilen ve turizm gelirleri en yüksek ilimizdir. Uzun sahil şeridi ve uygun ikliminin sunduğu yaz ve deniz turizmi imkanlarıyla kitle turizmine uzun yıllardır hizmet eden Antalya, yaklaşık son 49 yıldır değişen ulusal turizm stratejilerinin yönlendirmesiyle alternatif turizm için de önemli destinasyonlardan biri haline gelmiştir. İki farklı turizm etkinliği için de son derece büyük potansiyeller içeren Antalya, bu özellikleri nedeniyle alan çalışması için tercih edilmiştir. Ancak, ilin tümüne yayılan zengin kaynakları alan çalışmasının tüm ile yayılmasını olanaksız kıldığı için çalışma, İbradı İlçesi ile sınırlandırılmıştır. İbradı'nın tercih edilmesinde Türkiye ve Antalya Turizm Stratejilerinin incelenmesi sonucu tespit edilen ülke ve il genelinde turizmi kırsala ve tüm yıla yayma hedefleri etkili olmuştur. İbradı İlçesi bünyesinde pek çok alternatif turizm potansiyeli barındırmaktadır.

Alan çalışması iki aşamadan oluşmaktadır. Seçilen alanın fiziksel ve sosyo-kültürel özelliklerinin tespit edilmesine yönelik mevcut durum analizleri ilk aşamayı oluşturmaktadır. Bu aşamada literatür ve arşiv analizleriyle birlikte alanda gözlemler yapılmıştır. İkinci aşamada seçilen alanda yaşayan ve turizm etkinlikleriyle ilgili olan aktörlerle görüşmeler yapılmıştır. Bölüm 2 kapsamında gerçekleştirilen literatür analizinden elde edilenler doğrultusunda hazırlanan görüşme formuna bağlı kalınarak yapılan görüşmelerle alanın alternatif turizm imkanlarıyla birlikte bu turizme hizmet edecek konaklama tesislerinde tiny house kullanımına yönelik düşünceler alınmıştır. Antalya ve İbradı'nın tercih edilme nedenleri, yapılmış olan mevcut durum analizleri ve görüşmeler aşağıdaki bölümlerde aktarılmıştır.

3.1. Çalışma Alanının Belirlenmesi ve Tanıtılması

Akdeniz Bölgesi, kültürel miras ve doğal hayat bakımından oldukça zengindir. Bölge, İ.Ö. 10000- 6000 yıllarından itibaren farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış, dünyanın en eski yerleşimlerinden biridir. Turizm kavramının burada doğduğu düşünülüp endüstrileşmenin gelişimi ile tatil turizmi, doğa turizmi ve kültür turizmi gibi turizm sektörünün barındırmaktadır. Bu nedenle Akdeniz Bölgesi, bir hizmet sektörü olan turizm ve turizm endüstrisinin çalışma konusu olmuştur (Öktem, 2013). Akdeniz Bölgesi'nde bulunan Antalya, Türkiye'nin en kalabalık beşinci şehridir ve Türkiye'de "turizmin başkenti" olarak görülmektedir. Euromonitor'un 2019 yılı için en çok ziyaret edilen şehirler sıralamasında Antalya, Avrupa'da Londra, Paris ve İstanbul'un ardından dördüncü sırada yer alırken dünyada 12. sırada yer almaktadır (TÜRSAB, 2020). Bu durum Antalya'yı Türkiye'nin turizm için önemli bir kenti haline getirmiştir. Kültürel mirası, tarihi dokusu ve doğal güzellikleri nedeniyle birçok turist tercih ettiği Antalya tezin çalışma alanını oluşturmaktadır.

Antalya'nın Coğrafi ve Kültürel Özellikleri

Antalya İli, Türkiye'nin güneyinde, merkezi Akdeniz kıyısında olan bir turizm merkezidir. Kuzeyinde; Burdur, Isparta, Konya, doğusunda; Karaman, Mersin, batısında; Muğla illeri vardır (Şekil3.1.). Güneyi, Akdeniz ile çevrelenmiştir. Akdeniz ikliminin

hâkim olduğu Antalya’da, kışlar ılıman ve yağışlı, yazlar ise sıcak ve kurak geçer (Antalya Valiliği, 2021).

Şekil 3.1. Türkiye haritası (Anonim, 2021n).

Antalya adını kurucusu, Bergama Kralı II. Attalos’dan almıştır. Attalos’a atfen Attalia adını alan kente Türkler önce Adalya daha sonra da Antalya adını verirler. Yapılan arkeolojik kazılarla Antalya ve çevresinde günümüzden 40 bin yıl öncesine kadar insanların yaşadığı kanıtlanmıştır. Antalya’nın 27 km. kuzeybatısında, Yağcılar sınırları içindeki Karain Mağarasında bulunan kalıntılar Paleolitik, Mezolitik, Neolitik ve bronz çağlarına aittir. M.Ö. 2000 yılından bu yana bölge, sırası ile Hitit, Pamphylia, Lykia, Kilikya gibi kent devletleri, Pers, İskender, Antigonos, Ptolemais, Selevko, Bergama Krallığı egemenliklerini tanımıştır. M.S. 7. yüzyıldan sonra bölge Selçuklular ile Bizanslılar arasında sürekli el değiştirmiş ve nihayetinde 1207 yılında ise Selçukluların eline geçmiştir. Bunu Tekelioğulları, Osmanlılar, Karamanoğulları, sonra tekrar, Osmanlı egemenlikleri izlemiştir (Antalya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020). Antalya’da yapılan arkeolojik kazılarla Likya Uygarlığının kentlerinden Ksanthos Antik Kenti, Türkiye’nin en uzun plajına sahip ve kumsallarının Caretta Caretta kaplumbağaların üreme alanı olan Patara Antik Kenti, 5. yüzyıldan izler taşıyan Finike civarındaki Limyra Antik Kenti, M.Ö. 2. yüzyılda var olduğu düşünülen bir Likya şehri olan Arykanda Antik Kenti, Helenistik, Roma, Bizans dönemine ait kalıntıları barındıran Likya kentlerinden biri olan Olympos Antik Kenti, günümüzde gözlemlenebilen kalıntıları Roma dönemine ait olan Phaselis Antik Kenti, Korkuteli ilçesinde bulunan Termessos Antik Kenti,

Pamfilya kentlerinden biri olan, kalıntıların çoğu Roma İmparatorluğu'na ait Perge Antik Kenti, Türkiye'nin en iyi korunmuş antik tiyatrosuna sahip Aspendos Antik Kenti, Pisidya antik kentlerinden Ariassos Antik Kenti gibi birçok antik kent kalıntılarına ulaşılmıştır (Yazar, 2010). Birçok uygarlığa ev sahipliği yapması sebebiyle Antalya insanlık tarihi için önemli bir kent olmaktadır.

“Türk Rivierası” olarak adlandırılan Antalya Bölgesi, arkeolojik ve doğal güzelliklere sahiptir. Antalya Akdeniz'in en temiz ve güzel kıyılarına sahiptir ve deniz, güneş, tarih ve doğa birlikte uyum içindedir. Akdeniz kıyıları, anıt mezarlar, antik kentler, limanlar, kumsallar, akarsular, denizle kucaklaşan ormanlar ve şelalelere sahiptir ve 630 km uzunluğundadır. Türkiye'nin güneyinde tarihi ve doğal güzellikleri açısından birçok zenginliği olan bir kenttir. Bugünkü önemi, turistik ve ekonomik özellikleri ile dünya çapında bir turizm merkezi olmak için gerekli özellikleri barındırmasından kaynaklanmaktadır. Antalya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü (2020) verilerine göre Antalya Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde; Akseki, Aksu, Alanya, Demre, Döşemealtı, Elmalı, Finike, Gazipaşa, Gündoğmuş, İbradi, Kaş, Kemer, Kepez, Konyaaltı, Korkuteli, Kumluca, Manavgat, Muratpaşa ve Serik olmak üzere toplam 19 İlçe Belediyesi bulunmaktadır.

Antalya şehri topoğrafik özellikleri incelendiğinde, en belirgin özelliğinin şehir merkezinin engebeli kayalıklar üzerinde, denizden 30 m' ye kadar yükselen bir antik traverten teras üzerine kurulmuş olduğu anlaşılmaktadır. Bölgede yüksekliği 2500-3000'i bulan Güney Toros dağları yer almaktadır. U şeklinde biçimlenmiş olan körfezin batı kısmındaki sahillerine bu dağlar dik olacak şekilde kıyı boyunca uzanmaktadır ve bu da girinti ve çıkıntının fazla olmasına neden olmaktadır. Doğu kısmında ise dağlar denize paralel, doğu-batı doğrultusunda uzanmaktadır. Dağlardan geriye kalan alanlarda da verimli yaylalar ve ovalar yer almaktadır (Yazar, 2010). Antalya'nın jeomorfolojik zenginliğin katkısı dağcılık, mağaracılık ve doğa yürüyüşü gibi alternatif turizm aktivitelerinin gelişmesine sebep olmuştur.

3.1.1. Antalya’da turizm kavramı

Antalya İli, eski zamanlardan bu yana sanatın, kültürün, mitolojinin ve mimarinin odak noktası olmuştur. Antik döneme dayanan mirası ile iklim özellikleri başta olmak üzere yaylaları, doğal kumsalları, doğa yürüyüşü alanları, avlanma sahaları, mağaraları, yat limanları, şelaleleri, pek çok tarihi ve kültürel ören yerleri geniş bir turizm potansiyeli oluşturmaktadır. Kent bu özellikleri ile turizmin çeşitlendirilmesi çalışmalarına olanak sağlamaktadır (Çevik, 2016). Böylece günümüzde Antalya İl’inde (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021) yat, deniz, golf, kongre, kültür, rafting, sualtı dalış, kış, yayla, dağ ve doğa yürüyüşü, rüzgâr sörfü, kamp ve karavan, mağara, av ve inanç turizmi bitki inceleme, kapsamında çeşitli turizm faaliyeti yapılmaktadır.

Antalya genel olarak deniz turizmi ile özdeşleşmiştir. Yat limanları, uzun kıyı şeridi ve temiz deniz suyuyla yüksek deniz turizmi potansiyeline sahip olan Antalya’ da mavi bayraklı birçok plaj bulunmaktadır. Yazar (2010)’a göre yaz sezonunun uzun olması ve buna bağlı olarak deniz sıcaklığının uygun seviyede olması bu bölgede deniz turizminin potansiyelini arttırmıştır. Deniz turizminin neden olduğu potansiyel sayesinde kimi yerlerde dalış turizmini kimi yerlerde de yat turizmi geliştirmiştir. Antalya yat limanı açıklarında, Kaş, Kemer ve Kalkan’da dalış turizmi yapılabilmektedir.

Deniz turizmine ek olarak Antalya kültür turizmi açısından da oldukça zengin niteliklere sahiptir. Kültür turizmi eko turizmin de bir parçasıdır. Antalya bölgesinde kültürel turizm kapsamında 26 adet arkeolojik, 118 adet doğal sit, 17 adet de arkeolojik-doğal sit mevcuttur. Antik zamandan kalma Ksanthos, Antiphellos, Patara, Phellos, Simena, Trysa, Arkanda, Limyra, Akalisos, Myra, Rhodiapolis, Kordella, Olympos, Termossos, Phaselis, Magydos, Silliyum, Perge, Aspendos, Side, Selge, Seleukia, Sellinos, Ptolemaios gibi 22 adet önemli antik kent kalıntısı vardır. Selçuklu döneminden ise beş adet kervansaray kalmıştır. Antalya-Alanya arasında Alarahan, Şarapsahan, Antalya-Alanya arasındaki aks güzergâhının Beyşehir’e giden kısmında Kargıhan, Burdur-Antalya yolu üzerinde Kırkgöz Han ve Evdir Han bulunmaktadır. Kent merkezinde ilk ve en eski müze olan Antalya Müzesi, Haşim İşcan kentsel sit alanında bulunan Kent Müzesi, Kaleiçi tarihi kentsel dokusunda bulunan Suna-İnan Kıraç Vakfı Müzesi ve Atatürk Müzesi gibi dört

önemli müze bulunurken kent dışında Side ve Alanya Müzeleri bulunmaktadır. Ayrıca tarihi evler restore edilip yeme-içme, konaklama, hediyelik eşya satımı gibi işlevlendirilerek turizme sunulmuştur (Yazar, 2010).

Antalya İli kış turizmi için de önemlidir. Kış turizminin önemli merkezlerinden olan Saklıkent şehrin batısında Bey Dağları üzerinde konumlanmaktadır. Alanya’da bulunan Akdağ Kış Sporları Turizm Merkezi ise diğer bir kış turizmi merkezidir. Kış turizmi kapsamında Alanya-Antalya kıyı şeridinde var olan yatak kapasitesini tüm yıla yayılması hedeflenerek ilgili planlama çalışmalarına başlanılmıştır (Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2021). Yaz turizminin yoğunluklu olarak yapıldığı Antalya kış turizmi için de önemli niteliklere sahiptir ve geliştirmek üzere çalışmalar yapılmaktadır.

Antalya’da önemli olan bir diğer turizm türü ise golftur. Yazar (2010)’a göre golf, gelir düzeyi yüksek olan insanların oynadığı ve sporu yapanların yaş ortalamalarının yüksek olduğu bir spordur. Turizm tesislerinde golf sahalarının bulunması o bölgelerde gelişme gösterdiği gözlemlenmektedir. Belek ve Serik beldelerinde bunlara örnek tesisler bulundurmaktadır.

Antalya ayrıca son yıllarda kongre turizmi bakımından da gelişen bir kent olmaktadır. Kış aylarında yapılan uluslararası ve ulusal kongreler sayesinde otellerin doluluk oranları sürdürülebilirken aynı zamanda böylelikle turizm döneminin süresi uzatılmaktadır (Sarı, 2007). Bu da alternatif turizm türlerinin turizmi tüm yıla yaydığını göstermektedir.

Antalya’nın ikliminden dolayı yayla hayatı da önemli bir kültürdür. Eski zamanlarda köylerde yaşayan ve hayvancılık ile uğraşan halk yaz ayları hayvanlarını otlatmak amacı ile yaylalarda geçirmektedir. Bu durum da yaylacılık geleneğini oluşturmuştur (Çevik, 2016). Serik-Ovacık Yaylası, Finike-Ördübek Yaylası, Saklıkent Yaylası, Alanya-Demirtaş Nahiyesi, Söğüt Yaylaları, Kaş-Sapadere-Tokar ve Üçoluk Yaylası, Akseki-Pişer Yaylası, İbradı-Maşad-Kocaoluk-Sütleğen-Elmalı-Gebesin-Söğütbeli-Sülek Yaylaları, Alanya-Dereköy Yaylası, Serik-Beşkonak-Altınkaya (Zerk- Selge)-Ballıbıcak Köyleri, Gödre ve İkiz Yaylaları, Manavgat-Yaylalar Antalya’da bulunan yaylalardır (Yazar, 2010).

Çevik (2016)'in de belirttiği gibi doğa turizmi için de çok büyük bir potansiyeli barındıran Antalya'da, Köprülü Kanyon Mili Parkı, Olympos-Beydağları Milli Parkı, Altınbeşik Mağarası Milli Parkı ve Güllük Dağı (Termessos) Milli Parkı gibi dört önemli milli park bulunmaktadır. Bunlara ek olarak bir adet tabiat parkı, koruma altına alınan 79.336 hektarlık alan ile doğa turizmine hizmet etmektedir. Toros Dağlarının uzantısı olan Antalya il sınırları içerisinde bulunan Bey Dağları'nın yanı sıra Susuz Dağlar, Akdağ, Alaca Dağ, Geyik Dağları ve Tahtalı Dağı dağcılık ve doğa yürüyüşlerinin yapılabildiği alanlardır.

Toros dağlarının eteklerinde konumlanması sebebiyle Antalya'da mağara oluşumuna da çok fazla rastlanmaktadır. Ana iskelet bakımından genellikle kireçtaşlarından oluşmuş olan Toros Dağları bu özelliği sayesinde mağaralara ev sahipliği yapmıştır. Bu dağlarda yaklaşık 500 tane mağara tespit edilmiştir. Bu dağlardan bazıları uluslararası değere sahiptir. Alanya'da bulunan Dim ve Damlataş mağaraları, Yağca köyü sınırları içinde olan Karain Mağarası, Antalya'nın turizme açık mağaralarıdır. Antalya'da turizm potansiyeli olan daha birçok mağarası da bulunmaktadır. Kocain, Yalan Dünya, Altınbeşik, Geyikbayırı, Beldibi, Sırtlanini, Zeytintası ve Konakaltı Mağaraları bunların önde gelenleridir (Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2021).

Alanya-Patara başta olmak üzere tüm Antalya'da önemli bir kamping potansiyeli bulunmaktadır. Kamping alanlarının bir bölümü de Antalya doğusunda Lara bölgesinde yoğunlaşmıştır. Kemer kıyılarında da yoğun olarak kamp kurulmasının sebebi genelde ormanlık ve kumsal oluşundandır. Manavgat çevresinde de lokantası, elektriği, suyu, telefonu ve mutfakları bulunan birçok kamp yeri mevcuttur (Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2021).

Antalya turizmine yeni sunulan bir turizm türü olmasına karşın inanç turizmi, çok eski tarihlere dayanmaktadır. Demre'de her yıl Aralık'ın ilk haftasında (6-8 Aralık) "Uluslararası Noel Baba Festivali" düzenlenmektedir. Bu sayede Demre'ye pek çok turist gelmektedir. Perge de Antalya'da Hristiyan Dünyası için kutsal görülen bir diğer turizm mekânıdır (Çevik, 2016). Yabancı turistlerin Antalya'yı tercih etmelerindeki sebeplerden birini de inanç turizmi oluşturmaktadır.

Antalya’da mevcut turizm türleri ve önemleri yukarıda bahsedilmiştir. Ayrıca 1973 yılından itibaren günümüze kadar gelişen Antalya turizminde geçen 49 yılda tüm dünyada olduğu gibi ve Türkiye’de de turist profili, turizm anlayışı ve turist davranışı değişmiştir. Aynı zamanda dünyanın da ekonomik, sosyal ve siyasal düzeninde de değişiklikler olmuştur (İnceoğlu & Altun, 2006). 2021 yılında yoğunluğu Rusya’nın oluşturduğu 7 milyonun üzerinde gelen turist profilinin talepleri artmıştır (T.C. Antalya Valiliği, 2021). Bu da turizmin çeşitlendirilmesi çalışmalarına yön vermiştir.

Antalya hem alternatif turizm hem de tatil hizmetleri sunabilecek önemli turizm potansiyeli olan bir destinasyondur. Bölgenin uluslararası popülerliği, coğrafi alanının geniş olması ve sezonluk turizm altyapısı alternatif kış turizmi için de imkân tanımaktadır. Bu da gösteriyor ki bölgede kıyı turizminin dışında birçok farklı turizm tipi vardır. Turizm türlerinden kültürel turizmin bir kolu olan yaratıcı turizm aktiviteleri de bölgede yoğun bir şekilde yapılabilmektedir.

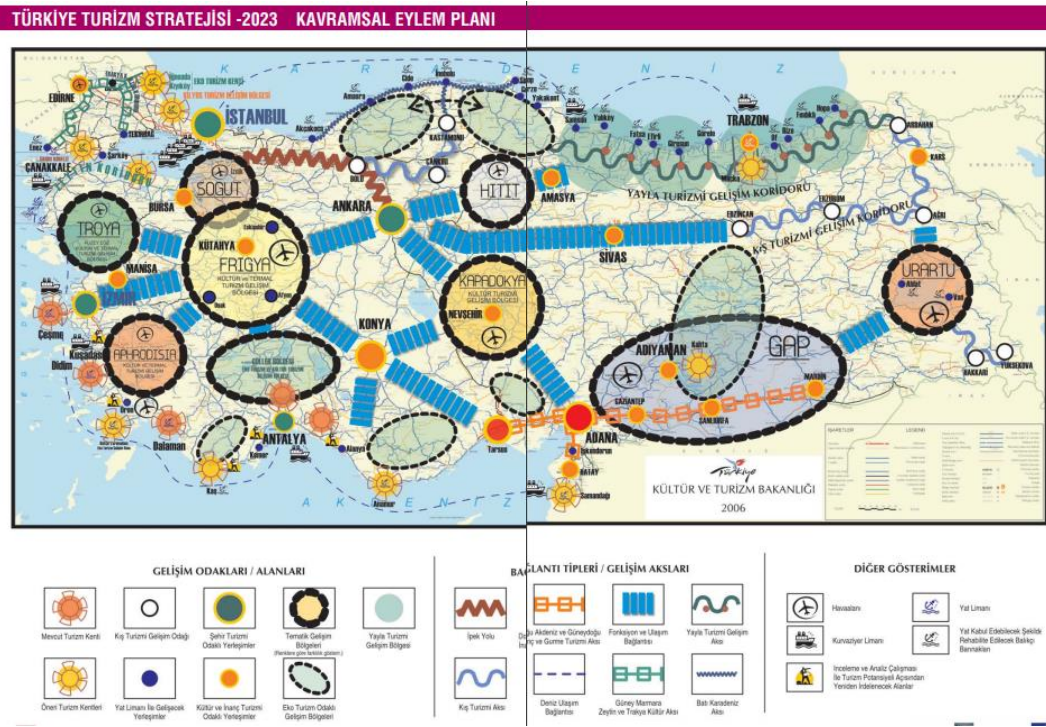
Tüm bu alternatif turizm potansiyeline ve turizmde önde gelen kentlerden olmasına rağmen Antalya’da turizm, turizm taleplerinden dolayı temel olarak sahil kıyısında ve mevsimlik turizmle sınırlı kalmıştır. Bu da ilçelerin turizmden gerekli payı alamamasına sebep olmuştur. Bu sebeple Antalya 2020-2024 Stratejik Plan’da var olan turizm potansiyelini arttırmak ve yerel halkın kalkınması modelini uygulamak amaçlanmıştır. Turizm çeşitlendirilmesi için planda Kültür ve İnanç Turizminin Geliştirilmesi Projelerinin uygulamaya konması (Demre-Elmalı İlçeleri), Kış Turizminin Geliştirilmesi Projesinin uygulamaya konması (Saklıkent-Tahtalı Dağı) gibi faaliyetler ve tanıtıma da yatırımların yapılması gerektiği belirlenmiştir (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007).

Çizelge 3.1. Antalya 2020-2024 Stratejik Plan turizm potansiyelini geliştirmeye yönelik hedefler, faaliyetler ve tespitler.

Amaç	Turizm Potansiyelini Geliştirmek	
Hedef	Antalya’da turizm faaliyetlerini çeşitlendirmeye yönelik etkili bir tanıtım çalışması yürütmek	Kentteki turizm faaliyetlerinin türünü ve cazibe merkezlerinin sayısını arttırmaya yönelik tasarım ve düzenleme çalışmaları yapmak
Faaliyetler	• Turizm Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi, Kültür ve İnanç Turizminin Geliştirilmesi Projesi • Kış Turizminin Geliştirilmesi Projesi • Kültür ve turizm sahalarının tanıtımına yönelik haritaların hazırlanması • Antalya’nın tanıtımına yönelik kitap ve kitapçıkların basılması, dağıtılması	• Kültür ve İnanç Turizmini Geliştirme Projesi • Tünektepe İyileştirme Projesi • Kaya Tırmanma Parkuru ve Antik Yürüyüş Yolları Projesi • Çocuk Doğa ve Bilim Kampları Projesi • Kış Turizmini Geliştirme Projesi
Tespitler	• Antalya’da turizm faaliyetlerinin bazı mevsimlerle ve esas olarak sahil şeridiyle sınırlı kalması ve bu nedenle ilçelerin turizmden gerekli payı alamaması • Antalya’nın tanıtımına yönelik yeterli yayın olmaması • Antalya’nın doğal ve kültürel zenginliğine rağmen, turistleri farklı turizm sahalarını (deniz altı, dağ, yayla vb.) keşfetmeye yönlerecek harita ve broşürlerin az sayıda ve yeterli çeşitlilikte olmaması	• Kentte turizm gelirleri yaz aylarına yoğunlaşmış olup ve genelde konaklama ve ulaşım faaliyetleriyle sınırlı olması

Ayrıca Türkiye Turizm Stratejisinde 2023’de Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Koridoru ve Antalya’nın iç bölgelerinin doğusu, Torosların eteklerinde Antalya ve Mersin’in birleştiği alanlar ile Kış Koridorunu birleştiren “GAP Eko-Turizm Koridoru” fauna flora zenginliği bakımından ve eko-turizm potansiyeli açısından (Şekil 3.2.) eko-turizmin geliştirileceği önemli bölgeler olarak belirlenmiştir (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007). Bahsedilen bölgeler doğal kaynaklar bakımından çeşitlilik

göstermektedir. Bu nedenle, bölgenin değerleri gözetilerek yerel mimari özelliklerini yansıtan yapılaşma, pansiyonculuk, alternatif turizm faaliyetleri, yöre halkının kalkınmasını sağlayacak el sanatları ve yöresel örneklerin yapıldığı atölyeler, markalaşma yönünde adım oluşturacak yöresel ürünlerin değerlendirilmesi öngörülmektedir. Çalışma kapsamında da bu verilerden yola çıkılarak seçilen bu bölgelerde tiny houselerin alternatif turizm konaklama mekânı olarak kullanılmalarının potansiyelleri incelenmiştir.

Şekil 3.2. Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Kavramsal Eylem Planı (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007)

3.1.2. Antalya'daki turizm yapıları ve genel özellikleri

Konaklama, seyahat esnasında bir yerde kalmak ve geceyi geçirmek anlamına gelir. Bu eylemin yapıldığı mekânlara konaklama tesisi denir. Konaklama tesislerinin tek amacı geceleme değildir. Aynı zamanda, yeme-içme, dinlenme, eğlenme, alışveriş ve spor gibi farklı gereksinimlere de cevap vermektedir. (Ceylan & Yakut, 2021).

Ülkeden ülkeye değişen konaklama tesislerinin sınıflandırılması için genellikle fiziki kapasite, büyüklük, hizmet amacı, konfor derecesi, statüsü ve ulaşım imkânları gibi

kriterler kullanılmıştır. Kamping, pansiyon, hostel, motel, otel ve tatil köyü Kültür ve Turizm Bakanlığı (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021) tarafından temel konaklama tesisleri olarak sınıflandırılmıştır. Bunların dışında tatil villası, oberj, tatil sitesi, kırsal turizm tesisi, çiftlik evi/köy evi, golf tesisi, yayla evi, özel tesis ve turizm kompleksi diğer konaklama tesisleri olarak isimlendirilmektedir. Turistik konaklama tesisleri Türkiye’de, belediye işletme belgeli ve Turizm Bakanlığı işletme belgeli olmak üzere iki temel grupta toplanmaktadır. Belediye işletme belgeli tesislerin denetimi yerel yönetimler tarafından yapılmaktadır. Bu işletmeler, iş yeri açma ve çalıştırma ruhsatına ilişkin esaslara göre birinci, ikinci ve üçüncü sınıf tesis olarak sınıflandırılmaktadır. Bu işletmelerin turizm işletme belgesi bulunmamaktadır. Oda fiyatları da belediyeler tarafından belirlenmektedir. Bakanlık belgeli turistik konaklama tesislerinden faaliyette olanlar turizm işletme belgeli konaklama tesisleri olarak tanımlanır. Yapımı devam eden ve henüz faaliyete geçmemiş konaklama tesisleri de turizm yatırım belgeli konaklama tesisleri olarak adlandırılır.

1980’de Türkiye’yi ziyaret eden yabancı turist sayısı yaklaşık 1 milyon iken, bu rakam 1990’da 5 milyonu bulmuş ve 2000’de 10 milyonu geçmiştir. Türkiye’yi 2010 yılında 28.632.204 kişi ziyaret ederken, 2015’te ise 36.244.632 ve 2020’de de 15.971.201 kişi ziyaret etmiştir. Turizm faaliyetleri 2020 yılında etkisini dünya genelinde gösteren Covid-19 salgını sebebiyle oldukça olumsuz etkilenmiştir. Oysaki Türkiye 2019 yılı verilerine göre 45 milyonu aşkın yabancı turist kitlesi tarafından ziyaret edilmiştir. 45 milyon ülke nüfusunun %50’sinden fazladır. Buna bir de iç turizm hareketliliği eklendiğinde turist sayısı daha da artmaktadır (Ceylan & Yakut, 2021).

Gelişen turizm hareketi sayesinde konaklama tesisi yatırımları da hız kazanmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021) verilerine göre Antalya’da 2021 tarihi itibarıyla bakanlık belgeli yatırım halindeki tesisler ile birlikte toplam 962 tesis ve 510 803 yatak sayısına, belediye belgeli 1018 tesis ve 140 110 yatak sayısına ulaşılmıştır. Ayrıca çevreye duyarlı konaklama tesisi sayısı 10.12.2021 tarihi itibarıyla Antalya’da 228 tesis ve 197 439 yatak sayısına ulaşmıştır.

Çizelge 3.2. Antalya tesis, oda ve yatak sayıları (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021).

Antalya			
	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Bakanlık İşletme Belgeli	875	221 780	477 476
Bakanlık Yatırım Belgeli	87	15 494	33 327
Belediye Belgeli	1 018	54 393	140 110
Çevreye Duyarlı İşletme Belgeli	228	90 631	197 439

Türkiye’de önde gelen turizm kentlerinden biri olan Antalya’da konaklama tesisleri kıyı şeridinde yoğunlaşmıştır ve bu tesisleri genellikle oteller, tatil köyleri ve pansiyonlar oluşturmaktadır.

Fonksiyon olarak tarihi hanların yerini alan oteller, turistlerin yeme-içme, geceleme ve dinlenme ihtiyaçlarını karşılayan tesislerdir. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından oteller çeşitli ölçütler dikkate alınarak apart otel, müstakil apart otel, butik otel, butik termal otel, termal otel ve termal müstakil apart otel şeklinde sınıflamalar yapılmıştır. Ayrıca bir yıldızdan beş yıldıza kadar derecelendirilmişler (Ceylan & Yakut, 2021). Antalya’da Kültür ve Turizm Bakanlığının 2020 verilerine göre 342 otel tesisi, 138 317 oda sayısı ve 299 187 yatak sayısı bulunmaktadır.

Antalya’da “temalı oteller” olarak isimlendirilen tesisler farklılık yaratmak adına Titanic, Topkapı, Kremlin, Concorde gibi popüler imajların kopyalarının yapıldığı konaklama tesislerinin sayısı gün geçtikçe artmaktadır (İnceoğlu & Altun, 2006).

Tatil köyleri otellerden sonra Antalya’da en çok tercih edilen konaklama mekânlarından. Kamping ile geleneksel konaklama işletmeleri arası bir konaklama tesisidir. Mevsimlik ve planlı yerleşmeler olarak tanımlanan tatil köyleri, doğal güzellikler içerisinde, çeşitli spor ve eğlence hizmetlerinin de yapıldığı en fazla 3 katlı yapılardan oluşan ve en az 80 odalı konaklama tesisleridir (Yıldız, 2011). Antalya’da Kültür ve Turizm Bakanlığının 2020 verilerine göre 1. Sınıf 42 tatil köyü tesisi, 16 913 oda sayısı ve 37 490 yatak sayısı bulunmaktadır.

En az 5 odalı konaklama işletmeleri olan pansiyonlar, yönetimi basit, yemek ihtiyacının işletme tarafından sağlanabildiği ya da müşterilerin kendi yemeklerini kendilerinin hazırlayabilme olanağının bulunduğu konaklama mekânlarıdır. Türkiye’de öğrenci yurdu anlamına da gelen pansiyon kelimesi, günümüzde turistik konaklama mekânı anlamında da kullanılmaktadır. Özel mülk olan evlerin bir kısmının veya tamamının turistik amaçla işletilmesi de pansiyonculuk olarak isimlendirilmektedir. Bu durum bölge halkı için önemli bir gelir kaynağı oluşturmaktadır. Pansiyon bu amaçla işletilen konutlara denirken, işletmecilerine pansiyoncu, konaklayan misafirlere de pansiyoner denilmektedir (Koçhan, 2015). Kültür ve Turizm Bakanlığının 2020 verilerine göre Antalya’da 10 pansiyon tesisinin toplam 163 odası ve 337 yatak kapasitesi bulunmaktadır.

Kamp yapma eylemine Kamping (İngilizce: Camping) demektir. Kamp yeri anlamında da kullanılan kampingler farklı mekânlarda çeşitli amaçlarla kurulmaktadır. Kampingler, genellikle göl, deniz, dağ ve nehir gibi doğal güzelliği olan yerlerde ve karayolları güzergâhları ile yakın çevresinde kurulmaktadır. Genel kullanımı, yeme-içme, dinlenme, eğlence, spor ihtiyaçlarını karşılama ve en önemlisi müşterilerin kendi imkanlarıyla geceleme yönünde olan en az 10 ünitelik tesislerdir. Genellikle seyyar olan kamp alanındaki barınma mekanları (çadır, bungalov, şale) bazı kamp alanlarında sabit olarak da kullanılmaktadır. Kamping alanlarında gerekli ağaçlandırma, yeşillendirme ve aydınlatma ile çevre düzenlemeleri sağlanmaktadır. Kamp alanlarında karavanlar için bakım, onarım ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli alan düzenlemeleri yapılmaktadır. Kamp alanlarında ilk yardım hizmetleri, tuvalet, su, duş ve elektrik imkanlar sağlanır (Ceylan & Yakut, 2021). Kültür ve Turizm Bakanlığının 2020 verilerine göre Antalya’da yer alan 1 kamping tesisinin, 30 odası ve 90 yatak kapasitesi bulunmaktadır.

Çizelge 3.3. Antalya konaklama türlerine göre tesis, oda ve yatak sayısı (Ceylan & Yakut, 2021).

Antalya			
	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
5 Yıldızlı Otel	342	138 317	299 187
1.Sınıf Tatil Köyü	42	16 913	37 490
2.Sınıf Tatil Köyü	1	416	964
Pansiyon	10	163	337
Kamping	1	30	90
Turizm Kompleksi	3	2 203	4 678
Golf Tesis	3	531	1 348

2020 yılı verilerine göre konaklama tesisi türlerine göre Antalya'daki bu tesislere gelen yerli ve yabancı turist sayıları ise aşağıdaki tabloda verilmiştir. Bu tabloya göre yerli turistler pansiyon kullanımını da tercih ederken yabancı turistler genellikle otelleri tercih etmiştir.

Çizelge 3.4. Antalya konaklama türlerine göre tesise geliş (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021).

Antalya			
Tür	Tesise Geliş Sayısı		
	Yabancı	Yerli	Toplam
5 Yıldızlı Otel	3 937 173	1 545 455	5 482 628
1.Sınıf Tatil Köyü	377 803	144 628	522 431
2.Sınıf Tatil Köyü	9 515	936	10 451
Pansiyon	1 346	2 852	4 198
Kamping	900	745	1645
Turizm Kompleksi	128 553	50 927	179 480
Golf Tesis	19 035	11 239	30 274

Antalya'daki otel sayısının çokluğu Çizelge 3.2.'de görülmektedir. Akdeniz Bölgesi'nde, geri dönüşü olmayan birtakım hasarlara neden olan doğal dengenin hassas ve bozulmaya eğilimli olduğu alanlara turizm yapıları inşa edilmektedir. Fakat doğal hayat, Akdeniz Bölgesi turizmi için oldukça önemlidir. Birbiri ile ilişkili üç kavram olan doğa, kültür ve turizm, Akdeniz Bölgesi'ndeki turizm yapılarının sürdürülebilirliği bakımından

önemlidir (Öktem, 2013). Aynı şekilde doğa, turizm ve kültürün sürdürülebilirliği için de konaklama mekanları tasarım ve yapımı önemli olmaktadır.

Kültür düzeyleri yükselen günümüz tüketicilerinin, zaman içerisinde sosyo-demografik açıdan yaşanan değişimlerle turizm taleplerinde ve pazarlarında önemli birtakım değişikliklere sebep olmuştur. İnsanların karmaşadan ve stresten uzak, huzurlu bir yaşam şeklini araması, çevre bilincinin giderek artması doğal ve kültürel çevresi bozulmamış kırsal alanlara tercihlerini arttırmıştır. Yaşanan bu gelişmelerle, turizm literatüründe çiftlik tatilleri, agro-turizm, çiftlik turizmi, tarım turizmi, yeşil otelcilik, ekolojik yaşam çiftlikleri, ekolojik otel gibi birçok şekilde isimlendirilen tatil çiftliklerine yönelik talebi olumlu etkilemiştir. Bu durum bölgede yapılacak girişimcilik faaliyetlerini de ilgi çekici kılmaktadır (Kasalak, Akıncı, Yurcu, & Sarı, 2018).

Bu amaçla Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği ve dernek aracılığıyla yapılan Ta-Tu-Ta Projesi ile doğa dostu üretim ve tüketim yapan ekolojik çiftlik modelleri desteklenmekte ve çiftlik yaşantısını merak eden kişilere gönüllü olma imkanı sağlanmaktadır. Antalya’da Kaş, Kalkan, Kemer, Konyaaltı ve Kumluca’da olmak üzere misafir kabul eden 6 adet kayıtlı ekolojik tarım çiftliği vardır. Antalya Büyükşehir Belediyesi, Konyaaltı İlçesi Çakırlar mevkiini Kırsal Turizm ve Tarımsal Yerleşim Alanı olarak belirlemiş ve bu yönde çalışmalara başlamıştır (Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, 2012).

3.2. Alan Çalışması İçin Seçilen Bölge ve Mevcut Durum Analizi

Sahip olduğu doğal ve kültürel turistik potansiyellerine rağmen Antalya denilince akla ilk olarak kıyı turizmi gelmektedir (Şekil 3.2.). Yoğunluklu olarak yaz sezonunda görülen turistik faaliyetlerin sezonun dışına yeterince taşınamaması Antalya turizminin geleceği açısından ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Kıyılardaki plajlar, falezler, kumullar ve dereleler üzerindeki yoğun tahribat, yakın bir gelecekte kıyı turizminin de gerilemesine neden olabilecektir. Bu sebeple turizmin tüm yıla yayılmasını sağlayacak yayla, dağcılık, kış, mağara, kırsal ve ekolojik turizm gibi alternatif turizm türlerinin tanıtılması,

konaklama mekanlarının planlanması ve bu türlere gerekli yatırımların yapılması son derece yararlı olacaktır.

Şekil 3.3. Turizm konaklama tesisleri yoğunluk haritası (Anonim, 2017b).

Yayla ve kırsal turizm eko turizm ile bağlantılı turizm türlerindendir. Özellikle Türkiye Turizm Stratejisi turizm çeşitlendirilmesi 2023 hedeflerinde (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007) eko turizm ile ilgili “yaylaların yoğunlaştığı alanlarda spot merkezler veya aks olarak öncelikli turizm gelişme/eylem bölgeleri belirlenecektir” ibaresi yer almaktadır.

Ülkede yayla turizmi açısından geniş olanaklara sahip Toros dağları, Alp dağları sisteminin güney kanadına ait olup, büyük bir alana yayılmaktadır. Bu dağ kuşağının Antalya körfezinin kuzeyindeki kısmına Batı Torosları denmektedir. Batı Toroslar'daki doğal güzellikler turistlere nisan ayından itibaren, ekim ayına kadar kendisine çeker. Günümüzde fonksiyonel değişime uğrayan geleneksel yaylacılık faaliyetleri, insanların tatillerini geçirdiği turizm niteliğini kazanmış ve artık sektör dahilinde değerlendirilmeye başlanmıştır. Antalya, bu sayede tatil anlayışları birbirine taban tabana zıt olan iki ayrı turist grubunu aynı bölgede ağırlama olanağına sahiptir. Bu imkân bölgenin turizm sektöründe kendine önemli ayrıcalıklar edinmesini sağlamıştır (Sarı, 2007).

Korkuteli, Elmalı, Manavgat, Gazipaşa, İbradı, Akseki, Gündoğmuş ve Kaş gibi ilçelerde de önemli bir kırsal turizm potansiyeli vardır. Çünkü bölgelerde doğal ve tarihi zenginliklerine ek olarak yayla kültürü, yüksek tarımsal üretim bulunmaktadır. Aynı zamanda bölgeye yönelik ikinci konut edinme talepleri de artmıştır (Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, 2012).

Şekil 3.4. Antalya ilçeler haritası (Anonim, 2021o).

Denize kıyısı olan ilçeler yoğunluklu olarak turizm için tercih edilen bölgelerdir. Fakat planlama hedefi olarak turizmi iç kesimlere denize kıyısı olmayan yayla, kırsal, eko turizm ve alternatif turizm potansiyeli olan Elmalı, Korkuteli, İbradı, Akseki ve Gündoğmuş gibi ilçelere çekmek belirlenmiştir. Akseki’den ayrılarak ilçe olan İbradı, antik kentler, yaylalar, milli parklar, endemik bitkiler, yöreye özgü hayvanlar ve mimari yapılaşma, festivaller ve yöresel yemekleri ile birçok zenginliği bünyesinde barındırmaktadır. Bu özellikleri sayesinde de önemli bir alternatif turizm destinasyonu olmaktadır. Son zamanlarda da bölgeye yönelik gelişen turizm faaliyetleriyle de adını duyurmaya başlamıştır. Stratejiler’ de tam olarak adı geçmese de İbradı ve çevresinin barındırdığı potansiyel nedeniyle turizm açısından bir planlamaya ihtiyacı olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple bölgenin var olan kapasitesini ortaya çıkarmak ve yapılacak çalışmalara altlık olabileceği düşünülerek tez kapsamında alan çalışması İbradı İlçesi ile sınırlandırılmıştır.

3.2.1. Fiziksel tespit çalışması

Çalışma alanının analizleri için haritalar ve literatür araştırmaları materyal olarak kullanılmıştır. Ayrıca yerinde mevcut durum tespitleri ve gözlemler yapılmıştır. 20.05.1990 yılında ilçe olması kararlaştırılan ve rakımı yaklaşık olarak 1100 metreyi bulan İbradı İlçesi, Antalya'ya 166 km doğu, Akseki'ye 18 km batı yönünde uzaklıkta bulunmaktadır. İbradı'ya ulaşım sadece Antalya merkez otogarından dolmuşlar ile sağlanmaktadır. Antalya'ya yaklaşık 160 km uzaklıkta olan bu ilçeye ulaşım 2 buçuk saat sürmektedir.

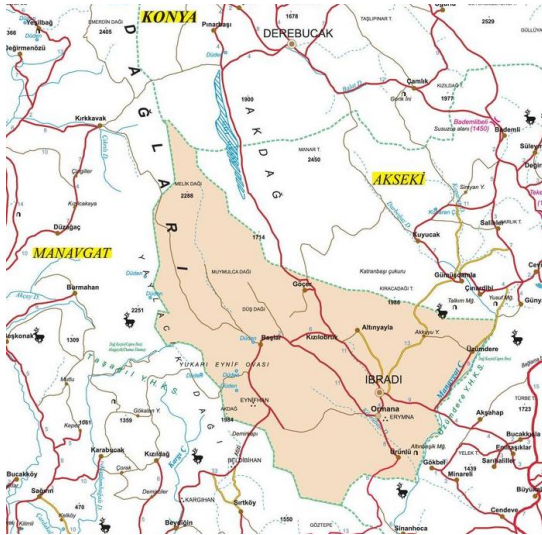
Şekil 3.5. Haritada İbradı'nın konumu (Google Earth görüntüsünden uyarlanmıştır).

Güneyinde Manavgat İlçesi, doğusunda Akseki İlçesi, kuzeyinde Beyşehir ve Seydişehir İlçeleri, batısında Manavgat ve Sütçüler İlçeleri'nin idari sınırlarını oluşturduğu İbradı, yaklaşık 1267 km²' lik yüzölçümüne sahiptir. İbradı İlçesi, merkez mahalleleri de dahil olmak üzere toplamda 9 mahalleden oluşmaktadır. Aşağı ve Yukarı Mahalleler merkez mahallelerdir. Başlar, Çukurviran, Aydınayla, Ormana, Ürünlü, Düzlen ve Üzümdere ise diğer mahallelerdir.

Şekil 3.6. İbradı mahalleleri sınırları.

İlçe, doğusunda Beratl, Trabeza, Kurkur, Çuval, Aktepe; batısında Melik, Toka, Geçkar ve Çeçkar, Uluçukur, Kesik; kuzeyinde Zimbit, Obet, Gaydan, Uluçukur, Akpınar, Lök, Pınarcık, Enerli; güneyinde Katara, Karadağ, Akıncı, Kurtgediği dağları ile çevrilmiştir. Gembos ve Gemboğazı ovası İbradı'nın kuzeyinde Dereköy ile Göynem ve İbradı arasındadır. Rakamı 1300 metredir. Bir diğer ova olan Eynif Ovası Toka, Karadağ ve Cimriği Dağları arasındadır. Ekime ve meraya elverişli bir sahadır. Bu üç ovidan ilçede başka küçük çapta ovalar bulunmaktadır (T.C. Antalya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012).

Şekil 3.7. İbradı İlçesi siyasi haritası (T.C. Antalya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012).

Şekil 3.8. Eynif Ovası ve Yılkı Atları.

Toros sıradağları arasında olan İbradı, ılıman Akdeniz iklim kuşağındadır fakat karışık bir iklime sahiptir. Buna kuzey rüzgârları ile gelen İç Anadolu iklimi sebep olmaktadır. Bölge tam bir yayla iklimine sahiptir (Yılmaz Kaplan, 2019). Bu da yayla turizminin gelişmesi için bir avantaj sağlamaktadır. Kuzeyinde Zimbit, Obet, Gaydan, Uluçukur, Akpınar, Lök, Pınarcık, Enerli, doğusunda Beratl, Trabeza, Kurkur, Çuvallı, Aktepe, batısında Melik, Geçkar ve Uluçukur, Kesik, güneyinde Katara, Karadağ, Akıncı, Kurtgediği Dağları ile çevrelenmiştir (T.C. Antalya Valiliği, 2021). 1.200- 1500 metre yüksekte, ardıç ve sedir ağaçlarından oluşan ormanların var olduğu Elmağacı, Karamıklı, Sülek, Sütlegen, Maşad, Kocaoluk, Söğütbeli ve Gebesin Yaylaları yer almaktadır (Dağdelen , 2021). Sahip olduğu bu iklimi, jeolojik ve jeomorfolojik yapısı, yükselti farklılıkları ve toprak yapısı sayesinde birçok doğal canlı çeşidi ve zengin bitki örtüsüne sahiptir. Üzerinde çalışmaların yapıldığı birçok farklı çeşitte soğanlı endemik bitki türünü de barındırmaktadır. Mart ve nisan ayları ile eylül ve ekim aylarında yetişen kardelen çiçeği, acı çiğdem, safran çiğdemi, Likya lalesi, topalak (sıklamen), ağlayan gelin bölgede bulunan zengin Geofit çeşitlerindendir (Yılmaz Kaplan, 2019).

Bölgenin kırıklı ve kalkerli yapısı, topoğrafyanın kısa mesafelerde ani değişim göstermesi, Akdeniz iklimi ve karasal ikliminin geçiş alanı olan havzada yer alması durumu birçok düden, mağara, dolin gibi karstik unsurlara yol açmıştır. Nitekim, bu havza ormanları WWF tarafından korunan öncelikli sıcak noktalar listesinde (Küresel 200 Eko-Bölge) yer almaktadır (Manav, 2018). Ayrıca havzada av geliştirme ve yerleştirme sahaları, dağ keçileri için doğal yaşam alanları ve avlanma sahaları, milli parklar mevcuttur. İbradı'ya 7 km mesafede bulunan Ürünlü Mahallesi, Türkiye'nin en büyük

yeraltı gölü olan ve aynı zamanda Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından 11.02.1994 tarihinde Türkiye'nin ilk ve tek “Mağara Milli Parkı” olarak kabul edilen ve korunan Altınbeşik Mağarası Milli Parkı bölgenin sahip olduğu doğal zenginliklerin en başında gelmektedir. Ayrıca Akseki ve İbradı ilçeleri arasındaki bölgede yer alan “Üzümdere Yaban Hayatı Geliştirme Sahası” da önemlidir. Dağdelen (2021)'in de belirttiği gibi bu doğal güzellikler havzada yayla, av, kayak, botanik, bisiklet, kamp karavan turizmi ile yaban hayatı gözlemciliği, sportif olta balıkçılığı, foto safari, kuş gözlemciliği, doğa yürüyüşü, mağaracılık ve kaya tırmanışı gibi birçok alternatif turizme zemin oluşturmuştur.

Şekil 3.9. Altınbeşik Mağarası Milli Parkı.

Doğal çevrenin dağlık olması, kış şartlarının sert ve soğuk olması gibi etkenler kırsal yerleşim olan İbradı'da yerleşim dokusunun oluşumunda büyük rol oynamıştır. Yılmaz Kaplan (2019)'ın da belirttiği gibi Torosların güney yamaçlarında oluşan kışlık yerleşim dokusu soğuk rüzgarlardan ve sert kış şartlarından korunmak ayrıca güneşten maksimum düzeyde yararlanmak amacıyla daha içe dönük ve sıkışık olduğu gözlemlenmiştir. Aşağı bölgelere inildikçe ise nem etkisinin arttığı, su kaynaklarının bulunduğu verimli arazilerin olduğu alanlarda yazlık yerleşimler gibi dağınık ve gelişmeye açık bir biçimde dağılım gösterdiği görülmüştür. Özgün mimari doku günümüzde halen görülse de bazı yapılar yıkık durumdadır. Bazıları da restore edilerek korunmaya çalışılmaktadır. Restore edilen bazı yapıların da konaklama mekanı olarak kullanımları gözlenmiştir. Yapılmış olan fiziksel tespit çalışmalarında elde edilen bulgular bölüm 4 de detaylı olarak aktarılmıştır.

3.2.2. Sosyo-kültürel tespit çalışması

Çalışma alanının analizleri için literatür araştırmaları ve internet kaynakları materyal olarak kullanılmıştır. Ayrıca yerinde mevcut durum tespitleri, gözlemler ve görüşmeler yapılmıştır. Klikya, Pamfilya ve Psidya gibi isimlendirilen antik bölgelerin oluşturduğu üçgende yer alan İbradı'da çok farklı medeniyetlerin ve kültürlerin izlerine rastlanmaktadır. Antalya'nın en eski yerleşim bölgelerinden birisi olan İbradı İlçesi'ne 3 km uzaklıkta bulunan Ormana Mahallesi ve 7 km uzaklıktaki Ürünü Mahallesi'nin arasında Helenistik dönem Erymnya Antik Kenti'nin kalıntıları bulunmaktadır (T.C. Antalya Valiliği, 2021). Çukurviran Mahallesinde bulunan Helenistik döneme ait kalıntılar ve anıt mezar, Ormana'da Erymna antik kenti kalıntıları, tapınak ve yazılı blok gibi antik kalıntılardan edinilen bilgiler doğrultusunda bölgede Etenna (İvgal), Gotenna (Gödene), Erymna (Ormana) olarak adlandırılan üç devlet olduğu belirtilmektedir. İlkçağdan günümüze kadar pek çok uygarlıklar kurulan İbradı'da, bölgenin her köşesinde tarihi ve kültürel zenginlik bulunmaktadır. Bölgede var olan kendine has kültürel zenginlik örf, adet, dil, kıyafet ve gelenekler gibi yaşamda farklılık oluştururken en belirgin kültürel zenginliklerinin başında geleneksel mimari örneği olan "Düğmeli Evler" gelmektedir (Dağdelen , 2021). Alan çalışmasının yapıldığı İbradı, İbradı-Akseki havzasının Sedir ağaçlarının en yüksek düzeyde yetiştiği bölge olmakla birlikte bu ağaç, bölgenin mimari yapısı olan Düğmeli Evlerin de ana yapı malzemesini olarak kullanılmıştır. Ayrıca İbradı ve çevresinde yıllara meydan okumuş yüzlerce yıl ayakta duran anıt ağaç niteliğinde ağaçları görmek mümkündür. Bu ağaçlar Toros sediri, Çınar, Boz ardıç gibi doğal yayılışlıdır. Buna en güzel örnek İbradı içerisinde bulunan ve yöre halkının isimlendirdiği Arapastı Kestanesi'dir (T.C. Antalya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012).

Şekil 3.10. İbradı düğmeli evler.

Şekil 3.11. İbradı Arapastı Kestanesi.

Ayrıca Antalya Alanya idaresinin Anadolu Selçuklularına geçmesi ekonomik yönden canlanma sağlamıştır. Kesikbeli Yolu bu dönemde Antalya ve Konya arasındaki en önemli ticaret yolu haline gelmiştir. Bahadın Oluğu, Tol Hanı, Kargı Hanı gibi yapılar da bölgenin Selçuklular döneminde önemli bir merkez olduğunu göstermektedir. (Dağdelen , 2021).

İbradı, Antalya ilinin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında Gündoğmuş İlçesi'nden sonra en gerideki ikinci ilçesidir (Şekil 3.3.). Yılmaz Kaplan (2019)'a göre İbradı ve çevresi kendi kendine yetebilen kapalı ekonomiyi geliştirmiştir. Bunun nedeni bölgenin yerleşim coğrafyasının sert kış şartları, sarp ve kayalık yapısı, ulaşım olanaklarının kısıtlı olması ve tarıma uygun alanın azlığı ve gibi nedenlerdir. Bu nedenle İbradı'da üretim doğal ve ilkindir ve en önemli geçim kaynakları tarım, ormancılık ve hayvancılıktır. İbradı'da başta bağcılık olmak üzere fındık, kestane, ceviz, armut, elma gibi birçok meyve yetiştirilir. İbradı'nın üzümü ve pekmezi ünlüdür. Üzüm çeşitlerinden Çavuş, Dimli Büzgülü, Beyaz Üzüm, Deve Gözü, Gelin Parmağı en ünlüleridir. Bu nedenle, İbradı'da ve Ormana'da her yıl eylül ayının ilk haftasında Üzüm Bayramı yapılır. En çok beslenen hayvanlar kıl keçisi ve sığırdır. Üzümdere Köyü ırmak kenarında da Alabalık üretim tesisleri bulunmaktadır.

Sıra	İlçe Adı	Genel
1	Muratpaşa (Antalya)	3,18
2	Kepez (Antalya)	1,92
3	Konyaaltı (Antalya)	1,88
4	Manavgat (Antalya)	1,56
5	Alanya (Antalya)	1,44
6	Aksu (Antalya)	1,15
7	Döşemealtı (Antalya)	0,78
8	Kemer (Antalya)	0,77
9	Serik (Antalya)	0,6
10	Kumluca (Antalya)	0,05

Sıra	İlçe Adı	Genel
11	Korkuteli (Antalya)	-0,11
12	Finike (Antalya)	-0,14
13	Gazipaşa (Antalya)	-0,16
14	Kaş (Antalya)	-0,23
15	Akseki (Antalya)	-0,28
16	Demre (Antalya)	-0,31
17	Elmalı (Antalya)	-0,32
18	İbradı (Antalya)	-0,73
19	Gündoğmuş (Antalya)	-0,94

Şekil 3.12. İlçelerin gelişmişlik endeksi (Anonim, 2017b).

Ayrıca bölgede marangozluk, demircilik, dokumacılık, yapı ustalığı gibi el sanatları da yapılmaktadır. Yolluk, kilim, aba, kebe gibi bölgeye has dokumalar ve taş işi olarak değirmen taşı, ağaç işi olarak kaşık yapılmaktadır. Fakat bu işlerle uğraşan kişi sayısı oldukça azalmıştır (Yılmaz Kaplan, 2019).

İbradı da ülkemizdeki kırsal yerleşmelerde olduğu gibi Cumhuriyet dönemi ile başlayan modernleşme ile gelen hızlı kentleşmeden nasibini almıştır (Yılmaz Kaplan, 2019). Alternatif geçim kaynaklarının azlığı, ulaşım zorlukları ve teknolojinin gelişmesi sonucu el sanatlarının önemini kaybetmesi bölgenin göç vermesine neden olmuştur. 2021 yılı

verilerine göre nüfusu 1464 erkek ve 1404 kadın olmak üzere toplamda 2868 kişidir. İbradı Antalya'nın en az nüfuslu ilçesidir. Bu nedenle bölgede özellikle genç nüfus kaybını önleyecek alternatif geçim kaynakları üretilmesi gerekmektedir.

Çizelge 3.5. Yıllara göre İbradı nüfusu (TÜİK, 2021).

Yıl	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Erkek Nüfusu	1464	1501	1555	1844	1326	1346	1384	1409	1447
Kadın Nüfusu	1404	1446	1477	1774	1320	1332	1377	1391	1418
Toplam	2868	2947	3032	3618	2646	2678	2761	2800	2865

Toros dağlarının içine saklanmış olan İbradı'da halk okumayı meslek edinmiştir. Osmanlı Devleti döneminde ulema sınıfının bir bölümünü yetiştirirken Türkiye Cumhuriyeti Devleti döneminde de durum değişmemiş ve birçok aydın İbradı'dan yetişmiştir. 300'ün üzerinde bilim insanı, 26 Milletvekili, Sayıştay, Yargıtay, Danıştay Başkan ve Üyeleri, doktorlar, öğretmenler, iş adamları, kadılar, Şeyhülismlar ve paşalar çıkaran bu küçük ilçenin günümüzde de okuryazarlık oranı %100'dür (T.C. Antalya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012) (T.C. İbradı Belediyesi, 2021).

Bölge insanı Yörük'tür. Genellikle Oğuzların Salur boyundan olan Teke Türkmenlerinin yaşadığı bir bölgedir. Afşar, İğdir ve Selçuklulardan dolayı Kınık boyları da hakimdir. Öz Türkçenin kullanımı çok yaygındır. Akseki-İbradı havzasında konuşulan Öz Türkçe hala kendini korumaktadır (T.C. İbradı Kaymakamlığı, 2022). Çevresinde bulunan diğer yerleşim yerleri ile karşılaştırıldığında zaman sosyokültürel açıdan oldukça farklılık gösteren İbradı'nın kendine özgü pek çok geleneği ve ananesi bulunmaktadır ve bu Orta Asya'ya ait âdetlerden bazıları değişse de bazıları yöre halkı tarafından hala korunmaya çalışılmaktadır. İbradı Dergisi'nden elde edilen bilgiler doğrultusunda bu geleneklerden bazıları aşağıda listelenmiştir.

Kız isteme; kızların genellikle çocuk sayılacak yaşta (14-17) babalarının ya da ağabeylerinin kendileri için seçtiği kişilerle ve rızaları alınmadan evlendirildikleri görülmektedir. Bu yaşın erkeklerde ise 18-30 yaş aralığında olduğu anlaşılmaktadır.

Evlilikler genellikle köyde yaşayanlar arasında yapılmaktadır. Dışarıdan bir yabancı ile evlenmenin halk tarafından hoş karşılanmadığı görülmektedir. Kız istemeye gidilirken şeker veya baklava bazen de altın götürülmektedir.

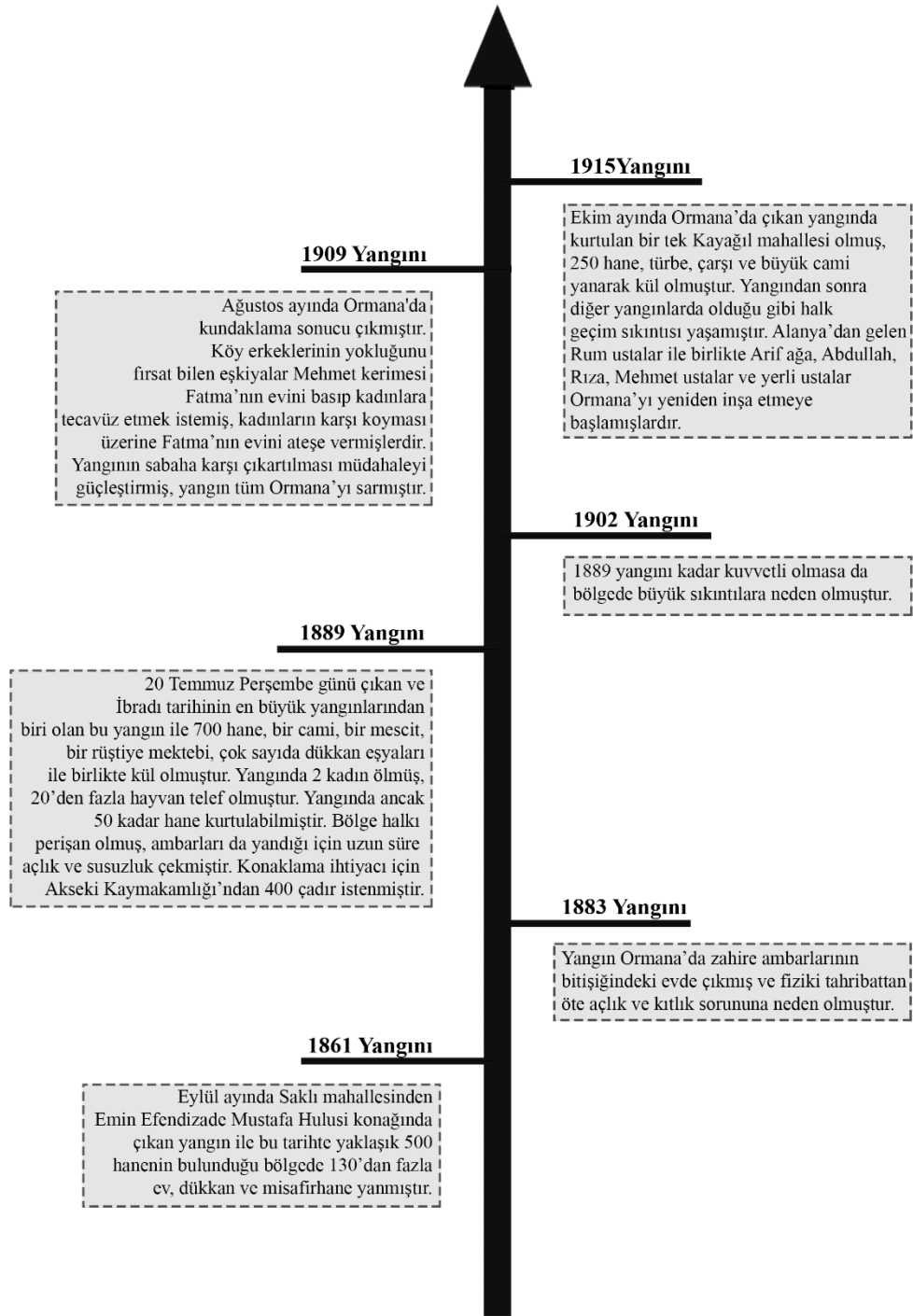
Çeyiz; sandıklar genellikle Ormana'dan alınmakta ve kızın ailesinin ekonomik durumuna göre içine, kayınvalideye, kayınpedere, varsa damadın kardeşlerine ve damada hediye giysiler iç çamaşırları ve geline ait iç çamaşırları, yatak, yorgan bazen de ev ve mutfak eşyaları koyulmaktadır. Yine ekonomik duruma göre bu sandıklar İstanbul'dan da getirilmektedir.

Kına; büyük evlerde ve çok kişiye yönelik yapılmaktadır. Masraflar oğlan tarafından karşılanmaktadır. Kına gecelerinde kırmızı renkli ve uçlarında metal para büyüklüğünde gümüş rengi pulların olduğu kıvrak adı verilen bir örtü gelinin başına örtülmektedir. Günümüzde kıvraklardan çok fazla örnek kalmamıştır. Kına gecelerinde gelinin başına toplanarak maniler söylenip gelin ağlatılmaya çalışılmaktadır ve kadınlar ayrı erkekler ayrı eğlence yapmaktadır.

Düğün; gelin babasının evinden çıkarılarak püsküller, mendiller ve yine bu bölgede çevre denilen nakışlı bezlerle süslü ata bindirilip ve bu atın bir tarafını oğlan evinden bir tarafını kız evinden gelen biri tutmaktadır. Varıldığında gelin attan indirilmeden bereket olsun diye üzerine para veya şeker atılmaktadır. Kapıya ise çiftlerin iyi geçinebilmesi için yağ ve bal sürülmektedir.

Doğum; bazı istisnalar dışında doğum işlemini yaşlı kadınlar yaptırmaktadır. Bebeğin kokmaması için üçüncü gününde tuzlanarak yıkanmaktadır. Bebeğin kırkında ise kırk bir taşın bulunduğu su ile hem anne hem de bebek yıkanmakta ve gelen konuklara tarçınlı karanfilli şerbet verilmektedir.

İbradı kıtlık, çekirge istilas, salgınlar ve kuraklık gibi birçok felakete maruz kalmıştır. Bölgenin karşılaştığı en büyük felaket ise yangınlar olmuştur. Yılmaz Kaplan (2019)'ın yaptığı çalışmadan elde edilenler doğrultusunda aşağıdaki şemada bölgenin geçirdiği yangınlar ve etkileri belirtilmiştir.

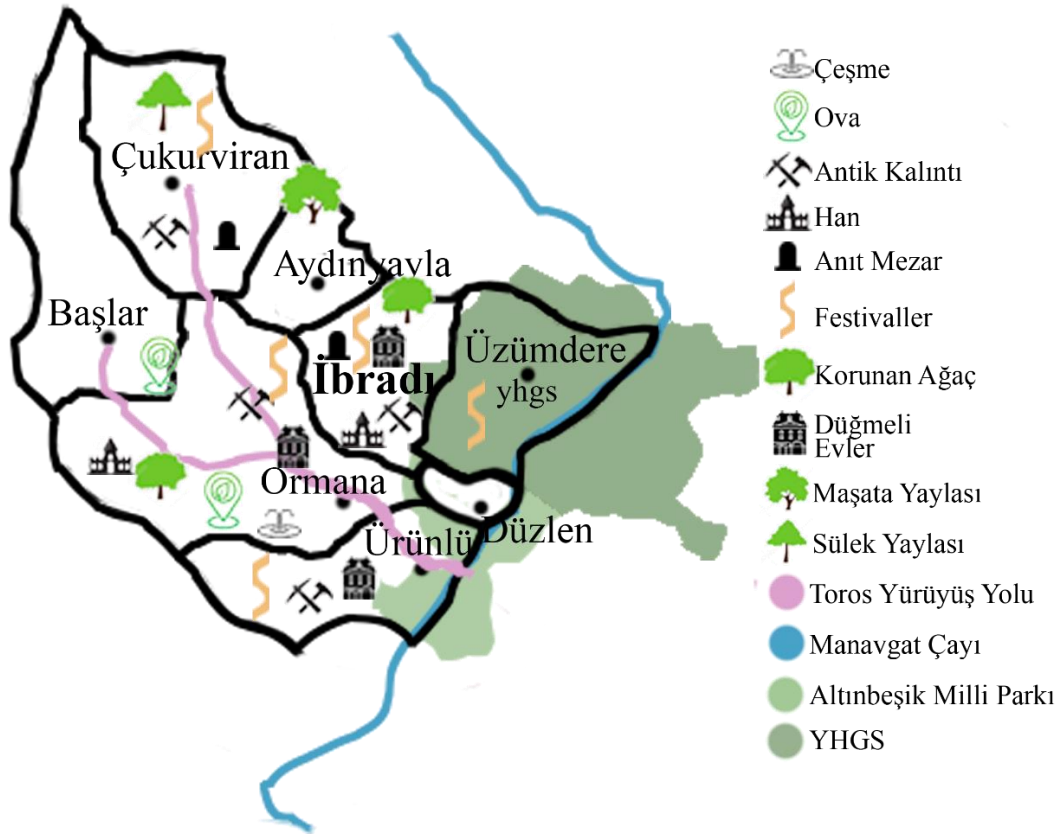

Şekil 3.13. İbradı yangınları Yılmaz Kaplan (2019)'dan uyarlanmıştır.

Yapılmış olan sosyo-kültürel tespit çalışmalarında elde edilen bulgular bölüm 4 de detaylı olarak aktarılmıştır.

3.2.3. İlgili aktörlerle yapılan görüşmeler

Çalışma alanına yönelik yapılan araştırmalar neticesinde bölgenin alternatif turizm açısından pek çok farklı potansiyele sahip olduğu görülmüştür (Şekil 3.4.). Bölgenin tarihi ve kültürel dokusunun çok eskilere dayanmasından dolayı sit alanı olarak ilan edilmiş ve koruma altına alınmıştır. Bu durum orada kalıcı yapılaşmaya imkân vermemektedir.

Şekil 3.13. İbradı ilçesi köylerinin turizm potansiyeli.

Bu araştırmalar bölgenin turist çekebilme potansiyelinin çokluğunu gösteren önemli verilerdir. Alan çalışması kapsamında İbradı İlçesi yerel yetkilileri ve bölgede bulunan turizmcilerle görüşmeler yapılmıştır. İlçenin turizm potansiyeli, tiny house bilinirliği ve uygulanmasına yönelik görüşleri alınmıştır. Turizm açısından gelişme gösteren bölgenin tarihi ve doğal güzelliklerinin sürdürülebilirliği açısından konaklama imkanlarının yeterliliği ve verimliliği, alternatif bir çözüm olarak tiny house potansiyeli üzerine hem

yerel yetkililerin hem de turizmcilerin farklı görüşlerinin alınması çalışmanın verimliliği açısından önemli olacağı düşünülmüştür. Bu sayede tezin yapılacak diğer çalışmalara da önemli bir altlık olabileceği düşünülmüştür.

Nitel araştırmanın veri toplama yöntemlerinden ve tezin amacına yönelik bilgilerin alınması amacıyla açık uçlu sorular sorularak yarı yapılandırılmış teknik olan görüşme formu yaklaşımı kullanılmıştır. Tez kapsamında yapılan araştırmalar doğrultusunda yerel yetkililere 26, turizmcilere 29 soru hazırlanmıştır. Yerel yetkilileri 1 İlçe Belediye Başkan Yardımcısı, 1 İlçe Belediyesi Meclis Üyesi ve 6 Köy Muhtarı oluşturmaktadır. Turizmcileri ise Ormana'da bulunan 3 otelin 2'sinin sahibi 1'nin de otel görevlisi, 1 pansiyon sahibi ve 2 Altınbeşik Mağarası işletme görevlileri olacak şekilde 6 kişiden oluşmaktadır (Çizelge 3.5.). Bölgeye yapılan araştırma gezisi sırasında görüşme yapılacak kişilerle buluşulmuş müsait oldukları süre zarfında soruları cevaplamaları istenmiştir. Veri kaybına yol açmamak ve zamanı daha iyi kullanabilmek için ses kaydı alınmış, doğru ve eksiksiz bilgiler alınmasına özen gösterilmiştir. Görüşmelerden elde edilen bilgiler bulgular kısmında verilmiştir.

Çizelge 3.6. Görüşme yapılan kişilerin bilgileri.

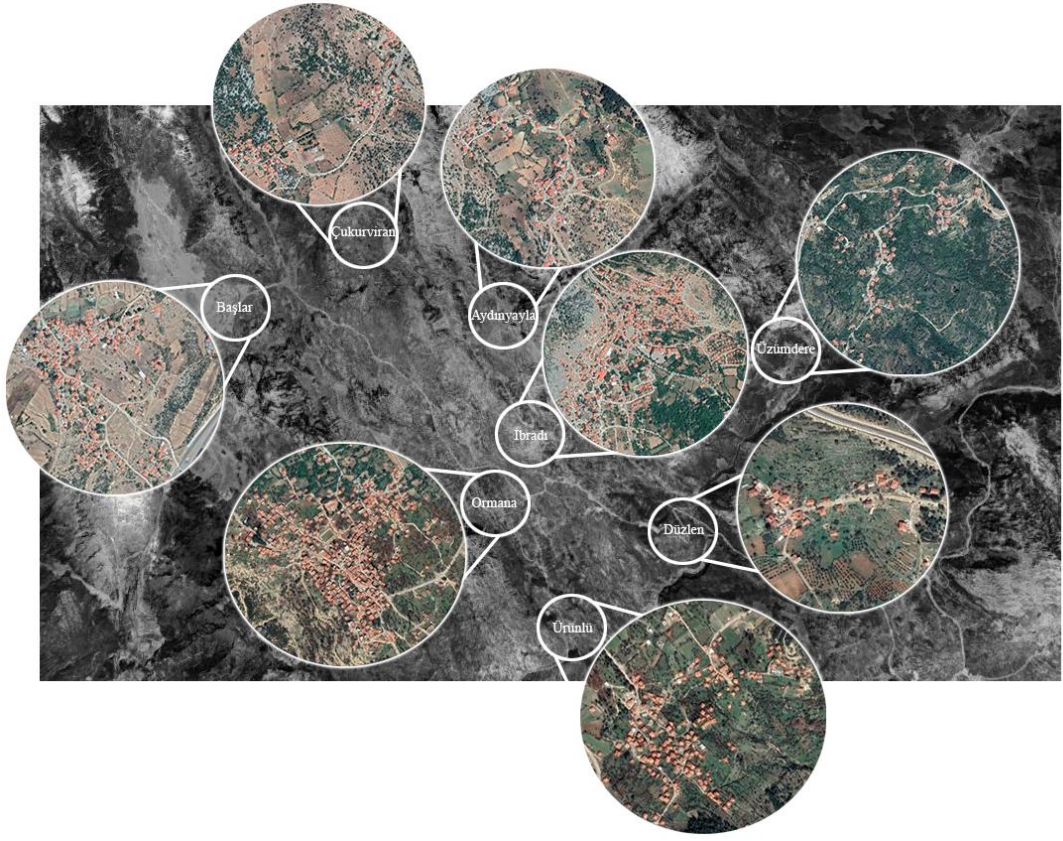
Yerel Yetkililer		Turizm İşletmecileri	
İlçe Belediye Başkan Yardımcısı	Kenan Çavuşoğlu	Ormana Active İşletmecisi	Tolga Özgüven
İlçe Belediye Meclis Üyesi	Ahmet Dülek	Yeniçeri Konağı Çalışanı	Nesime Keleş
Başlar Muhtarı	Bekir İbiş	Montenegro İşletmecisi	Hatice Sekmen
Ormana Muhtarı	Fikret Canbaş	Altınbeşik İşletme Görevlisi	Mustafa Kozanoğlu
Ürünlü Muhtarı	Nutsullah Murat Yamansoy	Altınbeşik İşletme Görevlisi	Yılmaz Özdoğan
Üzümdere Muhtarı	Fahrettin Çetin	Ev Pansiyoncusu	Hadiye Kuyucu
Aydinyayla Muhtarı	Nuri Cemal Yürür		
Yukarı Mahalle Muhtarı	Celal Keskin		

4. BULGULAR ve TARTIŞMA

İbradı ilçesinde yapılan araştırmalar ve görüşmeler doğrultusunda elde edilen bulgular bu bölüm altında değerlendirilmiştir. Öncelikle fiziksel tespitleri kapsayan ulaşım ve bölgenin konaklama verileri incelenmiş elde edilen bulgular değerlendirilmiştir. Sonrasında sosyo-kültürel ve ekonomik durum tespiti yapıp elde edilen bulgular tablolar aracılığıyla aktarılmıştır. Son olarak da yapılan görüşmeler ve araştırmalar doğrultusunda elde edilen bulgular ile tiny house potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik GZFT analizi yapılmıştır.

4.1. Fiziksel Tespitlere Yönelik Bulgular

Her mahallesinde tarihi ve doğal güzelliklerin mevcut olduğu İbradı İlçesi'nde yerleşimler birbirinden uzakta ve organik olarak gelişim göstermiştir. Tarım ve hayvancılığın yoğunluklu yapıldığı köylerde özellikle Ormana ve Ürünli başta olmak üzere turizm faaliyetleri de görülmeye başlamıştır. Bölgede bulunan kendine has kültürel zenginlik dil, kıyafet, örf, adet ve gelenekler gibi yaşamın her ayrıntısında farklılık oluştururken belirgin olan en önemli kültürel zenginliklerinin başında “Düğmeli Evler” olarak bilinen tarihi mimari yapılar gelmektedir (İbradı Kalkınma Planı Raporu, 2020: 4). Tarihi evleri ve kadı konakları ile tanınan İbradı İlçesi'nde Koçak Konağı, Duru Konağı, Yörük Ali Konağı öncelikli olarak bilinen konaklardır (Dünden Bugüne Antalya, 2012: 324). Bu yerleşim yerleri ve özellikleri aşağıda kısaca özetlenmiştir.

Şekil 4.1. İbradı mahalleleri (Google Earth'ten uyarlanmıştır).

Aydınayla diğer adıyla Maşat Köyü ilçe merkezine 6 km uzaklıktadır. 2021 yılı verilerine göre nüfusu 128'dir. İbradı yöresine özgü mimari yapımı olan düğmeli evlerden bulunmaktadır. 1997 yılı içinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından İbradı ve Maşat Kültür ve Turizm Koruma Bölgesi olarak ilan edilmiştir. Halk tarım ve hayvancılık ile geçimini sağlamaktadır fakat hayvancılık daha yaygındır (Dağdelen , 2021). Köy sınırlarında Maşata Yaylası bulunmaktadır ve yayla turizmi ile gündeme gelmeye başlamıştır.

Şekil 4.2. Aydınyayla Mahallesi (Google Earth'ten uyarlanmıştır).

Hasan Dağı eteklerinde yer alan çam, ardıç, sedir ağaçları ve köknar ile kaplı olan Maşata Yaylası 1.200-1.500 m kademelerindedir ve İbradi-Beyşehir yoluyla ulaşılmaktadır. Yayla, yaban keçisi, tilki, keklik, yaban domuzu, tavşan ve ardıç kuşu gibi hayvanları barındırdığı için yaban hayatı bakımından oldukça zengindir. Turistlerin çadır ile ya da yaylada bulunan taştan evlerde konakladığı Maşata Yaylası'nda elektrik, internet ve telefonun bulunmamasıdır. Maşata Yaylası'ndan Türkiye'nin en büyük mağaralarından biri olan Altınbeşik'e kadar 12 km boyunca ve Dündencik Mağarası'na kadar 15 km boyunca trekking turları yapılmaktadır (Sarı, 2007). Hem yayla potansiyeli hem de doğa yürüyüşleri yapılabilmesi ile bölge alternatif turizm için düşünülmesi gereken bir destinasyondur.

Maşata yaylasının bir kısmını içine alan ve İbradi'ya 11 km uzaklıkta bulunan Çukurviran Köyü'nün 2021 yılı verilerine göre nüfusu 136'dır. Çukurviran Köyü'nde de İbradi'ya ait geleneksel mimarinin en güzel örnekleri olan düğmeli evler çok sayıda görülmektedir (Dağdelen , 2021). Bölgede ayrıca bir köy misafirhanesi, bir cami, bir okul

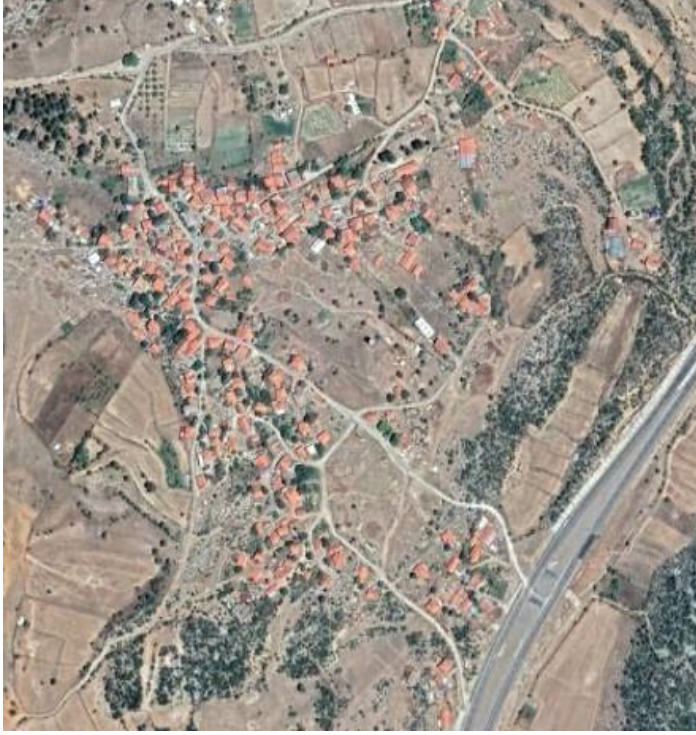
bulunmaktadır. Halk tarım ve hayvancılık ile geçimini sağlamaktadır. Helenistik döneme ait olduğu düşünülen birtakım kalıntılar ve bir anıt mezar girişi bulunmaktadır. Anıt mezarın yapı özelliklerinden yola çıkarak 1-2. yüzyıllara ait olduğu düşünülmektedir. Burada yer alan kral mezarı olarak bilinen anıt mezar 22.11.1993 tarihli taşınmaz kültür varlığı olarak tescillenmiştir (T.C. Antalya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012).

Şekil 4.3. Çukurviran Mahallesi (Google Earth'ten uyarlanmıştır).

Başlar Mahallesi, İbradı'ya 16 km uzaklıktadır. 2021 yılı verilerine göre nüfusu 317'dir. Köy merkezinde kahvehane, cami ve çeşme bulunmaktadır. Halkın geçim kaynağı hayvancılık ve tarımdır. Manavgat'tan Konya'ya kadar süt ürünleri ve canlı hayvan ticareti yapan bir yerdir (Kurt, 2001). Roma ve Bizans İmparatorlukları zamanında İpek Yolu olarak kullanılmış olan Kesikbeli Yolu üzerinde bulunmakta ve Eynif Ovası üzerine kurulmuştur. Bu ova üzerinde bulunan Tol Han, Selçuklular döneminde Alaeddin Keykubat tarafından inşa ettirilmiştir. Gerçek adı tam olarak bilinmemektedir. Ancak yöre dilinde tol kelimesi taş anlamında kullanıldığı için Taş Han anlamına geldiği düşünülmektedir. Yapı harap durumdadır ve bir kitabesi bulunmamaktadır. Tol Han'ın

Başlar Mahallesi'nde bulunması, köyün o zamanlarda önemli bir ticaret noktası olduğunu göstermektedir (Dağdelen , 2021).

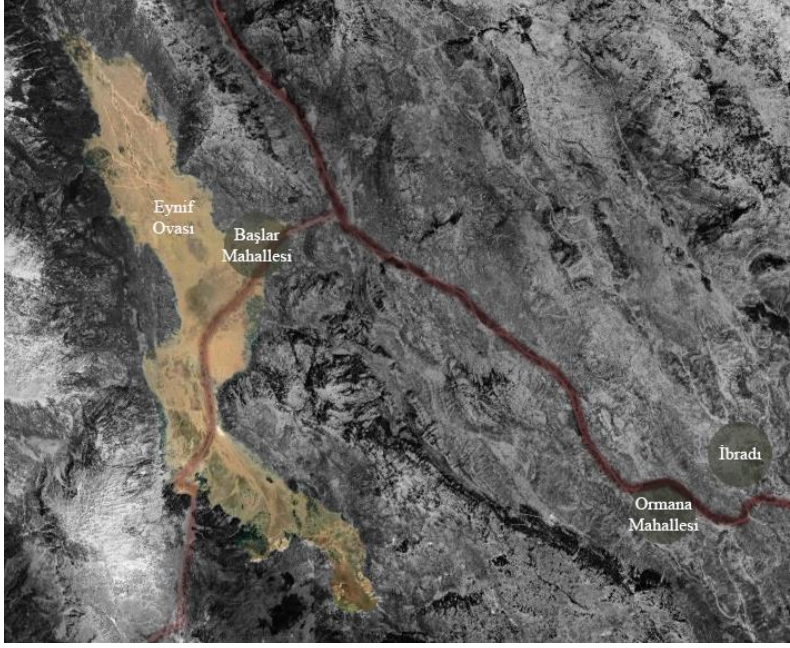
Şekil 4.4. Başlar Mahallesi (Google Earth'ten uyarlanmıştır).

Şekil 4.5. Başlar Mahallesi ve bir düğmeli ev.

Başlar Köyü'nün 600 m uzağında Gürlevik Mağarası bulunmaktadır. Yılkı Atları ile meşhur olan Eynif Ovası'nın bir bölümü Başlar Köyü'nde bulunurken diğer bir bölümü

de Ormana Köyü'ne aittir (Kurt, 2001). Eynif Ovası civarından geçen ve Başlar Köyü'nden başlayan Toros yürüyüş yolu bulunmaktadır. Bu yol Ormana, Ürünlü ve devamında Akseki'ye kadar devam etmektedir (Manav, 2018). Bölge için önem taşıyan Eynif Ovası, kışın yağın yağmur ve kar sularıyla dolarak göle çevrilmesi nedeniyle verimli tarım yapılamamaktadır. Yazın sular çekildiğinde mevsimlik tarım yapılabilmektedir. Bu nedenle ova daha çok hayvancılık için kullanılmaktadır.

Şekil 4.6. Eynif Ovası ve Başlar Mahallesi konumu (Google Earth'ten uyarlanmıştır).

İlçenin en eski yerleşim yerlerinden olan Ormana Köyü İbradı'ya 3 km, Antalya'ya ise 165 km uzaklıkta yer almaktadır. Eynif Ovası, Gembos Ovası, Söğüt Dağı, Karadağ ve Elmacık Dağları ile çevrelenmiştir. Bölgede Çarşı (yukarı-büyük), Kayağıl, Aşağı Cami olmak üzere 3 cami ve Musa, Türbe mescidi gibi ibadet alanları bulunmaktadır. Ayrıca lokanta, kahvehane, bakkal, cami, misafirhane, fırın, kasap, marangoz atölyeleri, elektrik tesisatçıları, değirmen bulunmaktadır. Tarım, turizm ve hayvancılık geçim kaynaklarını oluşturmaktadır (Yılmaz Kaplan, 2019). 2021 yılı verilerine göre nüfusu 600'dür. Manavgat Irmağı'na yakın konumda bulunan ve ilk zamanlarda Erymna olarak bilinen Ormana Mahallesi bazı kaynaklarda Orumma veya Orumnos şeklinde yazılı olsa da Erimnos, Orymna, Orimnis, Orymnorum gibi çeşitli şekillerde adlandırılmıştır. Roma ve Bizans dönemlerine ait olduğu düşünülen çeşitli seramik parçalar ve yapı kalıntıları

mahalle içinde farklı bölgelerde görülmektedir (Hadimli, 2008). Koruma Bölge Kurulunun 25.03.2005 tarih ve 321 sayılı kararı ile Kentsel Sit Alanı olan Ormana Köyü sürdürülebilirliğin sağlanması ve tarihi dokunun korunması için tescillenmiştir. Ayrıca bölgede bulunan sedir ormanları da koruma altına alınmıştır (Manav, 2018).

Şekil 4.7. Ormana Mahallesi (Google Earth'ten uyarlanmıştır).

Şekil 4.8. Ormana Mahallesi ve düğmeli evler.

Ormana Köyü geleneksel Türk mimarisi örneklerinden olan yığma taş ve hatıldan oluşan ve hiç harç kullanılmadan yapılan düğmeli evleri ile ünlüdür (Şekil 3.7.). Restore edilen bu evler günümüzde turizm amaçlı kullanılmaktadır. Şahnişin olarak bilinen üç tarafı cumba şeklinde çıkıntılı yapı tekniğinin en güzel örnekleri burada görülmektedir. Düğmeli evlerde temel mimari malzeme olarak ahşap kullanılmıştır. Ahşap oyma tekniğiyle yapılan mimari elemanları, minimum değişimle günümüze kadar ulaşmıştır (T.C. Antalya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012). Kabak çiçeği dolması, hibeş, laba, patlıcan reçeli ve holuşka ile ünlüdür. 50 yıldır üzüm festivali yapılmaktadır.

Şekil 4.9. Ormana konaklama mekânları.

İbradı'da konaklama mekânları özellikle Ormana Mahallesi civarında görülmektedir. Ormana Active işletmesinin bölgede ana merkez olan Berberoğlu Evi'ne ek olarak Doğan Konağı, Aktepe Konağı, Tezcan Bağ Evi olacak şekilde 4 farklı butik oteli bulunmaktadır. Yeniçeri Ahmet Ağa Konağı ise yine düğmeli ev restorasyonu sonrası otel

olarak kullanılmaya başlanmıştır. Otel ayrıca müze olarak da kullanılmaktadır. Montenegro ise bir düğmeli ev yapısı olmayan restoranı ve açık alanları olan bir işletmedir.

Şekil 4.10. Ormana Active **A)** Berberoğlu Evi **B)** Doğan Konağı.

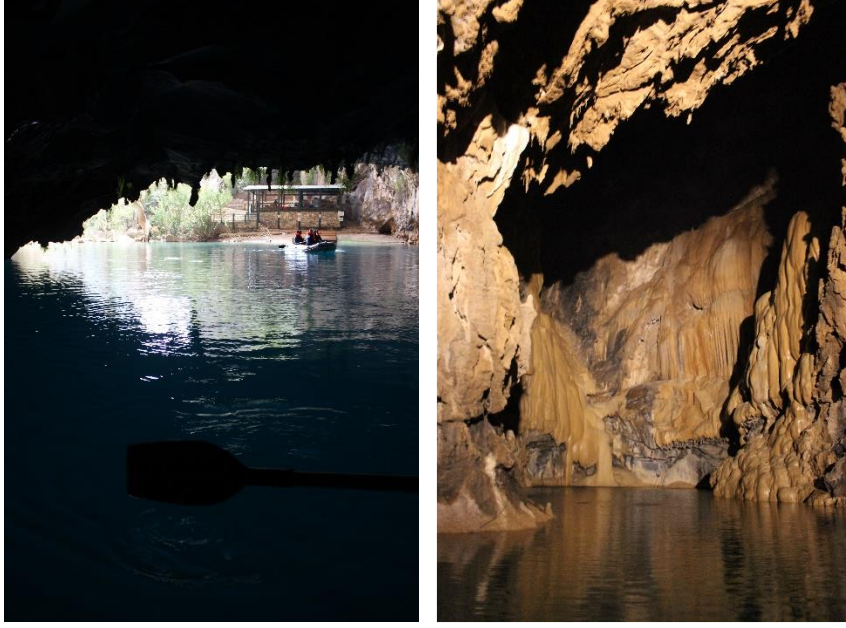
Şekil 4.11. Ormana konaklama mekânları **A)** Yeniçeri Ahmet Ağa Konağı **B)** Montenegro (Anonim, 2020).

Eski adı Unulla olan Ürünü Köyü Antalya'ya 180 km, İbradı'ya 7 km mesafededir. 2021 yılı verilerine göre nüfusu 283'dür. Roma İmparatorluğu dönemine ait olan kalıntıların bulunduğu antik Psidya bölgesindeki bu köyün, 13.yüzyılda Selçuklular'ın himayesine geçtiği düşünülmektedir. Köyde 1 adet anıt ağaç, 1 adet çeşme ve 29 adet düğmeli ev tescillenerek koruma altına alınmıştır (Dağdelen , 2021). Köy meydanını market, kahvehane, cami oluşturmaktadır. Siyah incir, badem, ceviz, üzüm yetiştirilmektedir.

Şekil 4.12. Ürünü Mahallesi (Google Earth'ten uyarlanmıştır).

Köyün önemli alternatif turizm mekânı olan Altınbeşik Mağarası, köyün doğusunda Manavgat Çayı kenarında bulunmaktadır. Mağara çevresi ormanlarla kaplıdır. Ormanların çoğunu Kızılcı ve Ardıç ormanları oluşturmaktadır. Bu mağara etrafını çevreleyen doğal güzelliklerden dolayı 11.02.1994 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile ilk Mağara Milli Parkı ilan edilmiştir. Milli Park' a gelen ziyaretçileri etkileyen köydeki yöresel mimari, çevredeki doğa yürüyüşleri, Manavgat Vadisi'nin doğal güzellikleri ve bitki, hayvan çeşitliliği bakımından zengin olması bölgenin alternatif turizm için önemli potansiyelleridir (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, 2013).

Şekil 4.13. Altınbeşik Mağarası.

Ürünlü, Antalya Kültürü Varlıklarını Koruma Kurulu’nca “Kentsel Sit Alanı” ilan edilmiştir. Köyde konaklamaya yönelik çalışmaların başladığı belirtilmiştir. Düğmeli evler restore edilerek turizme kazandırmak hedeflenmiştir. Bölgeye gelenler genellikle turlarını tamamladıktan sonra konaklamak isteyenler Ormana’daki mekânları tercih etmek durumunda kaldıkları yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.

Alternatif turizm ve eko turizm için elverişli bir bölge olan ve Üzümdere Yaban Hayatı Geliştirme Sahası (YHGS) sınırları içindeki Üzümdere Köyü İbradı’ya 18 km uzaklıkta bulunmaktadır. Bununla birlikte bir kısmı da Altınbeşik Milli Parkı sınırları içindedir. 2021 yılı verilerine göre köyün nüfusu 95’tir. Halk geçimini hayvancılık, tarım ve bağcılık ile sağlamaktadır. Eski adıyla Melas Irmağı olan 93 kilometrelik Manavgat Nehri, antik çağlardan beri Toroslarda Üzümlü Köyü sınırlarından akıp Antalya üzerinden Akdeniz’e dökülür ve bölgenin en bilinen doğal zenginliklerindendir (Dağdelen , 2021). Çayın devam ettiği Akseki’de bulunan Gümüşdamla ve Ürünlü köyleri arasında kalan kanyonlar rafting sporuna olanak sağlamaktadır (Sarı, 2007).

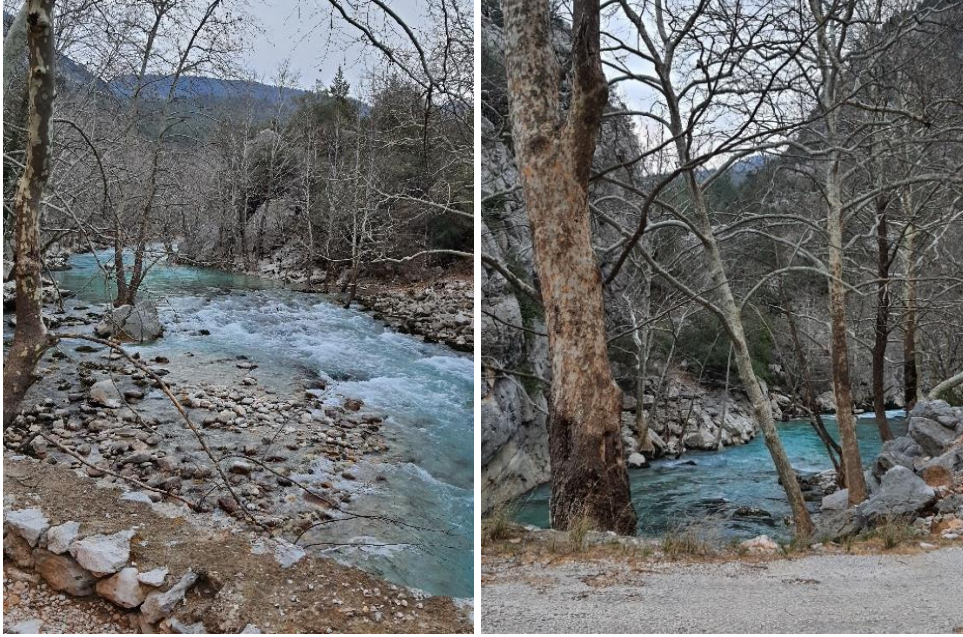

Şekil 4.14. Üzümdere Mahallesi (Google Earth'ten uyarlanmıştır).

İçme suyu şebekesi, sağlık ocağı, kanalizasyon, internet altyapısı, okul ve turizm tesisi köyde bulunmamaktadır. Antalya'nın bazı köylerinde yapılan Alternatif Kırsal Turizm Potansiyeli ve Gelişim Stratejisi Projesi, kırsal bölge halkının turizm kapsamındaki bilincinin arttırılması, bölge halkının yaşam kalitesinin arttırılması, Antalya'nın kırsal turizm potansiyelinin ortaya çıkarılması, alternatif kırsal turizmin tanınırlığının sağlanması ve nihayetinde kırsal alanların turizm gelirleri pastasından pay almasının sağlanması amaçlarıyla hayata geçirilmiştir. Bu köylerde yaşayan insanlarla yapılan görüşmeler sonucunda 10 üzerinden puanlama ile 4 kategoride değerlendirme yapılmıştır. Üzümdere köyünde de yapılan bu çalışma ile 8.9 muhtemel alternatif turizm faaliyetlerine yaklaşım olumlu olmuştur. 9.3 ile köyde kurulacak alternatif turizm iştiraklerine destek olumlu olmuştur. 4.5 ile alternatif turizmin hayatı pahalılaştıracığı inancı düşük çıkmıştır ve 7.8 ile de alternatif turizmin köyün ekolojik değerlerinin korunmasına katkı sağlayacağı inancı olumlu olmuştur (Antalya Ticaret ve Sanayi Odası, 2015).

Şekil 4.15. Üzümdere Köyü.

Şekil 4.16. Üzümdere Köyü'nden geçen Manavgat Çayı.

Düzlen Köyü İbradı'ya 6 km uzaklıkta, Manavgat Çayı'nın yukarısında yer almaktadır. 2021 verilerine göre 45 nüfusu bulunan köyde geçim kaynakları tarım ve hayvancılıktır. Bölgede tarım olarak zeytin ve sebze meyve yetiştiriciliği, bağcılık ve arpa buğday

yetiştiriciliği ön plana çıktığı bilinmektedir (Dağdelen , 2021). rnl ve Üzümdere köyleri arasında Altınbeşik Mağarası Milli Parkı ve Üzümdere YHGS ile evrenmiş Düzlen Köyü Akseki ilçesi ile sınır oluşturmaktadır.

şekil 4.17. Düzlen Mahallesi (Google Earth’ten uyarlanmıştır).

şekil 4.18. Düzlen Mahallesi.

İbradı merkez mahalleleri Aşağı ve Yukarı Mahalle olarak ikiye ayrılmaktadır. 2021 verilerine göre nüfusları toplamda 1264 civarındadır. Halkın geçim kaynağı hayvancılık ve tarımdır. İbradı kent merkezinde bulunan 45 adet sivil mimarlık rneği yapıları ve çevresindeki kalıntıları kapsayan alan; “Koruma Bölge Kurulunun 14.02.1981 tarih ve 2592 sayılı kararı” ile “Kentsel Sit” olarak ilan edilmiştir. Aşağı Mahalle’de eski ismi

İbradı Süruri Vezir Paşa olan şimdiki adıyla Çarşı Cami ve devamında 60 yapı taşınmaz kültür varlığı olarak tescillenmiştir (Yarar, 2019). Bölgenin geleneksel mimari örneklerinden olan düğmeli evler merkez mahallelerde de görülmektedir. Okul, sağlık ocağı, PTT, lokanta, kahvehane, bakkal, cami gibi günlük ihtiyaçlara cevap veren yapılar görülmüştür.

Şekil 4.19. İbradı Merkez Aşağı ve Yukarı Mahalleleri (Google haritadan uyarlanmıştır).

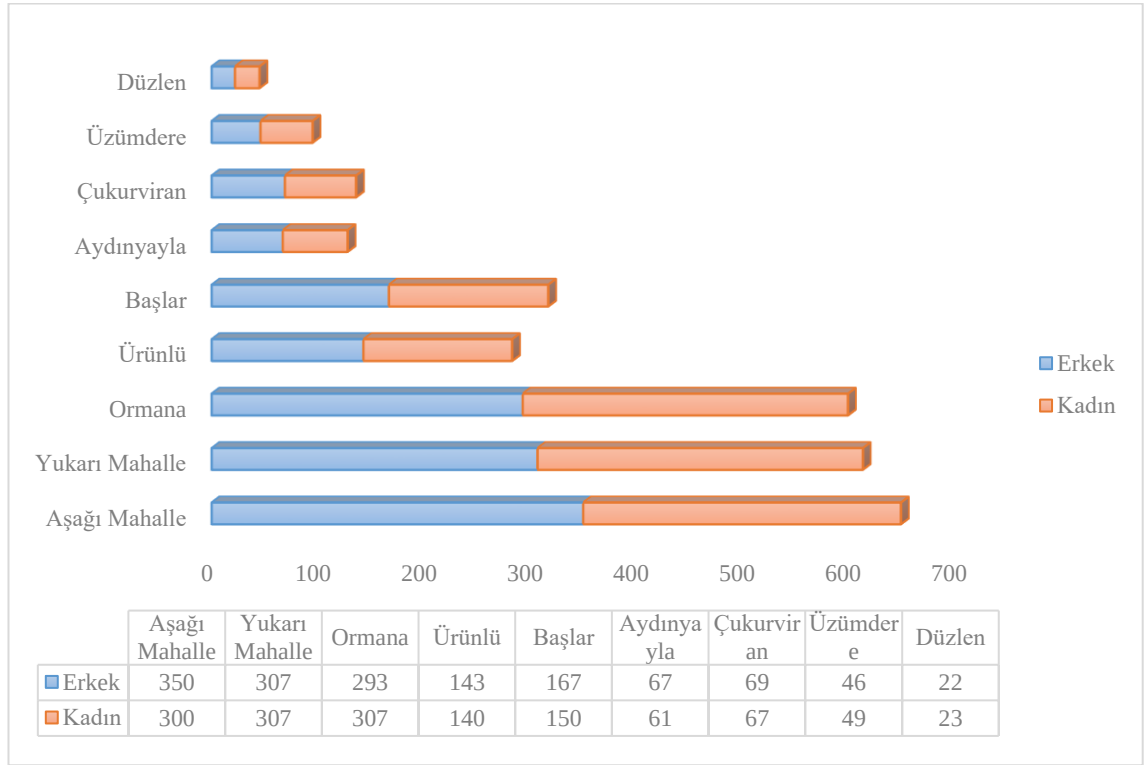
Şekil 4.20. İbradı Merkezi

Elde edilen bulgulardan çıkan sonuç şöyle özetlenebilir; bölge hem nüfusu hem de yüzölçümü olarak Antalya'nın en küçük ilçelerinden biri olmasına rağmen mimari dokusu, tarihi ve doğal güzellikleri ile turist çekme ve barındırma potansiyeline sahiptir. İlçenin her mahallesinde bu özelliklere rastlamak mümkündür ve tüm bu özellikleri sayesinde de koruma altına alınmıştır. Düğmeli evlerin restoresi ile gelişen turizm bölgeye yeni bir istihdam ve göçleri önlemek adına bir araç olmuştur. Restore edilip yatırım yapılarak turizme açılan bu konaklama mekânlarının turizmi canlandığı sonucuna varılmıştır. Bu hareket ilk olarak Ormana Köyü'nde başlamıştır. Doğal güzellikleri ile ön plana çıkan ve pek çok turistin uğrak yeri olan Ürünlü Köyü'nün Muhtarı Nutfullah Murat Yamansoy ile yapılan görüşmede, Ormana'daki konaklama mekânlarının turist getirisinden etkilenecek bu köyde de konaklamaya yatırım yapılmaya başlandığı bilgisine ulaşılmıştır. Köyde ayrıca genellikle yaz aylarında kullanılan kamp ve karavan alanı da yapıldığı söylenmiştir. Manavgat Çayı'nın geçtiği ormanlık alanlarla kaplı Üzümdere Köyü, bu doğal güzelliği sayesinde, Muhtarı Fahrettin Çetin'in de belirttiği gibi genellikle kamp tutkunları tarafından tercih edilmektedir. Diğer köylerde ise bu şekildeki konaklama mekânlarının olmadığı belirtilmiştir. Fakat işletme olmadan ev pansiyonculuğunun da köylüler arasında yapıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Tarihi ve kültürel dokusu sebebiyle alternatif turizm açısından potansiyeli yüksek olan İbradı İlçesi'ne ulaşım standardının oldukça düşük olması turist sayısını ve turizm potansiyelini kötü etkilemektedir.

4.2. Sosyo-kültürel Tespitlere Yönelik Bulgular

İbradı Antalya'nın en düşük nüfuslu ilçelerindendir. Bu sebeple mahallelerin nüfus yoğunlukları oldukça düşüktür. Merkez mahalleler olan Aşağı ve Yukarı Mahalle ayrıca Ormana nüfus yoğunluğu bakımından önde gelen mahalleleridir. TÜİK verilerine göre hazırlanan aşağıdaki tabloda mahallelerin kadın erkek nüfus değerleri verilmiştir. Tablodan alınan veriler doğrultusunda kadın erkek nüfus değerlerinin birbirine yakın olduğu gözlenmiştir.

Çizelge 4.1. İbradı mahalleleri kadın-erkek nüfus değerleri TÜİK (2021).

Tez kapsamında yapılan araştırmalar sonucu köylerin kış nüfusuna göre yazları nüfusun arttığı tespit edilmiştir. Köy muhtarlarından alınan bilgilere göre bunun ilk sebebi turizm potansiyeli kaynaklı yerli veya yabancı turistin gelmesidir. Gelen turist sayısı gününbirlik de dahil olmak üzere 10 bin ila 20 bin arasında değişmektedir. Diğer bir sebebi ise yöre halkının kışın çalışma ve eğitim gibi sebeplerden şehre göçüp yazları geçici olarak köylerine dönmesidir.

İlçe köylerinin nüfus yaş ortalaması oldukça yüksektir. Genç nüfus okumak ve çalışmak için bölgeden ayrıldıktan sonra genellikle geri dönmemiştir. TÜİK 2021 verilerine göre ilçede 18 yaş altı 424 kişi bulunmaktadır. Böylece toplam nüfusun %85'i orta ve yaşlı nüfustan oluşmaktadır. Fakat Ormana Köyü Muhtarı Fikret Canbaş'ın belirttiğine göre 2000'li yıllara kadar köy göç verirken turizm faaliyetlerinin gelişmeye başlamasıyla genellikle köyde yetişen gençler iş imkânı bulmuş ve köyü terk etmemişlerdir. Buradan konaklama mekanının üretiminin turizme katkısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bölgenin dağlık olması sebebiyle hayvancılık faaliyetleri oldukça gelişmiştir. En çok beslenen hayvan kıl keçisidir. Tarımsal faaliyetler ekonomik getiri beklenmeksizin köylünün kendi ihtiyaçlarını karşılaması için yapılmaktadır. Fakat bölgede yetişen bazı ürünler özellikle üzüm, İbradı'nın simgesi haline gelmiş ve civarın en kaliteli üzümü burada yetişmektedir. Ayrıca Üzümdere'de bulunan Alabalık tesisleri İbradı'ya ekonomik bir getiri sağlamaktadır (Diyanet İşleri Başkanlığı, 2017). Kekik, adaçayı bitkileri ile kuzugöbeği olarak bilinen mantar türünün doğadan toplanarak satılması da İbradı ekonomisine katkıda bulunmaktadır. Son yıllarda kesme çiçek yetiştiriciliğiyle de bölge ekonomisine katkı sağlamaktadır. Turizmden ekonomik getiriyi düğmeli evler ve doğal güzellikleri sayesinde özellikle Ormana ve Ürünlü Köyleri almaktadır.

Ayrıca bölgede etkinlik turizmi kapsamında yetiştirilen ürünler üzerine festivaller düzenlenmektedir. Bölgedeki festivaller, belediyeler ve mahallelerce organize edilmektedir. Bunlardan başlıcaları 2005 yılından bu yana düzenlenen Kardelen Festivali ve Üzüm Festivalleridir. Nisanın ilk haftası düzenlenen İbradı-Sülek Yaylasında Kardelen Festivali, ağustosun ikinci haftası düzenlenen İbradı Üzümdere Köyünde Üzüm ve Balık Festivali, ağustosun son haftasında Ürünlü Köyündeki Altınbeşik Mağarası Kültür ve Turizm Festivali, 1-2-3 Eylül'de Ormana Köyünde Ormana Üzüm Festivali, eylülün ilk haftalarında ise İbradı merkez mahallelerinde İbradı Üzüm Festivali gibi çeşitli festivaller yapılmaktadır (Çizelge 4.). Son 2 sene pandemi nedeniyle yapılamasa da bölgenin tanıtımı için düzenlenen bu festivaller önem teşkil etmektedir. Ayrıca bunlara ek olarak bu alanda çeşitli güreş şenlikleri ve köylerin ihtiyacı doğrultusunda düzenlenen birçok etkinlik olmasına rağmen düzenli olarak yapılmadığı için geleneksel bir özellik kazanmamıştır (Sarı, 2016).

Çizelge 4.2. İbradı festivalleri.

ETKİNLİĞİN ADI	YERİ	TARİHİ
Kardelen Festivali	İbradı/Sülek Yaylası	Nisan İlk Haftası
Üzümdere Köyü Üzüm ve Balık Festivali	İbradı/Üzümdere Köyü	Ağustos 2. Haftası
Altınbeşik Mağarası Kültür ve Turizm Festivali	İbradı/Ürünlü Köyü	Ağustos 4. Haftası
Ormana Üzüm Festivali	İbradı/Ormana Köyü	Eylül İlk Haftası
İbradı Üzüm Festivali	İbradı	Eylül İlk Haftası

Bölgede dışa göçü azaltmak, bölgenin ekonomik anlamda da gelişmesini sağlamak amacıyla bölgenin temel geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılığa alternatif yeni iş ve yaşam olanaklarının sağlanması, kırsal yerleşmedeki yaşlı nüfus ile korunan gelenek görenek gibi kültürel değerlerin korunması ile son yıllarda önem kazanan kültürel turizm için alt yapı oluşturulmalıdır (Yılmaz Kaplan, 2019).

Elde edilen bulgulardan çıkan sonuç şöyle özetlenebilir (Çizelge 4.); bölgede yoğunluklu olarak tarım ve hayvancılık yapılmaktadır. Turizm faaliyetlerinde de artış görülmüştür. Bölgede yapılan görüşmelerde ziyaretçiler tarihi ve doğal güzelliklerden, bölge ürünlerinden ve konaklamadan memnun kaldığı belirtilirken aslında başta konaklama imkanlarının artırılması, restoran gibi işletmelerin çoğaltılması, üretilen ürünlerin pazarlanabileceği alanların eksikliği dile getirilmiştir.

Çizelge 4.3. Sosyokültürel ve ekonomik tespitlerden elde edilen bulgular tablosu.

	AŞAĞI ve YUKARI MAH. AYDINYAYLA	BAŞLAR	ÇUKURVİİRAN	DÜZLEN	ORMANA	ÜRÜNLÜ	ÜZÜMDERE
Yazın nüfus yoğunluğu artıyor.	+	-	-	-	+	+	+
Tarım yapılıyor.	+	+	-	+	+	+	+
Hayvancılık yapılıyor.	+	+	+	+	+	+	+
Balıkçılık yapılıyor.	-	-	-	-	-	-	+
Turizm işletmesi var.	-	-	-	-	+	+	-
Yerel ürünler üretiliyor.	+	-	+	+	+	+	+
Festivaller yapılıyor.	+	-	-	+	+	+	+
Ziyaretçilere yeterli hizmet var.	-	-	-	-	-	-	-

4.3. Yapılan Görüşmelere Yönelik Bulgular

Yerel yetkililer ve bölgede bulunan turizmcilerle yapılan görüşmeler doğrultusunda elde edilen verilere göre Ormana Köyü'ndeki turizm faaliyetlerinin bölgedeki tarihi düğmeli evlerin restore edilmesiyle başlamış olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Bu sayede köydeki turistlerin bölgede geçirdikleri süre uzamıştır. Tarihi güzelliklere sahip diğer köylerde de muhtarların ortak fikri var olan düğmeli evlerin restore edilerek turizme kazandırılabilceği yönündedir. Yoğunluklu olarak Ormana'da bulunan düğmeli ev konaklama mekânlarına ek olarak, yapılan görüşmede Ürünü Muhtarı bu bölgede de bu tür faaliyetlerin başladığını belirtilmiştir. İbradı'nın her köyünde bu tarz evlere rastlamak mümkündür. Merkez mahallelerde bu özelliklere sahip birkaç konak restore edilmiştir. Yapılan görüşmelerdeki ilk soru grubu olan demografik özelliklere yönelik sorulardan sonra mevcut turizm ve potansiyellerine yönelik açık uçlu sorulardan elde edilen veriler aşağıda tablolar olarak sunulmuştur. İlk olarak yerel yetkililerden elde edilen devamında ise bölgedeki turizmcilerden elde edilen verilere yönelik tablolar hazırlanmıştır.

Çizelge 4.4. Yerel yetkililerin bölgenin turizm potansiyeline yönelik sorulara verdikleri cevaplar.

Köyün bir turizm politikası var mı? Bu konu hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?
• Yetkililerden alınan cevap genelde olmadığı yönündedir. • Pansiyonculuk ve restore çalışmalarının ise bazı köylerde başladığı belirtilmiştir. • Bölgenin potansiyelinin yüksek olduğu bu sebeple de bireysel çabalara ek olarak alana yönelik turizm desteklerinin yapılması gerektiği belirtilmiştir.
Sizce köyde turizmi teşvik edecek hangi faaliyetler yapılmalıdır?
• Yetkililerden alınan cevaplar genelde düğmeli evlerin restore edilmesi yönünde olmuştur. • Doğa ve dağ turizmine önem verilerek yayla turlarının yapılabileceği belirtilmiştir. • Altınbeşik Mağarası, Yılkı Atları gibi doğal ve tarihi güzelliklerin önemsenmesi, reklam ve tanıtımlarının yapılması gerektiği belirtilmiştir. • Doğal kamp alanlarının yapılması gerektiği belirtilmiştir. • Kütüphane, kültür merkezi, yöresel ürünler mutfağı gibi çalışmaların yapıldığı belirtilmiştir.
Köyünüzde turizmi geliştirmek için ne gibi yatırımlar planlanıyor ya da planlıyorsunuz?
• Sokak güzelleştirme çalışması ve kültür köyü projesi düşünüldüğü bilgisine ulaşılmıştır. • Yol yapımlarının olması, konaklama imkanlarının artırılması ve düğmeli ev restore çalışmalarının devam etmesi gerektiği belirtilmiştir.
Köyün ziyaretçi profili nasıldır? (gençler, çocuklu aileler, kalabalık aile grupları, tek/çift gezginler vb.)
• Genelde turlarla aileler, yerli ve yabancı turistlerin geldiği belirtilmiştir.
Ziyaretçiler köye genellikle ne zaman gelirler?
• Genellikle yazın bölgenin ziyaret edildiği bilgisine ulaşılmıştır.
Ziyaretçiler köyde genellikle ne kadar konaklarlar?
• Bu soruya da konaklamanın yeterli olmadığı ama gelenlerin genellikle günübirlik, 1-2 günlük ya da hafta sonu için geldikleri belirtilmiştir. Bazı durumlarda 1 hafta konaklayanların da olduğu ve genellikle Ormana tercih edildiği belirtilmiştir.
Turizmi 12 ay boyunca aktif kılmak için neler yapılabilir?
• Mağaranın kışın da aktif olarak kullanıldığı bu sebeple dağ ve kış turizmine önem verilip turların düzenlenebileceği, tanıtımların yapılabileceği ve konaklamanın artırılması gerektiği belirtilmiştir.
Gelen ziyaretçilere yeterli hizmet veriliyor mu? (Rehber-otopark-konaklama-yiyecek-içecek v.s.)
• Konaklamanın, kafe ve pastane gibi mekanların yeterli olmadığı fakat üzüm pekmezi gibi yiyeceklerin turistler tarafından satın alındığı belirtilmiştir.

Çizelge 4.5. Turizm işletmecilerinin bölgenin turizm potansiyeline yönelik sorulara verdikleri cevaplar.

Köyün bir turizm politikası var mı? Bu konu hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?
• Turizm işletmecilerinin bir kısmı bölgeye yönelik bir turizm politikasının olmadığını söylese de bazı işletme sahipleri sokak sağlıklaştırma, turizm köyü projesi, kamp karavan projesi ve düğmeli evler restoresinin yapıldığını belirtmiştir. • Ayrıca Antalya-Konya arasındaki Demirkapı tünelinin de bölge için önemli bir yatırım olduğu belirtilmiştir.
Sizce köyde turizmi teşvik edecek hangi faaliyetler yapılmalıdır?
• İşletmeciler tanıtımın önemli olduğunu, düğmeli ev restorelerine devam edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. • Kültürel, yürüyüş, gurme, endemik bitkilere yönelik faaliyetlerin, açık hava müzesi gibi doğal ve tarihi değerleri koruyup geliştirecek faaliyetlerin yapılması gerektiği belirtilmiştir.
Köyün ziyaretçi profili nasıldır? (gençler, çocuklu aileler, kalabalık aile grupları, tek/çift gezginler vb.)
• Ormana Active'nin Genel Müdürü Tolga Özgüven'e göre bölgeye gelen yabancı turistleri Almanlar, Hollandalılar, Belçikalılar, Fransızlar ve yeni yeni Ruslar oluştururken yerli turistler genelde İstanbul, İzmir, Antalya ve Ankara'dan gelmektedir. • Diğer işletmecilere göre de bölgeye turlarla yerli ve yabancı yaşlı aileler gelmektedir.
Ziyaretçiler köye genellikle ne zaman gelirler?
• İşletmecilere göre bölge tüm sezon ziyaretçi alsa da özellikle yazın daha çok tercih edilmektedir.
Ziyaretçiler köyde genellikle ne kadar konaklarlar?
• Gelenlerin genellikle günübirlik, 1-2 günlük ya da hafta sonu için geldikleri belirtilmiştir.
Turizmi 12 ay boyunca aktif kılmak için neler yapılabilir?
• Hava şartlarının ve işletmelerin bu konuda önemli olduğu belirtilmiştir. • Kış, dağ turizmine veya sağlık turizmine yönelik planlamaların yapılabileceği belirtilmiştir.
Gelen ziyaretçilere yeterli hizmet veriliyor mu? (Rehber-otopark-konaklama-yiyecek-içecek v.s.)
• Bazı işletmecilere göre konaklama yeterli iken bazılarına göre artırılması gerekmektedir. • Restoran gibi diğer işletmelerin de çoğaltması gerektiği belirtilmiştir.

Yapılan görüşmeler doğrultusunda İbradı ve köylerinin turizm potansiyelinin oldukça yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. İlgili aktörlerin doğal ve tarihi değerleri korumaya ve turizme dahil etmeye yönelik çalışmaların yapılması gerektiği, turizmi tüm sene aktif

kılmak için kış turizmine yönelik planlamaların da yapılması gerektiğini düşündükleri bilgisine ulaşılmıştır. Ayrıca, gelen ziyaretçilerin bölgede daha fazla zaman geçirmelerini ve diğer alanlarda da istihdam yaratabilmesini sağlamak amacıyla konaklama imkanları arttırılmalı, yeme-içme mekânları ve kültürel aktivite içeren yapılar inşa edilmeli düşünceleri hakimdir.

Görüşme yapılan yerel yönetim yetkililerine ilk olarak köylerin konaklama imkanları ve tiny house bilinirliği ve uygulanabilirliğine dair sorular sorulmuştur. Sonrasında turizm işletmecilerinin kendi konaklama mekânları ve tiny house birimlerinin yöreye uygunluğu hakkında görüşleri alınmıştır. Tiny house birimleri, bölgenin sit alanı olması nedeniyle kalıcı yapılaşmanın mümkün olmamasından dolayı alternatif turizm mekânı olarak uygun bulunmuştur. Düğmeli evlerin bulunduğu köylerde restore edilen evlere ek olarak, sit alanı çevresindeki tarihi ve doğal dokuyu bozmayacak niteliklere sahip olan tiny house birimleri bu yöredeki konaklama ihtiyacına bir çözüm önerisi olabilmektedir. Düğmeli evlerin olmadığı köylerde de doğa ve kültür turizmine yönelik gelecek turistlerin bölgedeki kalış zamanını uzatarak turizmi canlandırmak için tiny house yerinde bir öneri olacağı düşünüülerek sunulmuştur. Elde edilen veriler aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Çizelge 4.6. Yerel yetkililerin konaklama mekânlarına ve tiny house konaklama birimlerine yönelik sorulara verdikleri cevaplar

Köyün konaklama imkanları ne kadar? Yeterli mi?
Yetkililerden alınan cevaplar genellikle yeterli olmadığı yönünde olmuştur.
Köyde nasıl konaklama imkanları var? Ziyaretçiler memnun kalıyor mu?
Pansiyon ve butik otel gibi konaklamaların olduğu, sayılarının artırılması gerektiği buna rağmen gelen ziyaretçilerin memnun kaldığı belirtilmiştir.
Sizce köyde nasıl konaklama yerleri olmalı? (3-4 yıldızlı otel, ev pansiyonculuğu, butik otel, kamp alanı, karavan parkı, TINY HOUSE) Neden?
- Ev pansiyonculuğu, butik otel, kamp ve karavan parkları genellikle verilen cevaplar olmuştur. İlçenin dokusunu bozmayacak yapılaşmaların olması gerektiği belirtilmiştir. - Tiny house özellikle sorulduğunda ise olabilir yanıtı alınmıştır.
Minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimleri (tiny house) bölgenizdeki turizm için uygun mudur? Ziyaretçiler tercih eder mi?
Bölge sit alanı olduğu için köy içerisinde olmasa da yakın civarlarda uygun olabileceği cevabı verilmiştir.
Köyde minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimleri (tiny house) var mı? Kapasitesi nedir? Daha fazlasına ihtiyaç olduğunu düşünüyor musunuz?
Kamp ve karavan alanları planlama gündeminde olsa da tiny house'lara yönelik bir konaklama alanının olmadığı belirtilmiştir.
Minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimlerinin (tiny house) avantajları size göre nedir? (min. alana sahip olması, az yer kaplaması, taşınabilir olması, doğaya az zarar vermesi, ihtiyaca göre kapasite artırımının pratik olması, hesaplı olması, doğayla iç içe olması, kalabalıktan uzak ve sakin olması, ziyaretçiye ev ortamı yaşatması, diğer)
Soruya genellikle minimum alana sahip olma, az yer kaplama, taşınabilir olması, doğaya az zarar vermesi gibi cevaplar verilmiştir.
Minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimlerinin (tiny house) dezavantajları size göre nedir? (min. alana sahip olması, yeterli konfor şartlarını sunmaması, sosyal imkanları sunmaması, insanlardan uzak olması, doğayla iç içe olması, diğer)
Bu tarz konaklama birimlerinin bölge için dezavantaj olacağı düşünülmemektedir. Fakat önceliğin düğmeli ev konaklamalarına verilmesi gerektiği dile getirilmiştir. Fazla betonlaşmaya müsaade vermeyen konaklamaların bölge için daha uygun olacağı belirtilmiştir.
Covid-19 pandemisi turistik konaklama tercihlerinde nasıl değişikliklere sebep oldu?
Bir kısım yetkili bu soruya pandeminin etkilemediğini zaten konaklamaların kısıtlı ve tedbirli olduğunu ve doğa içerisinde olduğunu belirtirken bir kısım da etkilendiğini ama tedbirin olduğunu, bir kısım ise etkinin yerli halkı üzerinde olduğunu kendi topraklarına, bağ, bahçeye döndüklerini dile getirmiştir.

Çizelge 4.7. Turizm işletmecilerinin konaklama mekânlarına ve tiny house konaklama birimlerine yönelik sorulara verdikleri cevaplar

Tesisinizin konaklama kapasitesi ne kadar? Sizin için yeterli mi? Arttırmayı düşünüyor musunuz? Ne kadar arttırmayı düşünüyorsunuz?
İşletmelerin geneli kapasitelerinin yeterli olduğu ve arttırmayı düşünmediklerini dile getirmiştir.
Tesisinizde konaklama dışında nasıl imkanlar sunuyorsunuz?
Bir otel müze olarak da kullanılırken çoğusu restoran hizmeti de vermektedir. Bir otelde ise kına ve nişan organizasyonu yapılabilmekte ve yöresel ürünler satılmaktadır.
Tesisinizin kapladığı taban alanı ne kadar? (açık ve kapalı olarak ayrı ayrı)
Tesisinizin toplam kapalı alanı ne kadar?
Bu soruya tam net cevaplar alınamamakla birlikte Montenegro 3 dönümlük bir alanda olduğu, Ormana Active'nin 7 farklı lokasyonda olduğu ve Yeniçeri Konağı'nın da 243 m² alanı kapladığı bilgilerine ulaşılmıştır.
Tesisiniz kaç ay hizmet sunuyor? Neden? 12 ay olmasını tercih eder misiniz? Neden?
Tüm işletmeler yıl içinde açık oldukları belirtmişlerdir.
Tesisinizin özellikleri bu köy için uygun mu? Neden?
Tüm işletmeler köyün dokusunu bozmayacak yapılaşma tercih ettikleri için uygun özelliklerde olduklarını dile getirmişlerdir.
Neden bu köyü tercih ettiniz? Tercihiniz konusunda memnun musunuz? Neden?
Çoğu işletme o köylü olduğu ve ailesi anısına orayı tercih ettiğini ve bu durumdan memnun olduklarını dile getirmiştir.
Sizce köyde nasıl konaklama yerleri olmalı? (3-4 yıldızlı otel, ev pansiyonculuğu, butik otel, kamp alanı, karavan parkı, TINY HOUSE) Neden?
Bölgenin sürdürülebilirliği açısından düğmeli ev restoresi ile butik otel ya da pansiyon işletmelerinin daha uygun olduğu belirtilmiştir. Ayrıca kamp ve karavan alanlarının da gerekli olduğu belirtilmiştir.
Taşınabilir konaklama birimleri (tiny house) tesisiniz için uygun mudur? Neden?
Bu soruya işletmeciler genellikle kendi tesislerinin köy için daha uygun olduğunu dile getirmişlerdir.
Minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimlerinin (tiny house) avantajları size göre nedir? (min. alana sahip olması, az yer kaplaması, taşınabilir olması, doğaya az zarar vermesi, ihtiyaca göre kapasite artırımının pratik olması, hesaplı olması, doğayla iç içe olması, kalabalıktan uzak ve sakin olması, ziyaretçiye ev ortamı yaşatması, diğer)
Taşınabilir olması, doğaya az zarar vermesi gibi cevaplar verilmiştir.
Minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimlerinin (tiny house) dezavantajları size göre nedir? (min. alana sahip olması, yeterli konfor şartlarını sunmaması, sosyal imkanları sunmaması, insanlardan uzak olması, doğayla iç içe olması, diğer)
Kimi işletmeciler doğaya zarar vermediği sürece dezavantajının olmadığını dile getirirken bazıları da düğmeli evlere öncelik verilmesi ve ona olan ilginin azaltılmaması gerektiğini belirtmiştir.

Çizelge 4.8. Turizm işletmecilerinin konaklama mekânlarına ve tiny house konaklama birimlerine yönelik sorulara verdikleri cevaplar (devam)

Minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimlerinin (tiny house) işletme bedeli ve yönetimi konusundaki avantaj ve dezavantajlar nelerdir?
Bu soruya işletmecilerden herhangi bir yanıt alınamamıştır.
Bir “tiny house” tesisi kuracak olsanız; a. Bir birimin kaç kişi için ve ne büyüklükte olmasını tercih edersiniz? b. Bir birimde hangi imkanların olmasını tercih edersiniz? (işlev ve donatı olarak) c. Bir birimin ne kadar açık/yarı açık alana sahip olmasını tercih edersiniz? Birimlerin hareketli mi, sabit mi olmasını tercih edersiniz? Neden?
a. 2-3 kişilik bir aileye göre olması genel cevap olmuştur. b. Bazı işletmeler oda, banyo şeklinde olup restoran ayrı olabilir diye belirtirken bazıları da oda, banyo, mutfak şeklinde de olabilir demiştir. c. Bu soruya tam net bir cevap verilmezken açık alanların yoğunlukta olması gerektiği belirtilmiştir. İşletmelerin tercihi genellikle hareketli olmasından yana olmuştur.
Covid-19 pandemisi turistik konaklama tercihlerinde nasıl değişikliklere sebep oldu?
Bazı işletmeler yabancı turistlerin bölgeye gelmesi yönünde etkili olduğunu söylemiş, bazıları da tedbirler yeterli olduğu için etkilemediğini dile getirmiştir.
Covid-19 pandemisi turistik konaklama türü olarak “tiny house” tercihini arttırmı? Neden?
Soruya daha bireysel olması ve doğada olması arttırabileceği yönünde cevaplar verilmiştir.

Görüşmelerden elde edilen sonuca göre, yörede kültürel sürdürülebilirliğe destek olmak üzere düğmeli evlerin doğru bir şekilde restore edilerek konaklama mekânları olarak değerlendirilmeleri öncelikli tercihtir. Tiny house konaklama birimlerine ise; geçici ve taşınabilir olmaları, doğaya saygılı olmaları ve az yer kaplamaları nedeniyle olumlu bakılmıştır. Yöredeki konaklama kapasitesinin arttırılmasına yönelik planlar kapsamında kamp ve karavan parkı gibi alanların düşünülüyor olması tiny house birimlerinin de bir konaklama mekânı olarak uygun görülmesi açısından avantaj sağlamaktadır.

Görüşme sorularına alınan cevaplar ve literatür araştırması sonucu elde edilen veriler GZFT analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir (Çizelge 3.6.). Böylelikle, tiny house olgusunun alternatif turizme yönelik konaklama mekânı olarak değerlendirilmesine yönelik güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler net olarak belirlenerek konuyla ilgili başarılı stratejiler geliştirilebileceği düşünülmektedir.

Çizelge 4.9. GZFT analizi

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
* Antik kentlerin bulunması ve sit alanı oluşu * Altınbeşik Mağarası Milli Parkı'nın varlığı * YHGS'nin bölge sınırlarında olması * Geleneksel mimari örneği olan düğmeli evler * Endemik türlerin varlığı * Koruma altına alınmış ağaçlar * Anıt mezarlar * Doğası bozulmamış yayla ve ovalar * Yöresel lezzetlerin çokluğu * Bölgeyle özdeşleşen tarım ürünlerinin olması * Manavgat çayının varlığı * Toros yürüyüş yolunun bölgeden geçmesi * Tol Han'ın bölgede bulunması * Türkiye'deki tek mağara milli parkına sahip olması * Doğa sporlarına elverişli olması * Tarihi ve kültürel miras değerleri * Yılkı atı ve kıl keçilerinin varlığı	* Yaş ortalamasının yüksek olması * Konaklama mekanlarının yetersizliği * Altyapı yetersizliği * Ulaşım seferlerinin kısıtlı olması * İlçe tanıtımının eksikliği * Sosyal tesislerin yetersizliği * Tarihi yapıların değerlendirilememesi * Turistlerin geçiş güzergahında yöre halkının satış yapabileceği stantların bulunmaması * Kültürel ve sosyal faaliyetler yetersizliği * Azalan tarım faaliyetleri * Antalya merkeze uzaklığı * Bölgenin dağlık olması * Finansal kaynakların yetersizliği

FIRSAT	TEHDİTLER
* Gelişmekte olan bir turizm bölgesi olması * İmarlı arazilerin azlığı * Belli köylerin turizm faaliyetlerinden olumlu olarak etkilenmesi * Bölgeyle ilgili akademik çalışmaların bulunması * Yöre halkının turizm faaliyetlerine olumlu bakışı * Birçok farklı festivallerin düzenlenmesi * Tarım ve hayvancılık dışında en büyük geçim kaynağının turizm olması * Alabalık tesislerinden ekonomik kazanç sağlanması * Bölgede tiny house bilinirliği ve uygulamayı düşünenlerin olması * Çevredeki turizm bölgelerinin varlığı	* Genç nüfusun göç etmesi * Köyün geleneksel dokusuna uygun olmayan yapıların bulunması * Çevre kirliliğinin artması * Bilinçsiz turizm faaliyetlerinin artması ile kaynakları korumanın güçleşmesi * Doğal değerlerin tahribatı ve bozulması * İlçenin ekonomisinin yeterince gelişmemesi * Bilinçsiz ziyaretçi potansiyeli * Tarımın geri plana atılması * Sadece düğmeli evlerin konaklama mekânı olarak düşünülmesi

5. SONUÇ

Tez çalışması kapsamında, tiny house birimlerinin alternatif turizm faaliyetleri için bir konaklama mekânı olarak kullanılabilirliği irdelenmiştir. Bu amaçla öncelikle tiny house kavramı ve bu kavramın ortaya çıkmasında etkili olan diğer temel kavramların ve alternatif turizm kavramının incelendiği bir literatür analizi yapılmıştır. Devamında ise örnek alan olarak seçilen Antalya İli İbradı İlçesi'nde yerinde tespitler ve yetkililerle görüşmeler yapılmıştır.

Son dönem konut sunum biçimlerinden biri olan tiny house aşırı tüketime karşı bir tutum geliştirerek minimalizm kavramı ile birleşmiş ve Tiny House Hareketini ortaya çıkarmıştır. Tiny House Hareketi sadece aşırı tüketime karşı değil bunun neden olduğu kaynakların bilinçsizce tüketilmesi, karbon ayak izinin artması ve ekolojik dengenin bozulması gibi sonuçlara da çözüm olabilmek amacıyla sürdürülebilir yaklaşımlar benimsemiştir. Bunun yanı sıra küçük metrekarelerde ve düşük maliyetlerle üretilmesi herkes için ulaşılabilirliğini arttırmıştır.

Küçük alanlardaki farklı çözümleri, hareketli olup olmamasıyla ve malzeme seçimindeki esnekliğiyle sanayileşmenin getirdiği tekdüzeliği kırarak öznel mekanlar yaratma imkânı sunmaktadır. Mekândaki yaşam alanı azlığı kullanıcıyı doğayla iç içe bir yaşantı sürme mecburiyetiyle karşı karşıya bırakmaktadır. Düşük maliyetle üretildikleri gibi küçük alanlar olmaları sebebiyle enerji, zaman ve ekonomik tasarruf sağlamaktadırlar. Küçük alanların dezavantajı olarak depolama azlığı, mahremiyet eksikliği ve iç mekânda hareket kısıtlılığı gösterilmektedir. Bu durum iyi çözülmesi gereken iç mekanlarda mekânsal esnekliğini de zorunlu hale getirmiştir. Bu mekânsal esneklik sayesinde pek çok alanda kullanılabilmektedir. Acil durum konutu, dağ veya bağ evi, ofis, kafe ve turizm gibi başlıklar bu alanlara örnek olarak verilebilir.

Çalışma kapsamında ele alınan tiny house birimleri özellikle Covid-19 salgınının neden olduğu pandemi döneminde daha çok tercih edilmeye başlanmıştır. İnsanlar kentin kalabalığından uzaklaşıp daha sakin ve doğa içinde yaşamayı düşünmeye başlamışlardır. Turist profillerinde yaşanan değişimler, turizmin gerçekleştirilme amacıyla yaşanan

değişiklikler ile kitle turizmine alternatif birçok farklı turizm türlerinin de oluşmaya başlaması ile küçük ölçekli ve kültürel öğelere yönelik alternatif turizm mekânlarının da sayıları artmaya başlamıştır. Bunların da etkisiyle popülerliği artan tiny house turizm sektörünün de ilgisini çekmeye başlamıştır. Hareketli olması, bulunduğu yerde geçici olması, dönüştürülebilir olması, sürdürülebilir olması gibi nedenlerle alternatif turizm için konaklama mekânı olarak uygun özelliklere sahiptir. Yapılan literatür analizleri ve örnek incelemeleri bu durumu göstermektedir.

Bu kapsamda alternatif turizm türleri bakımından zengin olan Antalya İli'nin İbradı İlçesi çalışma alanı olarak seçilmiştir. Alanda bulunan dokuz köy çalışmanın kapsamını oluşturmuştur. Bu kapsamda köylerin alternatif turizm potansiyelleri değerlendirilmiş ve milli parklara, arkeolojik eserlere, geleneksel konut mimarisine, kültürel ve doğal miraslarına sahip olmasıyla alternatif turizme oldukça elverişli olduğu görülmüştür. Bu nedenle tiny house birimlerinin alternatif turizm için bir konaklama mekânı olarak kullanılma potansiyeli bu bölgede irdelenmiştir.

Çalışma yöntemi olarak bölgeyle ilgili literatür taranmış, yerel yetkililer ve turizm işletmecileriyle görüşmeler gerçekleştirilmiş ve elde edilen bulgularla güçlü yönler-zayıf yönler fırsatlar-tehditler analizi yapılmıştır. Tiny house birimlerinin bölgede turizm amaçlı değerlendirilmesine yönelik yapılan analizde zayıf yönlerin düzeltilebileceği ve tehditlere tez kapsamında yapılan öneriyle karşı konulabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Örneğin, köyün geleneksel dokusuna uygun olmayan bilinçsizce yapılacak turizm faaliyetleri ve sadece düğmeli evlerin konaklama mekânı olarak düşünülmesi tehdidine karşı, bölgede tiny house bilinirliği ve uygulamayı düşünenlerin olması, doğal alanlarda sınırlı bir kapasiteye yönelik yapılacak turizm mekanlarına olumlu bakılması durumu tez kapsamındaki önerinin uygulanabilmesi için fırsat sunduğunu göstermiştir. Ayrıca köylerde yapılacak alternatif turizme yönelik faaliyetler bölgede istihdam alanı yaratacağı için hem genç nüfusun göçü engellenebilecek hem de bölgenin yaş ortalaması dengelenebilecektir. Bölümün devamında bu örnekler “zayıf yönleri geliştirmeye yönelik öneriler” ve “tehditleri ortadan kaldırmaya yönelik öneriler” başlıkları altında detaylandırılmıştır.

Sonuç olarak çalışma alanında, konaklama mekânı varlığının olmadığı yer ve zamanlarda turizm faaliyetleri beklenen yoğunlukta ve nitelikte değildir. Ormana Köyü örneğinde olduğu gibi düğmeli evler restorasyonu turizme katkı sağlayabilir. Ancak bu tarihi evler, koruma altına alındığından ve aynı zamanda sınırlı sayıda olmaları sebebiyle bölgenin konaklama ihtiyacını karşılayabilecek durumda değildir. Bu sebeple bölgede alternatif konaklama mekânı planlanması gerekmektedir. Tiny house birimleri;

- alt yapı gereksinimi duymaması,
- doğal dokuya zarar vermeden uygulanabilmesi,
- mobil ve geçici olması,
- küçük olması dolayısıyla kaynak kullanımını en aza indirmesi,
- yerel ve geri dönüştürülebilir malzemelerden üretilebilmesi,
- üretim maliyetinin düşük olması nedenleriyle İbradı İlçesi'ndeki konaklama ihtiyacına en uygun çözüm olarak değerlendirilmeye sunulmuştur.

Zayıf yönleri geliştirmeye yönelik öneriler

Yapılan GZFT analizinde elde edilen bulgulara göre, turizm potansiyeli açısından farklı birçok değeri bulunan bölgenin bu potansiyelin değerlendirilmesine engel olan, bölgenin dağlık oluşu ve alt yapı yetersizliği gibi zayıf yönlerin varlığı görülmektedir. Geçici olarak planlanacak tiny house birimlerinin alt yapı ihtiyacı duymaması ve konumlandırmadaki esnekliği gibi özellikleri sayesinde bu zayıf yönler etkisiz hale getirilebilecektir. Hem konaklama hem de kültürel ve sosyal mekânların yetersizliği gibi zayıf yönleri farklı amaçlarla kullanıma açık olan tiny house önerisi ile ortadan kaldırmanın mümkün olabileceği düşünülmektedir. Tiny house birimlerinin turistler için ilgi çekici konaklama, yeme-içme, kültürel faaliyet ve alışveriş mekânları gibi alternatif kullanımları yöre halkının istihdamında pozitif katkı sağlayacağı için yaş ortalamasının yüksek olması, ilçe tanıtımının eksikliği ve satış birimlerinin bulunmaması gibi zayıf yönlerin giderileceği ve hatta güçlü yönlerle çevrilebileceği düşünülmektedir. Yapılan bu uygulamalar sayesinde bölgenin turizm amaçlı tercih edilmesiyle ileride bölgeye yönelik desteklerin ve yatırımların yapılması sağlanacağı öngörülmektedir.

Tehditleri ortadan kaldırmaya yönelik öneriler

Tiny house birimlerinin geçici kullanım özelliği köyün geleneksel dokusuna uygun olmayan yapılaşma ve doğal değerlerin tahribatı gibi tehditleri ortadan kaldırmayı sağlayacaktır. Ekolojik olma özelliği ile de çevre kirliliğinin artması ve bilinçsiz turizm faaliyetlerinin artması ile kaynakları korumanın güçleşmesi tehditlerine çözüm olacağı düşünülmektedir. Tüm bunların yaratacağı ekonomik faaliyetler ile de gençlerin bölgeyi terk etmesi tehdidinin de ortadan kalkacağı öngörülmektedir.

Aşağıda bölüm 3 kapsamında aktarılmış olan alan çalışmasından elde edilmiş olan bulgular değerlendirilerek geliştirilen İbradı İlçesi'nde alternatif turizm mekânı olarak tiny house birimlerinin kullanılmasına yönelik öneriler yer almaktadır. Önerilerin geliştirilmesinde alternatif turizm ve mekân örnekleri, tiny house özellikleri ve bunlarla yapılan turizm mekân örnekleri değerlendirilmiştir. İbradı alternatif turizm yönünden farklı potansiyeller barındırmaktadır ve bunlar son zamanlarda da yerli yabancı turistlerin ilgisini çekmektedir. Sahip olduğu bu değerlerin korunması ve turizme yönelik dikkatli adımların atılması gerekmektedir. Bu kapsamda hem literatür analizi hem de alan çalışması ile yapılan görüşmeler esas alınarak bölgeye yönelik turizmi geliştirmeye ve tiny house konaklama mekânlarının uygulanmasına yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Tiny house konaklama mekânlarının uygulanmasına yönelik öneriler:

Alternatif turizm mekanları sınırlı kapasite, düşük yoğunluklu yapılaşma, çevre ekolojisini bozmayan, geri dönüştürülebilir malzemeler kullanılarak yapılan, insanları kültürel öğelere yönlendirmeyi hedefleyen ve tüm yıl kullanılabilecek mekânlar önermektedir. Bu kapsamda çalışma alanı için önerilmiş olan mekânlar da bu ilkeleri benimseyen tiny house birimleri olmuştur.

İbradı doğal ve tarihi güzellikleriyle kış turizmi, yayla turizmi, kültür turizmi gibi alternatif turizm türleri için elverişli bir destinasyondur. Bünyesinde milli parklar, yaylalar, ovalar, tarihi yapılar, antik kalıntılar ve çok eskilere dayanan bir tarih barındırmaktadır. Bu sebeple çalışmanın yapıldığı alan için önerilecek konaklama mekânı

verilmiş olan bu değerlere yakın bölgelerden seçilmek istenmiştir. Bu alanlar önerilirken yapılan görüşmeler doğrultusunda köylerin mimari dokusunun bozulmaması gerektiği düşünüldüğünden yoğunluklu olarak bu dokunun görüldüğü yerler tercih edilmemiştir. Öneri olarak bölgede bulunan ovalar, yaylalar ve Manavgat Çayı sınırları belirlenmiştir.

Yayla turizmi ile de adını duyurmaya başlayan İbradı'da bu bölgelerde planlanan tiny house konaklama mekânlarının katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Özellikle bu bölgelerde arkeolojik eserlerin olması ve düzenlenen festivaller de bu düşüncüyü desteklemektedir. Böylece festival için gelenlerin de konaklaması sağlanarak bölgedeki diğer turizm öğelerine yönlendirme sağlanabilecektir. Bölgede düzenlenen festivaller için etkinlik katılımcıları, alana farklı yaylalardan ve yollardan ulaşım sağlamaktadır. Sarı (2016)'nın da çalışmasında belirttiği gibi bu güzergahlarda bulunan yöre insanlarının ürün sergileyeceği birimler düşünülüp turistlerin beğenisine sunulabilir. Festival alanının yakın çevresi ve yol güzergahında bulunan köylerin sosyal ve ekonomik kalkınmasına katkı sağlanabilir. Bu şekilde yöre halkı da bu organizasyonlara eklemlenmiş olur. Tiny house birimleri konaklama amacıyla kullanılmasına ek olarak yapılacak bu organizasyonlarda ihtiyaç dahilinde başka mekanlar için de geçici olarak kullanılabilir, gerektiğinde alanları dönüştürülerek ya da sayıları arttırılarak farklı gruplara da hizmet edebilir. Yayla, şenlik ve festivaller için kıyı şeridindeki turistlere bir organizasyon kapsamında bu bölgeye çekerek katılımları sağlanabilir. Aynı şekilde yerli turist de farklı bir deneyim yaşaması için bu bölgeye çekilebilir. Fakat bölgeye yapılacak faaliyetlerin çevrenin doğal yapısına ve ekolojik dengesine, tarihi ve kültürel değerlerine zarar vermeyecek şekilde planlanması gerekmektedir. Tiny house konaklama birimlerinin hareket edebilme özelliği ve geçici nitelikte olmaları bir yandan bölgenin tüm değerleri korunurken diğer yandan alternatif turizm gelirlerinin artarak bölge halkının ekonomik refahının da artmasını sağlayacaktır. Manavgat Çayı'nın geçtiği bölgeler Yaban Hayatı Geliştirme Sahası ve Milli Park olarak ilan edilmiştir. Bu sebeple birçok yaban hayvanı türü bölgede görülebilmektedir. Bölge, yaban hayatı gözlemciliği, trekking, balıkçılık gibi doğa turizmine yönelik alternatif turizm türleri için uygun niteliktedir. Farklı turizm türlerine elverişli farklı tiny house tasarımları gelecek turistlerin beklentilerini daha iyi karşılayarak onları bölgede daha uzun süre konaklamaya teşvik edebilir. İbradı ve çevresinin bu özellikleri, geçici olma ve sürdürülebilir turizm faaliyetlerine elverişli olma

özellikleriyle ön plana çıkan tiny house konaklama birimlerinin bu yörede kullanılmasını mümkün kılmaktadır.

Çizelge 5.1. Öneri alanlarının seçilme ve tiny house önerilme nedenleri.

Tiny house uygulanacak yerin seçilme nedenleri	Seçilen yere tiny house önerilme nedenleri
*Antik kalıntılar *Doğal güzelliği *Geniş arazisi *Yayla turizmi *Festival düzenlenmesi *Doğa turizmi *Kamp turizmi gibi farklı turizm türleri *Manavgat Çayı *Bağcılık yapılması *Üzüm festivali	*Hareketli olma *Geçici olma özelliği *Sürdürülebilir olması *Düşük yoğunluklu olması *Dönüştürülebilir olması *Çoğaltılabilir olması *Konaklama dışında farklı amaçlar için de kullanılabilir olması

Bölgede yapılacak tiny house konaklama mekânları, yerel yetkililer ve turizm işletmecileri ile yapılan görüşmeler doğrultusunda sınırlı kapasiteye sahip olacak şekilde önerilmesi uygun bulunmuştur. Tiny house birimleri sadece bir konaklama mekânı olarak görülmemeli, bunun yanı sıra bölgenin kültürel ve doğal değerlerini tanıtmaya ve turistleri bu öğelere yönlendirmeye yönelik tanıtım ve satış birimleri olarak da değerlendirilmelidir. Biyo-çeşitliliği ve yaşam alanlarını korumak, yetiştirilen ürünlerin tanıtımını yapmak ve bölgeye özgü el sanatlarını yaşatmak için gerekli atölye birimleri olarak da uygun bir şekilde tasarlanmış tiny house birimlerinden yararlanılabilir.

Gerçekleştirilen alan çalışması sonucunda, yörenin önemli bir mimari ve kültürel değeri olan düğmeli evlerin korunarak çevrede sosyo-kültürel sürdürülebilirliğin sağlanması gerekliliği ön plana çıkmaktadır. Bu önceliğin yanı sıra, gerekli turizm yatırımlarının yapılması, yöre halkının çevrelerindeki değerlerle ilgili farkındalığının artırılması, sürdürülebilir turizm konusunda bilgilendirilmesi, bölgenin tanıtımı ve ulaşılabilirliği için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Bu tez çalışması kapsamında seçilen örnek alan olan Antalya İli, İbradı İlçesi ve çevresinde alternatif turizm faaliyetlerine yönelik bir konaklama mekânı olarak kullanılması uygun bulunan tiny house birimleri yörenin kaynakları ve özellikleri

gözetilerek tasarlanmalı ve üretilmelidir. Çalışmanın zaman kısıtlaması nedeniyle birimlerin tasarımına yönelik öneriler geliştirilememiştir. İlerleyen dönemde tasarım bileşenlerinin de kullanıcı beklentilerinin belirlenerek geliştirileceği öneriler üzerinde çalışmalar yapılması planlanmaktadır. Diğer yandan, tiny house birimlerinin farklı yörelerdeki alternatif turizm faaliyetlerinde kullanım potansiyelleri de irdelenmeli ve yöre halkı ve yetkilileriyle yapılacak ortak çalışmalarla bu kullanımın yaygınlaştırılması hedeflenmelidir.

KAYNAKLAR

Ağaoğlu, M. (2002). Turizm Yapıları Mimari Tasarım Sorunları; Turizm Yöre Mimar Üçlemesi ve Örnek Açılımları. *Yüksek Lisans Tezi*, MSGSÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Akçin, Ö. (2019). Özlem Keşifte Yazdı! Tiny House Yaşamının Avantajları ve Dezavantajları. <https://blog.koctas.com.tr/ozlem-kesifte-tiny-house-avantajlari-ve-dezavantajlari/> - (Erişim tarihi: 20.12.2021).

Akkaya, D. H., & Usman, E. (2011). Temalı Otel: Yok-Mekanla Var Edilmeye Çalışılan "Kurmaca Mekan". *Tasarım+Kuram*, 7(11-12): 67-80.

Alkan, L. (2014). 1980 Sonrası Konut Politikalarının Mekansal Yansımaları: Ankara Örneği. *İdeal Kent*, 5(12): 103-131.

Altınay Özdemir, M. (2020). Kültür Turizminde Aktivite Seçimi, Destinasyon İmajı ve Kişiliğinin Davranışsal Niyet Üzerindeki Etkisi: İstanbul'a Gelen Yabancı Turistler Üzerinde Bir Araştırma. *Doktora Tezi*, İÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, İstanbul.

Anonim, (1955). Turizm İş Birliği Tüzüğü, Bakanlar Kurulu 518/1955 Tarihi ve Sayılı Kararı ile Yürürlüğe Konulan Tüzük, 3. Madde. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/9106.pdf> - (Erişim tarihi: 19.04.2022).

Anonim, (2013). Portable House ÁPH80 / Ábaton Arquitectura. <https://www.archdaily.com/420623/portable-house-aph80-abaton-arquitectura> - (Erişim tarihi: 08.08.2021).

Anonim, (2016). Contemporary Tiny House / Walden Studio. <https://www.archdaily.com/790176/contemporary-tiny-house-walden-studio> - (Erişim tarihi: 08.08.2021).

Anonim, (2017a). Master Craftsman In Japan Builds Amazing Tiny House On Wheels <https://www.livingbiginatinyhouse.com/tiny-house-tours/tiny-house-japan/> - (Erişim tarihi: 08.08.2021).

Anonim, (2017b). *Antalya İli Yatırım Alanları Vizyon Raporu*. İstanbul: Gayrimenkul ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği İktisadi İşletmesi.

Anonim, (2018). Yalınayak Olympos <https://yalinayakolimpos.com/> - (Erişim tarihi: 12.03.2022).

Anonim, (2019a). Loft Daire Nedir? <https://insapedia.com/loft-daire-nedir/> - (Erişim tarihi: 05.08.2021).

Anonim, (2019b). Agro Turizmin yeni adı Yenice Vadi Doğal Yaşam Köyü <https://muglaekohaber.com/agro-turizmin-yeni-adi-yenice-vadi-dogal-yasam-koyu/> - (Erişim tarihi: 26.12.2021).

Anonim, (2020a). Cabin on the Border. <https://www.arkitektuel.com/cabin-on-the-border/> - (Erişim tarihi: 08.05.2021).

Anonim, (2020b). İnşaat ve yapı endüstrisi dünyadaki karbon emisyonlarının üçte birinden fazlasına neden oluyor <https://www.ntv.com.tr/dunya/insaat-ve-yapi-endustrisi-dunyadaki-karbon-emisyonlarinin-ucte-birinden-fazlasina-neden-oluyor,b1QbGyRc6Ea3nNfZaKNsIA> - (Erişim tarihi: 01.12.2021).

Anonim, (2020c). Argos in Cappadocia. <https://www.argosincappadocia.com/odalar-suitler> - (Erişim tarihi: 10.03.2022).

Anonim, (2021a). Villa Agentia. <https://www.likyavillam.com/villalar/villa-agentia> - (Erişim tarihi: 26.12.2021).

Anonim, (2021b). TOKİ İstanbul. <https://m.haberturk.com/toki-istanbul-21-31-daire-icin-basvuru-kac-para-basvuru-sartlari-nelerdir-hangi-bankaya-yatirili-2404054-ekonomi> - (Erişim tarihi: 27.12.2021).

Anonim, (2021c). Konut Tasarımı ve Konut Tasarımına Etki Eden Faktörler. <https://docplayer.biz.tr/33867520-Konut-tasarimi-ve-konut-tasarimina-etki-eden-faktorler.html> - (Erişim tarihi: 27.12.2021).

Anonim, (2021ç). *Tiny Homes – An Alternative to Conventional Housing*. Kanada: BC Housing.

Anonim, (2021d). Yasal Mevzuat. <https://globaltinyhouse.com/tiny-house-yasal-mevzuat/> - (Erişim tarihi: 01.02.2022).

Anonim, (2021e). Tiny House Avantajları ve Dezavantajları Nelerdir? <https://www.hanehouse.com/tiny-house-avantajlari-dezavantajlari/> - (Erişim tarihi: 05.12.2022).

Anonim, (2021f). Shipwreck Lodge. <http://shipwrecklodge.com.na/> - (Erişim tarihi: 08.12.2021).

Anonim, (2021g). Igloos in Kakslauttanen Arctic Resort, Finland. <https://projects.pilkington.com/show/7544/Igloos-in-Kakslauttanen-Arctic-Resort-Finland.aspx> - (Erişim tarihi: 25.12.2021).

Anonim, (2021ğ). Glass Igloos. <https://archello.com/project/glass-igloos> - (Erişim tarihi: 25.12.2021).

Anonim, (2021h). The Harlingen Harbour Crane. <https://www.havenkraan.nl/en/informatie/> - (Erişim tarihi: 23.12.2021).

Anonim, (2021ı). Harbourcrane. <https://archello.com/project/harbourcrane> - (Erişim tarihi: 23.12.2021).

Anonim, (2021i). El Cosmico. <https://elcosmico.com/room/trailers/> - (Erişim tarihi: 30.12.2021).

Anonim, (2021j). Yenice Vadi. <https://www.yenicevadi.com.tr/> - (Erişim tarihi: 26.12.2021).

Anonim, (2021k). Kabak Dome. <https://kabakdome.com/> - (Erişim tarihi: 26.12.2021).

Anonim, (2021l). Fethiye’de Nerede Kalınır. <https://www.bizevdeyokuz.com/fethiye-nerede-kalinir-oteller/> - (Erişim tarihi: 25.12.2021).

Anonim, (2021m). Konaklama. <https://www.yakohouse.com/konaklama/> - (Erişim tarihi: 27.12.2021).

Anonim, (2021n). İlleri ve Bölgeleri Gösteren Türkiye Haritası. [İlleri ve Bölgeleri Gösteren Türkiye Haritası | Meb Ders](#) - (Erişim tarihi: 27.12.2021).

Anonim, (2021o). Türkiye Mülki İdare Haritaları. http://cografyaharita.com/turkiye_mulki_idare_haritalari.html - (Erişim tarihi: 27.12.2021).

Anonim, (2022a). Muhafazakar aileye uygun özel havuzlu villa. <https://www.bodrumkiralikevler.com/kiralik/349/Muhafazakar-ailere-uygun-ozel-havuzlu-villa> - (Erişim tarihi: 02.02.2022).

Anonim, (2022b). Kemer Muhafazakar Villa. <https://www.dreamofholiday.com/tr/villa-anil-ilani-684> - (Erişim tarihi: 02.02.2022).

Anonim, (2022c). Kotit Ayder Bungalov & Restaurant. <https://kotitayder.com/> - (Erişim tarihi: 03.07.2022).

Anonim, (2022ç). Gölevi Galerisi. <https://www.golevi.com.tr/galeri/> - (Erişim tarihi: 11.05.2022).

Antalya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, (2020). *Antalya İli 2019 Yılı Çevre Durum Raporu*. Antalya: Antalya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü.

Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2021a). Kamp ve Karavan Turizmi. <https://antalya.ktb.gov.tr/TR-175459/kamp-ve-karavan-turizmi.html> - (Erişim tarihi: 15.11.2021).

Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2021b). Kış Turizmi. <https://antalya.ktb.gov.tr/TR-175452/kis-turizmi.html> - (Erişim tarihi: 15.11.2021).

Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2021c). Mağara Turizmi. <https://antalya.ktb.gov.tr/TR-175458/magara-turizmi.html> - (Erişim tarihi: 15.11.2021).
Antalya Ticaret ve Sanayi Odası, (2015). *Antalya Sürdürülebilir Kırsal Turizmin Geliştirilmesi Strateji Rehberi*. Ankara: Antalya Ticaret ve Sanayi Odası.

Antalya Valiliği, (2021). Antalya Tarihi. <http://www.antalya.gov.tr/antalya-tarihi> - (Erişim tarihi: 15.11.2021).

Arslan, G. (2021). Kullanıcı, Çevre, İç Mekan Bağlamında 21. Yüzyıl Barınma Eğilimlerine Uygulanabilir Bir Öneri Küçük Ev/Tiny House. *Yüksek Lisans Tezi*, FSMVÜ, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İç Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Avcı, E. (2011). İzmir'in İnanç Turizmi Potansiyelinin Seyahat Acentaları Açısından Değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, ADÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Aydın.

Bal, S. (2017). Akıllı Ev Teknolojisinin Yüksek Konut Yapılarında İç Mekana Etkileri. *Yüksek Lisans Tezi*, Haliç Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İç Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Baran, H. (2007). Ailelerin Konut Satın Alma Tutum ve Davranışları Üzerinde Bir Araştırma. *Yüksek Lisans Tezi*, AÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ev Ekonomisi Anabilim Dalı, Ankara.

Baştemur, C. T. (2009). Likya Yolu ve Çevresinin Turizm ve Rekreasyon Potansiyelinin Araştırılması. *Yüksek Lisans Tezi*, AÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.

Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, (2012). *Ekoturizm Sektör Raporu*. Isparta: Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı.

Bayesen, D., Özkök, F. ve Sünnetçioğlu, S. (2020). Covid-19 Pandemisi Sonrası Turistlerin Ekoturizm Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 7 (4), 528-550.

Bilir, T. H. (2020). Çok Katlı Konut Bloklarında Sosyal Yaşam ve Mekan İlişkisinin İncelenmesi: Bursa, Odunluk Bölgesi Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*, BUÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Bursa.

Bulut, Z. (2006). *Kemaliye (Erzincan) İlçesi ve Yakın Çevresinin Alternatif Turizm Kapsamında Rekreasyonel Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi (Doktora Tezi)*. Erzurum: Kemaliye Kültür ve Kalkınma Vakfı Yayını.

Carlin, T. M. (2014). Tiny Homes: Improving Carbon Footprint and the American Lifestyle on a Large Scale. *College of Saint Benedict/Saint John's University*, 35.

Cengizoglu, F. P., Özyılmaz, H. (2016). İkincil Konutların Birincil Konutlara Uyarlanması: Mersin Örneği. *Planlama*, 26 (3): 219-233.

Ceylan, M. A., Yakut, M. E. (2021). Türkiye’de Turistik Konaklama Türlerine ve Dağılışına Coğrafi Bir Bakış. *Turkish Academic Research Review*, 6 (2): 697-724.

Chadwick, K. (2019). Living Small. *Library Journal*, 31-33. <https://www.libraryjournal.com/> - (Erişim tarihi: 15.11.2020).

Council, I. C. (2017). 2018 International Residential Code-Appendix Q Tiny Houses. <https://web.archive.org/web/20190814100549/https://codes.iccsafe.org/content/IRC2018/appendix-q-tiny-houses> - (Erişim tarihi: 22.07.2021).

Çahantimur, A. I. (1997). Kültür ve Mekan Etkileşimi Kapsamında Konut ve Yakın Çevresi İlişkilerine Diyalektik Bir Yaklaşım. *Yüksek Lisans Tezi*, İTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Çakmak, F. & Yılmaz, Ö. (2018). Turizmin İktisadi Sürdürülebilirliği Açısından Kış Turizmi. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 11 (1) , 267-286.

Çevik, R. (2016). Antalya İli Konyaaltı Kıyı Bandı Turizm Potansiyelinin İncelenmesi ve Turizm Alanlarının Sürdürülebilirliği Bağlamında Değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, SDÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Isparta.

Çolak, A. F. (2005). Mobil Konutların Türkiye'deki Uygulanabilirliğinin İrdelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, İTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Dağdelen , Ö. (2021). Ekolojik Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi ve Yerel Halkın Ekolojik Turizme Yönelik Algısı ve Tutumları: İbradı Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*, AKDÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm Yönetimi Ana Bilim Dalı, Antalya.

Diyanet İşleri Başkanlığı, (2017). İbradı. <https://antalya.diyanet.gov.tr/ibradi/Sayfalar/contentdetail.aspx?MenuCategory=Kurumsal2&ContentId=muftulugumuz> - (Erişim tarihi: 05.01.2022).

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, (2013). *Milli Parklar*. Ankara: T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü.

Doruk, T.T. (2019). Bir Sağlık Turizm Örneği Olarak Termal Turizm: Türk Sağlık Turizmi İçindeki Yerinin Çeşitli Boyutlarıyla İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, İÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, İstanbul.

Durak, E. (2019). Kırsal Yerleşmelerin Sürdürülebilirliğinde Eko-Turizmin Etkin Rolü: Bursa, Eskikaraağaç Köyü Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*, BUÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Bursa.

Ercan , P. (2014). Sürdürülebilir Turizm Çerçevesinde Kitle Turizmi ve Otel Tasarımlarının İrdelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, YTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Erdi, M. (2019). Bir Alternatif Turizm Türü Olarak Termal Turizm: Bursa Tabakhaneler Bölgesinin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, YTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Erdoğan, N. (2003). *Çevre ve (Eko) Turizm*. Ankara: Erk Yayınları.

Ford, J., Gomez-Lanier, L. (2017). Are Tiny Homes Here to Stay? A Review of Literature on the Tiny House Movement. *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 45 (4): 394-405.

Gadge, K. (2018). You can now live in this Bubble on a Mauritian tea garden. <https://www.architecturaldigest.in/content/bubble-lodge-mauritius/> - (Erişim tarihi: 28.12.2021).

Girgin, T. (2020). Yılın 365 Günü Tiny House'da Yaşamak. https://www.youtube.com/watch?v=4sdrM6XPDrc&ab_channel=daire - (Erişim tarihi: 15.09.2021).

González, M. F. (2018). Shipwreck Lodge / Nina Maritz Architects. https://www.archdaily.com/901659/shipwreck-lodge-nina-maritz-architects?ad_medium=gallery - (Erişim tarihi: 12.12.2021).

Göktaş, L.S. (2016). Şanlıurfa ve Konya İllerinin İnanç Turizmi Potansiyelleri ve Halkın İnanç Turizmine Bakışı Açısından İki İlin Karşılaştırılması *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, SÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Konya.

Hack, G. (2018). *Site Planning*. Cambridge: MIT Press.

Hadimli, H. (2008). Akseki İlçesi'nin Coğrafyası. *Doktora Tezi*, ATAÜNİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı, Erzurum.

İbret, B.Ü. (2006). Ilgaz Dağlarında kış turizmi . *Türk Coğrafya Dergisi* , 0 (44) , 61-78.

İnceoğlu, M., Altun, S. (2006). Tatil Amaçlı Konaklama Tesislerinde Zamana Bağlı Değişim. *itüdergisi/a*, 5 (2): 91-96.

Kaçar, F. (2020). İnanç Turizmine Katılan Yabancı Turistlerin Seyahat Motivasyonu ve Mekân Algısı: Ayasofya Müzesi Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*, KBÜ, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Karabük.

Kalay, T. (2017). İç Mekan Kurgusunda Mobilya'nın Yeri: Minimalist Yaklaşımlar. *İleri Teknoloji Bilimleri Dergisi*, 6 (3): 133-144.

Kasalak, M. A., Akıncı, Z., Yurcu, G., Sarı, D. B. (2018). Ekolojik Çiftliklerin Ekoturizm Girişimciliği Kapsamında Değerlendirilmesi: Antalya İli Alan Araştırması. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi* , 10 (18): 221-240.

Kasalak, M. A., Bahtiyar, D., Bahar, M. (2019). Türkiye'de Ege-Akdeniz Bölgelerindeki Ekolojik Otelleri Ziyaret Eden Ekoturistlerin Memnuniyetlerinin Ölçülmesine Yönelik Alan Araştırması. *IRTAD Journal*, 3 (1): 11-18.

Kazazoğlu, S. (2021). Alaçatı'da U Şeklinde Sıra Dışı Bir Tiny House. https://www.youtube.com/watch?v=EVyXehMMiZE&ab_channel=daire - (Erişim tarihi: 15.09.2021).

Kılıç, E. (2009). XIX. Yüzyıl Sonu Batılılaşma Hareketlerinin Pera/Beyoğlu'nda Apartmanlaşma Sürecine Etkileri ve Mimari Yansımalar. *Yüksek Lisans Tezi*, Haliç Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Kılıç Tatoğlu, K. (2021). Türkiye'de 1920-2020 Yılları Arasındaki Konut Mimarlığında Morfolojik Ve Mekansal Değişimin İrdelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Avrasya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık ve Yapılı Çevre Anabilim Dalı, Trabzon.

Kılıç, B., Kurnaz, A. (2010). Alternatif Turizm ve Ürün Çeşitliliği Oluşturmada Ekolojik Çiftlikler: Pastoral Vadi Örneği. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 2 (4): 39-56.

Kırbaş, A. (2019). Kaya Oyma Mekanların Turizm Amaçlı Yeniden Kullanımı: Argos in Cappadocia Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*, İTÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İç Mimarî Tasarım Anabilim Dalı, İstanbul.

Kilman, C. (2016). Small House, Big Impact: the Effect of Tiny Houses on Community and Environment. *Undergraduate Journal of Humanistic Studies*, 2:1-12.

Koca, D. (2015). Türkiye'de Çağdaş Konut Üretiminin Yeniden Okunması. *tasarım + kuram* (19): 19-36.

Koçhan, M. (2015). Risk ve Kriz Dönemlerinde Otel İşletmelerinin Yönetimine Yönelik Bir Araştırma. *Yüksek Lisans Tezi*, DÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Otelcilik Yükseköğretim Kurulu, Düzce.

Kozak, N., Kozak, M. A., Kozak, M. (2014). *Genel Turizm İlkeler-Kavramlar*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Kuban, D. (2018). *Mimarlık Kavramları*. Ankara: YEM Yayın.

Kurt, H. (2001). Eynif Polyesi (Antalya-Türkiye). *Marmara Coğrafya Dergisi*, 1(3): 93-122.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2005). *Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.

Levin, H. (2012). Living in a Tiny Home: Benefits & Drawbacks. <https://abcnews.go.com/Business/living-tiny-home-benefits-drawbacks/story?id=17742823> - (Erişim tarihi: 12.12.2021).

- Lewis, R. C. (1993). Hospitality management education: here today, gone tomorrow. *Hospitality Research* , 17 (1): 273-283.
- Lutz, M. (2019). Big Ideas in Tiny House Research at Norwich University. *Journal of Green Building*, 14 (1): 149-164.
- Manav, K. (2018). Geleneksel Bir Mesken Tipinin Turizmde Çekicilik Potansiyellerinin Araştırılması: Düğmeli Evler Örneği (Akseki Dağlık Çevresi/Antalya). *Yüksek Lisans Tezi*, ÇOMÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı, Çanakkale.
- Mutter, A. (2013). Growing Tiny Houses Motivations and Opportunities for Expansion Through Niche Markets. *Master of Science*, Lund University Environmental Sciences, Policy & Management, Lund.
- Ovalı, P. K. (2007). Kitle Turizm ve Ekolojik Turizm Kavram, Mimari ve Çevresel Etkiler Bakımından Karşılaştırılması. *YTÜ Mim. Fak. E-Dergisi*, 2 (2): 64-79.
- Öktem, G. (2013). Türkiye'de Turizm Mimarisi Olgusunun, Yerden Bağımsızlık, Kimliksizlik ve Yeniden İşlevlendirilmesi Kavramları Açısından İrdelenmesi: Akdeniz Bölgesi, Antalya Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*, HÜ, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Ana Sanat Dalı, Ankara.
- Özguven, U.Ö. (2008). İstanbul'daki Lüks Konutların İncelenmesi ve Farklı Tiplerinin Karşılaştırılması. *Yüksek Lisans Tezi*, İTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.
- Özkan, N.E. (2005). Koruma ve Kültür Turizmi Bağlamında İstanbul Tarihî Yarımada'da Bizans Dönemi Mimarî Mirasının Değerlendirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, YTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.
- Öztaş, B. (2019). Kongre Otelleri Standartları ve Tasarım Kriterleri Üzerine Bir Araştırma: Bursa'da Kongre Turizmi Olanakları. *Yüksek Lisans Tezi*, BUÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Bursa.
- Pandar, D. (2021). Şehrin Ortasında 22 m²'lik Tiny House. https://www.youtube.com/watch?v=VyE8HRX0_d0&ab_channel=daire - (Erişim tarihi: 15.09.2021).
- Pintos, P. (2019). Elsewhere Cabin A / Sean O'Neill. <https://www.archdaily.com/913118/elsewhere-cabin-a-sean-oneill> - (Erişim tarihi: 08.09.2021).
- Pulat Gökmen, G. (2011). Türkiye'de Apartmanlaşma Süreci ve Konut Kültürü. *Güneymimarlık*, (5): 12-16.

Rahmalaroğlu, S.Y. (2019). Dünyada ve Türkiye’de Golf Turizmi: Antalya Destinasyonu Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*, AKDÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Antalya.

Roney, S. A. (2018). *Turizm Bir Sistem Analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Sadıkoğlu, H., Özsoy, A. (2016). Üst Gelir Grubu Konut Tercihi Olarak Rezidans Kullanımı. *İdeal Kent*, 7 (18): 226-245.

Sarı, C. (2007). Antalya'nın Alternatif Turizm Kaynakları ve Planlanması. *Doktora Tezi*, AÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı, Ankara.

Sarı, C. (2016). Antalya'da Fuarlar, Festivaller ve Yayla Şenliklerinin Alternatif Turizmin Gelişmesindeki Rolü. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15): 95-111.

Saxton, M. W. (2019). Environmental Impacts of Tiny Home Downsizers: A Call for Research. *Dept. of Building and Construction Virginia Tech*, 16-29.

Schenk, K. (2015). Flex House: Prefabricating the Tiny House Movement. *Master of Architecture*, University of Cincinnati, College of Design, Art, Architecture and Planning, Cincinnati.

Scheyvens, R. (2019). Tourism's Responsibilities in meeting the SDGs. *Tourism and the SDGs Conference* (s. 1-22). Palmerston North: Massey University.

Seale, S. (2021). El Cosmico Hotel. <https://www.telegraph.co.uk/travel/destinations/north-america/united-states/texas/hotels/el-cosmico-hotel/> - (Erişim tarihi: 30.12.2021).

Shearer, H. (2018). Tiny Houses: Planning for Affordability and Inclusion. *Joint Asia-Pacific Network for Housing Research and Australasian Housing Researchers Conference*, 7-21.

Shearer, H., Burton, P. (2019). Towards a Typology of Tiny Houses. *Theory and Society*, 36 (3): 298-318.

Sudaş, İ. (2015). Argos in Cappadocia. <https://www.arkitera.com/proje/argos-in-cappadocia/> - (Erişim tarihi: 10.03.2022).

Şengül, G. (2019). Mobil Konut Bağlamında, Zamanın Değişen İhtiyaçlarına Karşı Mekansal Arayışlar: Tiny House Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*, MÜ. Güzel Sanatlar Enstitüsü, İç Mimarlık Anasanat Dalı, İstanbul.

Tachir, G. (2019). Kıyı Kentleri ve Ekolojik Turizm İlişkisinde Bütünleşik Konaklama Yaklaşımı: Dedeoğlu ve Dadia Örnekleri. *Doktora Tezi*, TÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Edirne.

T.C. Antalya Valiliği, (2021a). Antalya’da Turist Sayısında 7 Milyonu Geçti. <http://www.antalya.gov.tr/antalyada-turist-sayisinda-7-milyonu-gecti> - (Erişim tarihi: 03.10.2021).

T.C. Antalya Valiliği, (2021b). İbradı. <http://antalya.gov.tr/ibradi> - (Erişim tarihi: 27.12.2021).

T.C. Antalya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2012). *Dünden Bugüne Antalya*. Antalya: T.C. Antalya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları.

T.C. İbradı Belediyesi, (2021). İbradı Hakkında. <http://www.ibradi.bel.tr/ibradi-hakkinda> - (Erişim tarihi: 10.12.2021).

T.C. İbradı Kaymakamlığı, (2022). İbradı İlçesi. <http://www.ibradi.gov.tr/ibradi-ilcesi> - (Erişim tarihi: 10.12.2021).

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2007). *Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı 2007-2013*. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2021a). Konaklama İstatistikleri. <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-201120/konaklama-istatistikleri.html> - (Erişim tarihi: 10.12.2021).

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2021b). Tesis İstatistikleri. <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-201136/turizm-yatirim-ve-isletme-bakanlik-belgeli-tesis-istati-.html> - (Erişim tarihi: 10.12.2021).

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2021c). Turizm Aktiviteleri. <https://antalya.ktb.gov.tr/TR-68431/turizm-aktiviteleri.html> - (Erişim tarihi: 10.12.2021).

Tekeli, İ. (2012). *Türkiye’de Yaşamda ve Yazında Konutun Öyküsü (1923-1980)*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Tokgöz, L. (2020). Erzurum-Kars-Van İllerindeki Sanat Tarihi Bağlamında Önem Arz Eden Kutsal Mekânların İnanç Turizmi Açısından Değerlendirilmesi. *Doktora Tezi*, ATAÜNİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, Erzurum.

Tuncel, A. (2007). Mobil Konutlarda İç Mekân Organizasyonu ve Mobil Mekanların Tarihsel Gelişim Süreci. *Yüksek Lisans Tezi*, MSGSÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, İç Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Tunç, A., Saç, F. (1998). *Genel Turizm Gelişimi-Geleceği*. Ankara: Detay Yayınevi.

Turizm ve Tanıtma Bakanlığı, (1965). *Uluslararası Turizm Sözlüğü*. Ankara: Turizm ve Tanıtma Bakanlığı.

Turner, C. (2017). It Takes a Village: Designating "Tiny House" Villages As Transitional Housing Campgrounds. *University of Michigan Journal of Law Reform*, 50: 931-954.

Türk Dil Kurumu, (2019). Türk Dil Kurumu. <https://sozluk.gov.tr/> - (Erişim tarihi: 25.12.2021).

TÜRSAB, (2020). *Covid-19'un Turizme Etkileri ve Antalya Turizminin Geleceği*. İstanbul: TÜRSAB.

UNWTO, (2022a). Climate Action. <https://www.unwto.org/sustainable-development/climate-action> - (Erişim tarihi: 19.04.2022).

UNWTO, (2022b). Global Code of Ethics for Tourism. <https://www.unwto.org/global-code-of-ethics-for-tourism> - (Erişim tarihi: 19.04.2022).

UNWTO, (2022c). Tourism4sdgs. <https://tourism4sdgs.org/> - (Erişim tarihi: 19.04.2022).

Vail, K. M. (2016). Saving the American Dream: the Legalization of the Tiny House Movement. *University of Louisville La W Review*, 54: 357-379.

Walker, P. (2021). Bubble Lodge Ile aux Cerfs. <https://www.telegraph.co.uk/travel/destinations/africa/mauritius/hotels/bubble-lodge-ile-aux-cerfs-hotel/> - (Erişim tarihi: 20.12.2021).

Wikipedia, (2021). Maslow Teorisi. https://tr.wikipedia.org/wiki/Maslow_teorisi - (Erişim tarihi: 26.10.2021).

Willoughby, C., Mangold, S., Zschau, T. (2020). Small Houses, Big Community: Tiny Housers' Desire for More Cohesive and Collaborative Communities. *Social Sciences*, 9 (2): 2-35.

Wilson, A., Boehland, J. (2005). Small is Beautiful U.S. House Size, Resource Use and the Environment. *Journal of Industrial Ecology*, 9 (1-2): 277-287.

Wood, M. E. (2002). *Ecotourism: Principles, Practices & Policies for Sustainability*. Burlington: United Nations Publication.

Yarar, S. (2019). İbradı Süruri Vezir Paşa Camiinin Yeniden İnşası, Geçirdiği Değişimler ve Günümüzdeki Durumu. *Cedrus the Journal of MCRI*, 7: 705-721.

Yazar, B. (2010). Turizmin Tarihsel Dokulara Etkileri: Antalya Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*, DEÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü , Restorasyon Anabilim Dalı, İzmir.

Yenel, S. (2012). Konut Yerleşmelerinde Değişimin İrdelenmesi: İstanbul. *Yüksek Lisans Tezi*, İTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü , Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

- Yıldırğan, R. ve Bilgiçli, İ. (2021). Turizmde Kısa Süreli Konut Kiralama: Sapanca Destinasyonu Üzerine Bir Araştırma, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(3): 1687-1703.
- Yıldız, Ş. (2011). Beş Yıldızlı Otel İşletmelerinin Örgüt Yapılarının Mekanik-Organik Örgüt Yapısı Bağlamında İncelenmesi. *Tezsiz Yüksek Lisans Tezi*, SDÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Isparta.
- Yılmaz Kaplan, K. (2019). İbradı Kırşasında Koruma Odaklı Yerel Mimarinin Geliştirilmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, SÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Konya.
- Yılmaz, S. (2018). İstanbul'da Konut Tipolojilerinin Değişim Süreci. *Yüksek Lisans Tezi*, BÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.
- Yücel, C. (2002). Turizmde Yükselen Değer : Ekoturizm. *TÜRSAB Ar-Ge Departmanı*. http://www.tursab.org.tr/dosya/1023/02nieko_1023_1889046.pdf - (Erişim tarihi: 26.10.2021).
- Yüksel, U., Akbulut, M. T. (2009). Tüketim Odaklı Mimarlığın Son Yıllardaki Yeni Ürünleri: Rezidanslar. *MEGARON*, 16 (4) :110-118.
- Zaman, M. (2010). Türkiye'nin Önemli İnanç Turizmi Merkezlerinden Biri: Sumela (Meryamana) Manastırı . *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (2), 1-24.

EKLER

- EK 1** Yerel Yetkililerle Yapılan Görüşme Formu
- EK 2** Turizm İşletmecileriyle Yapılan Görüşme Formu

EK 1 Yerel Yetkililerle Yapılan Görüşme Formu

KÜÇÜK EV (TINY HOUSE) OLGUSUNUN ALTERNATİF TURİZME YÖNELİK KONAKLAMA MEKÂNI OLARAK POTANSİYELLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sayın katılımcı,

Bu araştırma, Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bina Bilgisi Ana Bilim Dalı “Küçük Ev (Tiny House) Olgusunun Alternatif Turizme Yönelik Konaklama Mekânı Olarak Potansiyellerinin Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tezi için yürütülmektedir. Çalışmanın temel amacı, minimum kaynak tüketimiyle turizme destek olabilecek alternatif konaklama birimleri önermektir. Etik kurallara uygun olarak katılımcıların vereceği bilgilerin gizli tutulacağı ve sadece araştırma amaçlı kullanılacağını temin ederiz. Soruları cevaplayarak sağlayacağınız katkılar için teşekkür ederiz.

YEREL YÖNETİM YETKİLİLERİYLE GÖRÜŞME SORULARI

1. Cinsiyetiniz: Yaşınız:
2. Eğitim durumunuz:
3. Mesleğiniz:
4. Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz:
5. Yaşadığınız yer:
6. Kaç yıldır burada yaşıyorsunuz:
7. Daha önce nerede yaşıyordunuz:
8. Aşağıdaki kavramlar hakkında düşünceleriniz nelerdir?
 - Sürdürülebilirlik:
 - Alternatif turizm:
 - Eko-turizm:
 - Küçük ev/ Tiny House :
9. köyünün geçim kaynakları nelerdir?
10. köyünün bir turizm politikası var mı? Bu konu hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?
11. Sizce köyünde turizmi teşvik edecek hangi faaliyetler yapılmalıdır?

12. köyünde turizmi geliştirmek için ne gibi yatırımlar planlanıyor ya da planlıyorsunuz?
13. köyü ziyaretçi profili nasıldır? (gençler, çocuklu aileler, kalabalık aile grupları, tek/çift gezginler, vb.)
14. Ziyaretçiler köyüne genellikle ne zaman gelirler?
15. Ziyaretçiler köyünde genellikle ne kadar konaklarlar ?
16. Turizmi 12 ay boyunca aktif kılmak için neler yapılabilir?
17. Gelen ziyaretçilere yeterli hizmet veriliyor mu? (Rehber-otopark-konaklama-yiyecek-içecek v.s).
18. köyünde konaklama imkanları ne kadar ? Yeterli mi?
19. köyünde nasıl konaklama imkanları var ? Ziyaretçiler memnun kalıyor mu ?
20. Sizce köyünde nasıl konaklama yerleri olmalı ? (3-4 yıldızlı otel, ev pansiyonculuğu, butik otel, kamp alanı, karavan parkı, TINY HOUSE) Neden?
21. Taşınabilir konaklama birimleri (tiny house) bölgenizdeki turizm için uygun mudur? Ziyaretçiler tercih eder mi ?
22. köyünde minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimleri (tiny house) var mı? Kapasitesi nedir ? Daha fazlasına ihtiyaç olduğunu düşünüyor musunuz ?
23. Minimum alana sahip konaklama birimleri (tiny house) bölgenizdeki turizm için uygun mudur? Ziyaretçiler tercih eder mi ?
24. Minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimleri (tiny house)nin avantajları size göre nedir? (min. alana sahip olması, az yer kaplaması, taşınabilir olması, doğaya az zarar vermesi, ihtiyaca göre kapasite arttırımının pratik olması, hesaplı olması, doğayla iç içe olması, kalabalıktan uzak ve sakin olması, ziyaretçiye ev ortamı yaşatması, diğer)
25. Minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimleri (tiny house)nin dezavantajları size göre nedir? (min. alana sahip olması, yeterli konfor şartlarını sunmaması, sosyal imkanları sunmaması, insanlardan uzak olması, doğayla iç içe olması, diğer)

26. Covid-19 pandemisi turistik konaklama tercihlerinde nasıl değişikliklere sebep oldu ?

27. Konuyla ilgili diğer katkılarınız:

.....

EK 2 Turizm İşletmecileriyle Yapılan Görüşme Formu

KÜÇÜK EV (TINY HOUSE) OLGUSUNUN ALTERNATİF TURİZME YÖNELİK KONAKLAMA MEKÂNI OLARAK POTANSİYELLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sayın katılımcı,

Bu araştırma, Bursa Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bina Bilgisi Ana Bilim Dalı “Küçük Ev (Tiny House) Olgusunun Alternatif Turizme Yönelik Konaklama Mekânı Olarak Potansiyellerinin Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tezi için yürütülmektedir. Çalışmanın temel amacı, minimum kaynak tüketimiyle turizme destek olabilecek alternatif konaklama birimleri önermektir. Etik kurallara uygun olarak katılımcıların vereceği bilgilerin gizli tutulacağı ve sadece araştırma amaçlı kullanılacağını temin ederiz. Soruları cevaplayarak sağlayacağınız katkılar için teşekkür ederiz.

TURİZM İŞLETMECİLERİYLE GÖRÜŞME SORULARI

1. Cinsiyetiniz: Yaşınız:
2. Eğitim durumunuz:
3. Mesleğiniz:
4. Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz: Daha önce ne iş yapıyordunuz?
5. Yaşadığınız yer:
6. Kaç yıldır burada yaşıyorsunuz:
7. Daha önce nerede yaşıyordunuz:
8. Aşağıdaki kavramlar hakkında düşünceleriniz nelerdir?
Sürdürülebilirlik:
Alternatif turizm:
Eko-turizm:
Küçük ev/ Tiny House :
9. köyünün bir turizm politikası var mı? Bu konu hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?
10. Sizce köyünde turizmi teşvik edecek hangi faaliyetler yapılmalıdır?
11. köyü ziyaretçi profili nasıldır? (gençler, çocuklu aileler, kalabalık aile grupları, tek/çift gezginler, vb.)
12. Ziyaretçiler köyüne genellikle ne zaman gelirler?
13. Ziyaretçiler köyünde genellikle ne kadar konaklarlar ?

- 14.Turizmi 12 ay boyunca aktif kılmak için neler yapılabilir?
- 15.Gelen ziyaretçilere yeterli hizmet veriliyor mu? (Rehber-otopark-konaklama-yiyecek-içecek v.s).
16. Tesisinizin konaklama kapasitesi ne kadar? Sizin için yeterli mi? Arttırmayı düşünüyor musunuz? Ne kadar arttırmayı düşünüyorsunuz?
17. Tesisinizde konaklama dışında nasıl imkanlar sunuyorsunuz?
- 18.Tesisinizin kapladığı taban alanı ne kadar ? (açık ve kapalı olarak ayrı ayrı)
Tesisinizin toplam kapalı alanı ne kadar ?
19. Tesisiniz kaç ay hizmet sunuyor? Neden? 12 ay olmasını tercih eder misiniz?
Neden?
20. Tesisinizin özellikleri bu köy için uygun mu? Neden ?
21. Neden bu köyü tercih ettiniz? Tercihiniz konusunda memnun musunuz? Neden?
22. Sizce köyünde nasıl konaklama yerleri olmalı ? (3-4 yıldızlı otel, ev pansiyonculuğu, butik otel, kamp alanı, karavan parkı, TINY HOUSE)
- 23.Taşınabilir konaklama birimleri (tiny house) tesisiniz için uygun mudur? Neden?
24. Minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimleri (tiny house)nin avantajları size göre nedir? (min. alana sahip olması, az yer kaplaması, taşınabilir olması, doğaya az zarar vermesi, ihtiyaca göre kapasite arttırımının pratik olması, hesaplı olması, doğayla iç içe olması, kalabalıktan uzak ve sakin olması, ziyaretçiye ev ortamı yaşatması, diğer)
- 25.Minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimleri (tiny house)nin dezavantajları size göre nedir? (min. alana sahip olması, yeterli konfor şartlarını sunmaması, sosyal imkanları sunmaması, insanlardan uzak olması, doğayla iç içe olması, diğer)
26. Minimum alana sahip ve taşınabilir konaklama birimleri (tiny house) nin işletme bedeli ve yönetimi konusundaki avantaj ve dezavantajları nelerdir?
27. Bir “tiny house” tesisi kuracak olsanız;
- a. bir birimin kaç kişi için ve ne büyüklükte olmasını tercih edersiniz?
 - b. bir birimde hangi imkanların olmasını tercih edersiniz? (işlev ve donatı olarak)
 - c. bir birimin ne kadar açık/yarı açık alana sahip olmasını tercih edersiniz?
 - d. birimlerin hareketli mi, sabit mi olmasını tercih edersiniz ? neden?

28. Covid-19 pandemisi turistik konaklama tercihlerinde nasıl değişikliklere sebep oldu ?
29. Covid-19 pandemisi turistik konaklama türü olarak “tiny house” tercihini arttırır mı? Neden?
30. Konuyla ilgili diğer katkılarımız:

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Deniz Pınar Akyol
Doğum Yeri ve Tarihi : Denizli / 11.05.1991
Yabancı Dil : İngilizce

Eğitim Durumu
Lise : Bursa Gazi Anadolu Lisesi
Lisans : İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Bölümü
Yüksek Lisans : Bursa Uludağ Üniversitesi Mimarlık ABD

Çalıştığı Kurum/Kurumlar : Fıçıcılar Mimarlık 2015-2017
DAS Studio 2020-halen

İletişim (e-posta) : denizakyol91@windowslive.com